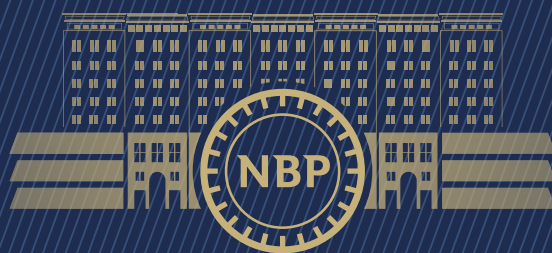

Raport Roczny 2024

Raport Roczny 2024

Warszawa 2025

Opracowano na podstawie materiałów NBP.

Zdjęcie Prezesa NBP
Piotr Małecki

Wydał:
Narodowy Bank Polski
Departament Edukacji i Wydawnictw
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2025

Spis treści

Wstęp Prezesa Narodowego Banku Polskiego	6
Rada Polityki Pieniężnej	8
Zarząd Narodowego Banku Polskiego	8
Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2024 r.	9
Synteza	11
Rozdział 1. Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego	17
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego	18
1.2. Rada Polityki Pieniężnej	18
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego	20
1.4. Plan działalności NBP	22
Rozdział 2. Polityka pieniężna	23
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2024 r.	24
2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2024 r.	26
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2024 r.	33
Rozdział 3. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego	41
3.1. Nadzór makroostrożnościowy	42
3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej	44
3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego	44
3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej	46
3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej	47
Rozdział 4. Działalność emisyjna	49
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu	50
4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich	50
4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego	51
4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego	51
4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych	52
Rozdział 5. Zarządzanie rezerwami dewizowymi	55
5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych	56
5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi	57
5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi	58
5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych	59
5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej	60

Rozdział 6. Działalność dewizowa	63
6.1. Rejestr działalności kantorowej	64
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych	64
6.3. Kontrola obrotu dewizowego	64
Rozdział 7. Działania na rzecz systemu płatniczego	67
7.1. Realizacja zadań operacyjnych	68
7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego	69
7.3. Nadzór nad systemem płatniczym	70
7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych	71
Rozdział 8. Obsługa Skarbu Państwa	73
8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP	74
8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa	75
8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi	75
8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym	76
Rozdział 9. Działalność analityczno-badawcza	77
9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej	78
9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji	78
9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych	79
9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej	79
9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę	80
9.6. Analizy i badania rynku pracy oraz sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	80
9.7. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw	81
9.8. Publikacje naukowe pracowników NBP	81
9.9. Konferencje naukowe organizowane przez NBP oraz współpraca ze środowiskiem naukowym	81
Rozdział 10. Działalność statystyczna	83
10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki	84
10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych	85
Rozdział 11. Działalność edukacyjna, komunikacyjna i promocyjna	91
11.1. Działalność edukacyjna	92
11.2. Działalność komunikacyjna i promocyjna	95
11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna	96
11.4. Rozpatrywanie skarg, wniosków, listów i petycji	97

Rozdział 12. Działalność legislacyjna	99
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP	100
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych	100
12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej	102
Rozdział 13. Współpraca międzynarodowa	103
13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	104
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami bankowymi i finansowymi	106
Rozdział 14. Działalność wewnętrzna	109
14.1. Zarządzanie kadrami	110
14.2. Zmiany organizacyjne	111
14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	111
14.4. Działalność inwestycyjna	111
14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP	112
14.6. Audyt wewnętrzny	112
14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP	113
14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa	113
Rozdział 15. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2024 r.	115
15.1. Wstęp	116
15.2. Charakterystyka bilansu NBP	120
15.3. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP	134
Załącznik 1. Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe	143
Załącznik 2. Lista wybranych publikacji pracowników NBP	151
Załącznik 3. Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami	155
Załącznik 4. Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2024 roku wraz ze Sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania	159
Aneks statystyczny	243
Objaśnienia i uwagi metodyczne	273
Spis najważniejszych skrótów	284

Adam Glapiński
Prezes Narodowego Banku Polskiego

Szanowni Państwo!

W ciągu ostatnich lat gospodarka światowa doświadczyła bezprecedensowych wstrząsów o niespotykanej wcześniej skali. Najpierw pandemia wpędziła świat w recesję, potem jej wtórne efekty oraz agresja Rosji przeciw Ukrainie wywołały silny wzrost cen. Walka o ograniczenie negatywnych skutków gospodarczych tych zjawisk, a następnie dążenie do obniżenia inflacji była ogromnym wyzwaniem dla polityki pieniężnej na całym świecie. Narodowy Bank Polski – podobnie jak inne banki centralne – musiał najpierw wspierać gospodarkę w najgłębszej od dekad recesji, a zaraz potem ograniczać najwyższą od dziesięcioleci inflację.

W tej sytuacji szczególnie ważne było utrzymanie stabilności polskiego pieniądza. Narodowy Bank Polski stanął na wysokości zadania. Zacieśnienie polityki pieniężnej NBP w latach 2021–2022 wraz ze stopniowym

ustępowaniem skutków globalnych szoków doprowadziło do radykalnego spadku inflacji. Dynamika cen po osiągnięciu szczytu na początku 2023 r., już rok później obniżyła się do celu inflacyjnego NBP (2,5% +/-1 punkt procentowy). W II kwartale 2024 r. inflacja wyniosła dokładnie 2,5%. Jednocześnie stopa bezrobocia pozostała w pobliżu historycznego minimum i należy do najniższych w UE. Szybka dezinflacja po nadzwyczajnych szokach zewnętrznych, bez dotkliwych kosztów gospodarczych i społecznych, była jednym z największych sukcesów w historii polskiej polityki pieniężnej. W II połowie 2024 r. nastąpił istotny wzrost administrowanych cen nośników energii, co – wraz z efektami wcześniejszego podwyższenia podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze – przyczyniło się do wzrostu inflacji powyżej celu NBP (do 4,8% r/r w IV kwartale 2024 r.).

W tych warunkach Narodowy Bank Polski, realizując ustawowe zobowiązanie wobec Polaków, przeciwdziałał utrwaleniu się podwyższonej dynamiki cen, utrzymując w 2024 r. stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 5,75%. Dziś widzimy, że te starania przyniosły pożądany efekt. Od początku 2025 r. inflacja wyraźnie spadła i w lipcu br. powróciła do poziomu zgodnego z celem NBP. Jednocześnie polska gospodarka rośnie w solidnym tempie. W I kwartale 2025 r. realny PKB w Polsce przekraczał o 15% poziom sprzed pandemii, mimo stagnacji u naszego głównego partnera handlowego – Niemiec. To kolejne potwierdzenie, że polityka pieniężna NBP była i jest właściwa.

Te sukcesy z pewnością nie byłyby możliwe, gdyby Narodowy Bank Polski nie był instytucją niezależną i wiarygodną. Tylko bowiem niezależny bank centralny o wysokiej wiarygodności – a jednocześnie potrafiący szybko i zdecydowanie reagować na zmieniające się uwarunkowania – jest w stanie prowadzić skuteczną dezinflację, bez ponoszenia kosztów społecznych, w tym przede wszystkim bez wzrostu bezrobocia.

Niezależność banku centralnego stanowi również fundament stabilności polskiego systemu finansowego. Jego kluczowym elementem jest sektor bankowy, który pozostaje stabilny i odporny. W minionym roku banki, w środowisku wyższych stóp procentowych, wypracowały rekordową kwotę zysków, a ich rentowność znacząco wzrosła w stosunku do lat ubiegłych. Co ważne, zyski banków w dużej części zostały wykorzystane do dalszego zwiększenia kapitałów własnych, a wyższe przychody – do tworzenia rezerw finansowych. Dzięki temu banki są w stanie pokryć z nadwyżką obowiązujące i nowe wymogi ostrożnościowe. To poprawia ich odporność na nieprzewidziane negatywne zdarzenia. Zaufanie do kondycji finansowej banków w Polsce budzą również ich wysokie wskaźniki płynności.

Sektor dysponuje nadwyżkami kapitału i stabilnego finansowania umożliwiającymi rozwijanie akcji kredytowej w przyszłości. Jest to ważny aspekt stabilności finansowej, której wspieranie jest elementem mandatu NBP. W 2024 r. dynamika kredytu dla sektora niefinansowego stopniowo rosła, jednak nie na tyle, aby poprawić relację kredytu bankowego do PKB. Ta relacja w ostatnich latach wyraźnie spadła i kształtuje się na stosunkowo niskim poziomie, zarówno w perspektywie czasowej, jak i w porównaniu z innymi krajami UE. Choć przyczyny takiego stanu rzeczy są w dużej mierze popytowe, to należy dołożyć starań, aby banki w większym stopniu włączyły się w proces finansowania gospodarki, w tym w czekające nas duże i kapitałochłonne przedsięwzięcia inwestycyjne.

Warto podkreślić, że w ostatnich latach banki poniosły bardzo wysokie koszty z tytułu konieczności zawiązywania rezerw na pokrycie kosztów ryzyka prawnego walutowych kredytów mieszkaniowych. Łącznie było to niemal 90 mld zł. Oceniamy, że większość kosztów została już poniesiona i w kolejnych latach ryzyko z tego tytułu w coraz mniejszym stopniu będzie oddzia-

ływać na sytuację krajowych banków. Jako Prezes NBP rekomenduję kredytodawcom i kredytobiorcom polubowne rozwiązywanie sporów dotyczących kredytów walutowych.

Niezwykle ważnym obszarem działalności Narodowego Banku Polskiego jest gromadzenie i zarządzanie rezerwami dewizowymi, które na koniec 2024 r. przekroczyły równowartość 214 mld euro. Oficjalne aktywa rezerwowe NBP są obecnie największe w regionie, co wzmacnia wiarygodność Polski na rynkach międzynarodowych, ogranicza zmienność kursu złotego i przyczynia się do obniżenia kosztów finansowania polskich podmiotów na rynkach zagranicznych.

Szczególną rolę w strukturze rezerw odgrywa złoto. W latach 2018–2024 Narodowy Bank Polski zakupił ok. 345 ton złota, z czego niemal 90 ton w 2024 r., zwiększając zasób kruszcu do niemal 450 ton. Dzięki konsekwentnej strategii zwiększania zasobów złota NBP dywersyfikuje ryzyko rezerw dewizowych i podwyższa ich dochodowość w długim okresie, zwiększając bezpieczeństwo obrotu dewizowego, płynność płatniczą kraju oraz stabilność systemu finansowego – nawet w sytuacjach skrajnych.

Zachęcam Państwa do lektury *Raportu*, mając nadzieję, że będzie on istotnym źródłem wiedzy o zadaniach realizowanych przez bank centralny w minionym roku.

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ

Przewodniczący

Adam Glapiński

Członkowie:

Ireneusz Dąbrowski

Iwona Duda

Wiesław Janczyk

Cezary Kochalski

Ludwik Kotecki

Przemysław Litwiniuk

Gabriela Masłowska

Joanna Tyrowicz

Henryk Wnorowski

ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Przewodniczący

Adam Glapiński

Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Marta Kightley

Wiceprezes NBP

Adam Lipiński

Członkowie:

Marta Gajęcka

Paweł Mucha

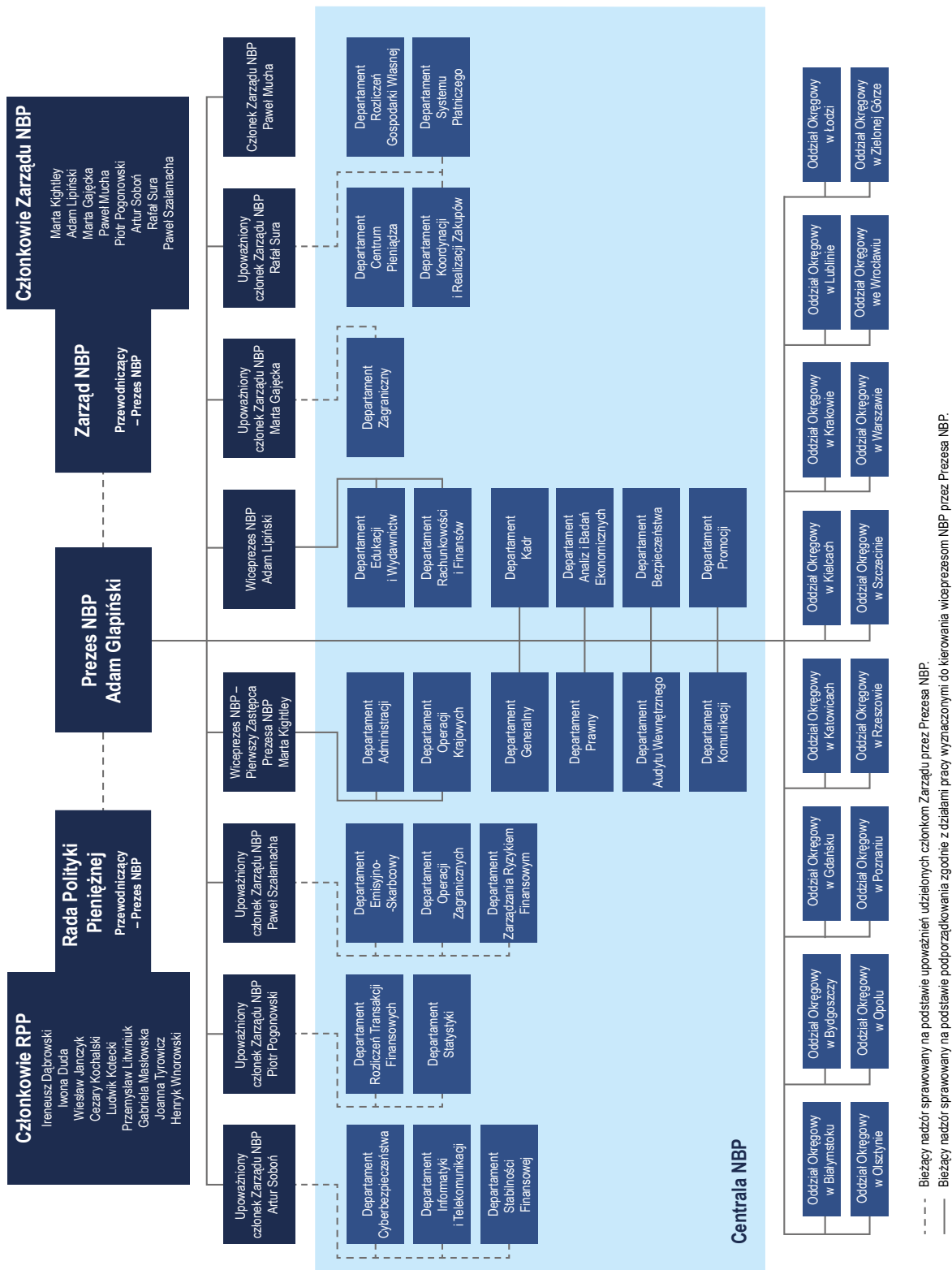
Piotr Pogonowski

Artur Soboń

Rafał Sura

Paweł Szalamacha

Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2024 r.

Synteza

Synteza

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Podstawowe zadania NBP określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim i ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe, a także Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Protokół nr 4 w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W 2024 r. NBP działał zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2024* oraz *Planem działalności NBP na lata 2024–2026*.
2. *Sprawozdanie* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2024 r. w następujących obszarach: polityka pieniężna, działania na rzecz stabilności systemu finansowego, działalność emisyjna, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizowa, działania na rzecz systemu płatniczego, obsługa Skarbu Państwa, działalność analityczno-badawcza, działalność statystyczna, działalność edukacyjna, komunikacyjna i promocyjna oraz współpraca międzynarodowa. W *Sprawozdaniu* przedstawiono również działalność legislacyjną i działalność wewnętrzną, a także opis sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wynik finansowy za 2024 r.
3. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2024 r. strukturę organizacyjną NBP tworzyły: Centrala i 16 jednostek organizacyjnych.
4. W związku z agresją Rosji na Ukrainę Zarząd Narodowego Banku Polskiego w 2024 r. kontynuował udzielanie pomocy Narodowemu Bankowi Ukrainy.
5. W 2024 r. polityka pieniężna była prowadzona zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2024*. Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. NBP dążył do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. W ramach tej strategii od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości +/-1 punktu procentowego w średnim okresie. Decyzje w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji dotyczących bieżącej i oczekiwanej sytuacji makroekonomicznej, w tym kształtowania się inflacji i koniunktury gospodarczej. W Polsce – pomimo osłabionej koniunktury u głównych partnerów handlowych – nastąpiło wyraźne ożywienie aktywności gospodarczej. W 2024 r. wzrost PKB przyspieszył do 2,9% (z 0,2% w 2023 r.). Wyraźnie wzrosła dynamika popytu krajowego (wzrost o 4,2% po spadku o 3,0% w 2023 r.), w tym konsumpcji gospodarstw domowych (wzrost o 3,1% po spadku o 0,3% w 2023 r.) i spożycia publicznego, przy istotnym zwiększeniu się wkładu zmiany zapasów do dynamiki PKB. Jednocześnie, ze względu na zakończenie wydatkowania środków z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020, obniżyły się inwestycje. Na rynku pracy utrzymywał się wysoki poziom liczby pracujących, a stopa bezrobocia pozostawała na historycznie

niskim poziomie. W takich uwarunkowaniach, a także w związku ze znacznymi podwyżkami płac w sektorze publicznym oraz znacznym wzrostem płacy minimalnej, wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej w 2024 r. przyspieszył – zarówno w ujęciu nominalnym (13,6%), jak i realnym (9,5%) – do najwyższego poziomu od początku XXI w. Jednocześnie, mimo poprawy krajowej koniunktury, nastąpiło istotne poluzowanie polityki fiskalnej. W 2024 r. deficyt sektora finansów publicznych wzrósł do 6,6% PKB z 5,3% PKB w 2023 r., do czego przyczyniło się m.in. podniesienie wysokości świadczenia wychowawczego oraz istotne podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli i pracowników państwowej sfery budżetowej. Z kolei projekt ustawy budżetowej na 2025 r. wskazywał, że w 2025 r. deficyt sektora finansów publicznych będzie nadal wysoki. W I połowie 2024 r. inflacja CPI obniżyła się do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP (2,8% r/r w I kw. i 2,5% r/r w II kw.), do czego przyczyniły się efekty zacieśnienia polityki pieniężnej w latach 2021–2022, a także ustępowanie efektów globalnych szoków związanych z pandemią oraz zbrojną agresją Rosji na Ukrainę. Jednocześnie prognozy sygnalizowały ryzyko wyraźnego wzrostu inflacji w II połowie 2024 r. w przypadku odmrożenia administrowanych cen nośników energii. W II połowie 2024 r. wzrost administrowanych cen nośników energii nastąpił, co – wraz z efektami wcześniejszego podwyższenia podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze – przyczyniło się do wzrostu inflacji powyżej celu NBP (4,5% r/r w III kw. i 4,8% r/r w IV kw.). Jednocześnie wszystkie miary inflacji bazowej – po spadku w I połowie 2024 r. – wzrosły w ciągu II połowy 2024 r. W szczególności inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii w IV kw. 2024 r. wyniosła 4,1% r/r. Czynnikiem ograniczającym wzrost cen w 2024 r. był mocniejszy niż w poprzednich latach kurs złotego. Prognozy dostępne w II połowie 2024 r. wskazywały, że w 2025 r. inflacja utrzyma się wyraźnie powyżej celu inflacyjnego NBP. Jednocześnie w średnim okresie według projekcji NBP – przy założeniu utrzymania stóp procentowych NBP na niezmienionym poziomie – inflacja miała powrócić do celu NBP. Czynniki niepewności dotyczącymi perspektyw inflacji pozostawały przy tym: wpływ podwyższonej dynamiki cen energii na oczekiwania inflacyjne, dalsze działania w zakresie polityki fiskalnej i regulacyjnej, tempo ożywienia gospodarczego w Polsce oraz sytuacja na rynku pracy. Wobec powyższych uwarunkowań, dążąc do trwałego powrotu inflacji do celu inflacyjnego NBP w średnim okresie, w 2024 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 5,75%.

6. W 2024 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2024*. Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2024 r. były stopy procentowe NBP. Podobnie jak w poprzednich latach, celem operacyjnym polityki pieniężnej było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Cel operacyjny realizowany był głównie przy wykorzystaniu podstawowych operacji otwartego rynku, przeprowadzanych regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym okresem zapadalności. Uzupełniającą rolę w tym zakresie pełniły operacje dostrajające. Realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej sprzyjał system rezerwy obowiązkowej, który oddziałował w kierunku stabilizacji stawki POLONIA. W 2024 r. banki miały możliwość lokowania nadwyżek środków w formie depozytu na koniec dnia w NBP oraz uzupełniania niedoborów środków, korzystając z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP. W analizowanym okresie NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych, a wartość nominalna portfela dłużnych papierów wartościowych skupionych przez NBP w ramach tych operacji w latach 2020–2021 wyniosła 126,2 mld zł na koniec 2024 r., wobec 135,1 mld zł według stanu na koniec 2023 r. W 2024 r. nastąpił wzrost nadpłynności utrzymującej się w sektorze

bankowym, w porównaniu do roku poprzedniego. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego, przekraczających poziom rezerwy obowiązkowej, w grudniu 2024 r. wyniósł 352,8 mld zł i był o 51,6 mld zł wyższy niż w analogicznym okresie 2023 r. Do wzrostu nadpłynności w 2024 r. w największym stopniu przyczynił się skup netto walut obcych dokonywany przez NBP na zlecenie klientów. W kierunku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego w 2024 r. oddziaływał z kolei wzrost wartości pieniądza gotówkowego w obiegu.

7. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego”. Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły przez działania, których celem jest zapewnienie stabilnych warunków funkcjonowania banków i całego systemu finansowego. W 2024 r. NBP kontynuował działania na rzecz rozwoju systemu płatniczego i jego sprawnego funkcjonowania. Narodowy Bank Polski uczestniczył w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził analizy i badania krajowego systemu bankowego oraz współpracował ze Związkiem Banków Polskich.
8. Narodowy Bank Polski na bieżąco analizuje stabilność i rozwój systemu finansowego, w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Wyniki analiz są publikowane w cyklicznych opracowaniach. NBP przewodniczy pracom Komitetu Stabilności Finansowej w formule KSF-M (nadzór makroostrożnościowy) i bierze udział w pracach KSF-K (zarządzanie kryzysowe). Opracowania NBP są w szerokim zakresie wykorzystywane przy podejmowaniu przez Komitet decyzji w obszarze nadzoru makroostrożnościowego. W 2024 r. NBP przygotował na potrzeby KSF-M nową strategię i metodykę ustalania antycyklicznego bufora kapitałowego. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami tworzącymi sieć bezpieczeństwa finansowego, tj. z Ministerstwem Finansów (MF), Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) i Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG). Ponadto prowadził analizy i badania mające na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych i współzależnościach systemu finansowego oraz gospodarki, a także operacjonalizację polityki makroostrożnościowej.
9. Głównym celem działalności emisyjnej NBP jest zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. W 2024 r. wartość pieniądza gotówkowego w obiegu wzrosła o 9,5% i na koniec grudnia 2024 r. wynosiła 413,4 mld zł. Wyemitowano wartości kolekcjonerskie dla uczczenia 100. rocznicy utworzenia Banku Polskiego SA i stulecia wprowadzenia złotego do obiegu. Kontynuowano realizację Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego oraz wprowadzono zmiany dotyczące wymiany i klasyfikacji banknotów uszkodzonych przez systemy neutralizacji.
10. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnej płynności inwestowanych środków. Jednocześnie – spełniając te kryteria – podejmuje działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w długim okresie. W 2024 r. Narodowy Bank Polski zwiększył zasoby złota o 89,5 tony (do 448,2 tony) oraz zbudował portfel tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych replikujących indeksy akcyjne (ETF), co wpłynęło na uzyskanie wyższej stopy zwrotu rezerw.
11. Działalność dewizowa NBP polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz przeprowadzaniu określonych ustawowo kontroli. W 2024 r. skontrolowano 714 podmiotów, wydano 21 decyzji dewizowych

oraz 46 decyzji w sprawie naruszenia warunków lub niedopełnienia obowiązków dotyczących prowadzenia działalności kantorowej. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. do rejestru działalności kantorowej prowadzonego przez Prezesa NBP wpisanych było 2212 przedsiębiorców.

12. Działania NBP na rzecz systemu płatniczego polegają przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i dokonywaniu rozrachunków międzybankowych, organizowaniu rozliczeń pieniężnych oraz sprawowaniu nadzoru nad systemem płatniczym. W 2024 r. kontynuowano prace nad nowym systemem RTGS w złotych (SORBNET3), analizowano zmiany regulacji prawnych dotyczących dostępu podmiotów niebankowych świadczących usługi płatnicze do tzw. wyznaczonych systemów płatności oraz sprawowano nadzór systemowy nad systemem płatniczym.
13. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa bankowa budżetu państwa przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. NBP prowadził 29 067 rachunków dla 2911 klientów. Narodowy Bank Polski obsługuje zobowiązania i należności zagraniczne budżetu państwa oraz obrót papierami wartościowymi. W 2024 r. zorganizowano łącznie 34 przetargi sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 12 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. NBP współpracował także z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym.
14. Prace analityczno-badawcze prowadzone w NBP w 2024 r. miały na celu diagnozę bieżącej i przyszłej sytuacji w polskiej gospodarce, m.in. w zakresie: wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, oczekiwań inflacyjnych, PKB i jego komponentów, rynku pracy, a także sytuacji finansowej gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Analizowano gospodarkę światową i wpływ zagranicy na gospodarkę Polski. Prowadzono prace związane z tworzeniem oraz doskonaleniem narzędzi analitycznych i prognostycznych. Wyniki analiz i badań były wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej. Narodowy Bank Polski zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe i 2 inne naukowe wydarzenia międzynarodowe.
15. Narodowy Bank Polski realizuje zadania statystyczne obejmujące pozyskiwanie danych sprawozdawczych od podmiotów sektora finansowego oraz od podmiotów niefinansowych. W 2024 r. NBP dostosował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) w zakresie sprawozdawczości ostrożnościowej oraz kontynuował badania procesów migracyjnych w Polsce, w tym wśród uchodźców z Ukrainy i imigrantów z Białorusi w Polsce. W NBP rozwijano ponadto narzędzia służące do analizy i agregacji danych w ramach Huba Statystycznego oraz doskonalono sposoby weryfikacji danych sprawozdawczych, w tym za pomocą metod uczenia maszynowego.
16. W 2024 r. Narodowy Bank Polski był inicjatorem i uczestnikiem projektów edukacyjnych realizowanych na terenie całego kraju. Przeprowadzono cykliczne konkursy dla środowisk szkolnych, akademickich i naukowych oraz kolejną edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP. Uruchomiono program stypendialny Złote Indeksy NBP skierowany do studentów kierunków ekonomicznych na akademickich uczelniach publicznych w Polsce. Dofinansowano 86 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej.

NBP wzbogacił także ofertę edukacyjną i zbiory Centrum Pieniądza NBP, kontynuował działania komunikacyjne, w tym z okazji 100. rocznicy wprowadzenia złotego do obiegu i stulecia utworzenia Banku Polskiego SA, oraz zorganizował nieodpłatne zajęcia edukacyjne dla uczniów z obszarów dotkniętych powodzią.

17. Narodowy Bank Polski uczestniczy w pracach Stałego Komitetu Rady Ministrów i innych gremiów międzyresortowych oraz współpracuje z organami państwa, opiniując projekty aktów prawnych dotyczących sektora bankowego i polityki gospodarczej. W ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym NBP bierze udział w procesie opiniowania projektów opinii EBC do projektowanych aktów prawnych – unijnych i krajowych (państw członkowskich UE). W 2024 r. dotyczyły one m.in.: usług i systemów płatniczych, pieniądza elektronicznego, dostępu do danych finansowych, nadzoru finansowego, stabilności finansowej, w tym cyberbezpieczeństwa, a także infrastruktury obsługi gotówkowej i płatności gotówkowych.
18. W 2024 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS), komitetów i grup roboczych Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz grup eksperckich Komisji Europejskiej. W 2024 r. najważniejsze prace dotyczyły projektów unijnych aktów prawnych dotyczących funkcjonowania systemu finansowego oraz działań mających na celu dokończenie budowy unii bankowej. NBP współpracuje też z międzynarodowymi instytucjami bankowymi i finansowymi, w tym z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (Bank for International Settlements, BIS) oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW). W 2024 r. kontynuowano udział w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych (NAB) oraz pożyczki dwustronnej. NBP prowadził także dalsze działania pomocowe skierowane do banków centralnych spoza UE, w szczególności Narodowego Banku Ukrainy, oraz zorganizował konferencje międzynarodowe, w tym z okazji stulecia polskiego banku centralnego.
19. W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w NBP było o 26 etatów niższe niż w 2023 r. i wyniosło 3263 etaty.
20. Suma bilansowa NBP na koniec 2024 r. przekroczyła kwotę 1 bln zł (1 046,8 mld zł) i jest to najwyższa suma bilansowa NBP od denominacji złotego, czyli od 1995 r. Wynik finansowy NBP za 2024 r. był ujemny i wyniósł -13,3 mld zł. NBP odnotował dodatni wynik zarządzania rezerwami dewizowymi w kwocie 19,8 mld zł. Poniósł koszty walki z inflacją, tj. prowadzenia polityki pieniężnej (koszty dyskonta od wyemitowanych bonów pieniężnych oraz koszty odsetek od rezerwy obowiązkowej), w wysokości -21,2 mld zł. Umocnienie złotego w relacji do walut obcych (zarówno w ujęciu średniorocznym, jak i rok do roku) pomniejszyło wynik finansowy NBP o 8,3 mld zł. Z kolei koszty działania i amortyzacji w 2024 r. były podobne jak w 2023 r. i wyniosły -1,8 mld zł (por. rozdział 15).

Rozdział 1

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

W 2024 r. Prezes NBP w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz Komitetowi Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej. Ponadto, reprezentując Narodowy Bank Polski i Rzeczpospolitą Polską, Prezes NBP uczestniczył (lub był reprezentowany) m.in. w następujących spotkaniach międzynarodowych instytucji bankowych i finansowych:

- posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego,
- nieformalnych posiedzeniach Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego,
- posiedzeniach gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

W 2024 r. Prezes NBP wydał 31 zarządzeń, dotyczących m.in. szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a także sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w znaki pieniężne.

Ponadto Prezes NBP wydał 5 obwieszczeń: 3 zawierające jednolite teksty aktów prawnych organów NBP, obwieszczenie w sprawie ogłoszenia wykazu walut wymienialnych oraz obwieszczenie w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2023 r. Prezes NBP jako przełożony pracowników brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2024 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2024*. Otrzymała 12 posiedzeń (w tym 11 decyzyjnych), na których podjęła 7 uchwał normatywnych. Uchwały RPP były publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” i Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

W 2024 r. RPP nie podejmowała uchwał w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim (tabela 1.1). Nie podejmowała także uchwał w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej ani w sprawie wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej (tabela 1.2).

Tabela 1.1. Stopy procentowe NBP na koniec 2024 r. (w %)

Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskontowa weksli
5,75	6,25	5,25	5,80	5,85

Źródło: dane NBP.

Tabela 1.2. Stopy rezerwy obowiązkowej i oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej na koniec 2024 r.

Stopa rezerwy obowiązkowej / oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	Wysokość w %	Obowiązuje od dnia
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz od środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych	3,50	31.03.2022 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu operacji repo i sell-buy-back oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata	0,00	1.03.2018 r.
Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej*	5,75	5.10.2023 r.

* 1,0 wysokości stopy referencyjnej.

Źródło: dane NBP.

Uchwały podjęte przez RPP w 2024 r. dotyczyły:

- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023,
- oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2023,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2023 r.,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2025,
- zmiany uchwały w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2025.

W związku z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim RPP przyjęła następujące dokumenty:

- *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej* – za III i IV kwartał 2023 r. oraz za I i II kwartał 2024 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2023 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej na 2025 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na rok 2024¹,*
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na rok 2025.*

Rada Polityki Pieniężnej rozpatrywała także projekcje inflacji i PKB oraz przyjęła trzy *Raporty o inflacji* (w marcu, lipcu i listopadzie).

¹ Opinia RPP z dnia 8 stycznia 2024 r. dotycząca projektu *Ustawy budżetowej na rok 2024* przyjętego przez Radę Ministrów 19 grudnia 2023 r.

W 2024 r. członkowie RPP uczestniczyli w spotkaniach z analitykami rynkowymi oraz w konferencjach i seminariach naukowych o tematyce ekonomicznej.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o NBP działalnością Narodowego Banku Polskiego kieruje Zarząd NBP. Podejmuje on uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. W 2024 r. Zarząd NBP wykonywał podstawowe zadania zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2024, Planem działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2024–2026 i Planem finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2024*.

Zarząd NBP rozpatrywał projekty uchwał i inne materiały na posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej.

W 2024 r. Zarząd NBP zajmował się zagadnieniami dotyczącymi:

- projekcji inflacji i PKB,
- bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji sektora finansów publicznych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym,
- bieżącej sytuacji na światowych rynkach finansowych, w tym na rynkach finansowych strefy euro oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej,
- stabilności systemu finansowego w Polsce, w tym oceny funkcjonowania i perspektyw rozwoju systemu bankowego,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- sytuacji na rynku międzybankowym oraz operacji otwartego rynku.

Zarząd NBP omawiał także zagadnienia dotyczące: działalności emisyjnej, zarządzania rezerwami dewizowymi oraz funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

W 2024 r. Zarząd NBP odbył 36 posiedzeń. Podjął 63 uchwały (w tym: 41 uchwał normatywnych i 22 uchwały nienormatywne)² oraz 133 uchwały zarządcze.

Uchwały podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły w szczególności:

- trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego,
- zasad i trybu naliczania oraz utrzymywania rezerwy obowiązkowej,
- zarządzania rezerwami dewizowymi,
- regulaminu operacji kasowo-skarbcowych w Narodowym Banku Polskim,
- prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych,
- realizacji przez Narodowy Bank Polski w obrocie zagranicznym i krajowym poleceń wypłaty w walutach obcych i walucie krajowej oraz operacji czekowych w walutach obcych, a także skupu i sprzedaży walut obcych,

² Zgodnie z art. 53 i 54 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025) uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego będące aktami normatywnymi są ogłaszane w Monitorze Polskim lub w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

- zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim,
- prowizji i opłat bankowych stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- zasad i trybu sporządzania planu finansowego Narodowego Banku Polskiego oraz sprawozdania z jego realizacji,
- zasad prowadzenia działalności edukacyjnej przez Narodowy Bank Polski,
- regulaminu organizacyjnego Narodowego Banku Polskiego.

Uchwały zarządowe Zarządu NBP dotyczyły m.in.:

- dalszego uczestnictwa NBP w programie Nowych Porozumień Pożyczkowych oraz przedłużenia obowiązywania umowy pożyczki dwustronnej zawartej pomiędzy NBP i Międzynarodowym Funduszem Walutowym;
- udziału NBP w konsultacjach publicznych Komisji Europejskiej w zakresie oceny adekwatności polityki makroostrożnościowej wobec pośrednictwa finansowego oferowanego przez podmioty niebankowe;
- opublikowania przez NBP stanowiska dotyczącego działalności podmiotów niebankowych przyjmujących i wydających gotówkę w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gotówkowego; NBP zachęcił do stosowania przez te podmioty przetestowanych urządzeń (wskazanych w opublikowanym wykazie) oraz zadeklarował wsparcie w formie szkoleń;
- kontynuacji współpracy ze Związkiem Banków Polskich polegającej na korzystaniu przez NBP z Systemu Wymiany Ostrzeżeń o Zagrożeniach prowadzonego przez tę instytucję;
- zwiększenia częstotliwości publikowania danych o strukturze obiegu gotówkowego w podziale na nominały (z kwartalnej na miesięczną) – w celu udostępnienia bardziej szczegółowych informacji zainteresowanym podmiotom (m.in. przedstawicielom banków, analitykom i pracownikom naukowym);
- udziału NBP – wspólnie z Deutsche Bundesbankiem – w realizacji programu współpracy technicznej ESBC dla banków centralnych Ukrainy, Gruzji i Mołdawii;
- zawarcia przez NBP jako członka międzynarodowej Grupy Banków Centralnych ds. Przeciwdziałania Fałszerstwom (Central Bank Counterfeit Deterrence Group – CBCDG) umowy przedłużającej możliwość wykorzystywania technologii do zabezpieczania polskich banknotów obiegowych.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę NBP kontynuował w 2024 r. działania mające na celu wsparcie Narodowego Banku Ukrainy i jego pracowników, m.in. przez prowadzenie współpracy technicznej. Zarząd NBP zdecydował także o przekazaniu NBU darowizny ze sprzedaży zestawów srebrnych monet *Przyjaźń i braterstwo to największe bogactwo* z przeznaczeniem na dobroczynne cele humanitarne.

Narodowy Bank Polski prowadził także działania wspierające osoby poszkodowane przez powódź we wrześniu 2024 r., m.in. przez udzielenie pomocy przy przewożeniu darów rzeczowych i zorganizowanie zajęć edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych z obszarów objętych stanem klęski żywiołowej.

Ponadto w 2024 r. Zarząd NBP sporządził roczne sprawozdanie finansowe NBP za 2023 r.³

³ Na podstawie art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

1.4. Plan działalności NBP

W 2024 r. realizowano *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2024–2026*, uchwalony przez Zarząd NBP 23 października 2023 r. W Planie określono cele NBP na najbliższe lata i zadania służące ich realizacji.

Zgodnie z zasadami planowania działalności w NBP Zarząd NBP uchwalił *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2025–2027*, który obowiązuje od 1 stycznia 2025 r.

Rozdział 2

Polityka pieniężna

Polityka pieniężna¹

Przedkładając sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej wypełnia zobowiązanie zawarte w art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do złożenia Sejmowi sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego. Zgodnie z art. 53 ustawy o Narodowym Banku Polskim sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Sprawozdanie prezentuje główne elementy realizowanej strategii polityki pieniężnej, opis uwarunkowań makroekonomicznych i decyzji podejmowanych w zakresie polityki pieniężnej w roku objętym sprawozdaniem, a także opis stosowanych instrumentów polityki pieniężnej. *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2024* zawiera załączniki, w których przedstawiono kształtowanie się wybranych zmiennych makroekonomicznych, a także *Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami* w roku objętym sprawozdaniem.

Przy ocenie polityki pieniężnej *ex post* należy brać pod uwagę jej uwarunkowania, w tym przede wszystkim to, że działania władz monetarnych wpływają na gospodarkę ze znacznym opóźnieniem, a jednocześnie są podejmowane w warunkach niepewności dotyczącej przyszłych procesów makroekonomicznych. Należy także uwzględniać to, że w gospodarce występują wstrząsy makroekonomiczne, które – choć pozostają poza kontrolą krajowej polityki pieniężnej – mogą w znacznej mierze wpływać na sytuację gospodarczą i procesy inflacyjne w krótkim, a także w średnim okresie.

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2024 r.

W 2024 r. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej „Radą” lub „RPP”, prowadziła politykę pieniężną zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2024*, przyjętymi uchwałą nr 5/2023 z dnia 5 września 2023 r. w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2024 (M.P. poz. 1034). Główne elementy realizowanej w 2024 r. strategii polityki pieniężnej przedstawiono poniżej.

Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. W ten sposób Rada realizowała podstawowe zobowiązania Narodowego Banku Polskiego zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946) oraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025). Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Ustawa o Narodowym Banku Polskim, zwanym dalej „NBP”, w art. 3 ust. 1 stanowi, że „podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP”.

¹ Rozdział *Polityka pieniężna* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2024*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 6 maja 2025 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2 i 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Rada dąży do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. W ramach tej strategii od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punktu procentowego w średnim okresie.

Średniookresowy charakter celu inflacyjnego oznacza, że – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – inflacja może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. Reakcja polityki pieniężnej na szoki jest elastyczna i zależy od ich przyczyn oraz oceny trwałości ich skutków, w tym wpływu na procesy inflacyjne. W przypadku odchylenia inflacji od celu, Rada w sposób elastyczny określa pożądane tempo powrotu inflacji do celu, ponieważ szybkie sprowadzenie inflacji do celu może wiązać się z istotnymi kosztami dla stabilności makroekonomicznej lub finansowej. Decydując o zmianach parametrów prowadzonej polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę dostosowania cenowe zachodzące w gospodarce, których źródła znajdują się poza wpływem krajowej polityki pieniężnej. W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2024* wskazano, że w obecnych warunkach te dostosowania są związane przede wszystkim z silnymi globalnymi szokami gospodarczymi z ostatnich lat wywołanymi pandemią COVID-19 oraz zbrojną agresją Rosji na Ukrainę, a także ze skutkami zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych, w tym transformacji energetycznej oraz z procesem doganiania przez Polskę bardziej rozwiniętych gospodarek (tj. procesem konwergencji).

Realizowana przez Radę strategia polityki pieniężnej zakłada elastyczność w zakresie stosowanych instrumentów. Oznacza to, że instrumentarium NBP może być dostosowywane do natury występujących w gospodarce zaburzeń oraz uwarunkowań rynkowych. Elastyczne kształtowanie instrumentów polityki pieniężnej sprzyja efektywnemu działaniu mechanizmu transmisji oraz stabilności makroekonomicznej i finansowej.

Podejmując decyzje w zakresie polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę opóźnienia, z jakimi wpływają one na gospodarkę. Długość opóźnień, jakie występują od podjęcia decyzji w zakresie parametrów polityki pieniężnej do zaobserwowania jej najsilniejszego wpływu na wielkości realne (m.in. produkcję i zatrudnienie) oraz inflację, wynosi kilka kwartałów i może zmieniać się w czasie. Ponadto polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności, dotyczącej w szczególności przyszłego kształtowania się sytuacji gospodarczej.

Stabilizowanie inflacji na niskim poziomie jest ważnym, ale niewystarczającym warunkiem utrzymania równowagi w gospodarce, która z kolei sprzyja utrzymaniu stabilności cen w długim okresie. Zagroženiem dla stabilności cen w długim okresie mogą być nierównowagi w sektorze finansowym. Nierównowagom tym powinna przeciwdziałać przede wszystkim polityka makroostrożnościowa nakierowana na ograniczenie ryzyka systemowego i wspieranie w ten sposób długookresowego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Ma to znaczenie zwłaszcza w warunkach znacznej swobody przepływu kapitału i integracji rynków finansowych. Prowadzona przez Radę polityka wspiera działania polityki makroostrożnościowej, w tym sprzyja utrzymaniu stabilności systemu finansowego i ogranicza ryzyko narastania nierównowag w gospodarce, uwzględniając kształtowanie się cen aktywów (w tym cen nieruchomości) oraz dynamikę akcji kredytowej, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.

Oprócz polityki pieniężnej i makroostrożnościowej istotną rolę w utrzymywaniu stabilności makroekonomicznej pełni także polityka fiskalna. Dla zachowania stabilności makroeko-

nomicznej niezbędne jest prowadzenie polityki fiskalnej, która łagodzi wpływ szoków na gospodarkę i jednocześnie zapewnia długookresową stabilność finansów publicznych.

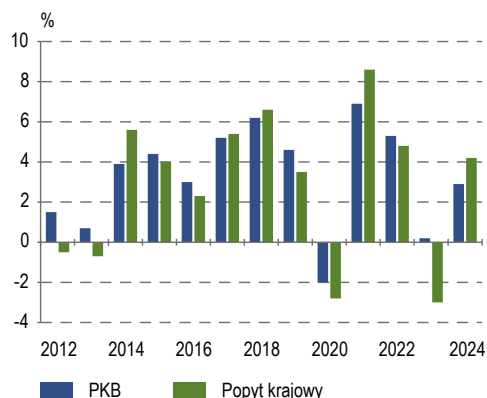
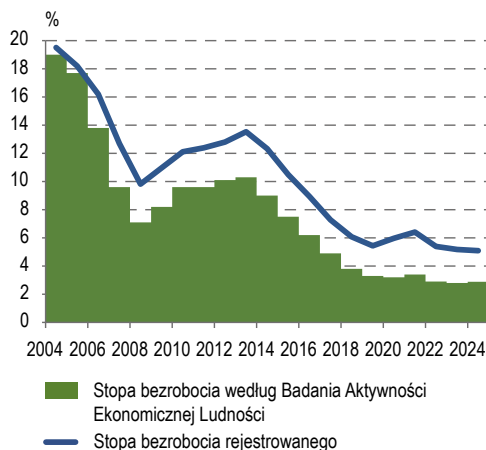
W 2024 r. – podobnie jak w poprzednich latach – Rada realizowała strategię celu inflacyjnego w warunkach płynnego kursu walutowego. Reżim płynnego kursu nie wyklucza interwencji na rynku walutowym, gdy jest to uzasadnione przez warunki rynkowe lub sprzyja zapewnieniu stabilności makroekonomicznej lub finansowej kraju.

2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2024 r.

W 2024 r. parametry polityki pieniężnej, w tym poziom stóp procentowych NBP, były dostosowane do sytuacji w gospodarce tak, aby zapewnić długookresową stabilność cen i jednocześnie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność systemu finansowego. Rada dążyła do trwałego powrotu inflacji do celu inflacyjnego NBP w średnim okresie. Decyzje w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji dotyczących bieżącej i oczekiwanej sytuacji makroekonomicznej, w tym kształtowania się inflacji i koniunktury gospodarczej.

W Polsce – pomimo osłabionej koniunktury u głównych partnerów handlowych – nastąpiło wyraźne ożywienie aktywności gospodarczej. W 2024 r. wzrost PKB przyspieszył do 2,9% (z 0,2% w 2023 r.; wykres 2.1). Wyraźnie wzrosła dynamika popytu krajowego (wzrost o 4,2% po spadku o 3,0% w 2023 r.), w tym konsumpcji gospodarstw domowych (wzrost o 3,1% po spadku o 0,3% w 2023 r.) i spożycia publicznego, przy istotnym zwiększeniu się wkładu zmiany zapasów do dynamiki PKB. Jednocześnie, ze względu na zakończenie wydatkowania środków z perspektywy finansowej Unii Europejskiej (zwanej dalej „UE”) na lata 2014–2020, obniżyły się inwestycje.

Na rynku pracy utrzymywał się wysoki poziom liczby pracujących, a stopa bezrobocia pozostawała na historycznie niskim poziomie (wykres 2.2). W takich uwarunkowaniach, a także w związku ze znacznymi podwyżkami płac w sektorze publicznym oraz znacznym wzrostem płacy minimalnej, wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej w 2024 r. przyspieszył – zarówno w ujęciu nominalnym (13,6%), jak i realnym (9,5%) – do najwyższego poziomu od początku XXI wieku (wykres 2.3).

Wykres 2.1. Średnioroczna dynamika PKB i popytu krajowego w Polsce**Wykres 2.2.** Średnioroczna stopa bezrobocia w Polsce

Uwaga: dane GUS zawierają nieciągłości związane z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z lat 2011 i 2021. Dodatkowo w 2021 r. nastąpiła zmiana metodyki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności.

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, obliczenia NBP.

Jednocześnie, mimo poprawy krajowej koniunktury, nastąpiło istotne poluzowanie polityki fiskalnej. W 2024 r. deficyt sektora finansów publicznych wzrósł do 6,6% PKB z 5,3% PKB w 2023 r., do czego przyczyniło się m.in. podniesienie wysokości świadczenia wychowawczego oraz istotne podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli i pracowników państwowej sfery budżetowej. Z kolei projekt ustawy budżetowej na 2025 r. wskazywał, że w 2025 r. deficyt sektora finansów publicznych będzie nadal wysoki.

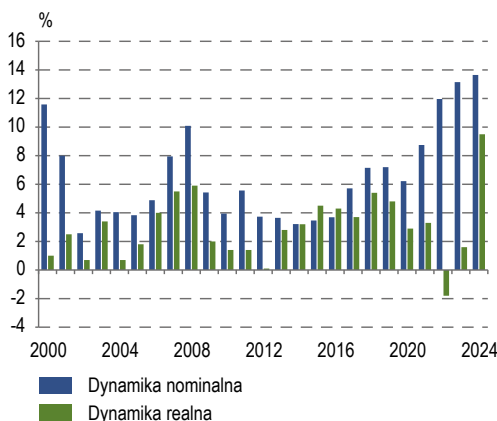
W I połowie 2024 r. inflacja CPI obniżyła się do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP (2,8% r/r w I kw. i 2,5% r/r w II kw.), do czego przyczyniły się efekty zacieśnienia polityki pieniężnej w latach 2021–2022, a także ustępowanie efektów globalnych szoków związanych z pandemią oraz zbrojną agresją Rosji na Ukrainę. Jednocześnie prognozy sygnalizowały ryzyko wyraźnego wzrostu inflacji w II połowie 2024 r. w przypadku odmrożenia administrowanych cen nośników energii. W II połowie 2024 r. wzrost administrowanych cen nośników energii nastąpił, co – wraz z efektami wcześniejszego podwyższenia podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze – przyczyniło się do wzrostu inflacji powyżej celu NBP (4,5% r/r w III kw. i 4,8% r/r w IV kw.; wykres 2.4)². Jednocześnie wszystkie miary inflacji bazowej – po spadku w I połowie 2024 r. – wzrosły w ciągu II połowy 2024 r. W szczególności inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii w IV kw. 2024 r. wyniosła 4,1% r/r. Czynnikiem ograniczającym wzrost cen w 2024 r. był mocniejszy niż w poprzednich latach kurs złotego. Prognozy dostępne w II połowie 2024 r. wskazywały, że w 2025 r. inflacja utrzyma się wyraźnie powyżej

² W IV kw. 2024 r. wpływ czynników regulacyjno-podatkowych – tj. zmian cen towarów i usług administrowanych oraz wzrostu stawki podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze, a także zmian cen towarów akcyzowych – na roczny wskaźnik inflacji CPI szacowano na 2,7 pkt proc. Spośród zmian cen administrowanych w grudniu 2024 r. największy wkład do rocznego wskaźnika inflacji CPI miały wzrosty administrowanych cen nośników energii (dynamika wyniosła 16,0% r/r) oraz zaopatrywania w zimną wodę (13,1% r/r) i usług kanalizacyjnych (11,3% r/r).

celu inflacyjnego NBP. Jednocześnie w średnim okresie według projekcji NBP – przy założeniu utrzymania stóp procentowych NBP na niezmienionym poziomie – inflacja miała powrócić do celu NBP. Czynniki niepewności dotyczącymi perspektyw inflacji pozostawały przy tym: wpływ podwyższonej dynamiki cen energii na oczekiwania inflacyjne, dalsze działania w zakresie polityki fiskalnej i regulacyjnej, tempo ożywienia gospodarczego w Polsce oraz sytuacja na rynku pracy.

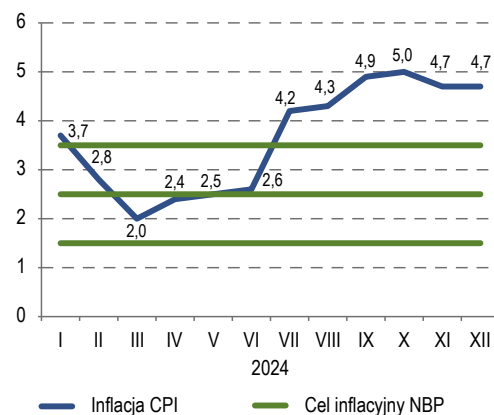
Wobec powyższych uwarunkowań, dążąc do trwałego powrotu inflacji do celu inflacyjnego NBP w średnim okresie, w 2024 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 5,75%.

Wykres 2.3. Średnioroczna dynamika przeciętnych wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej w Polsce

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Wykres 2.4. Inflacja CPI w Polsce na tle celu inflacyjnego NBP (r/r)

Źródło: dane GUS i NBP.

W dalszej części rozdziału przedstawiono informacje dotyczące uwarunkowań decyzji Rady o poziomie stóp procentowych NBP w podziale na dwa okresy – tj. w I połowie 2024 r. oraz w II połowie 2024 r. – ze względu na różnice w kształtowaniu się inflacji w Polsce w tych okresach.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w I połowie 2024 r.

Dane napływające w I połowie 2024 r. wskazywały, że koniunktura w otoczeniu polskiej gospodarki, w tym zwłaszcza w Niemczech – będących głównym partnerem handlowym Polski – pozostawała osłabiona³. Z kolei koniunktura w Stanach Zjednoczonych była relatywnie dobra⁴. Jednocześnie w wielu gospodarkach utrzymywała się korzystna sytuacja na rynkach pracy.

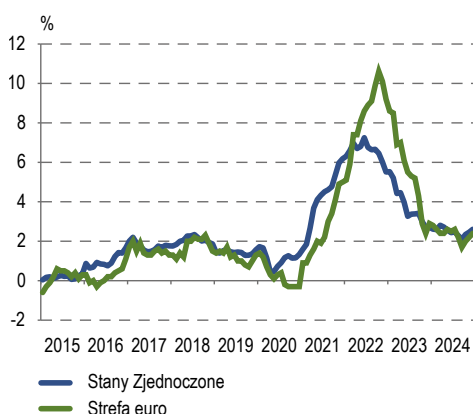
³ Dynamika PKB w strefie euro wyniosła 0,2% r/r w IV kw. 2023 r., 0,5% r/r w I kw. 2024 r. i 0,5% r/r w II kw. 2024 r. W Niemczech dynamika PKB wyniosła -0,2% r/r w IV kw. 2023 r., -0,1% r/r w I kw. 2024 r. i -0,2% r/r w II kw. 2024 r.

⁴ Dynamika PKB w Stanach Zjednoczonych wyniosła 3,2% r/r w IV kw. 2023 r., 2,9% r/r w I kw. 2024 r. i 3,0% r/r w II kw. 2024 r.

Dostępne wówczas prognozy sygnalizowały, że dynamika aktywności w otoczeniu polskiej gospodarki w kolejnych kwartałach powinna stopniowo rosnąć.

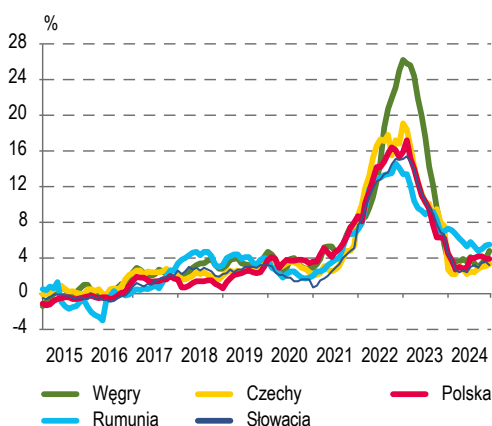
W I połowie 2024 r. inflacja cen konsumpcyjnych w otoczeniu polskiej gospodarki, w tym m.in. w krajach regionu Europy Środkowo-Wschodniej, była wyraźnie niższa niż w 2023 r., przy niskiej dynamice cen produkcji w przemyśle (wykresy 2.5 i 2.6). W strefie euro i w Stanach Zjednoczonych inflacja była przy tym przeciętnie nieco wyższa od celów inflacyjnych banków centralnych⁵. Z kolei inflacja bazowa w wielu gospodarkach była wyższa od inflacji ogółem w związku z podwyższoną dynamiką cen usług w warunkach istotnego wzrostu nominalnych wynagrodzeń.

Wykres 2.5. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w Stanach Zjednoczonych i w strefie euro (r/r)

Stany Zjednoczone – inflacja PCE. Strefa euro – inflacja HICP.

Wykres 2.6. Wskaźniki inflacji HICP w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (r/r)

Źródło: dane Eurostat.

W Polsce napływające dane wskazywały na trwające ożywienie gospodarcze, pomimo osłabionej koniunktury u głównych partnerów handlowych. Dynamika PKB wyniosła 1,2% r/r w IV kw. 2023 r., a następnie wzrosła do 2,2% r/r w I kw. 2024 r. i 3,2% r/r w II kw. 2024 r. W kierunku wyższej dynamiki aktywności gospodarczej oddziaływał przede wszystkim wzrost popytu krajowego (po spadku o 1,1% r/r w IV kw. 2023 r., popyt krajowy wzrósł o 1,9% r/r w I kw. 2024 r. i o 4,9% r/r w II kw. 2024 r.), w tym konsumpcyjnego, w warunkach korzystnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza wysokiej dynamiki wynagrodzeń. Jednocześnie roczna dynamika inwestycji była w I połowie 2024 r. istotnie niższa niż w 2023 r., m.in. w związku z zakończeniem wykorzystania środków z poprzedniej perspektywy finansowej UE. Dostępne prognozy, w tym projekcja inflacji i PKB z marca 2024 r., wskazywały, że średnioroczna dynamika PKB w 2024 r. będzie wyraźnie wyższa niż w 2023 r.

⁵ W I połowie 2024 r. w strefie euro inflacja HICP wyniosła średnio 2,5% r/r, a w Stanach Zjednoczonych inflacja PCE wyniosła średnio 2,6% r/r.

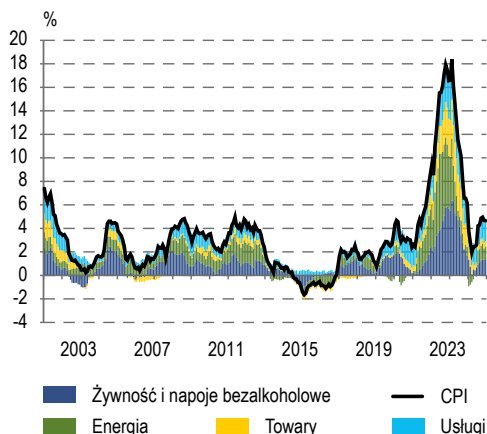
W I połowie 2024 r. weszły w życie działania zwiększające ekspansywność polityki fiskalnej, w tym podniesienie wysokości świadczenia wychowawczego oraz podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli i pracowników państwowej sfery budżetowej. Natomiast ograniczająco na deficyt sektora finansów publicznych oddziaływała w szczególności podwyżka stawki podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze. Dostępne wówczas szacunki i prognozy wskazywały na wzrost deficytu sektora finansów publicznych w 2024 r. wobec 2023 r.

W omawianym okresie sytuacja na rynku pracy była korzystna, w tym utrzymywała się niska stopa bezrobocia. W I połowie 2024 r. roczna dynamika przeciętnego nominalnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej była wysoka (wyniosła 14,4% I kw. 2024 r. i 14,7% w II kw. 2024 r. wobec 12,0% w IV kw. 2023 r.) i – wbrew wcześniejszym prognozom – przyspieszyła, do czego przyczyniły się silniejsze od wcześniej zakładanych podwyżki płac w sektorze publicznym oraz znaczne podwyższenie płacy minimalnej. Szybki wzrost płac nominalnych wraz z niższą niż w poprzednich kwartałach inflacją przyczynił się do historycznie silnego wzrostu realnych wynagrodzeń (dynamika przeciętnego realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej wyniosła 11,1% r/r w I kw. i 11,8% r/r w II kw. 2024 r.). Jednocześnie liczba pracujących pozostawała wysoka, pomimo ujemnej rocznej dynamiki zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Inflacja CPI w I połowie 2024 r. była wyraźnie niższa niż w poprzednich kwartałach i ukształtowała się na poziomie zgodnym z celem inflacyjnym NBP (wyniosła średnio 2,7% r/r, w tym 2,8% r/r w I kw. i 2,5% r/r w II kw. 2024 r.), do czego przyczyniły się efekty zacieśnienia polityki pieniężnej w latach 2021–2022, ustępowanie efektów globalnych szoków związanych z pandemią oraz zbrojną agresją Rosji na Ukrainę oraz mocniejszy niż w poprzednich latach kurs złotego. Od stycznia do marca 2024 r. inflacja CPI obniżyła się z 3,7% r/r do 2,0% r/r (wykres 2.7), na co wpłynął spadek dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych (z 4,9% r/r w styczniu do 0,3% r/r w marcu 2024 r.) oraz inflacji CPI po wyłączeniu cen żywności i energii (z 6,2% r/r w styczniu do 4,6% r/r w marcu 2024 r.; wykres 2.8), przy wzroście rocznej dynamiki cen energii (z -4,9% r/r w styczniu do -3,2% r/r w marcu 2024 r.). Z kolei w następnych miesiącach I połowy 2024 r. dynamika cen konsumpcyjnych nieco wzrosła (do 2,6% r/r w czerwcu 2024 r.), do czego przyczyniły się głównie wzrost dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych w związku z przywróceniem z 0% do 5% stawki VAT na podstawowe produkty spożywcze od kwietnia 2024 r. oraz – choć w mniejszym stopniu – wyższa roczna dynamika cen energii. Jednocześnie inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii obniżała się (do 3,6% r/r w czerwcu 2024 r.; wykres 2.8), choć pozostała wyższa od inflacji CPI, w związku z wysoką dynamiką cen usług, w warunkach silnego wzrostu wynagrodzeń⁶.

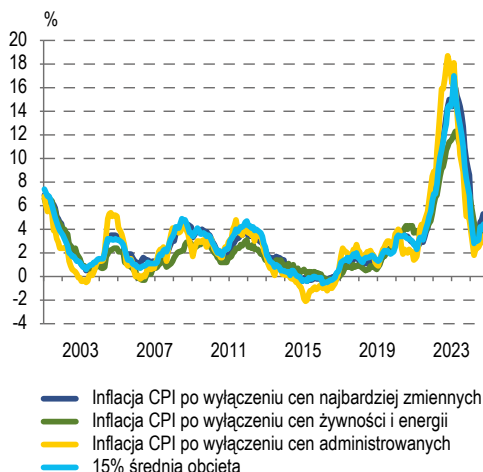
⁶ W okresie od stycznia do czerwca 2024 r. obniżyły się również pozostałe wskaźniki inflacji bazowej.

Wykres 2.7. Dynamika cen dóbr konsumpcyjnych w Polsce i jej struktura według głównych kategorii towarów i usług (r/r)

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Wykres 2.8. Wskaźniki inflacji bazowej (r/r)

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Dostępne w I połowie 2024 r. prognozy sygnalizowały ryzyko wyraźnego wzrostu inflacji w kolejnych kwartałach. W przypadku podniesienia administrowanych cen nośników energii, w II połowie 2024 r. inflacja CPI miała wzrosnąć istotnie powyżej celu inflacyjnego NBP. Czynnikiem niepewności dotyczącym perspektyw inflacji pozostawał przy tym m.in. wpływ polityki fiskalnej i regulacyjnej na procesy cenowe, w tym na oczekiwania inflacyjne, zwłaszcza w warunkach trwającego ożywienia gospodarczego i niskiego bezrobocia oraz wysokiej dynamiki wynagrodzeń oddziałującej w kierunku wyższej presji popytowej w gospodarce.

Wobec powyższych uwarunkowań, w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmienionym poziomie, w tym stopę referencyjną NBP na poziomie 5,75%, dążąc do trwałego powrotu inflacji do celu inflacyjnego NBP w średnim okresie.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w II połowie 2024 r.

W II połowie 2024 r. napływające dane wskazywały, że roczna dynamika aktywności gospodarczej w strefie euro przyspieszała, choć była nadal umiarkowana, a w Niemczech była nieznacznie ujemna⁷. Dostępne prognozy sygnalizowały, że w 2025 r. również w Niemczech powinno nastąpić ożywienie gospodarcze. Jednocześnie utrzymywała się dobra koniunktura gospodarcza w Stanach Zjednoczonych⁸.

⁷ Dynamika PKB w strefie euro wyniosła 1,0% r/r w III kw. i 1,2% r/r w IV kw. 2024 r., a średniorocznie w 2024 r. wyniosła 0,9% r/r. W Niemczech dynamika PKB wyniosła -0,3% r/r w III kw. i -0,2% r/r w IV kw. 2024 r., a średniorocznie w 2024 r. wyniosła -0,2% r/r.

⁸ W Stanach Zjednoczonych dynamika PKB wyniosła 2,7% r/r w III kw. i 2,5% r/r w IV kw., a średniorocznie w 2024 r. wyniosła 2,8% r/r.

Średnio w II połowie 2024 r. wskaźniki inflacji w strefie euro i w Stanach Zjednoczonych były nieco niższe niż w I połowie 2024 r., choć nieznacznie wyższe od celów inflacyjnych banków centralnych (wykres 2.5)⁹. Z kolei inflacja bazowa – zarówno w strefie euro, jak i w Stanach Zjednoczonych – pozostawała wyższa od inflacji ogółem. W gospodarkach regionu Europy Środkowo-Wschodniej dynamika cen konsumpcyjnych pod koniec 2024 r. była wyższa niż w głównych gospodarkach rozwiniętych, przy czym pozostawała zróżnicowana pomiędzy krajami (wykres 2.6).

W Polsce w II połowie 2024 r. nadal trwało ożywienie gospodarcze. PKB wzrósł o 2,8% r/r w III kw. 2024 r. i o 3,4% r/r w IV kw. 2024 r. Wzrost popytu krajowego był wyższy od wieloletniej średniej (dynamika wyniosła 4,6% r/r w III kw. 2024 r. i 5,3% r/r w IV kw. 2024 r.). Prognozy dostępne pod koniec 2024 r. wskazywały, że w 2025 r. wzrost PKB w Polsce powinien przyspieszyć i być jednym z najwyższych wśród państw członkowskich UE.

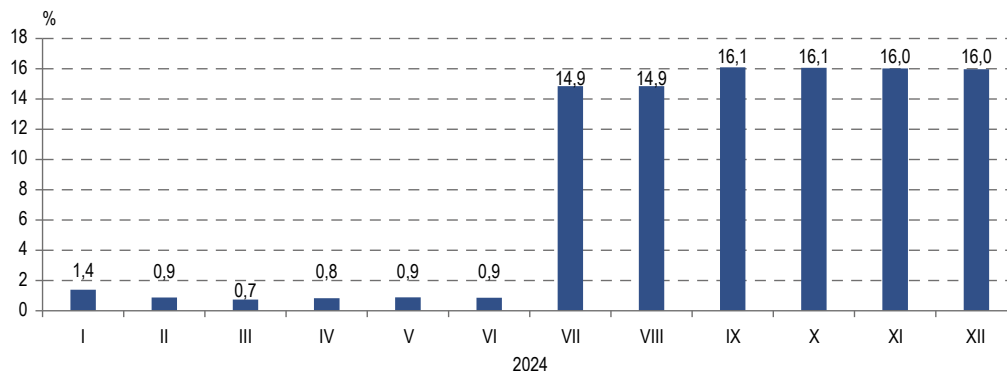
Dostępne w II połowie 2024 r. szacunki i prognozy – podobnie jak w I połowie roku – sygnalizowały wzrost deficytu sektora finansów publicznych w 2024 r. wobec 2023 r. Jednocześnie projekt ustawy budżetowej na rok 2025 wskazywał, że deficyt sektora finansów publicznych w 2025 r. będzie nadal wysoki, pomimo prognozowanego przyspieszenia wzrostu PKB.

W analizowanym okresie sytuacja na rynku pracy pozostawała dobra. Stopa bezrobocia utrzymywała się na bardzo niskim poziomie. Towarzyszyła temu nadal wysoka liczba pracujących w gospodarce, choć zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw pozostawało niższe niż rok wcześniej. Roczne dynamiki nominalnych i realnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej wciąż były wysokie, pomimo pewnego spowolnienia w porównaniu z początkiem 2024 r.¹⁰

W II połowie 2024 r. zmaterializowało się – sygnalizowane wcześniej – ryzyko wzrostu inflacji w Polsce. Inflacja CPI była w tym okresie istotnie wyższa niż w I połowie 2024 r. i kształtowała się wyraźnie powyżej celu inflacyjnego NBP (średnio wyniosła 4,6% r/r; w grudniu wyniosła 4,7% r/r wobec 2,6% r/r w czerwcu 2024 r.; wykres 2.7). Wzrost inflacji od połowy 2024 r. wynikał przede wszystkim z podwyżek administrowanych cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w lipcu 2024 r. (wykres 2.9), a także – choć w mniejszym stopniu – ze wzrostu dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. Z kolei czynnikiem ograniczającym wzrost cen w II połowie 2024 r. był mocniejszy niż w poprzednich latach kurs złotego. W II połowie 2024 r. zwiększyły się wszystkie miary inflacji bazowej (wykres 2.8). W szczególności inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii wzrosła (w grudniu wyniosła 4,0% r/r wobec 3,6% r/r w czerwcu 2024 r.; wykres 2.8), do czego przyczyniła się m.in. wysoka dynamika cen usług (w grudniu 2024 r. wyniosła 6,6% r/r wobec 6,1% r/r w czerwcu 2024 r.), w warunkach szybkiego wzrostu wynagrodzeń.

⁹ W II połowie 2024 r. w strefie euro inflacja HICP wyniosła średnio 2,2% r/r, a w Stanach Zjednoczonych inflacja PCE wyniosła średnio 2,4% r/r.

¹⁰ Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w gospodarce narodowej wzrosło o 13,4% r/r w III kw. 2024 r. i 12,4% r/r w IV kw. 2024 r. Przeciętne wynagrodzenie realne brutto w gospodarce narodowej wzrosło o 8,6% r/r w III kw. 2024 r. i 7,5% r/r w IV kw. 2024 r.

Wykres 2.9. Dynamika administrowanych cen nośników energii w 2024 r. (r/r)

Uwaga: w skład administrowanych nośników energii wchodzi energia elektryczna, gaz i energia ciepła.

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

W II połowie 2024 r. dostępne prognozy wskazywały, że w kolejnych kwartałach inflacja CPI pozostanie wyraźnie powyżej celu inflacyjnego NBP. Według projekcji NBP z lipca i listopada 2024 r. po wygaśnięciu efektów podwyższenia cen energii inflacja miała się obniżyć i w średnim okresie – przy założeniu niezmiennych stóp procentowych NBP – miała powrócić do celu inflacyjnego NBP. Czynniki niepewności dotyczącymi perspektyw inflacji pozostawały przy tym m.in. wpływ podwyższonej dynamiki cen energii na oczekiwania inflacyjne, dalsze działania w zakresie polityki fiskalnej i regulacyjnej, tempo ożywienia gospodarczego w Polsce oraz sytuacja na rynku pracy.

Wobec powyższych uwarunkowań w okresie od lipca do grudnia 2024 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną NBP na poziomie 5,75%, dążąc do trwałego powrotu inflacji do celu inflacyjnego NBP w średnim okresie.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2024 r.

W 2024 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2024*.

Płynność sektora bankowego

W 2024 r. nastąpił wzrost poziomu nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnia dzienna wartość środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego, przekraczających poziom rezerwy obowiązkowej, wyniosła w grudniu 2024 r. 352 809 mln zł i była o 51 570 mln zł wyższa niż w analogicznym okresie 2023 r.¹¹

¹¹ Dane przedstawione w rozdziale 2.3 ujęto, stosując konwencję, zgodnie z którą miesiąc lub rok odnoszą się do przypadających w tym czasie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Do wzrostu poziomu nadpłynności sektora bankowego w 2024 r. w największym stopniu przyczynił się skup netto walut obcych dokonywany przez NBP na zlecenie klientów. Transakcje skupu walut obcych dotyczyły głównie środków pochodzących z Ministerstwa Finansów, z kolei ich sprzedaż dokonywana była przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej. Przeprowadzony w 2024 r. skup netto walut obcych spowodował wzrost poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego o 74 053 mln zł, porównując średnią dzienną wartość z grudnia 2024 r. do wartości z grudnia 2023 r.

W kierunku ograniczenia poziomu nadpłynności sektora bankowego w 2024 r. oddziaływał z kolei wzrost wartości pieniądza gotówkowego w obiegu. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego obniżył się z tego tytułu o 36 308 mln zł (w ujęciu analogicznym jak wyżej).

W wyniku wzrostu poziomu nadpłynności sektora bankowego średni dzienny poziom krótkoterminowych operacji polityki pieniężnej¹² w grudniu 2024 r. wyniósł 352 698 mln zł, tj. wzrósł o 51 686 mln zł względem analogicznej wartości z grudnia 2023 r.

Stopy procentowe NBP

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2024 r. były stopy procentowe NBP.

Stopa referencyjna NBP określała rentowność podstawowych operacji otwartego rynku przeprowadzanych przez NBP, wpływając jednocześnie na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego, umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin *overnight*.

Stopa depozytowa NBP determinowała oprocentowanie depozytu, umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin *overnight*.

W 2024 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na następujących poziomach: stopa referencyjna 5,75%, stopa depozytowa 5,25%, stopa lombardowa 6,25%.

Korytarz stóp procentowych NBP, wyznaczony poziomami stopy depozytowej i lombardowej, był w 2024 r. symetryczny względem stopy referencyjnej NBP i wynosił +/- 50 pkt bazowych.

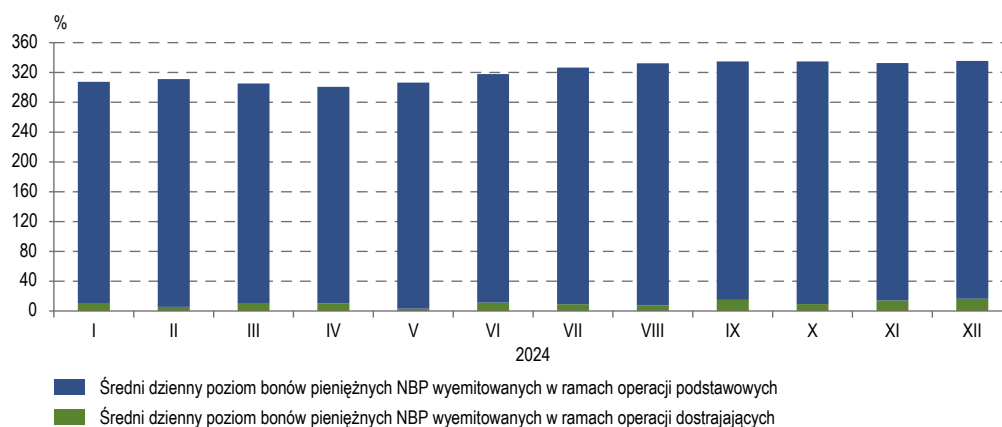
¹²W pozycji tej uwzględniono: podstawowe operacje otwartego rynku (emisja bonów pieniężnych NBP), operacje dostrajające (emisja bonów pieniężnych NBP o terminach krótszych niż operacje podstawowe) oraz operacje depozytowo-kredytowe NBP).

Operacje otwartego rynku

W 2024 r. celem operacyjnym polityki pieniężnej NBP było kształtowanie stawki POLONIA¹³ w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Głównym instrumentem służącym realizacji tego zadania były podstawowe operacje otwartego rynku. Wykorzystując te operacje, NBP oferował bankom możliwość bilansowania ich pozycji płynnościowych w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, dążąc do ukształtowania warunków płynnościowych w sektorze bankowym w sposób właściwy z punktu widzenia realizacji celu operacyjnego.

Operacje podstawowe stosowane były w 2024 r. regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym terminem zapadalności¹⁴. Za pomocą tych operacji NBP absorbował przeważającą część nadwyżek środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego względem rezerwy obowiązkowej. Rentowności poszczególnych operacji były równe obowiązującemu w dniu ich oferowania poziomowi stopy referencyjnej NBP. W 2024 r. NBP przeprowadził 52 operacje podstawowe. Średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP wyemitowanych w ramach tych operacji wyniósł 310 411 mln zł i był wyższy o 39 579 mln zł w porównaniu ze stanem z 2023 r. (wykres 2.10).

Wykres 2.10. Średni dzienny poziom absorbujących operacji otwartego rynku NBP w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2024 r. (wartość nominalna bonów pieniężnych NBP)

Źródło: dane NBP.

Uzupełniającą rolę w zakresie realizacji celu operacyjnego NBP pełniły operacje dostrajające. W 2024 r. operacje te przeprowadzane były każdorazowo w formie emisji bonów pieniężnych NBP. Rentowność tych operacji była równa poziomowi stopy referencyjnej NBP obowiązującemu w dniu ich zaoferowania. W 2024 r. NBP przeprowadził 12 operacji dostrajających w ostatnich dniach roboczych okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz 41 operacji w pozostałych dniach tych okresów. Okresy zapadalności operacji dostrajających wahały się

¹³ Stawka POLONIA (*Polish Overnight Index Average*) wyznaczana jest jako średnia (ważona wolumenem poszczególnych transakcji) oprocentowania niezabezpieczonych depozytów międzybankowych zawartych na termin *overnight* w danym dniu roboczym do godziny 16.30 pomiędzy Uczestnikami Fixingu Stawki Referencyjnej POLONIA.

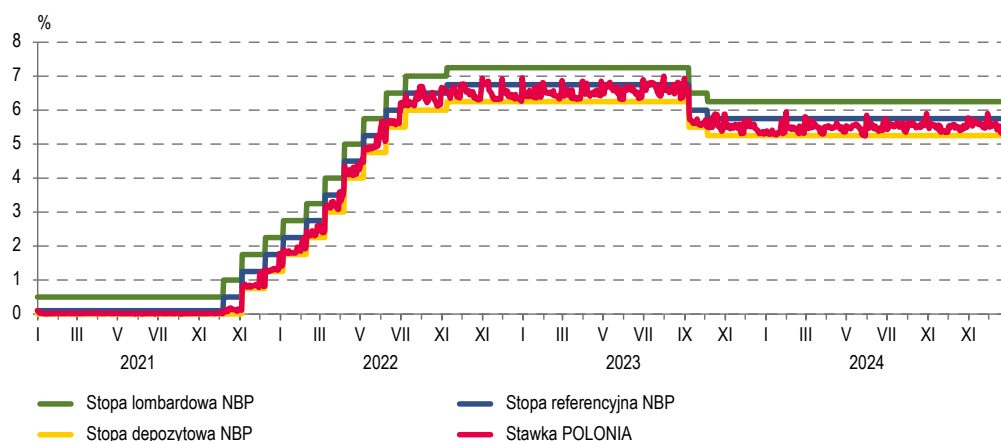
¹⁴ Wyjątek stanowiły operacje podstawowe przeprowadzone w dniach 26 kwietnia i 25 października (6-dniowe) oraz w dniach 2 maja i 31 października (8-dniowe).

od 1 do 4 dni. Średni dzienny poziom operacji dostrajających w 2024 r. wyniósł 10 139 mln zł i był wyższy względem 2023 r. o 3 003 mln zł.

W 2024 r. utrzymywała się podwyższona ostrożność banków w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi. Przejawiała się ona w preferencji banków do lokowania części wolnych środków w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością, w tym w formie depozytu na koniec dnia w banku centralnym.

Wskazane podejście banków do zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi znajdowało odzwierciedlenie w poziomie stawki POLONIA (wykres 2.11). Średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP w 2024 r. wyniosło 33 pkt bazowe wobec 30 pkt bazowych odnotowanych w 2023 r.¹⁵

Wykres 2.11. Stopy procentowe NBP oraz stawka POLONIA w latach 2021–2024

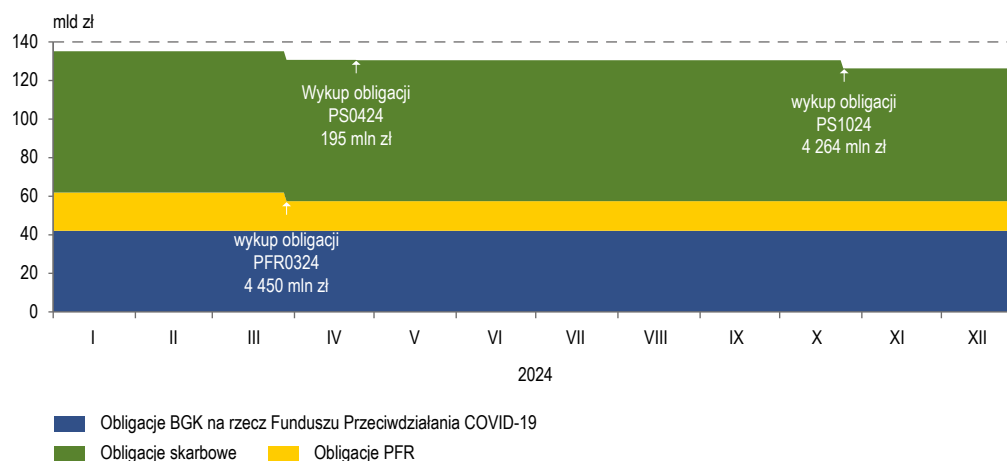
Źródło: dane NBP.

W 2024 r. NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych. Na koniec 2024 r. wartość nominalna portfela papierów wartościowych (tj. obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, wyemitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz przez Polski Fundusz Rozwoju SA) skupionych przez NBP w latach 2020–2021 wyniosła 126 236,8 mln zł, względem 135 145,7 mln zł na koniec 2023 r. (wykres 2.12)¹⁶.

¹⁵ Z uwagi na fakt, że stawka POLONIA kalkulowana jest zgodnie z konwencją act/365, natomiast w przypadku emisji bonów pieniężnych NBP stosowana jest konwencja act/360, średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP podawane jest według jednolitej bazy act/365, a tym samym notowane jest względem stopy referencyjnej NBP przeliczonej według bazy 365 dni.

¹⁶ W 2024 r. nastąpił wykup obligacji skarbowych serii PFR0324 (w dniu 29 marca 2024 r.), PS0424 (w dniu 25 kwietnia 2024 r.) oraz PS1024 (w dniu 25 października 2024 r.), których wartość nominalna w portfelu NBP wynosiła odpowiednio 4 450 mln zł, 195 mln zł i 4 264 mln zł.

Wykres 2.12. Wartość nominalna portfela obligacji skupionych przez NBP w latach 2020–2021 w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku w 2024 r.

Źródło: dane NBP.

Rezerwa obowiązkowa

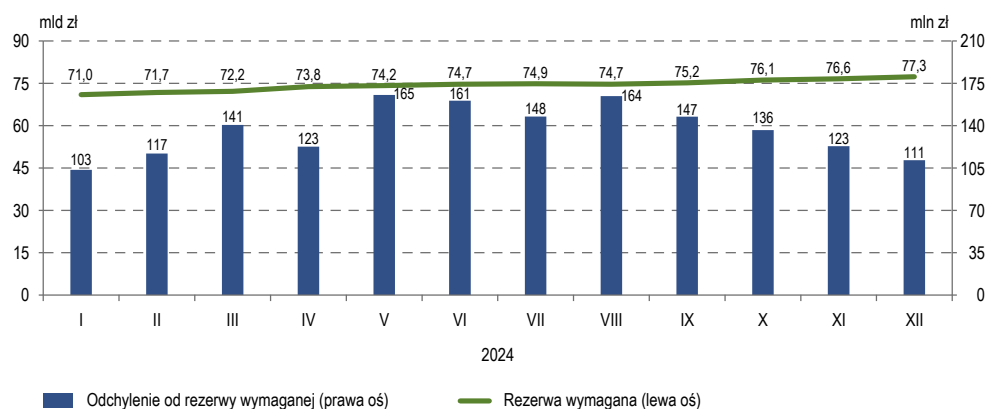
System rezerwy obowiązkowej sprzyjał realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej, oddziałując w kierunku stabilizacji stawki POLONIA. Uśredniony mechanizm utrzymywania rezerwy obowiązkowej stwarzał podmiotom nią objętym swobodę decydowania o poziomie środków gromadzonych na rachunkach w banku centralnym w poszczególnych dniach okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej, pod warunkiem utrzymania średniego stanu środków na rachunkach w NBP na poziomie nie niższym niż wartość rezerwy wymaganej.

W 2024 r. obowiązkowi utrzymania rezerwy obowiązkowej podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych działające w Polsce, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

W 2024 r. podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej wynosiła 3,5% od wszystkich zobowiązań pieniężnych stanowiących podstawę naliczania rezerwy, z wyjątkiem środków uzyskanych z tytułu transakcji *repo* i *sell-buy-back* oraz środków pozyskanych na okres co najmniej 2 lat, w przypadku których parametr ten wynosił 0,0%. Oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej w 2024 r. odpowiadało poziomowi stopy referencyjnej NBP.

Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2024 r. wyniósł 77 321 mln zł, w tym rezerwa obowiązkowa banków komercyjnych – 71 225 mln zł, banków spółdzielczych – 5 808 mln zł, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – 288 mln zł. W porównaniu ze stanem obowiązującym w grudniu 2023 r. odnotowany został wzrost poziomu wyżej wymienionego wymogu o 6 270 mln zł, co wynikało głównie ze wzrostu środków stanowiących podstawę jego naliczania (wykres 2.13).

Wykres 2.13. Odchylenie średniego stanu rachunków podmiotów rezerwy obowiązkowej utrzymywanych w NBP od wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej w poszczególnych okresach jej utrzymywania w 2024 r.

Źródło: dane NBP.

W 2024 r. średni dzienny poziom nadwyżek środków utrzymywanych przez podmioty rezerwy na rachunkach w NBP (tj. przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej) wahał się w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej od 103 mln zł do 165 mln zł.

W analizowanym okresie wystąpiły dwa przypadki nieutrzymania wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej przez podmioty objęte tym wymogiem.

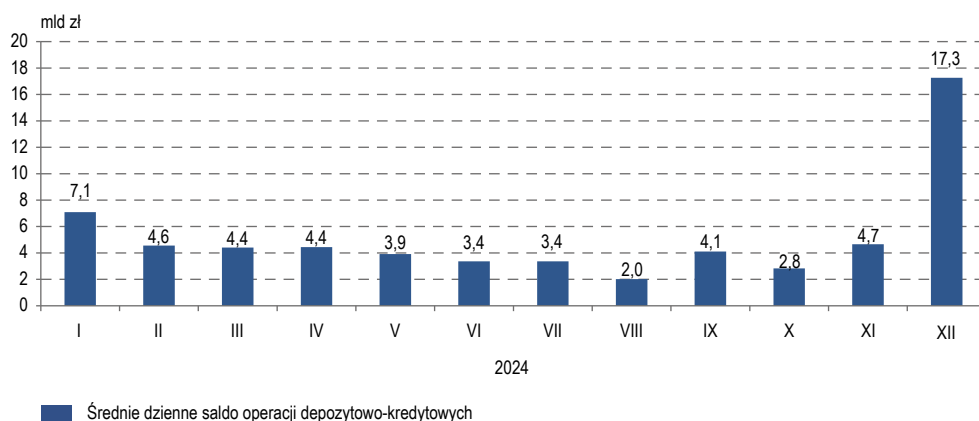
Operacje depozytowo-kredytowe

Oferowanie przez NBP operacji depozytowo-kredytowych w 2024 r. miało na celu ograniczanie skali wahań stawki POLONIA poprzez stabilizowanie warunków płynnościowych w sektorze bankowym.

Kredyt lombardowy pozwalał bankom na pozyskiwanie środków z NBP w każdym dniu operacyjnym na termin overnight. Zabezpieczenie zaciąganych przez banki kredytów stanowiły głównie skarbowe papiery wartościowe oraz dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa.

Z kolei depozyt na koniec dnia umożliwiał bankom lokowanie, w każdym dniu operacyjnym, nadwyżek środków w banku centralnym na termin *overnight*.

Wykres 2.14. Średnie dzienne saldo operacji depozytowo-kredytowych w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2024 r.

Źródło: dane NBP.

W 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, banki sporadycznie korzystały z kredytu lombardowego. Łączna kwota kredytów tego typu udzielonych bankom przez NBP – liczona za dni wykorzystania – wyniosła 71 mln zł, wobec 89 mln zł w 2023 r. Średni dzienny poziom wykorzystania tego instrumentu w 2024 r. był równy 0,19 mln zł, w porównaniu z 0,24 mln zł w 2023 r.

W 2024 r. banki złożyły w NBP depozyty na koniec dnia w łącznej kwocie 1 853 319 mln zł (liczone za dni ich utrzymywania), co oznacza spadek tej pozycji o 60 118 mln zł w porównaniu z 2023 r. Średni dzienny wolumen depozytu na koniec dnia w 2024 r. wyniósł 5 092 mln zł, wobec 5 242 mln zł w 2023 r. (wykres 2.14).

Kredyt wekslowy

NBP może oferować kredyt wekslowy przeznaczony na refinansowanie kredytów udzielanych przez banki przedsiębiorcom.

W 2024 r. NBP nie wykorzystywał tego instrumentu.

Swapy walutowe

Wykorzystując transakcje walutowe typu swap, NBP może dokonywać kupna (lub sprzedaży) złotego za walutę obcą na rynku kasowym, przy jednoczesnej jego odsprzedaży (lub odkupie) w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

W 2024 r. w ramach realizacji polityki pieniężnej NBP nie wykorzystywał tego rodzaju operacji.

Interwencje walutowe

W ramach obowiązującej strategii polityki pieniężnej NBP może dokonywać zakupu bądź sprzedaży na rynku walut obcych za złote.

W 2024 r. NBP nie przeprowadzał tego rodzaju operacji.

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego¹

Stabilnie funkcjonujący system finansowy jest niezbędnym warunkiem zrównoważonego rozwoju gospodarczego w długim okresie oraz realizacji podstawowego celu NBP – utrzymania stabilnego poziomu cen. Powierzone Narodowemu Bankowi Polskiemu ustawowe zadania z tego obszaru obejmują: działania na rzecz wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka systemowego, kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego oraz działania na rzecz stabilności systemu finansowego.

Szczególne znaczenie dla zachowania stabilności systemu finansowego w Polsce ma utrzymanie bezpieczeństwa sektora bankowego, którego aktywa stanowią trzy czwarte aktywów krajowych instytucji finansowych.

3.1. Nadzór makroostrożnościowy

Narodowy Bank Polski realizował zadania wynikające z ustawy o NBP poprzez merytoryczną i formalną organizację prac Komitetu Stabilności Finansowej jako organu nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M). W 2024 r. odbyły się 4 posiedzenia Komitetu.

W ramach prac na rzecz KSF-M w 2024 r. Narodowy Bank Polski:

- Przygotowywał i udostępniał Komitetowi analizy, opracowania oraz opinie dotyczące źródeł ryzyka systemowego w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w tym cykliczne raporty NBP: *Raport o stabilności systemu finansowego* (dwa razy w roku – w czerwcu i grudniu), *Raport o stanie równowagi polskiej gospodarki* (raz w roku) oraz *Raport o nadzorze systemowym nad systemem płatniczym* (raz w roku)².
- Przygotowywał analizy stanowiące podstawę formułowania przez KSF-M opinii i rekomendacji w sprawie działań służących ograniczaniu ryzyka systemowego, w tym: ankietę na temat oceny ryzyka systemowego, przegląd antycyklicznego bufora kapitałowego oraz ocenę sytuacji na rynku nieruchomości.
- Cyklicznie analizował sytuację na krajowym rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych, wykorzystując w tym celu m.in. wskaźniki określone w zaleceniach Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego³.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6, 6a i 6b ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Zob. rozdział *Działania na rzecz systemu płatniczego*.

³ Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 21 marca 2019 r. zmieniające zalecenie ERRS/2016/14 w sprawie uzupełniania luk w danych dotyczących sektora nieruchomości (ERRS/2019/3) oraz Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie podatności na zagrożenia w sektorze nieruchomości komercyjnych w Europejskim Obszarze Gospodarczym (ERRS/2022/9).

- Opracował uwagi do projektu rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej wskaźnika finansowania długoterminowego oraz przeanalizował możliwe skutki stosowania go przez banki.
- Opracował analizę obowiązujących wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, uwzględniając nowe regulacje europejskie (CRR III)⁴. Analiza ta była podstawą wydania przez KSF rekomendacji o uchyleniu krajowych przepisów wprowadzających podwyższone wymogi w tym zakresie.
- Przygotował analizę sytuacji polskiego sektora bankowego na tle innych krajów Unii Europejskiej.
- Prowadził monitoring zagranicznych ekspozycji polskiego sektora bankowego na potrzeby odwzajemniania działań makroostrożnościowych podejmowanych przez inne kraje UE.
- Zapewniał obsługę formalnoprawną wydawanych przez Komitet uchwał, a także przygotowywał projekty oficjalnych dokumentów i materiałów Komitetu.
- Współpracował w imieniu Komitetu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej.

W 2024 r. NBP przygotował dla Komitetu nową strategię i metodykę ustalania antycyklicznego bufora kapitałowego. Skutkiem akceptacji tych dokumentów przez KSF-M jest, po raz pierwszy w historii, podniesienie poziomu tego bufora z 0% do 1% (od września 2025 r.). W kolejnym roku ma on zostać zwiększony do docelowego poziomu 2%. Taki poziom (tzw. neutralny pozytywny poziom bufora antycyklicznego – nBA) banki będą zobowiązane utrzymywać przez większość cyklu finansowego. Bufor będzie uwolniony w przypadku materializacji trudnych do przewidzenia szoków wpływających negatywnie na kreowanie kredytu przez sektor bankowy.

Narodowy Bank Polski przewodniczył pracom stałej grupy roboczej będącej zapleczem analitycznym Komitetu. Na podstawie materiałów analitycznych NBP regularnie dyskutowano na temat zagrożeń systemowych i ich oceny, jak również przygotowywano analizy wspierające podejmowanie decyzji przez Komitet.

Prezes NBP jako przewodniczący KSF-M przekazał Sejmowi RP roczną *Informację o działalności Komitetu w zakresie zadań dotyczących nadzoru makroostrożnościowego w 2023 r.*⁵ Za pośrednictwem swojej strony internetowej NBP informował także opinię publiczną i uczestników systemu finansowego o bieżących działaniach Komitetu.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1623 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogów dotyczących ryzyka kredytowego, ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz minimalnego progu kapitałowego.

⁵ Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 559). Raport jest dostępny na stronie internetowej NBP.

3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej

Narodowy Bank Polski bierze udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule zarządzania kryzysowego (KSF-K), któremu przewodniczy Minister Finansów. W 2024 r. odbyły się 3 posiedzenia KSF-K.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych. Koordynuje ona działania mające na celu uporządkowane zastąpienie wskaźnika WIBOR wskaźnikiem typu *risk-free rate*. W 2024 r. zrewidowano wskaźnik wybrany w 2022 r. Następnie, po przeprowadzeniu dwóch rund konsultacji publicznych, zaproponowano indeks z grupy WIRF jako docelowy wskaźnik referencyjny stopy procentowej (w miejsce stopy referencyjnej WIBOR).

Ponadto przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach działającego na podstawie przepisów rozporządzenia EMIR⁶ kolegium nadzorczego dla KDPW_CCP SA (w 2024 r. dotyczyły one m.in. zmian zakresu autoryzacji tej izby rozliczeniowej). Narodowy Bank Polski brał także udział w pracach utworzonego przez BFG kolegium ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji KDPW_CCP SA.

W 2024 r. prace kolegium objęły w szczególności opracowanie planu resolution dla KDPW_CCP SA.

Współpraca NBP z krajowymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego obejmowała również:

- członkostwo delegowanego przez Prezesa NBP członka Zarządu NBP w Komisji Nadzoru Finansowego⁷ oraz członkostwo dwóch przedstawicieli delegowanych przez Prezesa NBP w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego⁸,
- wymianę informacji z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym – na podstawie ustawowych upoważnień dotyczących zasad przekazywania informacji⁹.

3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego

W 2024 r. przedmiotem analiz i badań NBP w zakresie systemu finansowego były liczne zagadnienia dotyczące stabilności i rozwoju tego systemu. Ze względu na ustawowe zadanie regulowania płynności banków i ich refinansowania NBP analizował również sytuację pojedynczych banków. Wyniki kluczowych analiz były udostępniane KSF i Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF). Część z nich została opublikowana w formie cyklicznych opracowań.

⁶ Rozporządzenie EMIR (European Market Infrastructure Regulation) to przepisy Unii Europejskiej dotyczące instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji.

⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 135).

⁸ Na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 2253).

⁹ Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz art. 328 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

- *Raport o stabilności systemu finansowego* (czerwiec, grudzień 2024 r.). W ocenie NBP ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi wciąż pozostawało najważniejszym źródłem obciążeń sektora bankowego. Było ono jednak skutecznie zarządzane przez banki. Oceniono, że z uwagi na istotny wzrost rezerw, postępujący proces zawierania dobrowolnych ugód oraz wysoki poziom kapitałów w bankach ryzyko to nie powinno stanowić bezpośredniego zagrożenia dla stabilności finansowej. Jednocześnie NBP wskazywał, że na ocenę stabilności finansowej od pewnego czasu istotnie wpływa niestabilność prawa dotyczącego działalności banków. Składają się na to zaskakujące rynek inicjatywy legislacyjne (np. wakacje kredytowe) oraz niepewność związana z interpretacją przepisów z zakresu ochrony konsumentów. Wyniki testów warunków skrajnych wykazały, że zgromadzone w bankach kapitały oraz bieżące zyski byłyby wystarczające do absorpcji skutków skrajnie negatywnych scenariuszy makroekonomicznych. Oprócz diagnozy bieżącej sytuacji NBP przedstawił w raporcie rekomendacje działań ograniczających ryzyko dla stabilności systemu finansowego w Polsce.
- *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2023 r.* (listopad 2024 r.). W opracowaniu przedstawiono działalność systemu finansowego: instytucje, rynki finansowe, infrastrukturę oraz krajowe i unijne regulacje. Na koniec 2023 r. relacja aktywów krajowego systemu finansowego do PKB wyniosła 118,4% (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 1,1 pkt proc.), a aktywa instytucji tworzących polski system finansowy osiągnęły 4,0 bln zł i były o 12,2% wyższe niż rok wcześniej. Wzrost aktywów dotyczył przede wszystkim sektora bankowego i sektora funduszy inwestycyjnych. Na koniec 2023 r. aktywa sektora bankowego stanowiły około 74% aktywów całego systemu finansowego. Największą pozycję aktywów stanowiły, podobnie jak w minionych latach, kredyty dla sektora niefinansowego, a drugie w kolejności były obligacje skarbowe i obligacje gwarantowane przez Skarb Państwa. Aktywa netto sektora funduszy inwestycyjnych zwiększyły się o 19,1% i wyniosły 337,1 mld zł na koniec 2023 r. (największy wzrost od siedmiu lat). Kapitalizacja Głównego Rynku GPW znacznie wzrosła – do 1 440,3 mld zł na koniec 2023 r., a relacja kapitalizacji spółek krajowych do PKB Polski zwiększyła się do 22,3%. Kasowy rynek złotego pozostawał największym rynkiem spośród walut krajów Europy Środkowo-Wschodniej (średnia dzienna wartość transakcji przewyższała ponaddwukrotnie wielkość rynku forinta i ponadtrzykrotnie wielkość rynku korony czeskiej).
- *Sytuacja na rynku kredytowym*¹⁰. W kwartalnych opracowaniach przedstawiono analizy polityki kredytowej banków oraz kształtowania się popytu na kredyt. W I połowie 2024 r. banki zaostrzały politykę kredytową – na podstawie prognoz makroekonomicznych i ocen jakości portfela kredytowego. Kryteria udzielania kredytów zostały zaostrzone we wszystkich segmentach rynku, z wyjątkiem kredytów dla dużych przedsiębiorstw. W II połowie 2024 r. banki złagodziły kryteria i niektóre warunki udzielania kredytów dla gospodarstw domowych, utrzymując jednocześnie dotychczasową politykę kredytową w większości segmentów kredytów dla przedsiębiorstw. Towarzyszył temu wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne i dla przedsiębiorstw, z wyjątkiem długoterminowych kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw. Od I kwartału 2024 r. banki raportowały spadek popytu na kredyty mieszkaniowe – wiązało się to głównie z zakończeniem w 2023 r. programu Bezpieczny Kredyt 2%.

¹⁰ Materiał jest opracowywany kwartalnie na podstawie ankiet kierowanych do przewodniczących komitetów kredytowych w bankach komercyjnych.

- *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce* (raport za okres styczeń 2023 r. – grudzień 2023 r.; raporty kwartalne z 2024 r.). W 2024 r. stopniowo rosła aktywność deweloperów (po spadku w 2023 r.). Zwiększyła się oferta kontraktów na budowę mieszkań przy utrzymującym się spadku popytu (skutek wygaśnięcia programu Bezpieczny Kredyt 2%). Nominalne ceny mieszkań nadal rosły. Pozytywnie na popyt oddziaływał wzrost poziomu wynagrodzeń realnych. W 2024 r. obserwowano stopniowe zmniejszanie się wzrostu stawek najmu mieszkań. Sytuacja na rynku nieruchomości komercyjnych była stabilna. Nadal rosła podaż powierzchni magazynowych oraz – nieznacznie – podaż powierzchni biurowych i handlowych na wynajem.

Narodowy Bank Polski prowadził badania dotyczące wybranych aspektów ryzyka systemowego i polityki makroostrożnościowej. Projekty badawcze dotyczyły m.in.: wpływu polityki pieniężnej na rentowność i kapitał sektora banków komercyjnych, rozwoju narzędzi pomiaru i prognozowania jakości kredytów, determinant relacji kredytu do PKB oraz polityki kredytowej banków względem przedsiębiorstw sektora niefinansowego. NBP prowadził również badania w zakresie cen nieruchomości mieszkaniowych, gruntowych i komercyjnych¹¹.

Analizy dotyczyły także innowacji technologicznych w systemie finansowym, funkcjonowania rynków kryptoaktywów oraz rozwoju nowych form udzielania kredytu konsumenckiego i pozyskiwania kapitału przez przedsiębiorstwa.

3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej

W 2024 r. Narodowy Bank Polski kontynuował współpracę z instytucjami UE odpowiedzialnymi za identyfikację i ocenę ryzyka systemowego oraz przeciwdziałanie temu ryzyku. Prezes NBP jest członkiem Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego. Przedstawiciele NBP brali udział w pracach komitetów i gremiów ERRS, Europejskiego Systemu Banków Centralnych (European System of Central Banks), a także Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (European Securities Markets Authority). Dotyczyły one wpływu wysokich stóp procentowych i podwyższonej inflacji na system finansowy, ryzyka wynikającego z rozwoju niebankowych instytucji finansowych i cyberataków, neutralnego poziomu antycyklicznego bufora kapitałowego, systemu testów warunków skrajnych, przeglądu funkcjonowania ERRS, a także zasad funkcjonowania kontrahentów centralnych (*central counterparty*, CCP), przygotowywanych przez te podmioty planów naprawy oraz propozycji zmian w projekcie nowelizacji rozporządzenia EMIR.

Ponadto w 2024 r. przedstawiciele NBP brali aktywny udział w posiedzeniach Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, Regionalnej Grupy Konsultacyjnej dla Europy przy Radzie Stabilności Finansowej (Financial Stability Board), Europejskiej (Wiedeńskiej) Inicjatywy Koordynacyjnej (Vienna Initiative), a także Komitetu ds. Rynków Finansowych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Committee on Financial Markets, Organization for Economic Co-operation and Development). Pracownicy NBP uczestniczyli także w pracach kolegiów do spraw przymusowej restrukturyzacji (*resolution college*) utworzonych dla transgranicznych europejskich grup bankowych, których częścią są banki działające w Polsce.

¹¹ W ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej w 2024 r.

3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej

W 2024 r. nie było konieczności udzielenia bankom wsparcia płynnościowego w postaci kredytu refinansowego.

W I kwartale 2024 r. jeden bank był zwolniony przez Zarząd NBP z obowiązku utrzymywania części rezerwy obowiązkowej.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- przewodniczenie pracom KSF-M oraz współpraca w ramach KSF-K, w tym wykorzystanie w szerokim zakresie analiz NBP przy podejmowaniu decyzji przez Komitet,
- opracowanie nowej strategii i metodyki ustalania antycyklicznego bufora kapitałowego,
- prowadzenie analiz i badań mających na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także operacjonalizację polityki makroostrożnościowej.

Rozdział 4

Działalność emisyjna

Działalność emisyjna¹

Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Banknoty i monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym na terytorium kraju. Dzięki wprowadzaniu na rynek banknotów i monet w pełnej strukturze nominalowej NBP zapewnia płynność rozliczeń gotówkowych i odpowiednią jakość znaków pieniężnych w obiegu.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) według stanu na 31 grudnia 2024 r. wyniosła 413,4 mld zł. W stosunku do stanu na 31 grudnia 2023 r. zwiększyła się o 35,9 mld zł, tj. o 9,5%. Przyrost ten był zbliżony do przyrostu obserwowanego w stabilnych warunkach rynkowych, w latach poprzedzających pandemię COVID-19.

Jeśli chodzi o liczbę banknotów w obiegu, to w 2024 r. największą dynamiką wzrostu charakteryzowały się najwyższe nominały: 500 zł (15,5%) oraz 200 zł (15,4%). Liczba banknotów o nominale 100 zł na koniec grudnia 2024 r. była o 2,1% wyższa niż rok wcześniej. Udział tego nominalu w strukturze nominalowej banknotów w obiegu gotówkowym w 2024 r. w stosunku do 2023 r. był niższy o 2,1 pkt proc. Roczne wzrosty pozostałych nominalów wyniosły: 3,0% dla 50 zł, 1,9% dla 20 zł oraz 5,9% dla 10 zł.

W 2024 r. zaopatrywanie banków i Poczty Polskiej SA w pieniądz gotówkowy odbywało się w sposób niezakłócony. Podmioty te pobrały z NBP 1,85 mld sztuk banknotów oraz 1,48 mld sztuk monet.

W 2024 r. producenci znaków pieniężnych dostarczyli NBP 253,7 mln sztuk banknotów i 870,0 mln sztuk monet. W porównaniu z dostawami w 2023 r. (408,4 mln sztuk banknotów i 985,3 mln sztuk monet) liczba zakupionych przez NBP banknotów spadła o 37,9%, a liczba monet zmniejszyła się o 11,7%.

4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich

W 2024 r. przypadły dwie rocznice ważne dla historii bankowości centralnej w Polsce: stulecie utworzenia Banku Polskiego SA oraz wprowadzenia złotego do obiegu. Z okazji tych jubileuszy Narodowy Bank Polski wyemitował monety kolekcjonerskie: srebrną monetę o nominale 10 zł: *100. rocznica utworzenia Banku Polskiego SA* oraz srebrną monetę o nominale 1 zł: *100. rocznica wprowadzenia złotego do obiegu*.

Narodowy Bank Polski jest wyłącznym emitentem polskich monet i banknotów kolekcjonerskich, które upamiętniają ważne wydarzenia i postaci z historii Polski. Przez emisję wartości kolekcjonerskich NBP przyczynia się do zwiększania zainteresowania polską kulturą, nauką i tradycją. Zgodnie z planem emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Narodowy Bank Polski wyemitował w 2024 r. 3,9 tys. sztuk złotych monet kolekcjonerskich, 172 tys. sztuk srebrnych monet kolekcjonerskich oraz 80 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich. W 2024 r. w ramach 20 tematów wyemitowano 21 monet kolekcjonerskich oraz jeden banknot kolekcjonerski.

W 2024 r. Narodowy Bank Polski kontynuował emisję złotych monet inwestycyjnych *Bielik* o wartości nominalnej 500 zł, 200 zł, 100 zł i 50 zł oraz monet o wartości nominalnej 5 zł z wizerunkiem okolicznościowym, w standardzie obiegowym.

W 2024 r. podczas konferencji High Security Printing w Sofii banknot kolekcjonerski *Mikołaj Kopernik* (wyemitowany w 2023 r.) otrzymał główną nagrodę w kategorii Najlepszy Banknot Okolicznościowy.

4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego

W 2024 r. przeprowadzono m.in. następujące działania związane z funkcjonowaniem obrotu gotówkowego:

- Banki oraz Poczta Polska SA odprowadziły do NBP 172,5 mld zł (w 2023 r. – 181,7 mld zł), a pobrały 208,4 mld zł (w 2023 r. – 190,6 mld zł), z czego 68,3 mld zł w systemie depozytowym (w 2023 r. 60,6 mld zł) oraz 140,0 mld zł w systemie podstawowym (w 2023 r. – 130,0 mld zł). W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano wzrost wartości pobrań gotówki z NBP o 9,3% oraz spadek odprowadzeń do NBP o 5,1%. Różnica między wartością pobrań i odprowadzeń w 2024 r. wyniosła 35,9 mld zł (8,9 mld zł w 2023 r.).
- Narodowy Bank Polski udoskonalał oferowaną usługę zamiany monet na wyższe nominały za pomocą urządzeń samoobsługowych w oddziałach okręgowych. Kolejne banki umożliwiły swoim klientom korzystanie przy tej zamianie z natychmiastowego uznania ich rachunków za pomocą systemu BLIK. W 2024 r. dokupiono dwa urządzenia. Obecnie klientom udostępniane są 34 urządzenia. Liczba transakcji zamiany monet wyniosła 240 tys. i była wyższa niż w 2023 r. o 10%. Zamieniono 270 mln szt. o łącznej wartości nominalnej 171 mln zł (w 2023 r. odpowiednio 265 mln szt. i 152 mln zł). Najczęściej zamieniano monety o najniższych nominałach, tj. 1 gr, 2 gr i 5 gr (łącznie 48%).

4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego

W 2024 r. Rada ds. Obrotu Gotówkowego (organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP) kontynuowała prace, w tym w zakresie realizacji przyjętej przez Zarząd NBP w 2021 r. Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. Działania miały charakter analityczny, legislacyjny, samoregulacyjny oraz rekomendacyjny i dotyczyły: powszechnej akceptacji gotówki i jej dostępności, płynnego zaopatrywania rynku w polską walutę, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz cyberbezpieczeństwa systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym.

W 2024 r. usprawniono proces wymian² i klasyfikacji³ banknotów, które mają cechy wskazujące na ich uszkodzenie przez systemy neutralizacji (tj. systemy służące do automatycznego i nieodwracalnego uszkodzania banknotów w przypadku próby otwarcia bankomatu lub pojemnika do transportu gotówki przez osobę nieuprawnioną).

Od 1 stycznia 2025 r. wprowadzono wymóg, aby urządzenia wydające gotówkę (głównie bankomaty) były technicznie przygotowane do wypłaty wszystkich nominałów banknotów w zależności od zapotrzebowania rynkowego (aby w sytuacji np. wzrostu zapotrzebowania na gotówkę możliwe było wydawanie najwyższych nominałów)⁴.

4.5. Falszerstwa polskich znaków pieniężnych

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w obiegu znajdowało się 3 175,81 mln szt. banknotów powszechnego obiegu oraz 1 209,70 mln szt. monet 2-złotowych⁵ i 5-złotowych.

W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost liczby ujawnionych falsyfikatów banknotów: z 3869 szt. do 4406 szt. oraz spadek liczby ujawnionych falsyfikatów monet: z 253 szt. do 226 szt.⁶ Liczba falsyfikatów banknotów i monet przypadająca na milion znaków pieniężnych w obiegu zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 1,06 szt. (1,00 szt. w 2023 r.; 1,07 szt. w 2022 r.; 1,37 szt. w 2021 r.).

Dane dotyczące liczby falszerstw znaków pieniężnych ujawnionych w latach 2021–2024 przedstawia tabela 4.1.

Tabela 4.1. Liczba ujawnionych falsyfikatów polskich znaków pieniężnych w latach 2021–2024

Falsyfikaty	2021	2022	2023	2024
Banknoty	6 035	4 094	3 869	4 406
Monety	406	230	253	226
Ogółem	6 441	4 324	4 122	4 632

Źródło: dane NBP.

² Nowelizacja zarządzenia nr 31/2013 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (zarządzenie nr 9/2024 Prezesa NBP, Dz. Urz. NBP poz. 2).

³ Nowelizacja zarządzenia nr 19/2016 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki (zarządzenie nr 10/2024 Prezesa NBP, Dz. Urz. NBP poz. 3).

⁴ Nowelizacja zarządzenia nr 31/2013 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wymiany znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (zarządzenie nr 9/2024 Prezesa NBP, Dz. Urz. NBP poz. 2).

⁵ Bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold.

⁶ W 2024 r. ujawniono falsyfikaty monet powszechnego obiegu wyłącznie o nominałach 2 zł i 5 zł. Na dzień 31 grudnia 2024 r. ogólna liczba monet powszechnego obiegu (bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold) wyniosła 23 387,01 mln szt.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- wyemitowanie wartości kolekcjonerskich dla uczczenia 100. rocznicy utworzenia Banku Polskiego SA i 100. rocznicy wprowadzenia złotego do obiegu,
- kontynuowanie realizacji Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- wprowadzenie zmian dotyczących wymiany i klasyfikacji banknotów uszkodzonych przez systemy neutralizacji,
- wprowadzenie z dniem 1 stycznia 2025 r. wymogu przygotowania urządzeń wydających gotówkę (głównie bankomatów) do zamiennej wypłaty wszystkich nominałów banknotów.

Rozdział 5

Zarządzanie rezerwami dewizowymi

Zarządzanie rezerwami dewizowymi¹

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim bank centralny gromadzi rezerwy dewizowe i zarządza nimi, a także podejmuje czynności mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego i płynności płatniczej kraju. W warunkach płynnego kursu walutowego rezerwy dewizowe służą przede wszystkim wzmocnieniu wiarygodności finansowej kraju, przez co przyczyniają się do obniżenia kosztu finansowania na globalnych rynkach i zmienności kursu złotego, a także do ograniczenia ryzyka gwałtownego odpływu kapitału. Incydentalnie mogą być wykorzystane do wsparcia stabilności rynków finansowych lub sektora bankowego w przypadku znacznych zaburzeń ich funkcjonowania.

5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych

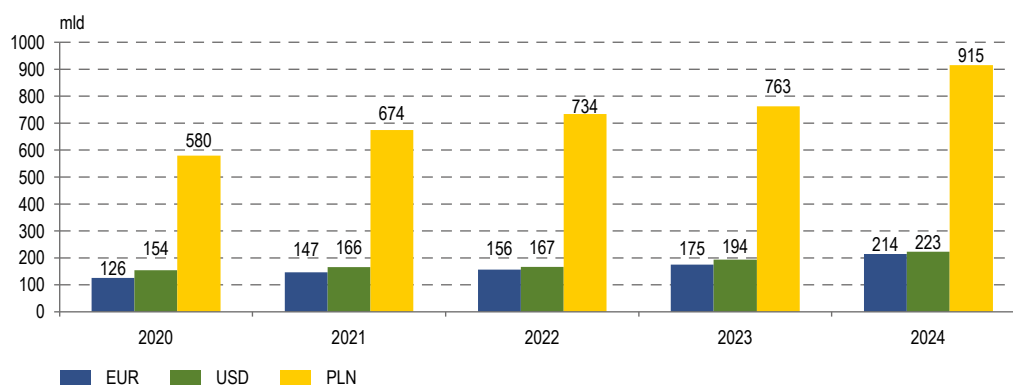
W 2024 r. oficjalne aktywa rezerwowe² NBP wzrosły:

- w przeliczeniu na euro o 38,8 mld (22,1%), do 214,2 mld euro,
- w przeliczeniu na dolary amerykańskie o 29,4 mld (15,1%), do 223,2 mld dol.,
- w przeliczeniu na złote o 152,6 mld (20,0%), do 915,3 mld zł.

Do wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych w największym stopniu przyczyniły się: dodatnie saldo przepływów zewnętrznych, wzrost ceny złota oraz dochód z działalności inwestycyjnej.

W 2024 r. NBP kupił 89,5 tony złota. Na koniec 2024 r. zasób złota wynosił 448,2 tony, co stanowiło 16,9% oficjalnych aktywów rezerwowych.

Wykres 5.1. Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2020–2024 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

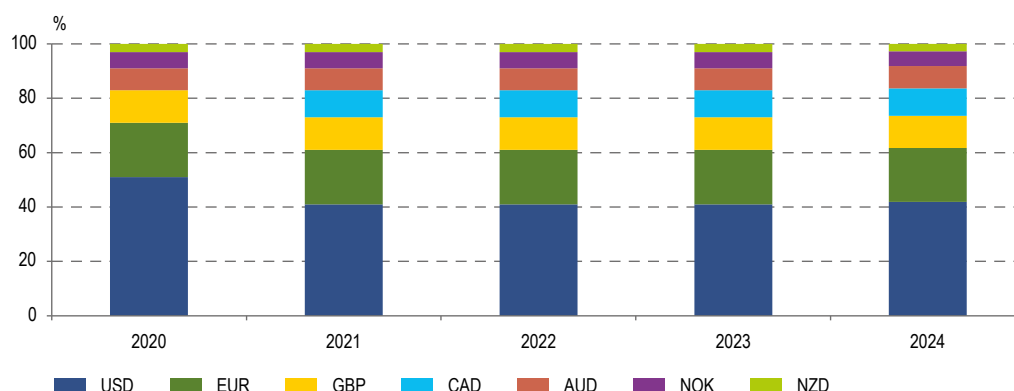
² Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne posiadane przez bank centralny. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnięcia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi³

Priorytetem w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest zapewnienie bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich niezbędnej płynności. Narodowy Bank Polski, spełniając te kryteria, podejmuje jednocześnie działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w długim okresie.

W 2024 r. struktura walutowa i *modified duration*⁴ rezerw nie zmieniły się istotnie w porównaniu z poprzednim rokiem. Na koniec 2024 r. struktura walutowa rezerw przedstawiała się następująco: 42% USD, 20% EUR, 12% GBP, 10% CAD, 8% AUD, 5% NOK i 3% NZD, a *modified duration* wynosiło 3,2.

Wykres 5.2. Struktura walutowa rezerw w latach 2020–2024 (stan na koniec danego roku)

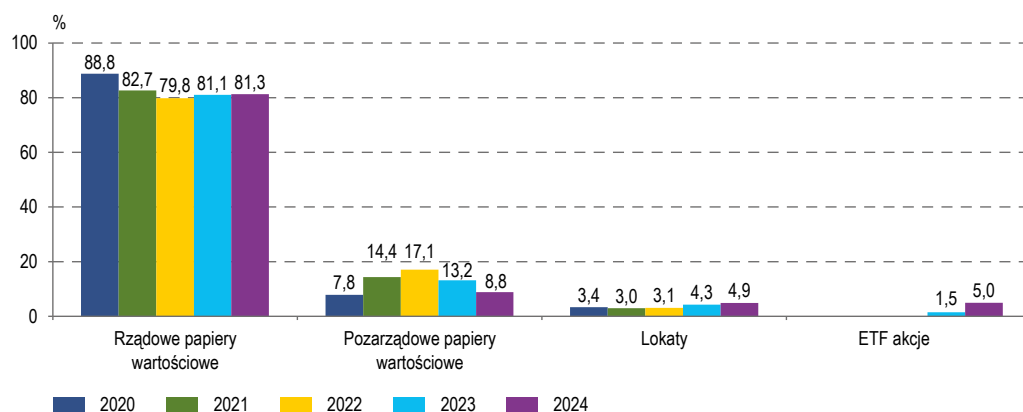
Źródło: dane NBP.

Podobnie jak w poprzednich latach największy udział w rezerwach walutowych NBP miały rządowe papiery wartościowe, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności (wykres 5.3). Narodowy Bank Polski inwestował również w pozarządowe papiery wartościowe, w tym emitowane przez agencje rządowe oraz przedsiębiorstwa niefinansowe, a część środków utrzymywał w postaci krótkoterminowych lokat w bankach o wysokiej wiarygodności kredytowej. Część papierów wartościowych w portfelu NBP (1% rezerw walutowych) stanowią zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju. Do zarządzania portfelami inwestycyjnymi wykorzystywano również transakcje *bond futures*, a w ramach inwestycji na rynkach akcji – kontrakty *equity index futures*.

W 2024 r. zbudowano portfel tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (*exchange traded funds*, ETF) replikujących indeksy akcji na rynkach USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii. Na koniec roku stanowił on 5% rezerw walutowych. Przyjęta przez Zarząd NBP w 2024 r. zaktualizowana *Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi* zakłada m.in. dalsze stopniowe zwiększanie ekspozycji na rynki akcji.

³ Bez uwzględnienia środków walutowych na rachunkach MF w NBP.

⁴ *Modified duration* stanowi miarę ryzyka stopy procentowej, określającą wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych. Jednocześnie w przybliżeniu odpowiada średniej zapadalności przepływów pieniężnych związanych z instrumentami dłużnymi.

Wykres 5.3. Udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach dewizowych NBP (z wyłączeniem złota) w latach 2020–2024 (stan na koniec danego roku)

Uwaga: ze względu na zaokrąglenia dane mogą nie sumować się do 100%.

Źródło: dane NBP.

5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z ważniejszych elementów zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem, które towarzyszy dokonywanym inwestycjom. Jego podstawę stanowi system limitów i ograniczeń inwestycyjnych.

Tabela 5.1. Ograniczenia inwestycyjne obowiązujące w zarządzaniu ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i obligacji pozarządowych w rezerwach Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów NBP Ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych Minimalny wymagany rating papierów wartościowych Limity dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Rynkowe	Struktura walutowa Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Limity ekspozycji na równoległe i nierównoległe przesunięcia krzywej dochodowości Ograniczenie ekspozycji na <i>equity index futures</i> i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych replikujących indeksy akcyjne
Płynności	Inwestowanie na rynkach finansowych charakteryzujących się wysoką płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

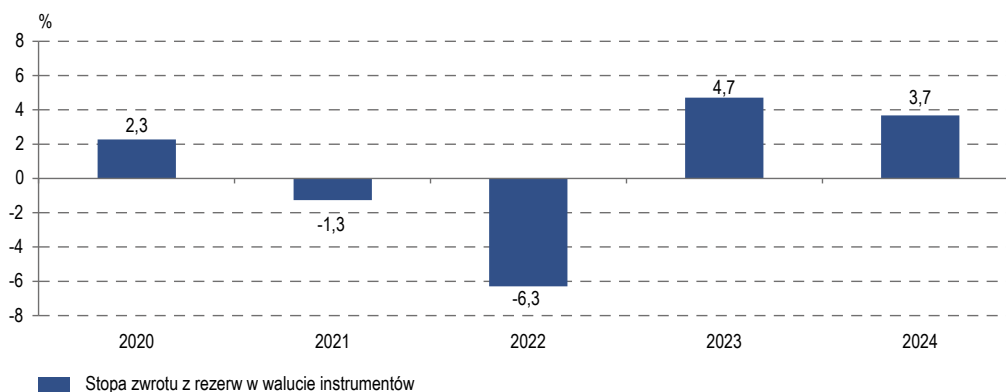
Źródło: dane NBP.

5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych

Wysokość stopy zwrotu z inwestowania rezerw walutowych⁵ zależy przede wszystkim od uwarunkowań rynkowych: zmian kursów walutowych, poziomu rentowności oraz zmian cen instrumentów inwestycyjnych.

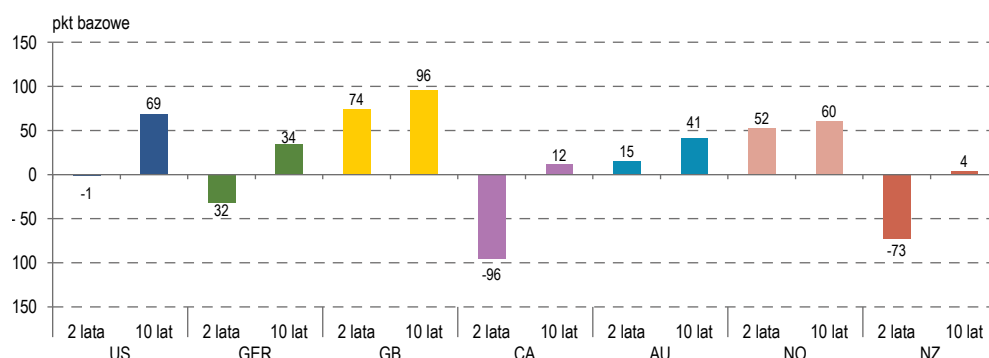
W 2024 r. stopa zwrotu z inwestowania rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów⁶ wyniosła 3,7% (wykresy 5.4 i 5.5). Główną przyczyną jej wysokiego poziomu była przede wszystkim wciąż wysoka rentowność papierów dłużnych, wynikająca z prowadzonego w latach 2022–2023 cyklu zacieśniania polityki pieniężnej przez główne banki centralne. Stopę zwrotu z rezerw istotnie podwyższył również wzrost indeksów akcyjnych, natomiast obniżył ją spadek cen papierów dłużnych, związany ze wzrostem rentowności na większości rynków.

Wykres 5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych NBP bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych w latach 2020–2024

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.5. Zmiany rentowności 2-letnich i 10-letnich papierów rządowych na głównych rynkach w 2024 r.

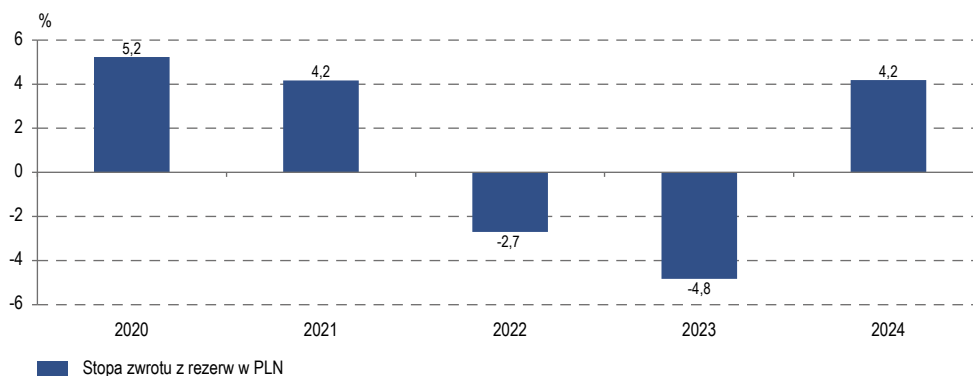
Źródło: dane NBP.

⁵ Rezerwy walutowe odpowiadają rezerwom dewizowym z wyłączeniem złota.

⁶ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów (bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych).

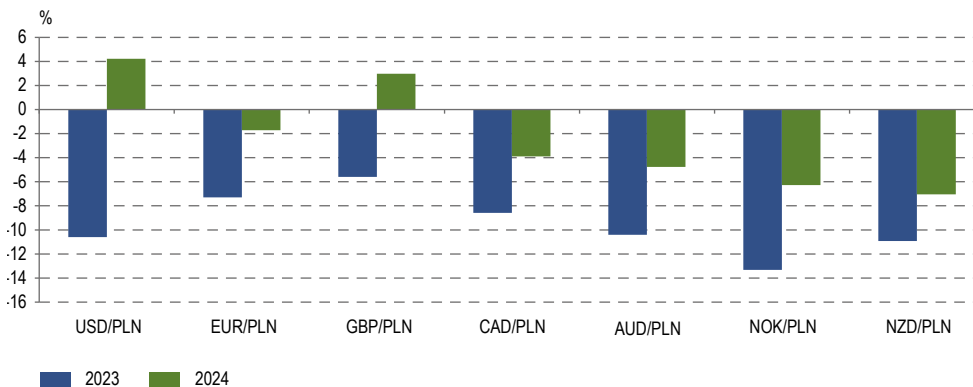
Aprecjacja dolara amerykańskiego i funta szterlinga względem złotego⁷ (wykres 5.7) sprawiła, że stopa zwrotu z rezerw wyliczona w złotych⁸ przewyższyła stopę zwrotu z rezerw liczoną w walucie instrumentu i wyniosła w 2024 r. 4,2% (wykres 5.6).

Wykres 5.6. Stopa zwrotu z rezerw walutowych z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych w latach 2020–2024 (w %)

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.7. Zmiany kursów głównych walut rezerwowych w relacji do złotego w 2023 i 2024 r.

Źródło: dane NBP.

5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2024 r. wynik działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi (bez uwzględnienia zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych) był dodatni i wyniósł 19,8 mld zł (18,9 mld zł w 2023 r.). Było to skutkiem przede wszystkim dodatniego wyniku odsetkowego z tytułu lokat i dłużnych papierów wartościowych (21,8 mld zł) oraz

⁷ Wzrost kursów: USD/PLN o 4,2%, GBP/PLN o 3,0%, spadek kursów: EUR/PLN o 1,7%, CAD/PLN o 3,9%, AUD/PLN o 4,8%, NOK/PLN o 6,3% i NZD/PLN o 7,1% (kursy średnie NBP).

⁸ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w złotych dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych do złotego.

przychodów z nabytych tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (0,5 mld zł). Dochód obniżały koszty niezrealizowane wyceny cenowej (-2,4 mld zł), a także wynik zrealizowanych różnic cenowych (-0,1 mld zł).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2024 r. wyniósł -0,7 mld zł, natomiast koszty niezrealizowane z tytułu wyceny kursowej zasobów walut obcych wyniosły -7,7 mld zł⁹.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- zwiększenie zasobu złota NBP o 89,5 tony, do 448,2 tony,
- zbudowanie portfela tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych replikujących indeksy akcyjne (ETF), co wpłynęło na zwiększenie stopy zwrotu z rezerw w 2024 r.

⁹ Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP dodatnie różnice z tytułu wyceny kursowej (przychody niezrealizowane) nie wpływają na wynik finansowy NBP, lecz są ujmowane w pasywach bilansu NBP. Koszty z tytułu niezrealizowanych ujemnych różnic z wyceny kursowej pomniejszają natomiast wynik finansowy NBP, podobnie jak koszty z tytułu zrealizowanych różnic kursowych.

Rozdział 6

Działalność dewizowa

Działalność dewizowa¹

Działalność dewizowa polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli: działalności kantorowej, w tym w zakresie wypełniania obowiązków nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, korzystania z udzielonych indywidualnych zezwoleń dewizowych, a także wykonywania przez rezydentów i przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Celem tej działalności jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. do rejestru działalności kantorowej prowadzonego przez Prezesa NBP wpisanych było 2212 przedsiębiorców prowadzących działalność w 4446 kantorach (wg stanu na 31 grudnia 2023 r. – 2288 przedsiębiorców prowadzących działalność w 4521 kantorach).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2024 r. wydano ogółem 21 decyzji dewizowych, z tego 9 zezwoleń i 12 innych decyzji (w 2023 r. – 17 decyzji dewizowych).

Udzielono zezwoleń na odstąpienie od ograniczeń w obrocie dewizowym z nierezydentami z krajów nienależących do UE, OECD oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Economic Area). Inne decyzje dotyczyły m.in. przedłużenia terminu ważności zezwolenia.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

Kontrolą prowadzoną przez Prezesa NBP w 2024 r. objęto rezydentów, którzy mają obowiązek przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz podmioty gospodarcze prowadzące działalność kantorową.

W 2024 r. skontrolowano ogółem 714 podmiotów (w 2023 r. – 693), w tym:

- 343 podmioty w zakresie wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2023 r. – 259),
- 368 podmiotów prowadzących działalność kantorową (w 2023 r. – 433),
- 3 podmioty w zakresie realizacji indywidualnych zezwoleń dewizowych (w 2023 r. – 1).

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1124, z późn.zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1131).

Nieprawidłowości dotyczyły 366 podmiotów, czyli 51% wszystkich skontrolowanych podmiotów (w 2023 r. – 53%), w tym:

- 195 podmiotów, w których skontrolowano w zakresie wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2023 r. – 145),
- 171 przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową (w 2023 r. – 220).

Stwierdzono 12 przypadków rażącego naruszenia warunków prowadzenia działalności kantorowej, co spowodowało wydanie 12 decyzji o zakazie prowadzenia takiej działalności i wykreśleniu z rejestru działalności kantorowej (w 2023 r. – 7). Wydano również 34 decyzje o nałożeniu kary administracyjnej w związku ze stwierdzeniem niedopełnienia przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. NBP zawiadomił właściwe organy finansowe o 395 przypadkach naruszenia prawa. Po przeprowadzeniu stosownych postępowań, urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe poinformowały NBP o: ukaraniu 80 podmiotów, o 141 przypadkach złożenia tzw. czynnego żalu oraz o 7 przypadkach wyrażenia zgody na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. Wyniki wszystkich kontroli w zakresie wypełnienia przez przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązków określonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zostały przekazane Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

W 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w NBP kontrolę „Funkcjonowanie systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu”. NIK pozytywnie oceniła działalność sprawowaną przez Prezesa NBP kontroli nad przedsiębiorcami prowadzącymi działalność kantorową. W skierowanym do Prezesa NBP wystąpieniu pokontrolnym NIK nie sformułowała żadnych uwag ani wniosków.

Podejmowane przez NBP działania kontrolne zapewniają:

- zgodność obrotu wartościami dewizowymi w kantorach z zasadami prowadzenia działalności regulowanej,
- prawidłowe wypełnianie obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- zgodność przekazywanych przez sprawozdawców danych do bilansu płatniczego z dokumentami źródłowymi.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- przeprowadzenie kontroli 714 podmiotów,
- wydanie 21 decyzji dewizowych oraz 46 decyzji dotyczących zastosowania sankcji w związku z naruszeniem warunków lub niedopełnieniem obowiązków dotyczących prowadzenia działalności kantorowej.

Działania na rzecz systemu płatniczego

Działania na rzecz systemu płatniczego¹

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego obejmują działania operacyjne, w tym prowadzenie systemów płatności wysokokwotowych i przeprowadzanie rozrachunków międzybankowych, działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego, w tym organizowanie rozliczeń pieniężnych i przygotowywanie odpowiednich regulacji prawnych, oraz nadzór systemowy nad systemem płatniczym.

Celem Narodowego Banku Polskiego jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu płatniczego, umożliwiającego szybki i bezpieczny transfer środków pieniężnych między osobami fizycznymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami publicznymi i innymi podmiotami, które są stronami płatności.

7.1. Realizacja zadań operacyjnych

7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET2

System SORBNET2 to polski system typu RTGS², w którym dokonywany jest międzybankowy rozrachunek płatności wysokokwotowych w złotych. Prowadzone są w nim rachunki bieżące banków, rachunki pomocnicze podmiotów prowadzących systemy płatności detalicznych oraz systemy rozrachunku papierów wartościowych, a także rachunki rezerwy obowiązkowej dla banków, które nie mają rachunku bieżącego. W systemie RTGS zlecenia płatnicze są realizowane zgodnie z zasadą rozrachunku brutto (przetwarzanie zleceń pojedynczo, bez ich wzajemnego kompensowania) oraz zasadą rozrachunku w czasie rzeczywistym (na bieżąco w ciągu dnia). W SORBNET2 są dokonywane płatności z tytułu operacji polityki pieniężnej, transakcji międzybankowych na rynku finansowym oraz wysokokwotowe zlecenia klientów. W systemie przeprowadzany jest także rozrachunek zleceń płatniczych rozliczonych w systemach płatności detalicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w systemie SORBNET2 prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 45 banków (w 2023 r. – 46), rachunek bieżący Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz rachunki KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA. W 2024 r. nie został otwarty żaden nowy rachunek bieżący w złotych, a jeden rachunek zamknięto.

W 2024 r. w systemie SORBNET2 zrealizowano 6,0 mln zleceń (w 2023 r. — 5,6 mln) na kwotę 157,8 bln zł (w 2023 r. — 136,4 bln zł). Oznacza to wzrost liczby i wartości zrealizowanych zleceń, odpowiednio, o 6,0% i 15,7% w porównaniu z 2023 r. Średnia wartość pojedynczego zlecenia w 2024 r. wyniosła 26,4 mln zł (w 2023 r. — 24,2 mln zł) i zwiększyła się o 9,1% względem poprzedniego roku.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1, 6 i 6a ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2024 r. poz. 585).

² Real Time Gross Settlement (rozrachunek brutto w czasie rzeczywistym).

7.1.2. Obsługa rachunków w euro w systemie TARGET-NBP

System TARGET-NBP stanowi polski komponent systemu TARGET — paneuropejskiego systemu RTGS służącego do przeprowadzania rozrachunku płatności w euro. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w systemie TARGET-NBP prowadzono rachunki w euro dla 19 podmiotów: NBP, KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA oraz dla 15 banków (bez zmian w porównaniu z końcem 2023 r.).

W 2024 r. w systemie TARGET-NBP zrealizowano 2,5 mln zleceń na kwotę 3,2 bln euro. W porównaniu z 2023 r. liczba zrealizowanych zleceń wzrosła o 2,8%, a ich wartość o 1,5%. Średnia wartość pojedynczego zlecenia wyniosła 1,3 mln euro i w porównaniu z 2023 r. spadła o 1,2%.

7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego

7.2.1. Działania regulacyjne, standaryzacyjne i badawcze

W ramach działań regulacyjnych, standaryzacyjnych i badawczych odnoszących się do systemu płatniczego w 2024 r. NBP:

- przygotowywał i udostępniał opracowania dotyczące funkcjonowania polskiego systemu płatniczego, w tym cykliczne raporty *Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego*,
- analizował projektowane zmiany w regulacjach krajowych i UE oraz ich konsekwencje dla organizacji rozliczeń pieniężnych w Polsce, w tym dotyczące: dostępu podmiotów niebankowych świadczących usługi płatnicze do tzw. wyznaczonych systemów płatności, rachunków prowadzonych w banku centralnym, a także zasad świadczenia usług płatniczych,
- monitorował doświadczenia innych banków centralnych w projektowaniu i wprowadzaniu pieniądza cyfrowego banku centralnego oraz analizował projekty regulacji UE dotyczące cyfrowego euro, w tym ich potencjalny wpływ na rozliczenia pieniężne,
- przekazywał EBC agregaty danych statystycznych z dziedziny statystyki płatniczej i publikował je na stronie internetowej,
- opublikował raport *Zwyczaję płatnicze w Polsce w 2023 r.*, przedstawiający wyniki badania metod dokonywania płatności detalicznych (zastosowana metoda badawcza umożliwiła porównanie deklaracji z rzeczywistymi zachowaniami konsumentów w Polsce),
- realizował zadania związane z numeracją banków i dostawców usług płatniczych niebędących bankami, w szczególności w odniesieniu do podmiotów, które w 2024 r. rozpoczynały lub kończyły prowadzenie działalności albo przechodziły zmiany właścicielskie,
- we współpracy z KDPW SA koordynował wdrażanie standardów zarządzania zabezpieczeniami oraz monitorował zainicjowane w 2024 r. w UE prace nad skróceniem cyklu rozrachunkowego transakcji, których przedmiotem są papiery wartościowe.

7.2.2. Rozwój krajowych wysokokwotowych systemów płatności

W 2024 r. kontynuowano działania w ramach projektu SORBNET3, mającego na celu budowę nowego systemu RTGS dla płatności w złotych, zgodnego ze standardem ISO 20022. Prowadzono m.in. prace programistyczne, testy łączności uczestników z systemem i rozpoczęto testy współpracy uczestników.

7.2.3. Działania w zakresie schematu SEPA

Narodowy Bank Polski kontynuował świadczenie zainteresowanym bankom (17 na koniec 2024 r.) usługi pośrednictwa w dostępie do paneuropejskiego systemu płatności STEP2-T, prowadzonego przez EBA Clearing. W ten sposób NBP umożliwiał tym bankom rozliczanie transgranicznych poleceń przelewu w euro w schemacie SEPA Credit Transfer.

7.2.4. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego, organ opiniotawczo-doradczy przy Zarządzie NBP, zajmuje się bieżącą analizą i oceną polskiego systemu płatniczego oraz działa na rzecz jego rozwoju.

W 2024 r. Rada omawiała w szczególności następujące zagadnienia:

- wyniki prowadzonych analiz NBP, w tym oceny funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce,
- wyniki zrealizowanych przez NBP badań dotyczących zwyczajów płatniczych Polaków oraz znaków pieniężnych w obiegu,
- wyniki działań podejmowanych w ramach programu Polska Bezgotówkowa oraz planowane inicjatywy wspierające płatności elektroniczne,
- propozycje rekomendacji Rzecznika Finansowego dotyczących podejmowania przez dostawców usług płatniczych działań w przypadku informacji o wycieku danych o instrumentach płatniczych,
- dostępność usług finansowych dla osób z niepełnosprawnościami lub dysfunkcjami oraz uprawnienia nadzorcze Rzecznika Finansowego w zakresie kontroli spełniania wymagań dostępności,
- plany migracji systemu Elixir na nowy standard komunikatów ISO 20022, którego operatorem jest KIR SA,
- plany rozwoju usług rozliczeniowych KDPW_CCP SA dla sektora bankowego,
- działania UKNF i sektora bankowego w obszarze cyberbezpieczeństwa.

7.3. Nadzór nad systemem płatniczym

Narodowy Bank Polski sprawuje nadzór systemowy nad systemem płatniczym (ang. *oversight*). Zasady prowadzenia tych działań określono w dokumencie *Polityka sprawowania przez Narodowy Bank Polski nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego*. Wskazano w nim cele, zakres i podstawy sprawowania przez NBP nadzoru systemowego, a także wskazuje stosowane przez NBP kryteria oceny i narzędzia nadzorcze³.

Prace nadzorcze miały na celu zapewnienie sprawności i bezpieczeństwa nadzorowanej infrastruktury rynku finansowego oraz zgodności jej funkcjonowania z przepisami prawa. Prowadzono monitoring, analizy oraz oceny funkcjonowania systemów i podmiotów tworzących tę infrastrukturę. Infrastruktura systemu płatniczego objęta nadzorem systemowym funkcjonowała stabilnie, zapewniając sprawne i bezpieczne przeprowadzanie rozliczeń i rozrachunku.

³ Dokument jest dostępny na stronie internetowej NBP.

Działania nadzorcze NBP w 2024 r. objęły w szczególności:

- monitoring incydentów w systemach płatności, schematach płatniczych oraz w systemach rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych, a także analizę wskaźników dostępności i wydajności nadzorowanej infrastruktury systemu płatniczego,
- wydanie 12 decyzji Prezesa NBP w sprawie wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania systemów płatności i 7 decyzji Prezesa NBP w sprawie wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania schematów płatniczych,
- wydanie 5 opinii Prezesa NBP w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie KDPW SA i 4 opinii Prezesa NBP w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie KDPW_CCP SA,
- oceny systemów płatności pod kątem zgodności z dokumentem *Wymagania nadzorcze w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktur rynku finansowego*⁴ (zakończono ocenę 3 systemów płatności detalicznych: Elixir, Express Elixir i Euro Elixir, których operatorem jest KIR SA, oraz rozpoczęto ocenę Systemu Płatności BLIK, którego operatorem jest Polski Standard Płatności SA).

7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych

W 2024 r. NBP miał akcje i udziały w następujących podmiotach krajowych⁵:

- Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych SA z siedzibą w Warszawie; prowadzi on centralny depozyt papierów wartościowych oraz dokonuje rozrachunku transakcji, których przedmiotem są te papiery; KDPW SA posiada 100% akcji spółki KDPW_CCP SA, prowadzącej systemy rozliczeń transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe;
- Krajowej Izbie Rozliczeniowej SA (KIR) z siedzibą w Warszawie, będącej główną instytucją na krajowym rynku rozliczania płatności detalicznych;
- spółce Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, która jest producentem i integratorem rozwiązań informatycznych przeznaczonych przede wszystkim dla instytucji sektora finansowego, w szczególności bankowych i ubezpieczeniowych, oraz dla administracji publicznej.

Tabela 7.1. Zestawienie posiadanych przez NBP akcji i udziałów w spółkach polskiego prawa handlowego według stanu na 31 grudnia 2024 r.

Nazwa podmiotu	Kapitał zakładowy (w zł)	Liczba posiadanych przez NBP akcji/udziałów	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA	21 000 000	7 000	33,33
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	5 445 000	3 750	34,44
Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000 000	1 000	100,00

Źródło: dane NBP.

⁴ CROE – cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures.

⁵ Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP może być udziałowcem albo akcjonariuszem innych osób prawnych, które prowadzą działalność usługową na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa lub mają dla NBP istotne znaczenie z punktu widzenia stabilności krajowego systemu finansowego.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- kontynuowanie prac nad nowym systemem RTGS w złotych (SORBNET3),
- analiza konsekwencji zmian w regulacjach prawnych dotyczących dostępu podmiotów niebankowych świadczących usługi płatnicze do tzw. wyznaczonych systemów płatności,
- sprawowanie nadzoru systemowego nad systemem płatniczym.

Rozdział 8

Obsługa Skarbu Państwa

Obsługa Skarbu Państwa¹

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi oraz działania wspierające zarządzanie przez Ministerstwo Finansów długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W 2024 r. NBP prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 196 ustawy o finansach publicznych, przede wszystkim centralny rachunek bieżący budżetu państwa, a także rachunki bieżące i pomocnicze państwowych jednostek budżetowych oraz urzędów obsługujących organy podatkowe, w tym tzw. rachunki wspólne do gromadzenia określonych rodzajów podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa. Ponadto, na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim, NBP prowadził rachunki innych osób prawnych.

Narodowy Bank Polski prowadzi rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu UE. Prowadzi także rachunki lokat terminowych w złotych i walutach obcych. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. NBP obsługiwał 2911 klientów (w 2023 r. – 2924), dla których oddziały okręgowe NBP prowadziły 29 067 rachunków (w 2023 r. – 29 003), z czego 4510 rachunków było obsługiwanych w ramach zastępczej obsługi kasowej (w 2023 r. – 4507).

8.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski przeprowadzał rozliczenia pieniężne na rachunkach bankowych budżetu państwa w formie bezgotówkowej (przede wszystkim za pośrednictwem systemu Bankowość elektroniczna NBP i międzysystemowego interfejsu B2B), a także w formie gotówkowej. W obsłudze rachunków bankowych strategicznych dla budżetu państwa (np. centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, rachunku do płatności składowych ZUS, rachunków do płatności podatkowych) wykorzystywano interfejs B2B, który zapewnia rozwiązania dostosowane do potrzeb posiadacza rachunku (w tym mikrorachunki i indywidualne raporty), a także wysokie bezpieczeństwo przekazywanych danych.

W 2024 r. liczba operacji przetworzonych w systemie informatycznym NBP służącym do prowadzenia rachunków bankowych budżetu państwa wyniosła 153,6 mln (w 2023 r. – 148,6 mln).

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, art. 51 i art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.) i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.).

8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa

Do ustawowych zadań Narodowego Banku Polskiego jako agenta finansowego Rządu RP należy obsługa zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa. W 2024 r. na podstawie umowy agencyjnej podpisanej w 2016 r. z Ministrem Rozwoju i Finansów NBP prowadził obsługę:

- 46 pożyczek udzielonych Rządowi RP przez instytucje międzynarodowe,
- 82 gwarantowanych przez Rząd RP pożyczek i kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym,
- udziałów Polski w 9 międzynarodowych instytucjach bankowych i finansowych oraz zagranicznych należności udziałowych od jednej instytucji bankowej.

Pełniąc funkcję depozytariusza Grupy Banku Światowego, NBP obsługiwał 16 dokumentów (*promissory notes*) wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w instytucjach tej grupy finansowej.

8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi

8.3.1. Przetargi papierów wartościowych

Jako agent emisji skarbowych papierów wartościowych NBP organizuje przetargi sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargi sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych.

W 2024 r. przeprowadzono:

- 24 przetargi sprzedaży obligacji skarbowych,
- 10 przetargów zamiany obligacji skarbowych.

W 2024 r. nie odbył się żaden przetarg sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz żaden przetarg odkupu obligacji skarbowych.

Narodowy Bank Polski pełni funkcję organizatora przetargów obligacji poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa. W ramach tej funkcji w 2024 r. odbyło się 12 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

8.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych

Podobnie jak w poprzednich latach NBP realizował zadania związane z systemem Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW)². Na podstawie umowy zawartej z Ministrem Finansów Narodowy Bank Polski:

² System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) powstał w 2003 r. w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa, poprawy płynności, przejrzystości i efektywności rynku SPW. O status DSPW, który daje przywilej nabywania SPW na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Finansów, mogą się ubiegać banki polskie i podmioty zagraniczne, spełniające wymogi określone w Regulaminie pełnienia funkcji DSPW. Więcej informacji na temat funkcjonowania systemu DSPW można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

- udostępniał Ministerstwu Finansów dane wykorzystywane do sporządzania oceny aktywności banków pełniących funkcję DSPW,
- pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych³.

8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym

W 2024 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Celem współpracy jest wymiana informacji wykorzystywanych do koordynowania polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową realizowanymi przez NBP.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- prowadzenie 29 067 rachunków dla 2911 klientów,
- zorganizowanie łącznie 34 przetargów sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 12 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

³ Jako organizator fixingu SPW Narodowy Bank Polski określa jego zasady w porozumieniu z Ministrem Finansów (emitentem) i BondSpot SA (pełnomocnikiem) oraz sprawuje ogólny nadzór nad funkcjonowaniem fixingu SPW (§ 2 ust. 3 Regulaminu fixingu skarbowych papierów wartościowych).

Działalność analityczno-badawcza

Działalność analityczno-badawcza¹

Działania banków centralnych zmierzające do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej wymagają wiedzy na temat procesów zachodzących w gospodarce oraz jej otoczeniu. Z tego względu NBP analizuje bieżącą i oczekiwaną sytuację gospodarczą w Polsce i na świecie, korzystając przy tym z szerokiego zakresu danych oraz narzędzi analitycznych i prognostycznych. Bank prowadzi także badania naukowe, których wyniki wspierają działalność analityczną, m.in. umożliwiają weryfikację stosowanych narzędzi analitycznych. Rezultaty analiz i badań są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej.

Poniżej przedstawiono najważniejsze prace i działania analityczno-badawcze prowadzone w 2024 r., dotyczące stabilności makroekonomicznej², w tym stabilności cen, w podziale na główne grupy tematyczne.

9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej

- Monitorowano politykę pieniężną zagranicznych banków centralnych.
- Rozpoczęto badania nad wpływem zmian strukturalnych na rynku pracy, zmian demograficznych oraz nierówności majątkowych i dochodowych na poziom bezrobocia oraz mechanizm transmisji polityki pieniężnej w Polsce.
- Rozpoczęto badania nad zależnościami między poziomem bezrobocia a wpływem czynników zewnętrznych na kształtowanie polityki pieniężnej i jej realizacji w Polsce.
- Zakończono prace nad analizą transmisji polityki pieniężnej w warunkach oczekiwań behawioralnych.
- Rozpoczęto prace nad budową dwukrajowego behawioralnego modelu gospodarki Polski i strefy euro.
- Badano redystrybucyjne skutki polityki pieniężnej w Polsce.
- Analizowano uwarunkowania makrofinansowe realizowanej polityki pieniężnej.

9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji

- Prowadzono prace analityczne i badawcze dotyczące kształtowania się wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, sztywności cen i wykorzystania danych ze sklepów internetowych do prognozowania inflacji. Dokonano także oceny, jak pandemia COVID-19,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Działania analityczno-badawcze z zakresu stabilności i rozwoju systemu finansowego oraz systemu płatniczego przedstawiono w rozdziałach 3. i 7. *Sprawozdania z działalności NBP za 2024 r.*

zaburzenia w globalnych sieciach dostaw, szoki energetyczne oraz agresja zbrojna przeciwko Ukrainie wpływały na kształtowanie się cen w Polsce.

- Analizowano kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych przedsiębiorstw, analityków rynkowych i konsumentów. Przeprowadzono cztery rundy Ankiety Makroekonomicznej NBP. Monitorowano dzięki temu prognozy makroekonomiczne profesjonalnych prognostów.
- Przeprowadzono analizę współzależności między płacami a cenami w sektorze przedsiębiorstw.

9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych

- Monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą w Polsce, wykorzystując liczne zmienne, w tym dane o wysokiej częstotliwości.
- Rozwijano wskaźniki i narzędzia umożliwiające analizowanie oraz prognozowanie koniunktury w warunkach wygasania skutków wcześniejszych silnych ujemnych szoków podaźowych.
- Przygotowywano regularne projekcje inflacji i PKB oraz szacunki PKB i jego komponentów, wykorzystywane do oceny stabilności makroekonomicznej i stabilności sektora finansowego. Uwzględniano w nich zewnętrzne uwarunkowania polskiej gospodarki oraz zmiany legislacyjne, w tym dotyczące działań zabezpieczających gospodarstwa domowe i firmy przed skutkami wcześniejszych wzrostów cen energii.
- Przygotowywano prognozy wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz jego składowych.

9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej

- Przygotowywano analizy i prognozy dotyczące: sytuacji budżetu państwa oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych, kosztów działań fiskalnych łagodzących oddziaływanie wysokiej inflacji na podmioty gospodarcze, restrykcyjności polityki fiskalnej i jej wpływu na gospodarkę.
- Prowadzono analizy uwarunkowań polityki fiskalnej wynikających z europejskich reguł fiskalnych.
- Prowadzono analizy i opracowywano prognozy dotyczące wykorzystania funduszy z budżetu Unii Europejskiej oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (tzw. Funduszu Odbudowy), a także ich wpływu na główne agregaty makroekonomiczne.

9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę

- Cyklicznie analizowano polski handel zagraniczny, w tym powiązania handlowe w ramach globalnych łańcuchów dostaw oraz konkurencyjność cenowo-kosztową Polski. Analizowano perspektywy polskiego eksportu w warunkach dekonunktury w europejskim przemyśle.
- Prowadzono analizy roli eksportu (popytu finalnego) we wzroście gospodarczym Polski.
- Analizowano koniunkturę oraz politykę gospodarczą wybranych krajów, w tym głównych gospodarek świata i państw Europy Środkowo-Wschodniej.
- Analizowano strukturalne uwarunkowania i perspektywy gospodarek europejskich w warunkach spadku konkurencyjności zewnętrznej oraz zaostrenia konfliktów handlowych na świecie.
- Na bieżąco monitorowano, analizowano i prognozowano sytuację gospodarczą na świecie w warunkach odbudowy po pandemii COVID-19, kryzysu energetycznego i agresji Rosji na Ukrainę. Rozwijano stosowane narzędzia analityczne i prognostyczne.
- Analizowano kształtowanie się inflacji w głównych gospodarkach świata oraz jej perspektywy.

9.6. Analizy i badania rynku pracy oraz sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych

- Monitorowano bieżącą sytuację na rynku pracy oraz przygotowywano prognozy podstawowych wskaźników opisujących zmiany płac i zatrudnienia w gospodarce.
- Przygotowywano prognozy dotyczące zmian demograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem przepływów migracyjnych.
- Analizowano bieżącą sytuację imigrantów na rynku pracy w Polsce (w szczególności zmiany aktywności zawodowej uchodźców z Ukrainy) oraz badano wpływ imigracji na kształtowanie się podaży pracy i tempo wzrostu gospodarczego.
- Badano przyczyny zmian poziomu konsumpcji i oszczędności gospodarstw domowych.
- Monitorowano zmiany sprzedaży detalicznej i kondycję gospodarstw domowych na podstawie wyników badań koniunktury konsumenckiej.
- Przeanalizowano zmiany udziału pracy w wartości dodanej w polskiej gospodarce.
- Przeprowadzono analizę skutków wzrostu cen uprawnień do emisji na sytuację ekonomiczną różnych grup gospodarstw domowych.

9.7. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw

- Przeprowadzono kwartalne badania pn. Szybki Monitoring NBP, obejmujące szczegółowe analizy i prognozy stanu koniunktury, w tym decyzji produkcyjnych, zatrudnieniowych, płacowych, inwestycyjnych, finansowych i cenowych firm oraz ich wpływu na gospodarkę.
- Przeprowadzono badanie pn. Ankieta Roczna NBP, dotyczące rentowności, procesów cenotwórczych oraz polityki płacowej i zatrudnieniowej sektora przedsiębiorstw niefinansowych.
- Przeprowadzono badanie pn. Ankieta Mikro NBP, w ramach którego zbadano w szczególności sytuację ekonomiczną oraz mechanizmy cenotwórcze i płacowe przedsiębiorstw zatrudniających do 9 osób.
- Kontynuowano współpracę ze Światowym Forum Gospodarczym w zakresie badań konkurencyjności.
- Prowadzono analizy polskiej gospodarki, w tym powiązań z gospodarką niemiecką i innymi gospodarkami strefy euro oraz postępów we wdrażaniu automatyzacji.

9.8. Publikacje naukowe pracowników NBP

Upowszechnianie wyników badań umożliwia naukową weryfikację ich jakości i poprawności metodycznej – dzięki poddaniu ich ocenie krajowych i zagranicznych ekspertów oraz procesowi recenzyjnemu, któremu takie publikacje podlegają. W 2024 r. w czasopismach z bazy *Web of Science* (tzw. lista filadelfijska) znalazło się 6 publikacji pracowników NBP.

Wykaz najważniejszych publikacji pracowników NBP zamieszczono w załączniku pt. *Lista wybranych publikacji pracowników NBP*.

9.9. Konferencje naukowe organizowane przez NBP oraz współpraca ze środowiskiem naukowym

W 2024 r. NBP zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe:

- 20–21 czerwca 2024 r.: „Navigating the Changing Landscape: Central Banks in a New Normal” („Nawigacja w zmieniającym się krajobrazie: banki centralne w nowej normalności”). Była to ósma wspólna konferencja NBP i Narodowego Banku Ukrainy, zorganizowana we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym i agencją USAID³.
- 12–13 września 2024 r.: „New normal – old challenges?” („Nowa normalność – stare wyzwania?”). Była to trzecia konferencja NBP z cyklu poświęconego kształtowaniu nowej rzeczywistości w zakresie gotówki.

³ W ramach programu pomocy Ukrainie realizowanego przez tę agencję rządu Stanów Zjednoczonych.

- 19–20 września 2024 r.: „Macroeconomic adjustments after large global shocks” („Dostosowania makroekonomiczne po dużych globalnych wstrząsach”). Była to piąta wspólna konferencja NBP i Banku Litwy zorganizowana we współpracy z Central Bank Research Association. Konferencje te odbywają się co 2 lata, na przemian w Polsce i na Litwie.

W 2024 r. odbyły się następujące międzynarodowe wydarzenia naukowe:

- 21–22 marca 2024 r.: siódme doroczne warsztaty Klastra Badawczego ESBC z zakresu ekonomii monetarnej („ESCB Research Cluster on Monetary Economics, 7th Annual Workshop”).
- 13–14 czerwca 2024 r.: spotkanie Komitetu Zasobów Ludzkich ESBC („Human Resources Committee Meeting”).

Ponadto w 2024 r. przedstawiciele NBP brali udział w licznych międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, prezentując wyniki prac analityczno-badawczych prowadzonych w Banku.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- prowadzenie analiz sytuacji gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu na potrzeby Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej,
- doskonalenie narzędzi progностycznych oraz przeprowadzenie licznych prac modelowych i analityczno-badawczych,
- zorganizowanie 3 międzynarodowych konferencji naukowych oraz 2 innych naukowych wydarzeń międzynarodowych.

Rozdział 10

Działalność statystyczna

Działalność statystyczna¹

Narodowy Bank Polski jest jedną z głównych instytucji w Polsce prowadzących badania statystyczne. NBP pozyskuje dane od podmiotów sektora finansowego (głównie banków) oraz od przedsiębiorstw niefinansowych. Bank doskonali metody pozyskiwania, weryfikacji i udostępniania danych, wykorzystując nowoczesne narzędzia. Zakres badań jest systematycznie zwiększany tak, aby jak najpełniej odzwierciedlał rozwój rynku finansowego. Równolegle prowadzone są prace nad metodyką opracowywania danych, jej dostosowaniem do obowiązujących standardów międzynarodowych, jak również nad doskonaleniem wykorzystywanych rozwiązań informatycznych. NBP otrzymuje także dane z innych instytucji: z Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), UKNF, MF, KDPW SA i Polskiego Funduszu Rozwoju SA. Zebrane informacje wykorzystuje do prowadzenia polityki pieniężnej i makroostrożnościowej, monitorowania ryzyka w sektorze finansowym, prowadzenia badań stabilności finansowej oraz innych analiz.

Narodowy Bank Polski regularnie udostępnia dane statystyczne odbiorcom zewnętrznym (w formie raportów i publikacji). Wybrane informacje przekazuje ponadto instytucjom krajowym (Sejmowi RP, Radzie Ministrów, GUS, BFG, UKNF, Związki Banków Polskich i placówkom naukowym) oraz instytucjom międzynarodowym, przede wszystkim EBC, Eurostatowi i BIS.

Dzięki zgodności metodyki badań statystycznych z obowiązującymi standardami metodycznymi możliwe jest dokonywanie porównań międzynarodowych, w tym analizowanie pozycji Polski na tle innych krajów europejskich.

10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki

Podstawowe zadania NBP w obszarze statystyki obejmują pozyskiwanie danych od podmiotów sprawozdawczych, ich walidację, przetwarzanie, przechowywanie i udostępnianie użytkownikom.

Do realizacji tych celów służą opracowane i systematycznie doskonalone systemy informatyczne oraz narzędzia weryfikacji i analizy danych. Prowadzone są prace nad określeniem zakresu i metodyki zbieranych danych tak, by dostarczały informacji niezbędnych do prowadzenia polityki pieniężnej i makroostrożnościowej. Standardy pozyskiwanych danych są dostosowywane do zmieniających się wymogów międzynarodowych, przede wszystkim EBC, Eurostatu, MFW i EBA.

W 2024 r. NBP kontynuował regularne opracowywanie zestawień, materiałów statystyczno-analitycznych i publikacji przeznaczonych zarówno dla odbiorców w Banku, w tym Zarządu i Rady Polityki Pieniężnej, jak i odbiorców zewnętrznych. Do najważniejszych z nich należą: – kwortalne opracowania o bilansie płatniczym oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13 i art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799).

- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- miesięczne dane bilansu płatniczego,
- roczne opracowanie dotyczące międzynarodowego handlu usługami,
- roczne dane oraz roczny raport o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce i polskich inwestycjach bezpośrednich za granicą,
- miesięczne opracowania o sytuacji pieniężnej,
- miesięczne dane dotyczące agregatów monetarnych (podaży pieniądza M3 i czynników jego kreacji),
- miesięczne dane dotyczące należności i zobowiązań monetarnych instytucji finansowych i banków,
- miesięczny bilans NBP w ujęciu monetarnym, bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych (MIF) oraz bilans skonsolidowany MIF,
- miesięczne dane dotyczące średniego oprocentowania depozytów i kredytów w bankach,
- miesięczne dane finansowe sektora bankowego (należności, zobowiązania, rachunek zysków i strat),
- kwartalne dane na temat adekwatności kapitałowej sektora bankowego,
- kwartalne dane dotyczące rynku krajowych funduszy inwestycyjnych,
- kwartalne i roczne rachunki finansowe według sektorów instytucjonalnych,
- raporty z badań ankietowych dotyczących procesów migracyjnych.

10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych

Tak jak w poprzednich latach NBP współpracował w obszarze statystyki z instytucjami międzynarodowymi, przede wszystkim z EBC, Komisją Europejską (Eurostatem), Komitetem ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego, Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego oraz Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego oraz OECD.

Współpraca ta wiąże się m.in. z udziałem przedstawicieli NBP w komitetach określających standardy statystyczne.

10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa

W 2024 r. NBP kontynuował przekazywanie EBC: zharmonizowanych miesięcznych i kwartalnych danych z zakresu zagregowanego bilansu monetarnych instytucji finansowych, miesięcznych danych dotyczących statystyki stóp procentowych, miesięcznych i kwartalnych danych o aktywach oraz zobowiązaniach funduszy inwestycyjnych, rocznych danych na temat statystyki instytucji ubezpieczeniowych, kwartalnych danych dotyczących funduszy emerytalno-rentowych, a także danych na potrzeby rejestru RIAD².

² Rejestr Danych Instytucji i Podmiotów Powiązanych (Register of Institutions and Affiliates Data, RIAD).

W 2024 r. doskonalono metody merytorycznej weryfikacji sprawozdań banków, w szczególności sprawozdania NB300, zawierającego informacje o znaczącym zaangażowaniu banku wobec klientów³.

W 2024 r. po raz pierwszy zastosowano metody uczenia maszynowego do sprawdzania jakości takich sprawozdań (we współpracy z bankami analizowano i testowano przydatność algorytmów uczenia maszynowego do identyfikacji anomalii, czyli rekordów znacznie odbiegających od typowych dla danej populacji sprawozdawczej).

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach następujących grup roboczych działających w EBC:

- Grupy Roboczej ds. Statystyki Monetarnej i Finansowej (Working Group on Monetary and Financial Statistics). Prace dotyczyły przede wszystkim nowelizacji przepisów EBC z zakresu statystyki funduszy inwestycyjnych⁴.
- Grupy Roboczej ds. Danych Analitycznych o Kredytach (Working Group on Analytical Credit Datasets). Kontynuowano analizy populacji sprawozdawczej, uzgadniano dane ze sprawozdawczości AnaCredit z innymi sprawozdaniami oraz aktualizowano wytyczne dla sprawozdawców i instrukcje dla użytkowników danych, jak również prowadzono dalsze prace nad włączeniem zakresu danych z AnaCredit do Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego (IReF⁵).

Ponadto NBP brał udział, w charakterze obserwatora, w pracach działającej w ESBC Grupy Roboczej ds. Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego i Słownika Metadanych (Working Group on Integrated Reporting and Data Dictionary)⁶. Kontynuowano opracowywanie m.in. zakresu danych, zintegrowanego słownika metadanych, modelu danych oraz procesów biznesowych, w tym zastosowania algorytmów uczenia maszynowego do sprawdzania jakości sprawozdawanych danych.

Narodowy Bank Polski uczestniczył także w pracach Grupy Roboczej RIAD Hub Network. W 2024 r. – w wyniku intensywnych prac w NBP oraz w tej grupie – zmieniono status tzw. podmiotów tymczasowych i przypisano im oficjalny kod RIAD (około 5000 podmiotów, głównie z sektora przedsiębiorstw niefinansowych)⁷.

³ Znaczące zaangażowania banku wobec klientów, wobec których łączne zaangażowanie przekracza 100 tys. zł w przypadku banków spółdzielczych lub 500 tys. zł w przypadku banków komercyjnych w odniesieniu do sprawozdań kwartalnych oraz, odpowiednio, 500 tys. zł i 2 mln zł dla sprawozdań miesięcznych.

⁴ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

⁵ IReF – Integrated Reporting Framework.

⁶ High Level Task Force on IReF.

⁷ Podmioty tymczasowe są tworzone w RIAD, gdy krajowy bank centralny rejestruje podmiot niebędący rezydentem jego kraju macierzystego. W przypadku gdy macierzysty bank centralny zidentyfikuje taki podmiot, zostaje mu przypisany oficjalny kod RIAD, a jego dane referencyjne są uzupełniane lub zmieniane.

10.2.2. Statystyka ostrożnościowa

W 2024 r. NBP kontynuował przekazywanie Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego danych służących do oceny sytuacji finansowej i ostrożnościowej sektora bankowego. Następnie UKNF przekazywał te dane Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego. Dane te udostępniano również Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Ministerstwu Finansów i Głównemu Urzędowi Statystycznemu. Ponadto NBP przekazywał EBC raporty dotyczące sprawozdawczości finansowej, adekwatności kapitałowej, płynności i dużych zaangażowań.

W 2024 r. w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) Narodowy Bank Polski przygotował infrastrukturę dla nowych pakietów sprawozdawczych, obejmujących dane na temat zróżnicowania wynagrodzeń ze względu na płeć (REM GAP)⁸ oraz ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej (IRRBB)⁹. Dane te zostały po raz pierwszy zebrane od sektora bankowego, przekazane UKNF, a następnie Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego.

Ponadto przygotowano infrastrukturę sprawozdawczą dla pakietu opracowanego przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, obejmującego dane do analizy porównawczej praktyk zapewniających różnorodność, w tym na temat polityki różnorodności oraz zróżnicowania wynagrodzeń ze względu na płeć (REM DBM)¹⁰. Pierwsze raporty mają zostać opracowane według stanu na koniec grudnia 2024 r.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach grup roboczych EBC i EBA zajmujących się zagadnieniami statystyki nadzorczej, w tym jakością danych, płynnością oraz raportowaniem.

10.2.3. Statystyka bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej i inwestycji bezpośrednich

W 2024 r., podobnie jak w poprzednich latach, NBP przekazywał EBC zharmonizowane dane miesięczne i kwartalne z zakresu: bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, oficjalnych aktywów rezerwowych, płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz zadłużenia zagranicznego. Ponadto udostępniał Eurostatowi roczne dane o międzynarodowym handlu usługami i zagranicznych inwestycjach bezpośrednich.

Narodowy Bank Polski kontynuował analizy procesów migracyjnych. W 2024 r. oddziały okręgowe NBP przeprowadziły kolejne badanie wśród przebywających w Polsce obywateli Ukrainy oraz – pilotażowo – wśród imigrantów z Białorusi. Celem badania była ocena aktualnej sytuacji ekonomicznej dwóch najliczniej reprezentowanych w Polsce narodowości imigrantów. Szczególną uwagę poświęcono uchodźcom wojennym, którzy przybyli do Polski

⁸ Wytyczne z dnia 30 czerwca 2022 r. dotyczące analiz porównawczych praktyk w dziedzinie wynagrodzeń, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć oraz zatwierdzonych wyższych stosunków zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych na podstawie dyrektywy 2013/36/UE – EBA/GL/2022/06.

⁹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/855 z dnia 15 marca 2024 r. zmieniające wykonawcze standardy techniczne określone w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2021/451 w odniesieniu do przepisów dotyczących sprawozdawczości nadzorczej w zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym.

¹⁰ Wytyczne z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie analizy porównawczej praktyk zapewniających różnorodność, w tym polityki różnorodności oraz zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć, na podstawie dyrektywy 2013/36/UE i dyrektywy (UE) 2019/2034 – EBA/GL/2022/06.

w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Opublikowano dwa raporty z badań¹¹ i zorganizowano międzynarodowe seminarium.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach międzynarodowych grup roboczych zajmujących się statystyką: relacji z zagranicą (w ramach EBC), bilansu płatniczego i inwestycji bezpośrednich (w ramach Eurostatu) oraz inwestycji zagranicznych (w ramach OECD). Wziął także udział w pracach nad aktualizacją podręczników do statystyki międzynarodowej (rachunków narodowych, bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz inwestycji bezpośrednich).

10.2.4. Pozostałe obszary statystyki i inne działania

- Statystyka rachunków finansowych. NBP przekazywał kwartalne i roczne rachunki finansowe odpowiednio EBC i Eurostatowi, brał udział m.in. w pracach grupy roboczej EBC zajmującej się tą tematyką¹² oraz współpracował z instytucjami unijnymi w celu zapewnienia odpowiedniej jakości danych wykorzystywanych w procedurze nierównowagi makroekonomicznej w UE.
- Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2024 r. NBP przekazywał EBC dane roczne z tego zakresu. Uczestniczył także w pracach zespołów roboczych na szczeblu krajowym i w EBC, dotyczących tego obszaru statystycznego¹³.
- W ramach prac grupy roboczej FSA (Financial Statement Analysis)¹⁴ NBP – we współpracy z grupą roboczą BACH (Bank for the Accounts of Companies Harmonized)¹⁵ brał udział w badaniu dotyczącym kształtowania się wysokości marż w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych w ujęciu międzynarodowym. Z kolei w Grupie Roboczej ds. Oceny Ryzyka (Risk Assessment Working Group)¹⁶ uczestniczył w analizie relacji między efektywnością środowiskową a ryzykiem kredytowym przedsiębiorstw niefinansowych oraz w badaniu optymalnego podejścia do uwzględniania czynników związanych z ryzykiem makroekonomicznym w procesie określania ratingów kredytowych przedsiębiorstw niefinansowych.
- Statystyka inwestycji w papiery wartościowe. NBP rozwijał narzędzia zarządzania jakością danych dotyczących papierów wartościowych oraz uczestniczył w pracach Grupy Roboczej ds. Statystyki Papierów Wartościowych w EBC (Working Group on Securities Statistics).

¹¹ *Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 r. Raport z badania ankietowego oraz Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Białorusi w Polsce w 2024 r. Raport z badania ankietowego.*

¹² Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹³ Zespół ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych powołany przez Prezesa GUS oraz Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹⁴ Grupa robocza FSA działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁵ Grupa robocza BACH działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁶ Grupa robocza Risk Assessment działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

Ponadto w 2024 r. NBP:

- prowadził wspólnie z GUS intensywne prace nad harmonizacją stosowanych przez NBP i GUS zasad klasyfikacji sektorowej podmiotów gospodarki narodowej; mają one na celu m.in. udostępnienie bankom udoskonalonych wytycznych umożliwiających jednolite stosowanie klasyfikacji sektorowej na potrzeby różnych rodzajów sprawozdawczości dla NBP,
- pracował nad narzędziami analizy i poprawy jakości danych pozyskiwanych na potrzeby statystyki bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej i inwestycji bezpośrednich,
- rozwijał narzędzia wykorzystywane w funkcjonowaniu Huba Statystycznego (narzędzie wielowymiarowej analizy i agregacji danych, interfejs do przeglądania dużych plików),
- uczestniczył w pracach EBC nad rozwijaniem narzędzi analizy danych¹⁷, w tym wykorzystania do tego celu uczenia maszynowego.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- przygotowanie infrastruktury dla nowych pakietów sprawozdawczych w zakresie sprawozdawczości ostrożnościowej zgodnie z wymogami EBA,
- kontynuacja badań procesów migracyjnych, w tym ocena sytuacji ekonomicznej przebywających w Polsce obywateli Ukrainy i Białorusi,
- rozwój narzędzi służących do analizy i agregacji danych w ramach Huba Statystycznego,
- doskonalenie metod weryfikacji danych sprawozdawczych, w tym z wykorzystaniem metod uczenia maszynowego.

¹⁷ Grupa Ekspertów ds. Systemów Uczących się (Network of Experts on Machine Learning).

Działalność edukacyjna, komunikacyjna i promocyjna

Działalność edukacyjna, komunikacyjna i promocyjna

Działalność edukacyjna NBP wiąże się z zadaniami wymienionymi w art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim. Zgodnie z nim bank centralny prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizowane są liczne przedsięwzięcia edukacyjne, komunikacyjne i promocyjne, mające na celu informowanie o działalności NBP oraz podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zasad funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

11.1. Działalność edukacyjna

11.1.1 Program edukacji ekonomicznej

W ramach działalności edukacyjnej NBP realizuje i wspiera projekty mające na celu upowszechnianie wiedzy o podstawowych zagadnieniach ekonomicznych, z uwzględnieniem roli i zadań banku centralnego, wyjaśnianie zasad funkcjonowania gospodarki rynkowej i rynku finansowego, zwiększanie bezpieczeństwa finansów osobistych, w tym oferowanych za pomocą środków cyfrowych, kształtowanie odpowiedzialności społeczeństwa przy podejmowaniu decyzji finansowych oraz ukazywanie dokonań i dorobku intelektualnego wybitnych polskich ekonomistów, co może inspirować do rozwoju współczesnej polskiej myśli ekonomicznej. Działalność edukacyjna banku centralnego jest realizowana w dwóch formach. Pierwsza to własne działania edukacyjne o tematyce ekonomicznej, druga – dofinansowywanie zewnętrznych projektów z tego zakresu.

W 2024 r. Narodowy Bank Polski:

- Po raz czwarty zrealizował ogólnopolski program edukacyjny Złote Szkoły NBP, skierowany do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Program przygotowuje młodzież do bezpiecznego poruszania się w świecie finansów i tworzy sieć szkół zaangażowanych w poszerzanie edukacji ekonomicznej. Hasło czwartej edycji programu brzmiało: *Polski złoty w obiegu od 100 lat – NBP i jego funkcja emisyjna*. Wzięło w niej udział ponad 274 tys. osób. Tytuł Złotej Szkoły NBP uzyskało 285 placówek. Od początku programu zrealizowano łącznie ponad 23 tys. zadań z udziałem ponad 705 tys. uczestników, a 689 szkół zdobyło tytuł Złotej Szkoły NBP.
- Uruchomił program stypendialny Złote Indeksy NBP skierowany do studentów od I do III roku kierunków ekonomicznych na akademickich uczelniach publicznych w Polsce. W roku akademickim 2024/2025 przyznano 100 stypendiów po 10 000 zł. Program promuje wiedzę o roli i zadaniach NBP oraz wspiera zdolne osoby w kontynuowaniu kształcenia i osiągnięciu wysokich wyników w nauce.

- Zorganizował XXII edycję Konkursu na pracę pisemną dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych (zgłoszono ponad 230 prac)¹ oraz XVI edycję Konkursu o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk ekonomicznych (zgłoszono 41 prac).
- Opracował i udostępnił nowe materiały edukacyjne na temat funkcji banku centralnego, roli polityki pieniężnej i systemu płatniczego (w formie scenariuszy lekcji, broszur edukacyjnych, wykładów i webinarów), a także publikację prezentującą historię polskiej waluty. Nabył również prawa do publikacji poświęconej historii złotego oraz bankowości centralnej w Polsce z okazji setnej rocznicy powstania Banku Polskiego SA.
- Wziął udział w 12. Światowym Tygodniu Pieniądza (Global Money Week 2024²), podczas którego przeprowadził działania edukacyjne i udostępnił liczne materiały edukacyjne.
- Dofinansował 86 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej realizowanych w całej Polsce (15 projektów zaopiniowanych przez Radę ds. Edukacji Ekonomicznej i 71 projektów zaopiniowanych przez Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych). Decyzje o dofinansowaniu poprzedzono kilkuetapową weryfikacją. Projekty o wysokości dofinansowania powyżej 30 tys. zł opiniowała Rada ds. Edukacji Ekonomicznej, będąca organem opiniodawczo-doradczym przy Zarządzie NBP³. Projekty, których wysokość dofinansowania nie przekraczała 30 tys. zł, opiniowała powołana w NBP Komisja ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych.

Działaniami edukacyjnymi NBP zrealizowanymi w 2024 r. objęto różne grupy społeczne, w tym ponad 382 tys. uczniów i 5,2 tys. nauczycieli.

Działania edukacyjne NBP podlegały ewaluacji przeprowadzanej przez pracowników NBP, Radę ds. Edukacji Ekonomicznej oraz Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych, a także wyłonione w przetargu zewnętrzne agencje badawcze. Działania te oraz realizowane cyklicznie na zlecenie NBP badania kompetencji finansowych różnych grup społecznych⁴ są uwzględniane przy opracowywaniu planów działalności edukacyjnej NBP na kolejne lata.

Działalność edukacyjna NBP spotyka się z zainteresowaniem i uznaniem podmiotów aktywnych na tym polu. Wielu beneficjentów – szczególnie szkoły – publikuje na stronach internetowych informacje o korzyściach ze współpracy z NBP.

¹ Temat prac konkursowych dla uczniów siódmych i ósmych klas szkół podstawowych brzmiał: *Jaką rolę ma bank centralny w Polsce? Bank centralny dzisiaj i 100 lat temu*. Uczniowie szkół ponadpodstawowych pisali prace na temat: *Niezależność banku centralnego na przestrzeni 100 lat polskiej bankowości*.

² Światowy Tydzień Pieniądza jest coroczną międzynarodową kampanią poświęconą edukacji finansowej. Jej celem jest dążenie do tego, by dzieci i młodzież od najmłodszych lat zyskiwały świadomość finansową. Organizatorem kampanii jest Międzynarodowa Sieć ds. Edukacji Finansowej działająca przy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju – OECD/INFE. W Polsce koordynatorem programu jest Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

³ W jej skład wchodzi przedstawiciele środowisk społecznych i zawodowych związanych z działalnością edukacyjną, naukową, komunikacją społeczną, polityką finansową oraz bankowością centralną.

⁴ Np. *Badanie świadomości i wiedzy ekonomicznej Polaków 2024* (zakończono realizację części terenowej badania).

11.1.2. Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka

Działalność placówki edukacyjno-ekspozycyjnej Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka ma na celu przybliżanie dziejów pieniądza oraz jego roli w społeczno-gospodarczej historii Polski i świata. Zwiedzanie ekspozycji i korzystanie z działalności edukacyjnej Centrum Pieniądza NBP jest bezpłatne. W 2024 r. placówkę odwiedziło łącznie 123 040 osób. Ekspozycja cieszy się uznaniem zwiedzających – uzyskała ocenę 4,7 w wyszukiwarce Google.

W ramach działalności Centrum Pieniądza NBP w 2024 r.:

- Wzbogacono ofertę edukacyjną: wprowadzono nowe zajęcia⁵ oraz zaktualizowano i uatrakcyjniono scenariusze dotychczasowych⁶. Zaktualizowano treści audioprzewodników.
- Przygotowano i przeprowadzono cykl nieodpłatnych zajęć edukacyjnych w Ośrodku Wypoczynkowym NBP „Bankowiec” w Zakopanem dla uczniów szkół podstawowych z trzech województw dotkniętych powodzią w 2024 r. Od 20 października do 14 grudnia 2024 r. wzięło w nich udział około 300 uczestników z 11 szkół podstawowych z województw: dolnośląskiego, lubuskiego i opolskiego.
- Z okazji 100. rocznicy wprowadzenia złotego do obiegu przygotowano materiały źródłowe i zorganizowano warsztaty dla nauczycieli klas 4–8 szkół podstawowych oraz ze szkół ponadpodstawowych, a także spotkanie dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej.
- Zaktualizowano treści merytoryczne, kompozycję i oprawę graficzną 16 prezentacji multimedialnych w trzech salach ekspozycyjnych: Bank centralny, Nowoczesne systemy płatnicze oraz Giełda i rynki finansowe.
- Z okazji stulecia utworzenia Banku Polskiego SA zorganizowano mobilną plenerową wystawę edukacyjną. Zaprezentowano ją w Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Rzeszowie, Wrocławiu, Warszawie i Karpaczu.
- Przygotowano ekspozycje czasowe: wystawę prezentującą ponad 700 monet kolekcjonerskich NBP z lat 1995–2024 o znacznej wartości artystycznej, historycznej i numizmatycznej, stanowiących część dorobku emisyjnego polskiego banku centralnego, oraz wystawę „Dla Rzeczypospolitej. Historia złotego skarbu Funduszu Obrony Narodowej”, prezentującą jego przedwojenne i powojenne dzieje.
- Zorganizowano wydarzenia: Zima w Mieście 2024, której głównym tematem były funkcje najciekawszych eksponatów ze zbiorów NBP, oraz Lato w Mieście 2024, poświęcone historii polskiej waluty, ze szczególnym uwzględnieniem wprowadzenia do obiegu złotego w 1924 r. W Centrum Pieniądza obchodzono także Noc Muzeów, Dzień Dziecka i Mikołajki.
- Opracowano i wyprodukowano grę edukacyjną „Złote domino”, uczącą dzieci rozpoznawania i liczenia polskich pieniędzy.

⁵ *Co kryją szuflady medalierzy?* – lekcja na ekspozycji dla uczniów klas 1–3 szkoły podstawowej.

⁶ Modyfikacje dotyczyły zajęć *Bank centralny* oraz *Dzieje złotego* dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

- Przygotowano scenariusz i wyprodukowano prototypowe egzemplarze planszowej gry edukacyjnej „Przetrwaj kryzys. Od marki do złotego”.
- Po raz czwarty przeprowadzono Konkurs o Nagrodę Centrum Pieniądza NBP za najlepszą pracę magisterską z historii społeczno-gospodarczej⁷. Celem Konkursu jest zachęcenie absolwentów kierunków humanistycznych i ekonomicznych do podejmowania badań historii gospodarczej w Polsce i na świecie.

11.2. Działalność komunikacyjna i promocyjna

11.2.1. Działania informacyjne i promocyjne

W 2024 r. Narodowy Bank Polski kontynuował działania komunikacyjne i promocyjne mające na celu informowanie społeczeństwa o roli i zadaniach banku centralnego. Działania były prowadzone m.in. za pośrednictwem mediów własnych (strony internetowe NBP, media społecznościowe NBP, wydawnictwa własne) oraz mediów zewnętrznych (telewizja, radio, prasa, internetowe wydania tytułów prasowych, nośniki zewnętrzne, Internet). Informowano przede wszystkim o:

- walce z inflacją,
- projektach edukacyjnych NBP,
- emisjach wartości kolekcjonerskich,
- znaczeniu niezależności banku centralnego i posiadania własnej waluty jako narzędzia stabilnego rozwoju gospodarczego,
- publikacjach NBP, w szczególności publikacji pt. *Narodowy Bank Polski w czasie megaszoków ekonomicznych po pandemii i w kryzysie energetycznym – historia sukcesu*,
- ofercie Akademii NBP,
- XXII Konkursie im. Władysława Grabskiego.

W ramach działalności promocyjnej NBP prowadzono portal *Obserwator Finansowy.pl*, w którym codziennie publikowano specjalistyczne treści ekonomiczne. Ponadto wydawano czasopismo „Obserwator Finansowy” oraz materiał promocyjny „Bankoteka”.

11.2.2. Prezentacja działań NBP w Internecie

W 2024 r. NBP kontynuował komunikowanie się z odbiorcami zewnętrznymi za pośrednictwem Internetu. W tym okresie:

- Na stronach internetowych Banku (w tym na głównej stronie www.nbp.pl) udostępniano dane, informacje i opracowania na temat działalności NBP.

⁷ Pierwsza nagroda za pracę magisterską pt. *1816. Katastrofa, której nie było (?) Rok bez lata na ziemiach polskich*; druga nagroda za pracę magisterską pt. *Patron socjalistyczny czy fordowski? Socjalno-opiekuńcze funkcje wybranych zakładów pracy w PRL doby małej stabilizacji i dekady gierkowskiej*; trzecia nagroda za pracę magisterską pt. *Pieniądz podwartościowy w Rzeczypospolitej w okresie panowania Jana Kazimierza Wazy*; wyróżnienie za pracę magisterską pt. *Rosyjska własność ziemska w okolicach Lublina na przełomie XIX i XX w.* oraz wyróżnienie za pracę magisterską pt. *Kontakty rzymsko-indyjskie w świetle znalezisk monet rzymskich z terenów Kerali i Tamilnadu.*

- W serwisie YouTube opublikowano 554 materiały wideo (w tym 87 transmisji na żywo), które łącznie miały 18,6 mln wyświetleń. Kanały YouTube Narodowego Banku Polskiego miały łącznie ponad 48 tys. subskrypcji. Łączna liczba wyświetleń od początku funkcjonowania kanałów YouTube NBP wyniosła na koniec 2024 r. ponad 48,3 mln.
- Realizowano transmisje na żywo z konferencji prasowych, krajowych i międzynarodowych, programów publicystycznych, wywiadów oraz innych wydarzeń.
- Profile NBP na Facebooku śledziło ponad 188 tys. osób, w serwisie X ponad 61,6 tys., w serwisie LinkedIn ponad 33 tys., a w serwisie Instagram 2,7 tys.

11.2.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W ramach kontaktów z mediami i analitykami rynkowymi w 2024 r. NBP:

- informował o opracowywanych w Banku raportach i analizach, w tym dotyczących polityki pieniężnej, systemu finansowego (w szczególności nadzoru makroostrożnościowego), systemu płatniczego i sytuacji makroekonomicznej,
- prezentował bieżącą działalność NBP, m.in. realizację polityki pieniężnej i emisję znaków pieniężnych oraz działalność edukacyjną banku centralnego,
- organizował spotkania z mediami, wywiady, konferencje prasowe (w tym na temat oceny bieżącej sytuacji ekonomicznej w Polsce oraz *Raportu o inflacji*),
- informował o XXII Konkursie im. Władysława Grabskiego skierowanym do dziennikarzy ekonomicznych.

11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna

Działalność wydawnicza NBP obejmuje publikowanie dokumentów związanych z zadaniami banku centralnego, opracowań naukowych i analitycznych oraz służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu ekonomii, bankowości centralnej i historii pieniądza.

W 2024 r. wydano kilkadziesiąt publikacji. Były to m.in. wydawnictwa sprawozdawcze i planistyczne: *Raport Roczny*, *Plan działalności NBP*, *Sprawozdanie z działalności NBP*, *Założenia polityki pieniężnej*, *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, raporty analityczne: *Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*, *Raport o inflacji*, *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, *Raport o stabilności systemu finansowego w Polsce*, *Raport o płynności sektora bankowego i instrumentach polityki pieniężnej*, *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce*, *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*, *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego*, *Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego*, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą*, *Raport o obrocie gotówkowym w Polsce*, *Sytuacja na lokalnych rynkach nieruchomości mieszkaniowych w Polsce*, raporty z badań ankietowych: *Zwyczajne płatnicze w Polsce w 2023 r.*, *Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce w 2024 r.* i (po raz pierwszy) *Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Białorusi w Polsce w 2024 r.*, oraz cykliczny *Przegląd Spraw Europejskich* i zainaugurowany w 2024 r. kwartalnik *Przegląd Spraw Globalnych*, kwartalne streszczenia *Biuletynu Ekonomicznego EBC* w języku polskim, wydawnictwa naukowe: czasopismo *Bank i Kredyt*, a także dwie serie zeszytów naukowych: *Materiały i Studia* (zeszyty polskojęzyczne),

NBP Working Papers (zeszyty anglojęzyczne)⁸. Odrębną grupę stanowiły publikacje edukacyjne, m.in. wydawnictwa rocznicowe: katalog wystawy *100. rocznica utworzenia Banku Polskiego SA*, album pamiątkowy *Monety i banknoty kolekcjonerskie NBP 2016–2023*, broszury: Władysław Grabski. *Mąż stanu, reformator oraz Stanisław Karpiński. Pierwszy prezes Banku Polskiego SA*, a także album rocznicowy *Stulecie utworzenia Banku Polskiego SA i wprowadzenia złotego do obiegu*. Jak co roku były przygotowywane materiały pomocnicze do programów edukacyjnych, w tym scenariusze lekcji do kolejnej edycji programu Złote Szkoły NBP, a także materiały do zajęć dydaktycznych i wydarzeń organizowanych w Centrum Pieniądza NBP.

W 2024 r. ukazało się 6 numerów czasopisma naukowego „Bank i Kredyt”. Zdigitalizowano publikacje z lat 1924–1969, będące poprzednikami „Banku i Kredytu”: „Wiadomości Banku Polskiego” (lata 1924–1939) oraz „Wiadomości Narodowego Banku Polskiego” (lata 1945–1969). Zasób ten, dostępny na stronie internetowej „Banku i Kredytu”, jest istotną częścią dorobku wydawniczego w ponadstuletniej historii polskiego banku centralnego.

W siedzibie Narodowego Banku Polskiego działa Centralna Biblioteka NBP o statusie biblioteki naukowej. Ma ona jeden z największych w Polsce zbiorów publikacji z zakresu nauk ekonomicznych, zwłaszcza bankowości, finansów i zarządzania. W 2024 r. bibliotekę odwiedziło ponad 4,4 tys. czytelników. Jej księgozbiór liczył ponad 158,2 tys. woluminów (o 800 więcej niż w 2023 r.) oraz 178 tytułów prasowych i czasopism specjalistycznych. Placówka zapewnia narzędzia do przeszukiwania źródeł elektronicznych, w tym dostęp do 22 licencjonowanych baz elektronicznych książek i czasopism. Centralna Biblioteka NBP współpracuje z 58 innymi placówkami bibliotecznymi w zakresie wypożyczeń i wymiany międzybibliotecznej wydawnictw. Biblioteka jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (stanowisko komputerowe dla osób z dysfunkcją wzroku, platforma dla osób z dysfunkcją narządów ruchu). Najcenniejsze materiały biblioteczne są poddawane zabiegom konserwatorskim i zapisywane w formie cyfrowej.

11.4. Rozpatrywanie skarg, wniosków, listów i petycji

W 2024 r. rozpatrzono ogółem 3667 spraw skierowanych do NBP (w 2023 r. – 2218), w tym: 3505 listów, 81 skarg i wniosków i 81 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. W 2024 r. do NBP nie wpłynęła żadna petycja. Sprawy kierowane do NBP dotyczyły w szczególności:

- emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych,
- urządzeń do samoobsługowej zamiany bilonu,
- zasad skupu lub wymiany znaków pieniężnych⁹, a także ich zabezpieczeń przed fałszerstwami,
- udostępnienia publikacji NBP,
- instrumentów polityki pieniężnej,
- rejestru podmiotów prowadzących działalność kantorową,
- informacji o aktywach rezerwowych NBP,
- danych historycznych związanych z opracowywaniem wskaźnika WIBOR,
- ustalenia następców prawnych zlikwidowanych banków lub innych instytucji finansowych,
- aktualnych i historycznych kursów wymiany walut obcych,

⁸ Szczegółowy wykaz publikacji z serii *Materiały i Studia* oraz *NBP Working Papers* zawiera załącznik pt. *Lista wybranych publikacji NBP*.

⁹ W tym walut obcych i polskich znaków pieniężnych sprzed denominacji.

- działalności oddziałów okręgowych NBP, w tym realizacji płatności zagranicznych i płatności na rachunkach prowadzonych w NBP,
- danych statystycznych, m.in. informacji o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce, wartości udzielonych kredytów, sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce,
- wsparcia finansowego i programów edukacyjnych NBP,
- prac nad wprowadzeniem pieniądza cyfrowego banku centralnego,
- wykorzystania wizerunków banknotów, nawiązania współpracy i objęcia wydarzeń patronatem NBP.

Do NBP kierowano także pisma dotyczące działalności banków komercyjnych i spółdzielczych oraz transakcji realizowanych za pośrednictwem innych instytucji finansowych. Zgłaszano również incydenty związane z próbami oszustw.

Korespondencję, która nie odnosiła się do działalności NBP, kierowano zgodnie z kompetencjami do innych podmiotów bądź informowano zainteresowanych o organach i instytucjach właściwych merytorycznie do rozpatrzenia danej sprawy.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- przeprowadzenie po raz czwarty ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP,
- uruchomienie programu stypendialnego Złote Indeksy NBP dla studentów kierunków ekonomicznych na akademickich uczelniach publicznych,
- dofinansowanie 86 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowanych w całym kraju,
- działania z okazji 100. rocznicy wprowadzenia złotego do obiegu i stulecia utworzenia Banku Polskiego SA,
- przeprowadzenie nieodpłatnych zajęć dla uczniów z obszarów dotkniętych powodzią w 2024 r.

Działalność legislacyjna

Działalność legislacyjna¹

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP

W 2024 r. organy NBP wydały 106 aktów prawnych, z tego 36 – Prezes NBP, 7 – Rada Polityki Pieniężnej, a 63 – Zarząd NBP.

W 2024 r. w Monitorze Polskim ogłoszono 26 aktów prawnych wydanych przez organy NBP, a w Dzienniku Urzędowym NBP – 12 aktów prawnych.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych z zakresu polityki gospodarczej oraz mających znaczenie dla systemu bankowego. Celem NBP było przy tym m.in. zapewnienie stabilności systemu finansowego oraz bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego.

W 2024 r. NBP otrzymał:

- 6 dokumentów nadesłanych w ramach prac Stałego Komitetu Rady Ministrów,
- 93 projekty aktów prawnych nadesłanych w ramach rządowych uzgodnień międzyresortowych, do których sporządzono 47 opinii (stanowisk NBP),
- 87 projektów ustaw nadesłanych z Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta; do projektów tych sporządzono 75 stanowisk NBP.

W 2024 r. pracownicy NBP wzięli udział w 8 konferencjach uzgodnieniowych i 4 posiedzeniach komisji oraz podkomisji sejmowych i senackich.

Narodowy Bank Polski współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa – w szczególności przez udział w pracach następujących gremiów:

- Komitetu Stabilności Finansowej,
- Komisji Nadzoru Finansowego,
- Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Komitetu Standardów Rachunkowości,
- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Rady Dialogu Społecznego.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i art. 17 ust. 4 oraz art. 21 pkt 3 i 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także na podstawie przepisów innych ustaw, zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydawania aktów prawnych.

12.2.1. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

Do najważniejszych projektów aktów prawnych dotyczących sektora bankowego zaopiniowanych przez NBP w 2024 r. należały:

- projekty uchwalonych ustaw:
 - ustawa z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (Dz. U. poz. 696),
 - ustawa z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850),
 - ustawa z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221) oraz ustawa z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222);
- projekty ustaw:
 - rządowy projekt ustawy o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów,
 - poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa,
 - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, a także ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

12.2.2. Pozostałe projekty

W 2024 r. Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych niedotyczących bezpośrednio sektora bankowego. Najważniejsze z nich to:

- projekty uchwalonych ustaw:
 - ustawa z dnia 9 maja 2024 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 852),
 - ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928),
 - ustawa z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1721),
 - ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 1841),
 - ustawa z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 39);
- projekty ustaw:
 - przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o działaniach organów władzy państwowej na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa,
 - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Poza wskazanymi wyżej projektami ustaw NBP opiniował także ważny dla jego działalności projekt rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 października 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych zezwoleń dewizowych (Dz. U. poz. 1510).

12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej

W 2024 r. NBP uczestniczył w procesie konsultowania 42 projektów aktów prawnych (unijnych oraz państw członkowskich UE), do których EBC wydał opinie². Dotyczyły one m.in.:

- usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym,
- wymogów sprawozdawczych w obszarze usług finansowych i wsparcia inwestycyjnego,
- ram dostępu do danych finansowych,
- zmiany układu monetarnego z Księstwem Andory oraz układu monetarnego z Republiką San Marino.

Przedmiotem konsultacji były także liczne projekty opinii EBC do projektów aktów prawnych państw członkowskich UE, w tym do projektu polskiej ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom w odniesieniu do wakacji kredytowych. Opinie EBC dotyczyły także m.in.: stabilności finansowej i nadzoru bankowego, w tym kwestii cyberbezpieczeństwa, sankcji oraz opodatkowania instytucji kredytowych i finansowych, gotówki jako prawnego środka płatniczego, płatności gotówkowych oraz infrastruktury obsługi gotówkowej, systemów płatniczych, kompetencji banków centralnych oraz ich organów decyzyjnych z uwzględnieniem członkostwa wybranego państwa w Międzynarodowym Funduszu Walutowym, a także integracji banku centralnego Bułgarii z Eurosystemem.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- udział w pracach organów państwa nad projektami aktów prawnych mających znaczenie dla systemu bankowego i gospodarki,
- udział w opiniowaniu przez EBC unijnych projektów aktów prawnych oraz projektów legislacyjnych państw członkowskich UE, dotyczących m.in. kwestii finansowych i bankowych, w tym związanych z usługami i systemami płatniczymi, pieniądzem elektronicznym, dostępem do danych finansowych, nadzorem finansowym, stabilnością finansową z uwzględnieniem ryzyka w obszarze cyberbezpieczeństwa, a także infrastrukturą obsługi gotówkowej i płatnościami gotówkowymi.

² Zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutu ESBC i EBC do zadań EBC należy opiniowanie krajowych i unijnych projektów aktów prawnych dotyczących działalności emisyjnej, środków płatniczych, statusu i funkcjonowania narodowych banków centralnych, statystyki pieniężnej, systemów płatniczych oraz instytucji finansowych.

Rozdział 13

Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa¹

13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

W 2024 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej ERRS, komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz grup eksperckich Komisji Europejskiej.

Ważny obszar prac stanowiły działania mające na celu uzgodnienie na szczeblu UE ostatecznych wersji wspólnotowych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego.

W 2024 r. zakończono prace nad:

- nowelizacją dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRD VI oraz CRR III),
- projektem rozporządzenia w sprawie poleceń przelewu natychmiastowego w euro,
- pakietami legislacyjnymi regulującymi funkcjonowanie rynków kapitałowych w UE (nowelizacja MiFID II, MiFIR, rozporządzenia prospektowego, MAR, a także AIMFD oraz UCITS),
- pakietem regulacji dotyczących unijnych rynków usług rozliczeniowych,
- nowelizacją unijnych przepisów ubezpieczeniowych,
- projektem rozporządzenia w sprawie przejrzystości i rzetelności działalności ratingowej z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG).

NBP był także zaangażowany w prace nad:

- projektami aktów prawnych w sprawie ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów,
- pakietem projektów aktów legislacyjnych dotyczących rewizji unijnych przepisów w obszarze usług płatniczych na rynku wewnętrznym (PSD3 i PSR),
- pakietem legislacyjnym w sprawie inwestycji klientów detalicznych,
- projektem rozporządzenia w sprawie dostępu do danych finansowych (FiDA),
- pakietem legislacyjnym związanym z wprowadzeniem cyfrowego euro,
- nowelizacją rozporządzenia w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne (BMR),
- projektem rozporządzenia dotyczącego wymogów sprawozdawczych w obszarze usług finansowych i wsparcia inwestycyjnego.

13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach ESBC w zakresie wynikającym ze statusu banku centralnego państwa członkowskiego UE pozostającego poza strefą euro. W szczególności brali udział w posiedzeniach Rady Ogólnej EBC (jednego z organów decyzyjnych EBC) oraz w pracach komitetów i grup roboczych ESBC.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów Statutu ESBC i EBC.

Przedmiotem obrad Rady Ogólnej EBC był przede wszystkim rozwój bieżącej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej oraz sytuacji na rynkach finansowych w krajach strefy euro i pozostałych państwach członkowskich UE. Skupiono się zwłaszcza na: aktywności gospodarczej, zmianach na rynku pracy, inflacji, zmianach kursów walutowych, bilansie płatniczym, sytuacji kredytowej oraz polityce pieniężnej. Rada Ogólna dokonała także przeglądu perspektyw makroekonomicznych i fiskalnych oraz polityki pieniężnej w krajach UE spoza strefy euro z uwzględnieniem średniookresowych ryzyk makrofinansowych dla tych krajów. Ponadto kontynuowała monitorowanie działalności banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania monetarnego sektora publicznego ze środków banku centralnego² i zakazem uprzywilejowanego dostępu³. Omówiono też postępy w zakresie konwergencji gospodarczej i prawnej państw członkowskich UE pozostających poza strefą euro⁴.

W trakcie spotkań komitetów ESBC oraz grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC omawiano zagadnienia dotyczące m.in.:

- czynników ryzyka dla stabilności systemu finansowego UE, w tym odporności systemu finansowego na ryzyko cybernetyczne,
- projektu cyfrowego euro,
- możliwości wykorzystania sztucznej inteligencji w sektorze bankowym,
- wprowadzenia zmian do wytycznych EBC w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w ESBC, w tym struktury bilansu,
- Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego (IReF) łączącego dotychczasowe statystyczne wymogi sprawozdawczości banków dla ESBC,
- dostępu niebankowych dostawców usług płatniczych (PSPs) do prowadzonych przez banki centralne systemów płatności RTGS,
- trendów na rynkach nieruchomości mieszkaniowych,
- średniookresowych prognoz makroekonomicznych,
- braku możliwości odsprzedaży zagranicznym kontrahentom koron skandynawskich (DKK, NOK i SEK) posiadanych przez banki prowadzące działalność w Polsce.

13.1.2. Udział w pracach innych organów unijnych

W 2024 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli, bezpośrednio bądź pośrednio, w pracach następujących gremiów UE:

- Komitetu Ekonomiczno-Finansowego Rady UE (Economic and Financial Committee),
- grup roboczych Rady UE i grup eksperckich Komisji Europejskiej.

² Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

³ Wynikającym z art. 124 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁴ W czerwcu 2024 r. EBC przyjął Raport o konwergencji 2024 dotyczący Bułgarii, Czech, Polski, Rumunii, Szwecji i Węgier.

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami bankowymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w 6 spotkaniach Gubernatorów BIS. W czerwcu odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BIS, podczas którego przyjęto 94. Raport Roczny, zatwierdzono bilans BIS na 31 marca 2024 r. (w tym zysk netto w wysokości 831,5 mln SDR) oraz zdecydowano o wypłacie dywidendy za rok finansowy 2023/2024.

Narodowy Bank Polski otrzymał dywidendę w kwocie około 3,9 mln USD, stanowiącej równowartość 2,96 mln SDR.

13.2.2. Współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW)

W 2024 r. współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym obejmowała m.in. udział NBP w spotkaniach z przedstawicielami MFW w ramach art. IV Umowy o MFW (na podstawie którego Fundusz dokonuje przeglądów gospodarek państw członkowskich) oraz merytoryczne wsparcie polskich przedstawicieli w Funduszu⁵.

Narodowy Bank Polski kontynuował także uczestnictwo w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW:

- jako członek Nowych Porozumień Pożyczkowych (New Arrangements to Borrow, NAB) pozostawał w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do kwoty odpowiadającej 2,57 mld SDR,
- był stroną umowy pożyczki dwustronnej na rzecz MFW o wartości do 2,7 mld EUR⁶.

Środki udostępnione MFW przez Narodowy Bank Polski w ramach NAB oraz na podstawie umowy pożyczki dwustronnej zachowują status rezerw walutowych. Do tej pory MFW nie korzystał ze środków z pożyczki dwustronnej. W 2024 r. Fundusz nie korzystał również ze środków udostępnianych w ramach NAB.

W 2024 r. – NBP we współpracy z Ministerstwem Finansów – zakończył działania na rzecz wyrażenia zgody na podwyższenie udziałów członkowskich RP w MFW. Tym samym, po spełnieniu stosownych warunków⁷ udziały Polski zostaną zwiększone z 4 095,4 mln SDR do 6 143,1 mln SDR. Nowe udziały będą opłacone przez NBP zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy o Narodowym Banku Polskim.

⁵ Minister Finansów pełni funkcję Gubernatora RP w MFW, przedstawiciel NBP jest Zastępcą Gubernatora.

⁶ W sierpniu 2024 r. Zarząd NBP podjął decyzję o przedłużeniu umowy pożyczki do czasu wejścia w życie podwyższenia udziałów członkowskich w MFW, ale nie dłużej niż do końca 2027 r. Po stronie MFW warunki wejścia w życie podwyższenia udziałów wciąż nie zostały spełnione (stan na koniec stycznia 2025 r.).

⁷ Na forum MFW wciąż toczą się prace w tym zakresie.

13.2.3. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2024 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w posiedzeniach komitetów tematycznych i grup roboczych OECD oraz w działaniach podejmowanych przez OECD International Network on Financial Education (Międzynarodową Sieć ds. Edukacji Finansowej).

Eksperci NBP spotkali się dwukrotnie z członkami misji Sekretariatu OECD przygotowującej XVIII przegląd gospodarczy Polski. Omówiono m.in. bieżącą sytuację gospodarczą, politykę pieniężną i stabilność sektora finansowego w Polsce. Ponadto przedstawiciel NBP – w ramach polskiej delegacji – wziął udział w posiedzeniu Komitetu Przeglądów Gospodarek i Rozwoju OECD, na którym podsumowano wyniki przeprowadzonego przeglądu gospodarczego Polski.

13.2.4. Współpraca z Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)

Przedstawiciele NBP na bieżąco monitorowali działalność AIIB, w tym realizację strategii korporacyjnej banku, ewolucję jego polityki i instrumentów finansowych oraz działalność operacyjną w krajach członkowskich. Kontynuowano także współpracę w ramach konstrytuty, do której należy Polska.

13.2.5. Inne działania na forum międzynarodowym

W 2024 r. odbyły się następujące konferencje międzynarodowe (poza konferencjami naukowymi i innymi wydarzeniami naukowymi opisanymi w rozdziale 9.9.):

- 10 czerwca 2024 r.: szósta wspólna konferencja międzynarodowa NBP i Narodowego Banku Węgier (Magyar Nemzeti Bank) pn. „Central bank policies amid structural shifts in the global economy” („Polityka banków centralnych w obliczu zmian strukturalnych w globalnej gospodarce”),
- 27 września 2024 r.: konferencja międzynarodowa z okazji 100-lecia polskiego banku centralnego pn. „100 years of the central bank of Poland – a success story” („100 lat polskiego banku centralnego – historia sukcesu”).

W konferencjach i wydarzeniach międzynarodowych zorganizowanych przez NBP w 2024 r. wzięło udział łącznie 1088 osób. Przedsięwzięcia międzynarodowe NBP cieszą się dużym zainteresowaniem – ze strony zarówno uczestników, jak i współorganizatorów (tj. międzynarodowych instytucji finansowych i banków centralnych).

Narodowy Bank Polski, podobnie jak inne europejskie banki centralne, prowadzi współpracę techniczną na rzecz banków centralnych państw spoza Unii Europejskiej przechodzących transformację gospodarczą. W 2024 r. NBP zorganizował łącznie 37 przedsięwzięć, w tym:

- 2 seminaria,
- 16 wizyt studyjnych (w tym 7 online),
- 14 wyjazdów eksperckich,
- 5 wideokonferencji.

Głównym beneficjentem współpracy technicznej NBP pozostaje Narodowy Bank Ukrainy. Do ważnych odbiorców działań pomocowych NBP należą także banki centralne krajów objętych programem Partnerstwa Wschodniego, kandydujących do UE, oraz krajów należących do wspólnej konstytuandy polsko-szwajcarskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

W 2024 r. NBP uczestniczył w programie Europejskiego Systemu Banków Centralnych na rzecz banków centralnych krajów Bałkanów Zachodnich.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- udział w pracach gremiów UE dotyczących projektów wspólnotowych aktów prawnych mających na celu m.in.: nowelizację przepisów dotyczących wymogów kapitałowych, rewizję unijnych regulacji w obszarze usług płatniczych na rynku wewnętrznym, dokończenie budowy unii bankowej, pogłębienie unii rynków kapitałowych, a także wprowadzenie cyfrowego euro,
- dalszy udział w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych oraz pożyczki dwustronnej,
- zakończenie działań związanych z wyrażeniem zgody na podwyższenie udziałów członkowskich RP w MFW,
- kontynuacja współpracy technicznej, w szczególności na rzecz Narodowego Banku Ukrainy,
- organizacja konferencji międzynarodowych, w tym konferencji z okazji 100-lecia polskiego banku centralnego.

Działalność wewnętrzna

Działalność wewnętrzna

14.1. Zarządzanie kadrami

14.1.1. Zatrudnienie w NBP

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w NBP wyniosło 3263 etaty i było o 26 etatów niższe niż w 2023 r.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia w 2024 r. w porównaniu z 2023 r. były wyższe o 13%, natomiast łącznie z kosztami rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników – o 12,7%.

Zmiany przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2021–2024 przedstawia tabela 14.1.

Tabela 14.1. Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2021–2024

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2024–2023
Ogółem	3 360	3 344	3 289	3 263	-26
Centrala	2 025	2 024	1 990	1 981	-9
Oddziały okręgowe	1 335	1 320	1 299	1 282	-17

Źródło: dane NBP.

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

Celem działalności szkoleniowej NBP jest zapewnienie kompetentnej i rzetelnej kadry.

W 2024 r. na jednego pracownika przypadało średnio 6,23 szkolenia (w 2023 r. – 5,77 szkolenia).

W 2024 r. działania szkoleniowe były nakierowane na rozwój specjalistycznych kompetencji pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru cyberbezpieczeństwa. Kontynuowano szkolenia w ramach Programu rozwoju kadry kierowniczej NBP. Podejmowano też działania wspierające adaptację nowo zatrudnionych.

14.1.3. Zasady Etyki w NBP

Kontynuowano upowszechnianie standardów ujętych w *Zasadach etyki pracowników Narodowego Banku Polskiego*.

14.2. Zmiany organizacyjne

W 2024 r. wprowadzono w szczególności następujące zmiany organizacyjne:

- 1 stycznia 2024 r. Departament Cyberbezpieczeństwa przejął dotychczasowe zadania Departamentu Bezpieczeństwa w zakresie prowadzenia Narodowego Centrum Certyfikacji oraz zarządzania infrastrukturą klucza publicznego w systemach teleinformatycznych i systemach łączności NBP,
- w związku z wejściem w życie przepisów ustawy o ochronie sygnalistów¹ Departamentowi Audytu Wewnętrznego powierzono realizację zadań wynikających z ustawy², a Departamentowi Kadr powierzono zadania polegające na: nadzorze nad przestrzeganiem zakazu działań odwetowych wobec sygnalistów, przekazywaniu osobom ubiegającym się o pracę informacji o obowiązującej w NBP procedurze zgłoszeń wewnętrznych oraz weryfikowaniu zgłoszeń wewnętrznych i zewnętrznych, a także prowadzeniu działań następczych w zakresie naruszeń prawa w Departamencie Audytu Wewnętrznego.

14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

W 2024 r. NBP podejmował działania mające na celu ograniczenie możliwości wystąpienia zdarzeń powodujących zakłócenia w realizacji zadań, straty finansowe lub negatywnie wpływających na wizerunek NBP. Identyfikowano i monitorowano aktualne i przyszłe zagrożenia dla Banku. W ramach podnoszenia świadomości i kompetencji pracowników NBP prowadzono także szkolenia o ryzyku operacyjnym i związanych z nim zagrożeniach.

14.4. Działalność inwestycyjna

W 2024 r. nakłady inwestycyjne NBP wyniosły 109,2 mln zł (w 2023 r. – 45,9 mln zł). Działalność inwestycyjna Banku dotyczyła głównie teleinformatyki, infrastruktury budowlanej oraz zakupów nowych lub wymiany zużytych środków trwałych i wyposażenia.

Inwestycje teleinformatyczne obejmowały wymianę technologiczną oraz modernizację infrastruktury sieciowej i serwerowej, modernizację systemów cyberbezpieczeństwa, zakupy sprzętu komputerowego, a także wdrożenie nowych systemów i aplikacji informatycznych. Inwestycje budowlane polegały przede wszystkim na modernizacji i przebudowie infrastruktury technicznej w Centrali NBP i oddziałach okręgowych (w szczególności rozpoczęciu remontu i przebudowy budynku, w którym mieścił się warszawski oddział okręgowy). Zakupy miały na celu głównie wymianę zużytych środków transportu do przewozu wartości pieniężnych.

¹ Ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928).

² Z wyłączeniem zgłoszeń wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie naruszeń prawa w tym departamencie oraz sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem w NBP zakazu działań odwetowych wobec sygnalistów.

14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP

Najważniejsze zadania w zakresie rozwoju systemów teleinformatycznych w 2024 r. obejmowały:

- kontynuację budowy SORBNET3 – nowego systemu RTGS w złotych,
- kontynuację projektu reorganizacji obsługi instrumentów polityki pieniężnej oraz ich ewidencji księgowej w NBP (budowa nowego systemu REJWK2 i powiązane modyfikacje systemu SKARBNET4),
- prace na rzecz wdrożenia nowego standardu komunikatów SWIFT, zgodnego z normą ISO 20022 w systemie informatycznym WSS służącym do zarządzania rezerwami dewizowymi,
- wdrożenie obsługi stanowisk kasowych i zleceń gotówkowych w systemie informatycznym dla oddziałów okręgowych.

Zainstalowano także najnowsze wersje oprogramowania systemowego dla systemów krytycznych (m.in. SORBNET2, SKARBNET4, NBP-PHA2, SWA, TKW2, REJWK) i zmodyfikowano system fakturowania sprzedaży wartości kolekcjonerskich.

Podobnie jak w poprzednich latach wprowadzano zmiany we wsparciu informatycznym w NBP i zapewnianiu bezpieczeństwa eksploatacji i utrzymania usług IT. Objęły one m.in.: zbudowanie w środowisku informatycznym NBP repozytorium kodów źródłowych wybranych systemów w celu umożliwienia administratorom IT zarządzania wersjami oprogramowania dostarczonego przez podmioty zewnętrzne. Ponadto zapewniono redundancję na poziomie sieciowych operatorów dostępowych na potrzeby krytycznych systemów rozliczeniowych NBP korzystających z usług SWIFTNet.

14.6. Audyt wewnętrzny

W 2024 r. przeprowadzono 21 zadań audytowych. W szczególności dotyczyły one: obsługi Skarbu Państwa, polityki pieniężnej, działalności emisyjnej, współpracy międzynarodowej oraz cyberbezpieczeństwa. Audytem objęto również działania z zakresu: rachunkowości, statystyki, ochrony oraz administracji.

Badania audytowe przeprowadzono w 11 departamentach Centrali i 8 oddziałach okręgowych NBP. W ich wyniku sformułowano 38 zaleceń i 43 rekomendacje. Miały one na celu wyeliminowanie nieprawidłowości, wprowadzenie adekwatnych mechanizmów kontrolnych, usprawnienie rozwiązań organizacyjnych oraz zwiększenie efektywności działania.

Wzorem lat ubiegłych, w 2024 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach Komitetu ds. Audytu Wewnętrznego ESBC.

W 2024 r. działalność audytu wewnętrznego w NBP poddano profesjonalnej, niezależnej ocenie zewnętrznej. Potwierdzono, że audyt wewnętrzny w banku jest w pełni zgodny z zasadami zawartymi w *Międzynarodowych standardach praktyki zawodowej audytu wewnętrznego* – dokumencie opracowanym przez Instytut Audytorów Wewnętrznych³. Podmiot oceniający stwierdził, że zgodnie ze stosowanym przez niego modelem referencyjnym audyt wewnętrzny

³ Założony w 1941 r. Instytut Audytorów Wewnętrznych (The Institute of Internal Auditors – IIA) jest najstarszą i największą na świecie organizacją skupiającą audytorów wewnętrznych.

w NBP funkcjonuje na najwyższym poziomie, a jego narzędzia i metody są adekwatne do skali działania NBP. Działalność audytu wewnętrznego w NBP jest zintegrowana z systemem kontroli wewnętrznej w Banku oraz zapewnia niezależne oceny efektywności zarządzania, systemu kontroli wewnętrznych i zarządzania ryzykiem.

14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP

Narodowy Bank Polski prowadzi działalność terenową za pośrednictwem 16 oddziałów okręgowych znajdujących się w każdym województwie. W 2024 r. oddziały okręgowe:

- w ramach bankowej obsługi budżetu państwa uczestniczyły w realizacji działań mających na celu optymalizację obsługi posiadaczy rachunków,
- w obszarze kasowo-skarbowym realizowały czynności związane z funkcją emisyjną NBP (w tym przez udział w badaniu postrzegania jakości i autentyczności banknotów) oraz świadczyły usługę zamiany monet na banknoty lub monety o wyższych nominałach za pomocą urządzeń samoobsługowych,
- w obszarze statystyczno-dewizowym dokonywały analiz i ocen ogólnej sytuacji gospodarczej i finansowej na terenie objętym ich działalnością, uczestniczyły w badaniach ankietowych dotyczących zachowań podmiotów gospodarczych (w tym w badaniu imigrantów z Ukrainy i Białorusi) oraz przeprowadzały kontrole w zakresie określonym ustawą – Prawo dewizowe i ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W 2024 r. oddziały okręgowe uczestniczyły także w działalności promocyjnej i edukacyjnej NBP (w tym w organizacji wydarzeń związanych z rocznicą utworzenia Banku Polskiego SA i wprowadzenia złotego do obiegu).

14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa

W 2024 r. prowadzono prace nad zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP, w tym:

- rozbudowano system zabezpieczeń technicznych we wszystkich obiektach i rozpoczęto modernizację systemu telewizji dozorowej w oddziałach okręgowych,
- w odpowiedzi na rosnące ryzyko wprowadzono rozwiązania organizacyjne zwiększające poziom bezpieczeństwa,
- poszerzono szkolenia pracowników Straży Bankowej,
- wprowadzono do eksploatacji 5 nowych bankowozów.

Jednocześnie w związku ze stale rosnącymi cyberzagrożeniami NBP działał na rzecz zwiększenia cyberodporności systemów informatycznych NBP oraz zdolności do wykrywania ataków na infrastrukturę teleinformatyczną NBP i reagowania na nie, w tym:

- monitorował oraz aktualizował narzędzia i przepisy regulujące pracę systemów w NBP,
- wymieniał specjalistyczne informacje z innymi instytucjami w kraju oraz z bankami centralnymi,
- na bieżąco zapewniał cyberbezpieczeństwo od strony: technologicznej (planowanie i wdrażanie nowych systemów ochrony, w tym innowacyjnych skanerów do wykrywania i zwalczania cyberzagrożeń oraz zaawansowana analiza danych z platform informujących o zagrożeniach), procesowej (zapewnianie pasywnego poziomu bezpieczeństwa i aktualizacje systemów, regularne analizy ryzyka bezpieczeństwa przetwarzania informacji w systemach)

oraz organizacyjnej (monitorowanie możliwych zakłóceń w zintegrowanym obszarze zadań, pracowników i technologii),
– prowadził szkolenia oraz informował o zagrożeniach i sposobach zapobiegania im.

Najważniejsze działania w 2024 r.:

- usprawnienie wsparcia informatycznego w NBP i zapewnianie bezpieczeństwa eksploatacji i utrzymania usług IT,
- rozbudowa systemów bezpieczeństwa i cyberbezpieczeństwa,
- udział oddziałów okręgowych NBP w prowadzeniu bankowej obsługi budżetu państwa i obsługi kasowo-skarbcowej.

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2024 r.

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2024 r.

15.1. Wstęp

Celem rozdziału jest syntetyczne przedstawienie informacji o sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wyniku finansowym NBP za 2024 r.¹ Opisano w nim, z perspektywy finansowej, obszary działania banku centralnego – przede wszystkim zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie polityki pieniężnej, działalność emisyjną oraz gospodarkę własną NBP.

W rozdziale zawarto w szczególności informacje objaśniające zmiany poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat w 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. W zakresie bilansu zaprezentowano m.in. zmianę sumy bilansowej oraz struktury aktywów i pasywów, a także najważniejsze pozycje aktywów i pasywów w podziale na waluty obce i walutę krajową. W zakresie rachunku zysków i strat przedstawiono pozycje składające się na rachunek wyników (np. wynik z odsetek, wynik z operacji finansowych, wynik z prowizji i opłat) oraz przychody i koszty w podziale na główne obszary działania banku (wynik z tytułu zarządzania rezerwami dewizowymi, różnic kursowych, prowadzonej polityki pieniężnej, koszty działania i amortyzacji).

W celu przedstawienia informacji w szerszym horyzoncie oprócz danych finansowych za 2024 i 2023 r. zaprezentowano także dane historyczne, tj. kształtowanie się sytuacji majątkowej i kapitałowej NBP w zestawieniu pięcioletnim (2020–2024).

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale są komplementarne wobec Sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2024 r., zamieszczonego na stronie internetowej NBP wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania.

Bilans NBP

Na koniec 2024 r. suma bilansowa NBP wyniosła 1 046,8 mld zł².

Na wzrost sumy bilansowej w 2024 r. o 143,2 mld zł (15,8%) wpłynęły głównie transakcje posiadaczy rachunków w NBP oraz wynik zarządzania rezerwami dewizowymi, przy towarzyszącej temu zmianie kursów walut obcych oraz zmniejszeniu salda dłużnych papierów wartościowych w złotych, skupionych w latach 2020–2021 na potrzeby prowadzonej polityki pieniężnej.

¹ Wszystkie informacje zawarte w niniejszym rozdziale są danymi NBP, w tym danymi z ksiąg rachunkowych NBP. Dane mogą się nie sumować do pełnych wartości ze względu na zaokrąglenia (działania matematyczne dokonywane są na liczbach w pełnych złotych, a następnie zaokrąglane). Liczby 0,0 i -0,0 oznaczają, odpowiednio, dodatnie i ujemne wartości zaokrąglone do zera, podczas gdy kreska („-”) oznacza wartość zero danej pozycji.

² Najwyższa wartość sumy bilansowej po denominacji złotego w 1994 r.

Główne zmiany po stronie aktywów dotyczyły:

- złota i należności w złocie – wzrost o 60,7 mld zł (64,9%),
- należności w walutach obcych od nierezydentów – wzrost łącznie o 91,9 mld zł (13,7%),
- dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej – spadek o 9,7 mld zł (7,0%),

Największe zmiany po stronie pasywów dotyczyły:

- zobowiązań związanych z polityką pieniężną – wzrost łącznie o 60,0 mld zł (15,9%),
- pieniądza w obiegu – wzrost o 35,9 mld zł (9,5%),
- kapitału NBP – wzrost o 31,9 mld zł (+20,2 mld zł na koniec 2024 r. wobec -11,7 mld zł na koniec 2023 r.).

Kapitał NBP

Na koniec 2024 r. kapitał NBP wyniósł 20,2 mld zł (por. rozdział 15.2.2.3).

Wzrost kapitału NBP na koniec 2024 r. w porównaniu ze stanem na koniec 2023 r. był spowodowany przede wszystkim wzrostem rynkowej ceny złota oraz deprecjacją złotego względem USD i GBP (deprecjacja złotego oznacza wzrost równowartości w złotych posiadanych zasobów w walutach obcych). Sytuacja ta przełożyła się na wzrost kapitału NBP przez zwiększenie przychodów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota oraz z różnic kursowych walut obcych.

Na koniec 2024 r. w porównaniu ze stanem na koniec 2023 r. nastąpiła aprecjacja złotego względem AUD, CAD, EUR, NOK oraz NZD, co spowodowało wystąpienie kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej zasobów tych walut obcych. Z kolei aprecjacja złotego do wszystkich walut obcych w ujęciu średniorocznym wpłynęła na wystąpienie kosztów z tytułu ujemnych zrealizowanych różnic kursowych. Koszty te negatywnie oddziaływały na wielkość kapitału NBP, gdyż pomniejszają wynik finansowy NBP.

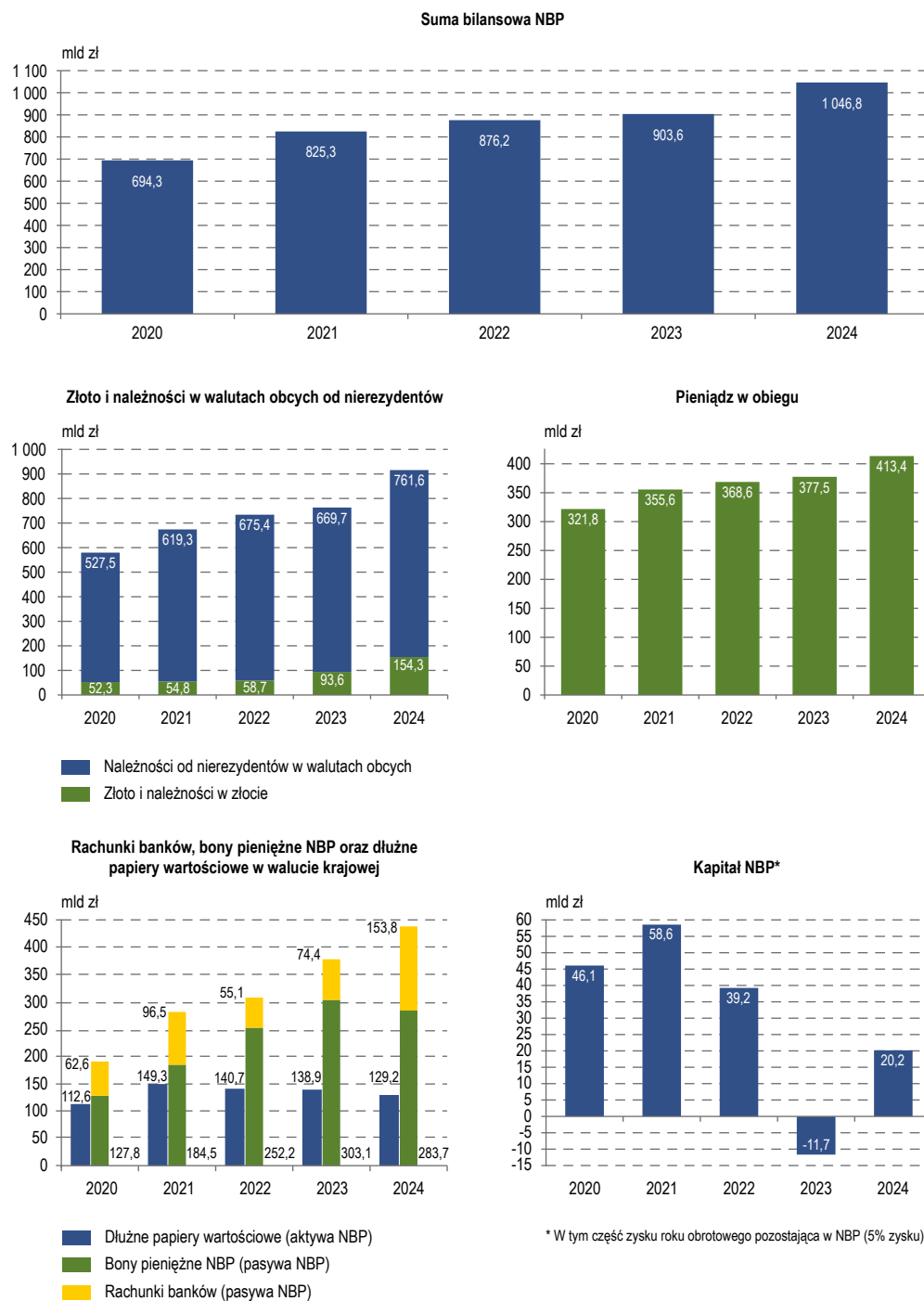
Wielkość kapitału nie miała bezpośredniego wpływu na realizację podstawowego celu działalności NBP w zakresie utrzymywania stabilnego poziomu cen ani na realizację innych zadań NBP. Nie stanowiła zatem czynnika ograniczającego niezależność banku centralnego.

Rachunek zysków i strat NBP

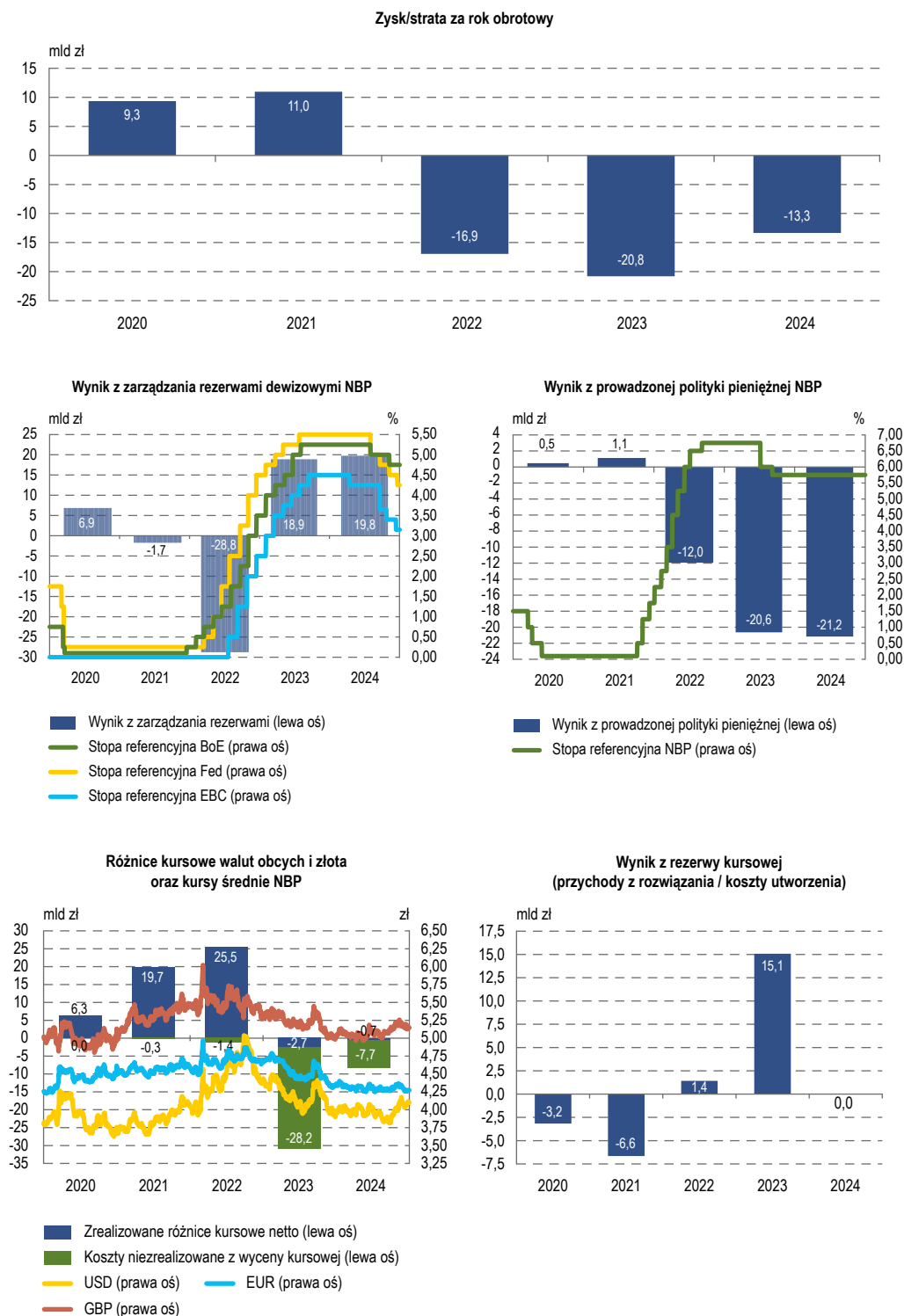
Narodowy Bank Polski odnotował stratę za 2024 r. wynoszącą -13,3 mld zł. Głównymi elementami wyniku finansowego NBP były:

- ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w kwocie -21,2 mld zł,
- ujemny wynik z różnic kursowych w kwocie -8,3 mld zł, w tym -0,7 mld zł ze zrealizowanych różnic kursowych oraz -7,7 mld zł z tytułu kosztów niezrealizowanych wyceny kursowej na 31 grudnia 2024 r. (por. rozdział 15.3.2),
- dodatni wynik zarządzania rezerwami dewizowymi (w walucie instrumentu) w kwocie 19,8 mld zł (por. rozdział 15.3.1).

Koszty działania i amortyzacji wyniosły -1,8 mld zł.

Wykres 15.1. Przegląd zmian bilansu NBP w latach 2020–2024 (na 31 grudnia roku obrotowego)

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2020–2024 (za dany rok obrotowy)

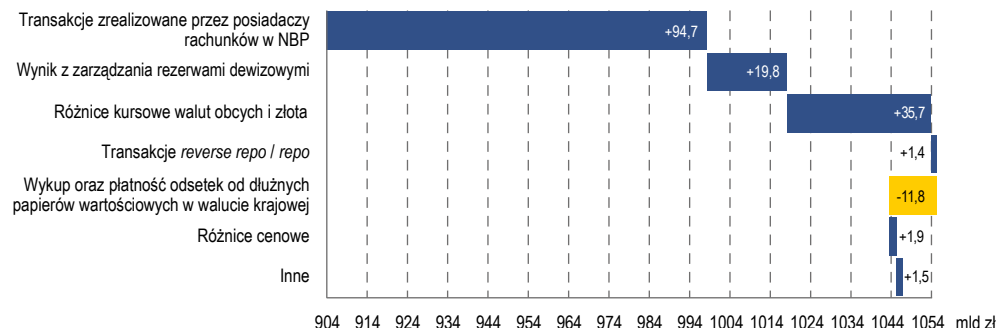

15.2. Charakterystyka bilansu NBP

Tabela 15.1. Aktywa i pasywa NBP na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

Aktywa	2024	2023	Zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	154,3	93,6	60,7
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	761,6	669,7	91,9
2.1. Należności od MFW	28,5	28,5	-0,0
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	733,1	641,2	91,9
A.3. Należności w walutach obcych od rezydentów	-	-	-
A.4. Należności w walucie krajowej od nierezydentów	-	-	-
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	-	-	-
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	0,0	0,0
A.7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	129,2	138,9	-9,7
A.8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego	-	-	-
A.9. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-
A.10. Pozostałe aktywa	1,7	1,5	0,2
Aktywa razem	1 046,8	903,6	143,2
Pasywa	2024	2023	Zmiana
P.1. Pieniądz w obiegu	413,4	377,5	35,9
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	153,8	74,4	79,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	1,3	2,6	-1,3
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	283,7	303,1	-19,4
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	19,0	11,9	7,1
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	2,0	4,1	-2,1
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	47,0	45,6	1,3
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	77,3	67,5	9,8
P.9. Alokacja SDR	28,2	27,9	0,3
P.10. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-
P.11. Pozostałe pasywa	0,7	0,5	0,2
P.12. Rezerwy	0,2	0,2	0,0
P.13. Różnice z wyceny	80,2	35,0	45,2
P.14. Fundusze	1,5	1,5	-
P.15. Straty z lat ubiegłych	-48,2	-27,4	-20,8
P.16. Zysk/strata za rok obrotowy	-13,3	-20,8	7,5
Pasywa razem	1 046,8	903,6	143,2

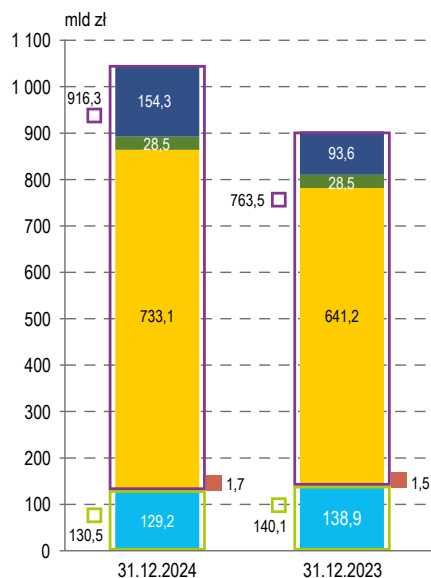
Na koniec 2024 r. odnotowano wzrost sumy bilansowej NBP o 143,2 mld zł. Wynikał on głównie z napływu netto walut obcych w kwocie 94,7 mld zł z tytułu transakcji przeprowadzanych przez posiadaczy rachunków w NBP. Na wzrost wpłynęły także: dodatni wynik zarządzania rezerwami dewizowymi (19,8 mld zł licząc w walucie instrumentów, tj. nie uwzględniając różnic kursowych) oraz zmiana kursów walut obcych i ceny złota (35,7 mld zł). Na obniżenie sumy bilansowej NBP oddziaływały rozliczenia z tytułu płatności odsetek oraz wykupu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej w terminie ich zapadalności (-11,8 mld zł).

Wykres 15.3. Główne czynniki zmiany sumy bilansowej NBP w 2024 r. w relacji do 2023 r.

W 2024 r. zmiany struktury aktywów bilansu w porównaniu z 2023 r. wiązały się ze wzrostem udziału złota i należności w zlocie przy jednoczesnym spadku udziału należności w walutach obcych od nierezydentów oraz udziału aktywów w walucie krajowej – przede wszystkim w następstwie wykupienia przez emitentów części dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności. Po stronie pasywów utrzymywała się przewaga udziału zobowiązań w walucie krajowej (głównie zobowiązań związanych z prowadzoną polityką pieniężną) nad udziałem zobowiązań w walutach obcych. Zwiększył się kapitał NBP, głównie w związku ze wzrostem równowartości zasobu złota w NBP, do czego przyczynił się wzrost rynkowej ceny złota. Strata NBP za 2024 r. negatywnie wpłynęła na wielkość kapitału NBP.

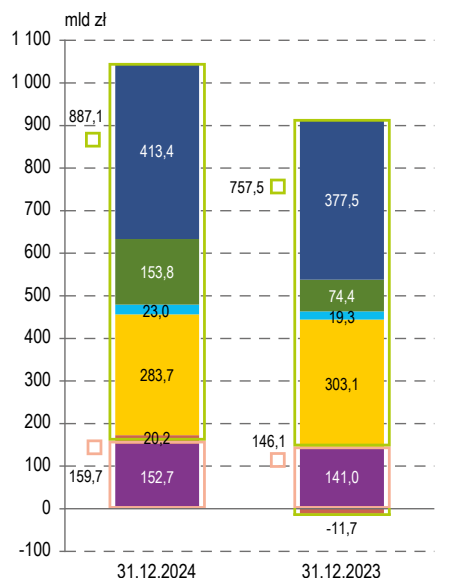
Napływające do NBP waluty obce związane z transakcjami posiadaczy rachunków są w większości wymieniane na walutę krajową i zwiększają zobowiązania NBP w walucie krajowej. W rezultacie bilans NBP charakteryzuje się asymetrią walutową. Oznacza to, że dominującą część aktywów stanowią aktywa w walutach obcych i zlocie, podczas gdy po stronie pasywów przeważają zobowiązania w walucie krajowej (z tytułu polityki pieniężnej oraz emisji banknotów i monet). Asymetria ta powoduje, że NBP ma otwartą pozycję walutową, tj. nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w walutach obcych, co naraża Bank na ryzyko kursowe.

Wykres 15.4. Struktura aktywów

- A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości
- A.2.1. Należności od MFW
- A.2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty i inne aktywa zagraniczne
- A.7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej
- A.10. Pozostałe aktywa
- Aktywa w walutach obcych
- Aktywa w walucie krajowej

Wykres 15.5. Struktura pasywów

- P.1. Pieniądz w obiegu
- P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej
- Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej (P.3+P.5+P.6+P.11+P.12.2)
- P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych
- Kapitał NBP
- Zobowiązania w walutach obcych (P.7+P.8+P.9+P.11)
- Pasywa w walucie krajowej
- Pasywa w walutach obcych

15.2.1. Aktywa i pasywa w złocie oraz w walutach obcych

Pozycje aktywów i pasywów NBP w złocie oraz w walutach obcych wiążą się przede wszystkim z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi (por. rozdział 5), pełnieniem przez bank funkcji agenta Rządu RP w relacjach z MFW (por. podrozdział 13.2.2), a także prowadzeniem przez NBP systemu TARGET-NBP, będącego polskim komponentem paneuropejskiego systemu rozrachunku płatności w euro (por. rozdział 7)³. Ponadto w ramach obsługi budżetu państwa NBP prowadzi rachunki bankowe w walutach obcych (por. rozdział 8).

³ W ramach systemu TARGET bank centralny prowadzi rachunki uczestników tego systemu w euro, głównie banków krajowych (prezentowane w pasywach bilansu), a także utrzymuje saldo na rachunku bieżącym w EBC (prezentowanym w aktywach bilansu).

Tabela 15.2. Aktywa i pasywa NBP w złocie oraz w walutach obcych w podziale na wybrane obszary działalności na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

	Zarządzanie rezerwami dewizowymi		MFW		Rozliczenia w systemie TARGET2		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	118,2*	66,2*							36,1**	27,4**	154,3	93,6	60,7
A.2. Należności w walutach obcych od niereszydencjów	728,9	638,0	28,5	28,5	4,0	2,9			0,3	0,3	761,6	669,7	91,9
A.10. Pozostałe aktywa									0,4	0,2	0,4	0,2	0,2
Aktywa razem	847,1	704,2	28,5	28,5	4,0	2,9	0,0	0,0	36,8	27,9	916,3	763,5	152,8
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów					2,5	2,9	44,3	42,6	0,1	0,2	47,0	45,6	1,3
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec niereszydencjów	68,7	66,8							8,7	0,7	77,3	67,5	9,8
P.9. Alokacja SDR			28,2	27,9							28,2	27,9	0,3
P.11. Pozostałe pasywa									0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
P.13. Różnice z wyceny									7,0	5,1	7,0	5,1	1,9
Pasywa razem	68,7	66,8	28,2	27,9	2,5	2,9	44,3	42,6	16,0	6,1	159,7	146,1	13,6
Pozycja bilansowa netto	778,4	637,4	0,3	0,6	1,5	0,0	-44,3	-42,6	20,8	21,8	756,6	617,3	139,3

* Złoto na rachunkach bieżących i lokatach terminowych.

** Złoto w skarbcach NBP.

Różnice między aktywami a zobowiązaniami w złocie oraz w walutach obcych stanowiły zasoby złota i walut obcych. Oprócz zasobu złota NBP utrzymywał rezerwy walutowe – w dolarze amerykańskim (USD), euro (EUR), funcie brytyjskim (GBP), dolarze kanadyjskim (CAD), dolarze australijskim (AUD), koronie norweskiej (NOK) oraz dolarze nowozelandzkim (NZD). Ponadto NBP miał zasób w specjalnych prawach ciągnięcia MFW (SDR).

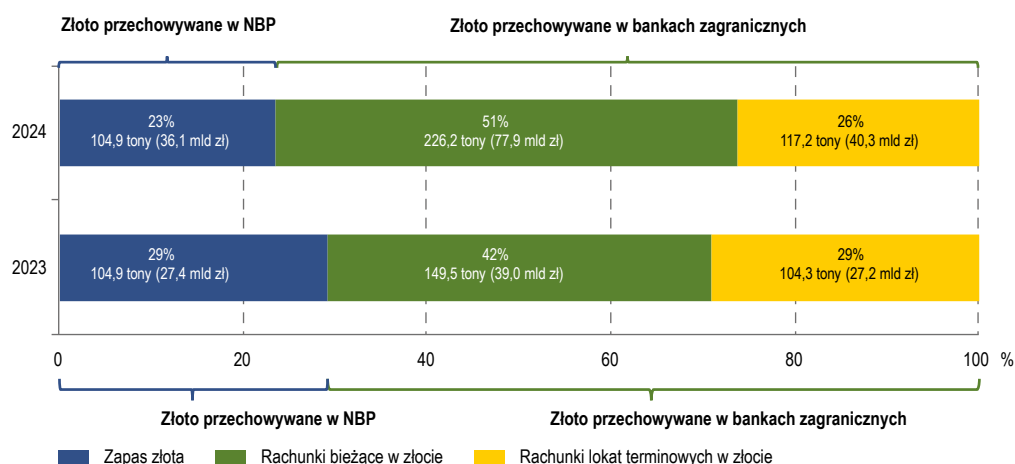
Różnica pomiędzy wartością zasobów złota i walut obcych według kursu średniego NBP a wartością tych zasobów według średniego kosztu zasobu (tj. uśrednionej ceny ich pozyskania) stanowi przychody lub koszty niezrealizowane z wyceny kursowej złota i walut obcych. Przychody niezrealizowane powiększają pasywa bilansu (jako element kapitału NBP w pozycji różnice z wyceny – por. tabela 15.2), natomiast koszty niezrealizowane – pomniejszają wynik finansowy (wynik z operacji finansowych, por. tabela 15.6).

Tabela 15.3. Zasoby złota i podstawowych walut obcych na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

	2024			2023		
	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane
Złoto	93,9	154,3	60,4	65,3	93,6	28,3
USD	243,3	252,9	9,6	224,7	216,8	-7,9
EUR	120,3	118,8	-1,5	109,3	103,6	-5,6
GBP	70,1	71,7	1,6	65,5	62,1	-3,4
CAD	61,9	60,0	-1,9	57,0	52,9	-4,2
AUD	51,4	49,3	-2,0	47,2	43,6	-3,6
NOK	34,4	32,9	-1,4	31,9	29,3	-2,6
NZD	17,2	16,3	-0,8	15,6	14,7	-0,9
MFW (SDR)	0,3	0,3	0,0	0,7	0,7	0,0
Przychody niezrealizowane (bilans)			71,6	Przychody niezrealizowane (bilans)		28,3
Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)			-7,7	Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)		-28,2

15.2.1.1. Złoto

Narodowy Bank Polski posiada złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, które jest przechowywane w bankach zagranicznych (na rachunkach bieżących lub na rachunkach lokat terminowych) oraz w skarbcach NBP. W 2024 r. NBP kupił 89,5 tony złota (130,0 ton złota w 2023 r.). Zasób złota NBP na 31 grudnia 2024 r. wyniósł 448,2 tony (154,3 mld zł). Na koniec 2023 r. było to 358,7 tony (93,6 mld zł).

Wykres 15.6. Wartość i struktura złota oraz należności w złocie na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł i w %)

15.2.1.2. Zarządzanie rezerwami dewizowymi (innymi niż złoto)

Największy udział w aktywach NBP mają instrumenty inwestycyjne wykorzystywane do zarządzania rezerwami dewizowymi. Są to przede wszystkim dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy, agencje rządowe i instytucje międzynarodowe oraz, w mniejszym stopniu, tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (Exchange Traded Funds, ETF), lokaty terminowe i obligacje przedsiębiorstw niefinansowych. Około 1% posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do tzw. emisji zielonych (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)⁴. Dodatkowo niewielka część rezerw walutowych jest utrzymywana na rachunkach bieżących, głównie w zagranicznych bankach centralnych. Aby uzyskać dodatkowy dochód, NBP zawiera transakcje *reverse repo* (prezentowane w aktywach bilansu), zwykle jednocześnie z transakcjami *repo* (prezentowanymi w pasywach bilansu) oraz inwestuje w kontrakty *futures*. NBP ma portfel amerykańskich obligacji skarbowych w USD utrzymywanych do dnia zapadalności.

Tabela 15.4. Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw dewizowych (innych niż złoto) na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

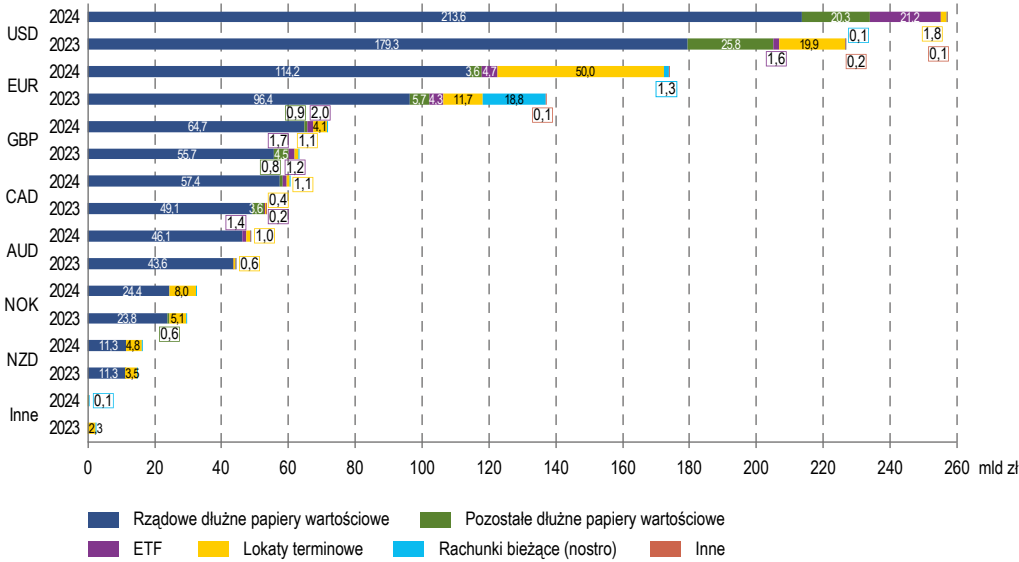
	2024	2023	Zmiana
A.2.2. Rachunki bieżące (nostro)	1,5	19,0	-17,5
A.2.2. Lokaty terminowe	71,0	44,8	26,2
A.2.2. Transakcje <i>reverse repo</i>	68,7	66,8	1,9
P.8. Transakcje <i>repo</i>	-68,7	-66,8	-1,9
A.2.2. Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	557,3	499,3	58,0
A.2.2. ETF	30,4	7,9	22,6
A.2.2. Inne	0,0	0,3	-0,2
Razem	660,2	571,2	89,0

Uwaga: aktywa „+”, zobowiązania „-”.

Na wielkość zarządzanych rezerw dewizowych (innych niż złoto) oddziaływały przede wszystkim: napływ walut obcych na rzecz posiadaczy rachunków w NBP oraz wykorzystanie środków walutowych na zakup złota, wycena kursowa walut obcych i wycena cenowa posiadanych dłużnych papierów wartościowych i ETF.

⁴ Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczone na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable bonds*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczaniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

Wykres 15.7. Struktura walutowa rezerw dewizowych (bez złota) na koniec 2024 i 2023 r.

15.2.1.3. Należności i zobowiązania wobec MFW

Narodowy Bank Polski prezentuje w bilansie należności i zobowiązania związane z uczestnictwem Rzeczypospolitej Polskiej w MFW. W aktywach są ujmowane m.in.: udziały RP w MFW opłacone w walutach obcych (tzw. transza rezerwowa), rachunek bieżący w SDR, służący do rozliczeń z MFW, lokata terminowa oraz pożyczki udzielone MFW. Z kolei w pasywach są prezentowane zobowiązania dotyczące przyznanej Polsce alokacji SDR.

Tabela 15.5. Należności (+) i zobowiązania (–) wobec MFW w SDR na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

	2024	2023	Zmiana
A.2.1. Transza rezerwowa	5,5	5,8	-0,3
A.2.1. Rachunek bieżący w MFW	22,9	22,6	0,3
A.2.1. Lokata terminowa w MFW	0,0	0,0	0,0
A.2.1. Pożyczki udzielone MFW	-	0,0	-
P.9. Alokacja SDR	-28,2	-27,9	-0,3
Razem	0,3	0,6	-0,4

Pozycja walutowa NBP w SDR⁵ jest głównie wynikiem operacji przeprowadzanych z MFW na podstawie zawartych umów oraz porozumień pożyczkowych. Na jej zmianę w SDR wpłynęły przede wszystkim środki otrzymane przez NBP od MFW związane ze zwrotem pożyczek

⁵ NBP posiada też akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych denominowane w SDR (53,6 mln zł na koniec 2024 r.).

udzielonych MFW (zmniejszenie transzy rezerwowej). Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w złotych oddziaływała również aktualizacja wyceny kursowej SDR.

15.2.2. Aktywa i pasywa w walucie krajowej

Aktywa i pasywa w walucie krajowej wiążą się przede wszystkim z emisją przez NBP pieniądza gotówkowego, prowadzeniem polityki pieniężnej oraz prowadzeniem rachunków bankowych dla sektora rządowego, w tym głównie dla budżetu państwa. Ponieważ większość instrumentów finansowych wykorzystywanych do realizacji tych zadań ma charakter zobowiązań, występuje nadwyżka pasywów nad aktywami w walucie krajowej. Wzrost tej nadwyżki w 2024 r. wynikał przede wszystkim z wymiany na złote walut obcych napływających na rzecz posiadaczy rachunków w NBP.

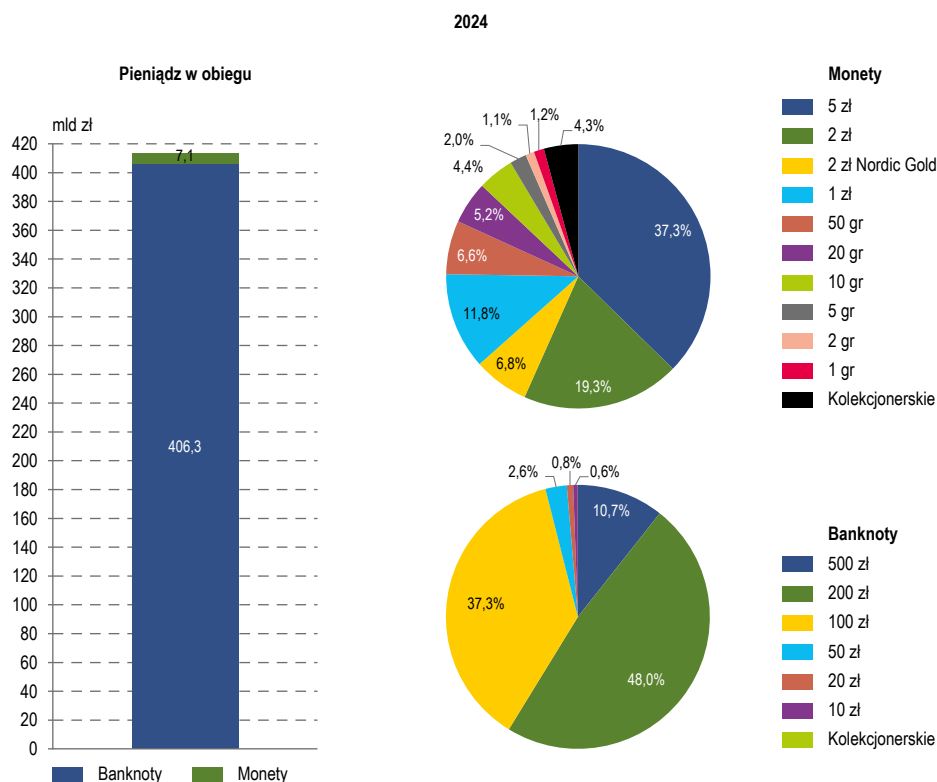
Tabela 15.6. Aktywa i pasywa w walucie krajowej w podziale na wybrane obszary działalności NBP na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

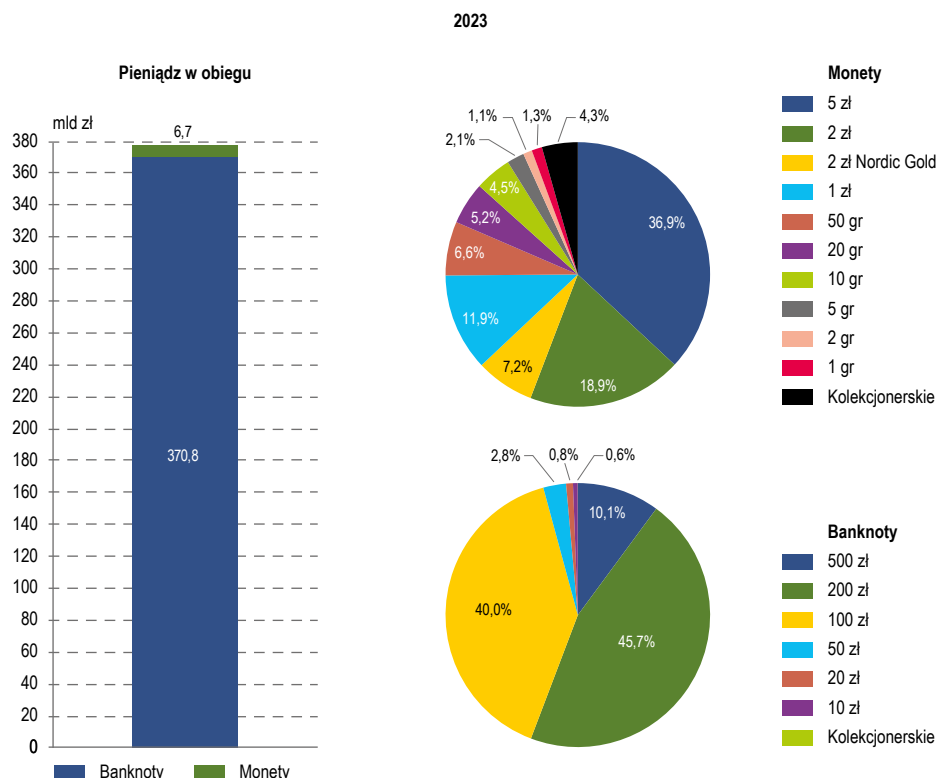
	Emisja pieniądza gotówkowego		Polityka pieniężna		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	zmiana
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A.7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej			129,2	138,9					129,2	138,9	-9,7
A.10. Pozostałe aktywa							1,3	1,3	1,3	1,3	0,1
Aktywa razem	-	-	129,2	138,9	-	-	1,3	1,3	130,5	140,1	-9,6
P.1. Pieniądz w obiegu	413,4	377,5							413,4	377,5	35,9
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej			153,8	74,4					153,8	74,4	79,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych							1,3	2,6	1,3	2,6	-1,3
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych			283,7	303,1					283,7	303,1	-19,4
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów					17,2	10,3	1,9	1,6	19,0	11,9	7,1
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów							2,0	4,1	2,0	4,1	-2,1
P.11. Pozostałe pasywa							0,4	0,5	0,4	0,5	-0,0
P.12. Rezerwy							0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
P.13. Różnice z wyceny							73,3	29,9	73,3	29,9	43,4
P.14. Fundusze							1,5	1,5	1,5	1,5	-
P.15. Straty z lat ubiegłych							-48,2	-27,4	-48,2	-27,4	-20,8
P.16. Zysk/strata za rok obrotowy							-13,3	-20,8	-13,3	-20,8	7,5
Pasywa razem	413,4	377,5	437,5	377,5	17,2	10,3	19,0	-7,9	887,1	757,5	129,6
Pozycja bilansowa netto	-413,4	-377,5	-308,3	-238,6	-17,2	-10,3	-17,7	9,1	-756,6	-617,3	-139,2

15.2.2.1. Działalność emisyjna

Działalność emisyjna polega na realizacji przez NBP konstytucyjnego uprawnienia do emitowania polskiego pieniądza. NBP emituje banknoty i monety powszechnego obiegu oraz banknoty i monety kolekcjonerskie, o różnych nominalach (por. rozdział 4). Wyemitowane banknoty i monety stanowią – obok zobowiązań z tytułu polityki pieniężnej – najistotniejszą pozycję pasywów NBP. Wielkość emisji pieniądza zależy od czynników zewnętrznych, w szczególności od kształtowania się popytu na pieniądź gotówkowy w gospodarce. Na koniec 2024 r. wzrost wartości pieniądza gotówkowego w stosunku do stanu na koniec 2023 r. wyniósł 35,9 mld zł (9,5%).

Wykres 15.8. Struktura pieniądza w obiegu na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł i w %)

15.2.2.2. Polityka pieniężna

Narodowy Bank Polski realizuje politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjęty przez RPP (por. rozdział 2). W 2024 r. polityka pieniężna była nadal prowadzona w warunkach nadpłynności sektora bankowego. Do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP stosował wybrane instrumenty, w szczególności operacje otwartego rynku, polegające na emisji bonów pieniężnych NBP (prezentowanych w pasywach). Instrumentem polityki pieniężnej była też rezerwa obowiązkowa. Obowiązek utrzymywania rezerwy obowiązkowej (prezentowanej w pasywach) ogranicza skalę operacji otwartego rynku, przeprowadzanych w celu absorpcji nadpłynności z sektora bankowego. Narodowy Bank Polski oferował bankom krajowym operacje depozytowo-kredytowe, umożliwiając lokowanie nadwyżki płynności w NBP w formie depozytu na koniec dnia (prezentowanego w pasywach), bądź uzupełnienie niedoboru płynności przez wykorzystanie kredytu lombardowego (prezentowanego w aktywach). Dłużne papiery wartościowe zaprezentowane w aktywach NBP obejmują obligacje skarbowe oraz dłużne papiery wartościowe z gwarancją Skarbu Państwa, które zostały skupione w latach 2020–2021 w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku przeprowadzonych na rynku wtórnym w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19. Środki pieniężne uzyskane z tytułu ich wykupu w dacie zapadalności nie są reinwestowane.

Tabela 15.7. Aktywa (+) i zobowiązania (–) z tytułu polityki pieniężnej na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł)

	2024	2023	Zmiana
A.7. Papiery wartościowe w walucie krajowej	129,2	138,9	-9,7
P.2. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	-146,6	-48,9	-97,7
P.2. Depozyty na koniec dnia	-7,2	-25,5	18,3
P.4. Bony pieniężne NBP	-283,7	-303,1	19,4
Razem	-308,3	-238,6	-69,7

W 2024 r. na wzrost zobowiązań netto wobec sektora bankowego oddziaływały głównie: skup walut obcych napływających do NBP z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP oraz przepływy związane z wynikiem NBP z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej (por. rozdział 15.3.3). W przeciwnym kierunku wpływał głównie przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu (por. rozdział 4) oraz wykup przez emitentów dłużnych papierów wartościowych w dacie zapadalności. Nadpłynność sektora bankowego była absorbowana za pośrednictwem emisji bonów pieniężnych. Ponadto część środków banki pozostawiły na rachunkach bieżących oraz ulokowały jako depozyt na koniec dnia.

15.2.2.3. Kapitał NBP

Jako centralny bank państwa NBP nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej obowiązującym sektor bankowy. Do składników kapitału, zgodnie z definicją kapitału stosowaną przez EBC, Narodowy Bank Polski kwalifikuje oprócz funduszy własnych (statutowego i rezerwowego) także rezerwę kursową⁶ oraz różnice z wyceny (rachunek rewaluacyjny złota, dodatnie różnice z wyceny złota, walut obcych, dłużnych papierów wartościowych, ETF i instrumentów pozabilansowych), stratę bilansową (w tym straty z lat ubiegłych) oraz część zysku za rok obrotowy pozostającą w NBP (to jest 5%), która jest przeznaczana na zwiększenie funduszu rezerwowego.

⁶ W celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi wahań kursu złotego do walut obcych na wynik finansowy NBP, ustawa o NBP zobowiązuje Bank do tworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (zwanej rezerwą kursową). Zasady tworzenia i rozwiązywania tej rezerwy ustala Rada Polityki Pieniężnej (uchwała nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, Dz. Urz. NBP poz. 14).

Tabela 15.8. Kapitał NBP na koniec 2024 i 2023 r. (w mld zł i w %)

	2024	2023	Zmiana
P.12. Rezerwa kursowa	-	-	-
P.14. Fundusz statutowy	1,5	1,5	-
P.14. Fundusz rezerwowy	-	-	-
P.13. Rachunek rewaluacyjny złota	1,6	1,6	-
P.13. Dodatnie różnice z wyceny złota	60,4	28,3	32,1
P.13. Dodatnie różnice z wyceny kursowej	11,2	0,0	11,2
P.13. Dodatnie różnice z wyceny cenowej	7,0	5,1	1,9
P.15. Strata z lat ubiegłych	-48,2	-27,4	-20,8
P.15. Zysk/strata za rok obrotowy*	-13,3	-20,8	7,5
Razem	20,2	-11,7	31,9
% sumy bilansowej NBP	1,9%	-1,3%	3,2 p.p.
Wrażliwość kapitału NBP na:			
– aprecjację kursu PLN względem walut obcych o 1%**	-6,0	-5,2	-0,8
– wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych***	-15,7	-14,7	-1,0

* Ujemny wynik finansowy za rok obrotowy podlega akumulacji w pozycji Straty z lat ubiegłych.

** Podane wartości oznaczają łączny spadek przychodów/wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej w przypadku równomiernego spadku o 1% kursów średnich NBP podstawowych walut rezerwowych na dzień bilansowy.

*** Dla dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych – wyznaczony na podstawie wskaźnika MD (*modified duration*) łączny spadek przychodów / wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej w przypadku równomiernego wzrostu krzywych rentowności o 100 punktów bazowych na dzień bilansowy.

Kapitał NBP wzrósł o 31,9 mld zł, co było spowodowane przede wszystkim wzrostem przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) z tytułu posiadanych zasobów złota oraz USD i GBP. Jednocześnie w przypadku pozostałych podstawowych walut obcych w rezerwach walutowych NBP wystąpiły koszty niezrealizowane z wyceny, które pomniejszyły wynik finansowy NBP za 2024 r. Negatywnie wpłynął na niego również ujemny zrealizowany wynik z transakcji w walutach obcych (por. rozdział 15.3.2). Należy zaznaczyć, że wielkość kapitału NBP nie ma bezpośredniego wpływu na realizację podstawowego celu działalności w zakresie utrzymywania stabilnego poziomu cen ani na realizację innych zadań przez NBP. Wielkość ta nie stanowi zatem czynnika ograniczającego niezależność banku centralnego. Ponadto zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości Narodowego Banku Polskiego.

Najbardziej zmiennymi składnikami kapitału NBP były dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych oraz dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych i ETF (przychody niezrealizowane). Na zmiany tych różnic wpływało przede wszystkim kształtowanie się rynkowych kursów walut obcych i cen papierów wartościowych.

15.2.3. Bilans NBP – zestawienie pięcioletnie

Zmiany sumy bilansowej NBP są wypadkową przede wszystkim zewnętrznych przepływów walut obcych w rezultacie transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi, wahań wyceny instrumentów finansowych w walutach obcych i złocie, zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*, jak też operacji jednorazowych (jak np. alokacja SDR przeprowadzona w 2021 r.). Dodatkowo w latach 2020–2021 na wielkość sumy bilansowej NBP oddziaływał prowadzony przez NBP skup dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej. Operacja ta wpłynęła także na zmianę struktury bilansu NBP, zwiększając udział waluty krajowej w aktywach NBP, zdominowanych wcześniej przez waluty obce i złoto. W 2023 i 2024 r. NBP zakupił odpowiednio 130,0 ton i 89,5 tony złota, co spowodowało zwiększenie relacji złota do walut obcych w aktywach.

Tabela 15.9. Bilans NBP w latach 2020–2024 według danych na dzień bilansowy (w mld zł)

Aktywa	2024	2023	2022	2021	2020
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	154,3	93,6	58,7	54,8	52,3
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	761,6	669,7	675,4	619,3	527,5
2.1. Należności od MFW	28,5	28,5	31,4	30,0	6,9
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	733,1	641,2	644,0	589,3	520,6
A.3. Należności w walutach obcych od rezydentów	-	-	-	-	-
A.4. Należności w walucie krajowej od nierezydentów	-	-	-	-	-
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	-	-	-	-	0,1
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A.7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	129,2	138,9	140,7	149,3	112,6
A.8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego	-	-	-	-	-
A.9. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-	-	-
A.10. Pozostałe aktywa	1,7	1,5	1,5	1,8	2,0
Aktywa razem	1 046,8	903,6	876,2	825,3	694,3

Tabela 15.9. Bilans NBP w latach 2020–2024 według danych na dzień bilansowy (w mld zł) (cd.)

Pasywa	2024	2023	2022	2021	2020
P.1. Pieniądz w obiegu	413,4	377,5	368,6	355,6	321,8
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	153,8	74,4	55,1	96,5	62,6
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	1,3	2,6	0,9	0,8	0,4
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	283,7	303,1	252,2	184,5	127,8
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	19,0	11,9	11,9	15,3	24,9
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	2,0	4,1	4,1	4,0	2,2
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	47,0	45,6	59,0	32,6	46,3
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	77,3	67,5	53,6	36,0	45,4
P.9. Alokacja SDR	28,2	27,9	30,9	29,8	7,1
P.10. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-	-	-
P.11. Pozostałe pasywa	0,7	0,5	0,4	1,1	0,7
P.12. Rezerwy	0,2	0,2	15,3	16,7	10,0
12.1. Rezerwa kursowa	-	-	15,1	16,5	9,9
12.2. Rezerwy na zobowiązania	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
P.13. Różnice z wyceny	80,2	35,0	50,1	51,0	45,7
P.14. Fundusze	1,5	1,5	1,5	1,5	1,9
14.1. Fundusz statutowy	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
14.2. Fundusz rezerwowy	-	-	-	-	0,4
P.15. Straty z lat ubiegłych	-48,2	-27,4	-10,5	-11,0	-11,9
P.16. Zysk/strata za rok obrotowy	-13,3	-20,8	-16,9	11,0	9,3
Pasywa razem	1 046,8	903,6	876,2	825,3	694,3

15.3. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP

Tabela 15.10. Wynik finansowy NBP za 2024 i 2023 r. (w mld zł)

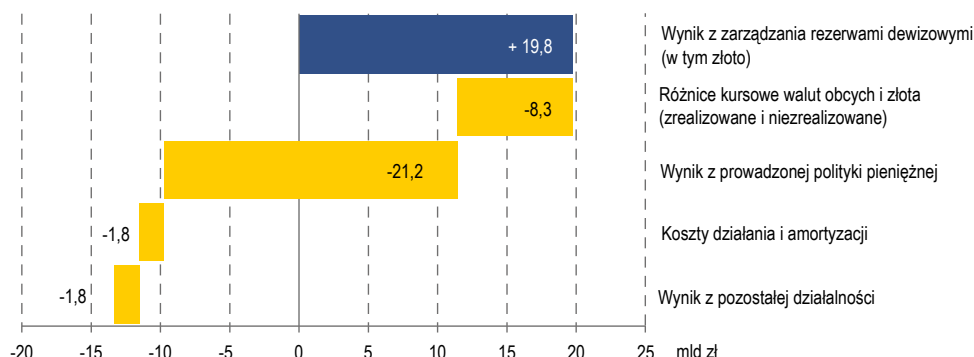
	2024	2023
RZiS.1. Wynik z odsetek	-1,4	-1,6
1.1. Przychody z odsetek	28,1	26,6
1.2. Koszty z odsetek	-29,5	-28,2
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-10,8	-32,6
2.1. Wynik zrealizowany	-0,7	-3,8
2.2. Koszty niezrealizowane	-10,1	-28,8
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	-0,0	0,0
RZiS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0
RZiS.4. Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów	0,5	0,0
RZiS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,1
RZiS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,9	-0,8
RZiS.7. Koszty administracyjne	-0,4	-0,4
RZiS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1
RZiS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,5
RZiS.10. Pozostałe koszty	-0,0	-0,0
Zysk/strata za rok obrotowy przed wynikiem z rezerwy kursowej	-13,3	-35,9
RZiS.11. Wynik z rezerwy kursowej	-	15,1
Zysk/strata za rok obrotowy	-13,3	-20,8

W 2024 r. wynik finansowy NBP był ujemny i wyniósł -13,3 mld zł.

Wynik finansowy Banku jest pochodną pełnionych przez niego funkcji, a także uwarunkowań rynkowych. Źródłem straty były przede wszystkim: ujemny wynik z prowadzonej polityki pieniężnej (koszty dyskonta od wyemitowanych bonów pieniężnych oraz koszty odsetek od rezerwy obowiązkowej) oraz aprecjacja złotego względem większości walut obcych (z wyjątkiem USD i GBP), która przełożyła się na koszty niezrealizowane z wyceny kursowej. Stratę NBP ograniczył dodatni wynik zarządzania rezerwami dewizowymi⁷. Z kolei koszty działania Banku i amortyzacji kształtowały się w 2024 r. na poziomie podobnym jak w roku poprzednim.

⁷ Liczony w walucie instrumentów finansowych.

Wykres 15.9. Wynik finansowy NBP za 2024 r. w podziale na obszary

W związku z dominującą rolą instrumentów finansowych w bilansie NBP najważniejsze elementy rachunku zysków i strat Banku dotyczą odsetek, dyskonta i premii (wynik z odsetek) oraz różnic kursowych i cenowych związanych z obrotem instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych (wynik z operacji finansowych), a także z wynikiem z tytułu odsetek od instrumentów polityki pieniężnej. Dodatkowo Bank ponosi koszty związane ze swoją działalnością (koszty wynagrodzeń, administracyjne, emisji znaków pieniężnych oraz amortyzacji). Wynik z odsetek w 2024 r. był ujemny, lecz poprawił się w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to związane m.in. z wyższym dodatnim wynikiem z odsetek osiągniętym na rynkach zagranicznych, na których inwestowane są rezerwy dewizowe (wyższa rentowność na rynkach zagranicznych w 2024 r. niż w 2023 r.), przy jednocześnie wyższych kosztach prowadzenia polityki pieniężnej NBP. Z kolei niższa aprecjacja złotego do walut obcych na koniec 2024 r. (rok do roku) niż na koniec 2023 r. przyczyniła się do podwyższenia wyniku z tytułu operacji finansowych na skutek niższych kosztów niezrealizowanych z wyceny pozycji walutowych na koniec 2024 r.

15.3.1. Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi

Przychody i koszty związane z instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych dotyczą głównie odsetek od dłużnych papierów wartościowych i lokat (prezentowanych w wyniku z odsetek), wyniku ze sprzedaży oraz wyceny cenowej (tylko kosztów wyceny⁸) dłużnych papierów wartościowych i ETF, dywidendy od ETF, a także wyniku z tytułu instrumentów finansowych pozabilansowych (prezentowanych w wyniku z operacji finansowych⁹). Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi jest w dużym stopniu uwarunkowany kształtowaniem się czynników pozostających poza kontrolą NBP. Należą do nich przede wszystkim: wielkość napływających z zagranicy środków w walutach obcych oraz sytuacja na rynkach finansowych – wzajemne relacje kursów walut rezerwowych i względem złotego, stopy procentowe

⁸ Papiery wartościowe w walutach obcych, z wyjątkiem portfela papierów dłużnych utrzymywanych do dnia zapadalności, są wyceniane według średniej ceny rynkowej lub na podstawie stawek krzywej rentowności (jeśli ceny rynkowe nie są dostępne). Zgodnie z zasadą ostrożności przychody z wyceny są ujmowane w pasywach bilansu NBP (jako element kapitału NBP) i nie zwiększają wyniku finansowego NBP.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

⁹ Dotyczy wyceny instrumentów pochodnych wykorzystywanych w związku z zarządzaniem rezerwami walutowymi.

na rynkach zagranicznych, wartości indeksów akcyjnych. Na wynik zarządzania rezerwami dewizowymi oddziałuje również przyjęta struktura walutowa rezerw i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych.

Tabela 15.11. Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi w 2024 i 2023 r. w podziale na waluty i instrumenty (w mld zł)

2024	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	9,1	4,3	2,6	2,1	1,8	1,1	0,7	21,8
Lokaty terminowe	0,8	1,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	2,6
Transakcje <i>reverse repo</i>	0,9	1,0	0,8	0,4	0,1	-	-	3,2
Transakcje <i>repo</i>	-0,9	-0,9	-0,8	-0,4	-0,1	-	-	-3,0
Dłużne papiery wartościowe	8,3	3,0	2,6	2,1	1,8	0,8	0,5	19,0
Inne	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-1,8	0,3	-0,6	0,2	-0,0	-0,5	0,0	-2,5
Zrealizowane różnice cenowe	-0,5	0,3	-0,0	0,2	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-1,2	-0,0	-0,6	-0,0	-0,1	-0,5	-	-2,4
RZiS.4. Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	-	-	0,5
Wynik finansowy za rok obrotowy	7,5	4,7	2,1	2,3	1,8	0,6	0,8	19,8
2023	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	9,0	3,5	2,5	2,1	1,7	1,0	0,7	20,5
Lokaty terminowe	0,8	0,7	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	2,0
Transakcje <i>reverse repo</i>	1,0	0,8	0,7	0,2	0,1	-	-	2,8
Transakcje <i>repo</i>	-1,0	-0,7	-0,6	-0,2	-0,1	-	-	-2,6
Dłużne papiery wartościowe	8,1	2,8	2,4	2,1	1,6	0,7	0,5	18,4
Inne	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-0,4	0,4	-0,7	-0,2	-0,4	-0,2	-0,0	-1,6
Zrealizowane różnice cenowe	-0,3	0,5	-0,6	-0,2	-0,4	-0,1	-0,0	-1,1
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-0,1	-0,1	-0,1	-0,0	-0,1	-0,2	-0,0	-0,5
RZiS.4. Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Wynik finansowy za rok obrotowy	8,6	4,0	1,8	1,9	1,3	0,7	0,7	18,9
Zmiana wyniku finansowego roku bieżącego	-1,1	0,7	0,3	0,4	0,5	-0,1	0,1	0,9

* Uwzględniono również odsetki od lokat terminowych w złocie, które są naliczane i wypłacane w USD.

Głównymi przyczynami wzrostu wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi w 2024 r. w porównaniu z poprzednim rokiem były: wzrost poziomu aktywów w walutach obcych oraz wyższa średnioroczna rentowność na rynkach zagranicznych. Uwarunkowania rynkowe przełożyły się na wzrost wyniku z odsetek od posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych oraz lokat.

15.3.2. Różnice kursowe walut obcych i złota oraz aktualizacja rezerwy kursowej

Wpływ zmian kursów walut obcych i złota na wynik finansowy NBP zależy od kształtowania się kursu złotego do walut obcych i złota zarówno w trakcie roku (zrealizowane różnice), jak i na dzień bilansowy (niezrealizowane różnice z wyceny zasobów walut obcych i złota). Zrealizowane różnice kursowe są prezentowane w wyniku z operacji finansowych. Na koniec roku wpływ na wynik finansowy NBP z tytułu posiadanych walut obcych i złota jest jednak asymetryczny, podobnie jak w przypadku wyceny papierów wartościowych. Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych i złota (koszty niezrealizowane) pomniejszają wynik z operacji finansowych. Z kolei dodatnie różnice (przychody niezrealizowane) zwiększają kapitał NBP i nie są ujmowane w wyniku finansowym NBP.

Różnice kursowe są najbardziej zmiennym elementem wyniku finansowego NBP. Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2024 r. dotyczył głównie transakcji sprzedaży USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD. W porównaniu z poprzednim rokiem wynik ten wzrósł o 2,1 mld zł (76,1%), głównie na skutek kształtowania się średniorocznej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu (niższa średnioroczna ujemna różnica dla AUD, NZD, EUR, CAD i NOK, oraz wystąpienie dodatniej różnicy dla GBP), przy jednocześnie niższym wolumenie sprzedaży wszystkich podstawowych walut obcych.

Tabela 15.12. Różnice kursowe walut obcych i złota oraz wynik z tytułu rezerwy kursowej w 2024 i 2023 r. (w mld zł)

2024	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	0,8	-1,9	0,2	-2,1	-2,3	-1,9	-1,1	0,0	0,0	-8,3
Różnice kursowe	0,8	-1,9	0,2	-2,1	-2,3	-1,9	-1,1	0,0	0,0	-8,3
– zrealizowane różnice kursowe	0,8	-0,4	0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,3	0,0	0,0	-0,7
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	-	-1,5	-	-1,9	-2,0	-1,4	-0,8	-	-0,0	-7,7
RZiS.11. Wynik z rezerwy kursowej										-

2023	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-5,4	-6,7	-3,7	-4,7	-4,6	-4,1	-1,8	0,0	-0,1	-31,0
Różnice kursowe	-5,4	-6,7	-3,7	-4,7	-4,6	-4,1	-1,8	0,0	-0,1	-31,0
– zrealizowane różnice kursowe	2,5	-1,0	-0,3	-0,5	-0,9	-1,5	-0,9	0,0	-0,0	-2,7
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	-7,9	-5,6	-3,4	-4,2	-3,6	-2,6	-0,9	-	-0,0	-28,2
RZiS.11. Wynik z rezerwy kursowej										15,1
Zmiana wyniku z operacji finansowych	6,2	4,8	3,9	2,6	2,3	2,3	0,6	-0,0	0,1	22,6
Zmiana wyniku z rezerwy kursowej										-15,1

Rezerwa kursowa zabezpiecza bank centralny przed materializacją ryzyka kursowego i jej negatywnym wpływem na wynik finansowy (niekorzystny wpływ na wartość aktywów

w walutach obcych ma aprecjacja kursu złotego). W 2023 r. NBP rozwiązał w całości rezerwę kursową na pokrycie kosztów z niezrealizowanych różnic kursowych w kwocie 15,1 mld zł.

15.3.3. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej

Głównym instrumentem prowadzonej polityki pieniężnej w warunkach nadpłynności krajowego sektora bankowego były bony pieniężne. W związku z emisją bonów pieniężnych NBP ponosi koszty dyskonta (są one prezentowane w wyniku z odsetek). Poziom kosztów prowadzonej polityki pieniężnej zależy głównie od nadpłynności sektora bankowego oraz poziomu stóp procentowych, stopy rezerwy obowiązkowej i stopy jej oprocentowania ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej. Skutkiem działań zmniejszających negatywny wpływ pandemii COVID-19, prowadzonych przez NBP w latach 2020–2021, był natomiast dodatni wynik z tytułu odsetek od skupionych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej (odsetki, dyskonto i premia).

Tabela 15.13. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w 2024 i 2023 r. (w mld zł)

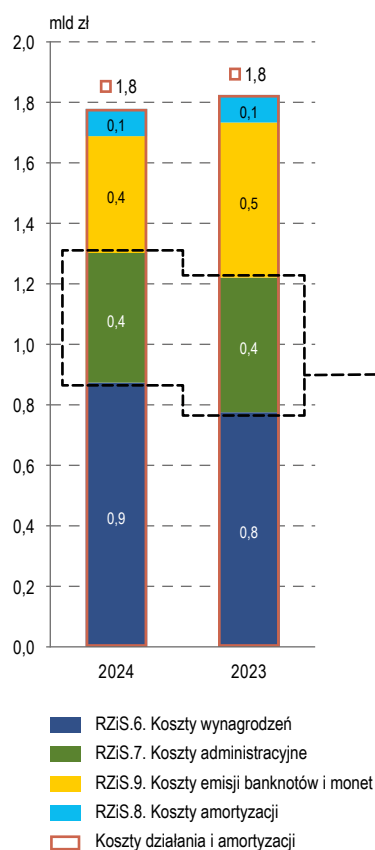
	2024	2023	Zmiana
RZiS.1. Wynik z odsetek	-21,2	-20,6	-0,5
Bony pieniężne NBP	-18,7	-18,1	-0,6
Rezerwa obowiązkowa	-4,3	-4,4	0,1
Depozyt na koniec dnia	-0,3	-0,3	0,0
Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	2,1	2,2	-0,1
Inne	0,0	0,0	-0,0

W 2024 r. NBP odnotował ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej. Spadek wyniku w porównaniu z poprzednim rokiem wiązał się przede wszystkim z wyższymi kosztami dyskonta od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych, co jest skutkiem wzrostu średniorocznego poziomu bonów pieniężnych.

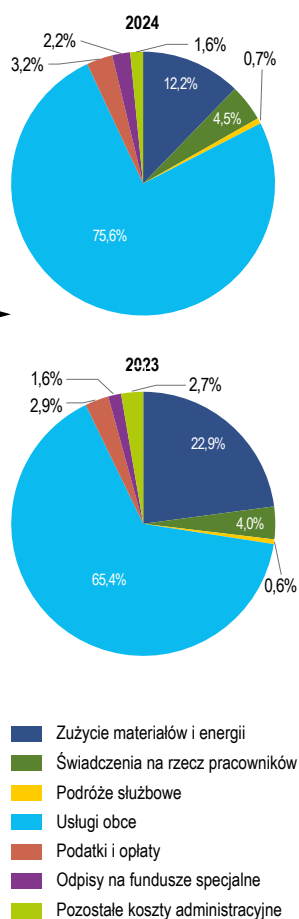
15.3.4. Koszty działania i amortyzacji

W 2024 r. NBP odnotował spadek kosztów działania i amortyzacji o 0,05 mld zł (2,5%) w stosunku do 2023 r. Było to związane m.in. z niższymi kosztami emisji znaków pieniężnych (tj. kosztami produkcji banknotów i monet) oraz niższymi kosztami administracyjnymi przy jednocześnie wyższych kosztach wynagrodzeń zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową. Koszty emisji znaków pieniężnych zależą przede wszystkim od liczby zamówionych banknotów i monet oraz cen ich zakupu, a także od kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet.

Wykres 15.10. Struktura kosztów działania i amortyzacji w 2024 i 2023 r.

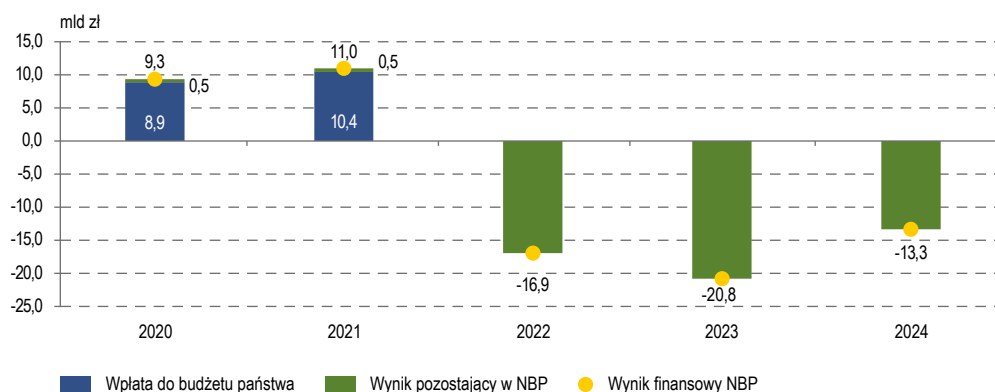
Wykres 15.11. Struktura kosztów administracyjnych w 2024 i 2023 r.

15.3.5. Podział wyniku finansowego oraz wpłata z zysku do budżetu państwa

Wynik finansowy NBP za 2024 r. był ujemny i wyniósł -13,3 mld zł. Strata za 2024 r. powiększy niepokryte straty wykazywane w kapitale NBP w pozycji *Straty z lat ubiegłych*.

Wykres 15.12. Wynik finansowy i wpłata z zysku do budżetu państwa w latach 2020–2024 (w mld zł)

Uwaga: wykres prezentuje wynik finansowy za dany rok. Wpłata do budżetu państwa jest dokonywana w kolejnym roku, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów.

Renta mennicza

Z emisją pieniądza gotówkowego wiążą się koszty zakupu banknotów i monet. W przeciwieństwie do zobowiązań NBP pieniądź w obiegu nie podlega oprocentowaniu, a tym samym nie generuje dla NBP kosztów z tytułu odsetek. Pozyskane w zamian aktywa finansowe są natomiast źródłem określonych przychodów dla NBP.

Przychody osiągnięte z aktywów, których źródłem finansowania jest wyemitowany pieniądź w obiegu, pomniejszone o koszty emisji, nazywa się rentą menniczą. Stanowią one dochód z emisji pieniądza (*seigniorage*).

Głównym składnikiem aktywów NBP są rezerwy dewizowe (w tym złoto), a od 2020 r. również dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej. Z tego względu można przyjąć w uproszczeniu, że dochodem z emisji pieniądza będzie część wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi, w tym z różnic kursowych, oraz wyniku z tytułu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, odpowiadająca udziałowi zobowiązań z tytułu emisji pieniądza w sumie aktywów NBP, pomniejszona o koszty emisji znaków pieniężnych. W 2024 r. tak oszacowana renta mennicza wyniosła 6,8 mld zł (-3,1 mld zł w 2023 r.).

15.3.6. Rachunek zysków i strat NBP – zestawienie pięcioletnie

Na wartość wyniku finansowego NBP największy wpływ ma utrzymywanie rezerw dewizowych (stopy zwrotu z ich inwestowania oraz zmiany kursów walut obcych), a także wielkość

operacji polityki pieniężnej oraz krajowe stopy procentowe. Zmiany wyniku finansowego najczęściej są spowodowane wahaniami kursów walut obcych względem złotego. Ponadto na wynik finansowy wpływają zmiany rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz poziom krajowych stóp procentowych.

Tabela 15.14. Rachunek zysków i strat NBP w latach 2020–2024 (w mld zł)

	2024	2023	2022	2021	2020
RZIS.1. Wynik z odsetek	-1,4	-1,6	-5,8	2,3	3,1
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	-10,8	-32,6	-11,2	16,6	10,5
RZIS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0	-0,0	0,0	0,0
RZIS.4. Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
RZIS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,9	-0,8	-0,7	-0,6	-0,6
RZIS.7. Koszty administracyjne	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2
RZIS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
RZIS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3
RZIS.10. Pozostałe koszty	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Zysk/strata za rok obrotowy przed wynikiem z rezerwy kursowej	-13,3	-35,9	-18,4	17,6	12,5
RZIS.11. Wynik z rezerwy kursowej	-	15,1	1,4	-6,6	-3,2
Zysk/strata za rok obrotowy	-13,3	-20,8	-16,9	11,0	9,3

Załącznik 1

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Tabela Z1. PKB i jego komponenty w latach 2016–2024

	2024		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024			
	Ceny bieżące (mld zł)	proc. PKB	Roczna dynamika (w proc., ceny stałe roku poprzedniego)												
													I kw.	II kw.	III kw.
PKB	3641,2	100,0	3,0	5,2	6,2	4,6	-2,0	6,9	5,3	0,2	2,9	2,2	3,2	2,8	3,4
Popyt krajowy	3495,3	96,0	2,3	5,4	6,6	3,5	-2,8	8,6	4,8	-3,0	4,2	1,9	4,9	4,6	5,3
Spożycie	2852,4	78,3	3,4	5,3	4,5	4,0	-1,3	5,9	4,0	0,9	4,3	5,3	6,1	1,3	4,6
Spożycie gospodarstw domowych	2060,1	56,6	3,7	6,1	4,6	3,3	-3,4	6,2	5,0	-0,3	3,1	4,3	4,5	0,2	3,5
Akumulacja	642,8	17,7	-1,4	5,8	14,7	1,7	-8,1	19,4	7,7	-16,6	4,0	-17,0	-1,1	20,8	7,3
Nakłady brutto na środki trwałe	614,8	16,9	-7,4	1,8	13,7	7,5	-3,0	1,5	1,7	12,7	-2,2	3,6	3,9	-4,3	-6,9
Eksport	1905,4	52,3	9,0	9,1	6,8	5,3	-1,1	12,3	7,4	3,7	2,0	3,3	4,5	0,0	0,2
Import	1759,5	48,3	7,7	9,8	7,5	3,2	-2,5	16,3	6,8	-1,5	4,2	2,9	7,6	3,1	3,5
Wartość dodana	3237,1	88,9	2,9	5,0	6,2	4,5	-2,1	6,6	5,5	1,3	2,2	1,9	2,2	2,3	2,5
Przemysł	742,8	20,4	4,5	1,9	4,9	4,9	-3,5	1,1	7,4	-0,8	1,0	0,1	0,7	1,2	1,7
Budownictwo	216,8	6,0	-4,3	-0,4	12,4	0,8	-7,3	7,8	2,4	0,1	-6,7	-10,8	-6,3	-3,0	-7,8
Usługi rynkowe i rolnictwo	1760,3	48,3	3,8	8,1	6,2	5,4	-2,1	8,6	6,9	2,3	3,4	3,5	3,6	2,8	3,8
Usługi nierynkowe	517,2	14,2	1,0	2,9	5,6	2,8	3,5	8,2	-1,0	2,0	4,6	3,8	4,2	4,7	5,6
Wkład do rocznej dynamiki PKB (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)															
Popyt krajowy	-	-	2,3	5,3	6,4	3,4	-2,6	8,1	4,7	-2,4	4,0	1,8	4,5	4,4	5,0
Spożycie	-	-	2,6	4,1	3,5	3,1	-1,1	4,5	3,0	0,5	3,3	4,2	4,7	1,1	3,3
Spożycie gospodarstw domowych	-	-	2,1	3,6	2,7	2,0	-2,0	3,5	2,8	-0,1	1,7	2,6	2,6	0,1	1,7
Akumulacja	-	-	-0,3	1,2	2,9	0,1	-1,5	3,6	1,7	-2,9	0,7	-2,4	-0,2	3,3	1,7
Nakłady brutto na środki trwałe	-	-	-1,5	0,3	2,4	1,2	-0,4	0,2	0,3	1,7	-0,4	0,5	0,6	-0,7	-1,7
Eksport netto	-	-	0,7	-0,1	-0,2	1,2	0,6	-1,2	0,6	2,6	-1,1	0,4	-1,3	-1,6	-1,6
Wkład do rocznej dynamiki wartości dodanej (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)															
Przemysł	-	-	1,2	0,5	1,2	1,2	-0,9	0,3	1,9	-0,2	0,3	0,0	0,2	0,3	0,5
Budownictwo	-	-	-0,4	0,0	0,9	0,1	-0,6	0,6	0,2	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,2	-0,6
Usługi rynkowe i rolnictwo	-	-	1,9	4,1	3,2	2,8	-1,1	4,5	3,6	1,2	1,7	1,8	1,9	1,6	1,8
Usługi nierynkowe	-	-	0,1	0,4	0,8	0,4	0,5	1,3	-0,2	0,3	0,7	0,7	0,6	0,7	0,8

Uwagi: Usługi rynkowe i rolnictwo obejmują sekcje A, G-N i R-U klasyfikacji PKD: rolnictwo, handel, transport, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację, działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, działalność profesjonalną, naukową i techniczną, administrowanie i działalność wspierającą, kulturę, rozrywkę i rekreację, pozostałą działalność usługową, działalność gospodarstw domowych oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

Usługi nierynkowe obejmują sekcje O, P i Q klasyfikacji PKD: administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukację, a także ochronę zdrowotną i pomoc społeczną. Wkłady do dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej mogą nie sumować się do łącznej dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej ze względu na zaokrąglenia.

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI

	Wagi 2024 proc.	Roczna dynamika (w proc.)													
		2024												średnio w 2024 r.	średnio w 2023 r.
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	3,7	2,8	2,0	2,4	2,5	2,6	4,2	4,3	4,9	5,0	4,7	4,7	3,6	11,4
Inflacja bazowa	54,5	6,2	5,4	4,6	4,1	3,8	3,6	3,8	3,7	4,3	4,1	4,3	4,0	4,3	10,1
Towary nieżywnościowe	28,5	4,9	3,9	2,8	2,2	1,5	1,4	1,6	1,5	2,0	1,7	1,7	1,6	2,2	9,1
Usługi	26,0	7,6	7,0	6,6	6,2	6,2	6,1	6,2	6,2	6,8	6,7	7,2	6,6	6,6	11,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,6	4,9	2,7	0,3	1,9	1,6	2,5	3,2	4,1	4,7	4,9	4,8	4,8	3,3	15,1
Przetworzona	15,2	4,5	3,3	1,9	3,0	2,6	3,3	3,8	4,5	4,9	5,1	5,2	5,8	4,0	15,7
Nieprzetworzona	12,4	5,3	1,9	-1,6	0,4	0,3	1,5	2,6	3,6	4,5	4,7	4,3	3,6	2,5	14,3
Energia	17,9	-4,9	-4,2	-3,2	-1,9	0,0	-0,6	7,1	6,3	6,9	7,7	5,6	6,6	2,0	9,8
Nośniki energii	11,8	-3,1	-3,0	-2,5	-2,2	-1,9	-1,6	10,1	10,4	11,4	11,5	11,7	12,0	4,3	17,5
Energia elektryczna	4,4	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	18,5	18,5	21,2	21,2	21,2	21,2	9,5	21,4
Gaz	2,9	-2,5	-2,1	-1,8	-1,5	-1,1	-0,9	16,1	16,6	16,9	16,7	16,8	17,0	7,4	15,9
Opał	2,2	-20,0	-18,2	-16,1	-15,2	-13,9	-12,8	-11,4	-9,7	-9,4	-9,1	-8,1	-6,3	-12,8	-2,2
Energia ciepła	2,4	11,6	8,7	7,5	7,5	7,2	6,8	6,7	6,1	5,9	6,2	5,9	5,5	7,1	33,3
Paliwa	6,1	-8,3	-6,4	-4,5	-1,2	3,6	1,6	1,2	-1,7	-2,0	0,0	-6,0	-3,9	-2,4	-4,0
Według 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,6	4,9	2,7	0,3	1,9	1,6	2,5	3,2	4,1	4,7	4,9	4,8	4,8	3,3	15,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	5,7	8,7	6,7	5,2	4,6	4,1	3,9	4,4	4,3	4,4	4,3	3,9	3,3	4,8	11,1
Odzież i obuwie	3,9	3,0	2,6	1,1	0,4	-0,2	-0,9	-1,0	-1,4	-1,8	-1,8	-1,4	-1,7	-0,3	6,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	20,4	1,3	1,1	1,3	1,4	1,6	1,7	8,7	9,0	9,7	9,7	9,9	10,1	5,5	14,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	4,9	4,8	4,0	2,6	2,2	1,4	1,7	1,7	1,4	1,2	0,4	0,9	0,4	1,9	10,4
Zdrowie	5,4	4,5	4,5	4,0	3,9	2,8	2,8	3,0	2,7	6,1	5,9	5,3	5,5	4,2	8,4
Transport	9,3	-5,0	-4,0	-2,9	-1,6	2,2	0,6	0,6	-1,4	-1,5	-0,4	-4,1	-3,3	-1,8	0,1
Łączność	4,3	5,7	3,5	2,6	1,7	2,2	1,2	1,2	1,0	2,6	1,3	4,1	4,1	2,6	8,3
Rekreacja i kultura	6,3	5,0	4,4	4,1	4,5	3,7	3,8	3,8	4,1	5,4	5,5	6,1	5,5	4,7	11,6
Edukacja	0,9	9,5	9,2	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,2	9,3	9,2	9,1	12,6
Restauracje i hotele	5,6	9,4	8,9	8,6	8,3	7,9	7,7	7,6	7,5	7,4	7,2	7,0	6,8	7,8	13,8
Inne towary i usługi	5,8	6,9	6,7	5,4	5,1	3,7	4,3	4,0	4,2	3,6	4,0	3,3	3,1	4,5	11,6

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI (cd).

	Wagi 2024 proc.	Wkład do rocznej dynamiki CPI (w pkt proc.)													
		2024												średnio w 2024 r.	średnio w 2023 r.
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	3,7	2,8	2,0	2,4	2,5	2,6	4,2	4,3	4,9	5,0	4,7	4,7	3,6	11,4
Inflacja bazowa	54,5	3,3	2,9	2,5	2,2	2,0	2,0	2,1	2,1	2,4	2,3	2,4	2,2	2,4	5,5
Towary nieżywnościowe	28,5	1,4	1,1	0,8	0,6	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	2,7
Usługi	26,0	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,8	1,8	1,9	1,7	1,7	2,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,6	1,3	0,7	0,1	0,5	0,4	0,7	0,9	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3	0,9	4,1
Przetworzona	15,2	0,7	0,5	0,3	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,6	2,4
Nieprzetworzona	12,4	0,7	0,2	-0,2	0,1	0,0	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,3	1,7
Energia	17,9	-0,9	-0,8	-0,6	-0,3	0,0	-0,1	1,2	1,1	1,2	1,3	1,0	1,2	0,4	1,8
Nośniki energii	11,8	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	0,5	2,1
Energia elektryczna	4,4	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,4	0,9
Gaz	2,9	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,4
Opał	2,2	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,3	-0,1
Energia ciepła	2,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,8
Paliwa	6,1	-0,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,2	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,4	-0,2	-0,1	-0,3
Według 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,6	1,3	0,7	0,1	0,5	0,4	0,7	0,9	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3	0,9	4,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	5,7	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,6
Odzież i obuwie	3,9	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	20,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	1,8	1,8	2,0	2,0	2,0	2,0	1,1	2,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	4,9	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5
Zdrowie	5,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,5
Transport	9,3	-0,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,2	0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,4	-0,3	-0,2	0,0
Łączność	4,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,4
Rekreacja i kultura	6,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,7
Edukacja	0,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Restauracje i hotele	5,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,7
Inne towary i usługi	5,8	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,6

Uwaga: Podana w tabeli inflacja bazowa oznacza inflację CPI po wyłączeniu cen żywności i energii.

Źródło: dane GUS i obliczenia NBP.

Tabela Z3. Bilans płatniczy w latach 2016–2024 (w mln zł)

Bilans płatniczy	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rachunek bieżący	-19 588	-23 319	-42 373	-6 208	56 557	-35 876	-69 630	61 711	7 562
Saldo obrotów towarowych	-5 812	-20 464	-47 990	-18 733	31 444	-35 439	-103 240	22 017	-27 326
Saldo usług	60 802	76 758	91 427	103 068	101 085	120 649	168 707	179 140	173 264
Saldo dochodów pierwotnych	-72 879	-85 007	-90 867	-95 547	-87 450	-116 955	-121 949	-130 187	-122 631
Saldo dochodów wtórnych	-1 699	5 394	5 057	5 004	11 478	-4 131	-13 148	-9 259	-15 745
Rachunek kapitałowy	17 882	22 313	34 135	38 170	41 456	20 582	5 881	4 192	9 855
Rachunek finansowy	12 427	-11 951	-4 186	17 383	76 505	-17 489	-70 583	65 874	-27 007
Saldo inwestycji bezpośrednich	-15 282	-31 834	-62 628	-52 172	-58 499	-105 390	-127 177	-83 396	-42 090
Saldo inwestycji portfelowych	-14 247	-17 162	15 998	46 508	29 424	45 256	-11 275	20 094	-44 490
Saldo pozostałych inwestycji	-48 078	71 853	20 642	-11 147	37 623	-16 177	9 032	30 382	-63 880
Pochodne instrumenty finansowe	766	-4 256	-4 760	-5 364	-4 253	-13 671	-2 369	11 919	5 909
Oficjalne aktywa rezerwowe	89 268	-30 552	26 562	39 558	72 210	72 493	61 206	86 875	117 544
Saldo błędów i opuszczeń	14 133	-10 945	4 052	-14 579	-21 508	-2 195	-6 834	-29	-44 424

Źródło: dane NBP.

Tabela Z4. Wybrane wskaźniki nierównowagi zewnętrznej w latach 2016–2024

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo obrotów bieżących/PKB (w proc.)	-1,0	-1,2	-2,0	-0,3	2,4	-1,3	-2,2	1,8	0,2
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB (w proc.)	-0,1	-0,1	-0,4	1,4	4,1	-0,6	-2,1	1,9	0,5
Saldo obrotów towarowych i usług/PKB (w proc.)	2,9	2,8	2,0	3,6	5,6	3,2	2,1	5,9	4,0
Oficjalne aktywa rezerwowe (w miesiącach importu towarów i usług)	6,5	4,8	4,9	5,2	6,3	5,6	4,7	5,1	6,2
Zadłużenie zagraniczne brutto/PKB (w proc.)	76,3	66,9	63,6	58,4	60,1	56,0	53,3	49,4	51,7
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto/PKB (w proc.)	-60,0	-60,7	-55,0	-49,2	-44,5	-40,6	-34,6	-31,6	-29,0

Źródło: dane NBP i GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z5. Agregat monetarny M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pieniądz M3	1 265 662	1 324 369	1 446 093	1 565 575	1 822 728	1 984 816	2 091 255	2 268 221	2 480 001
Operacje z przyzreczeniem odkupu	6 239	6 478	11 240	6 809	2 836	5 821	4 920	5 387	5 986
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	3 211	5 043	6 620	6 117	5 143	4 498	8 087	3 614	4 919
Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pieniądz M2	1 256 212	1 312 847	1 428 233	1 552 648	1 814 749	1 974 497	2 078 248	2 259 220	2 469 096
Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	440 908	406 473	415 880	397 776	283 035	249 710	493 347	574 085	610 354
Gospodarstwa domowe	302 917	279 207	282 755	277 564	190 210	147 790	302 448	364 102	386 003
Pozostałe instytucje finansowe	23 244	22 190	24 489	26 225	19 600	18 283	30 825	40 048	29 193
Przedsiębiorstwa niefinansowe	99 234	88 269	87 586	82 830	65 214	74 747	138 282	150 459	169 943
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	7 251	7 515	7 779	7 373	3 886	3 178	7 287	10 012	9 444
Instytucje samorządowe	5 887	6 046	4 562	3 244	3 272	4 332	9 190	7 511	11 228
Fundusze zabezpieczenia społecznego	2 375	3 245	8 710	540	853	1 380	5 317	1 953	4 544
Pieniądz M1	815 304	906 375	1 012 353	1 154 872	1 531 714	1 724 787	1 584 901	1 685 134	1 858 742
Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	174 401	184 486	203 212	224 073	306 809	340 406	353 708	362 609	399 102
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	640 903	721 888	809 141	930 799	1 224 904	1 384 380	1 231 193	1 322 526	1 459 641
Gospodarstwa domowe	402 001	453 227	523 307	603 824	786 844	898 211	776 517	838 522	939 874
Pozostałe instytucje finansowe	25 899	31 589	32 800	26 065	31 196	37 769	33 564	37 850	45 913
Przedsiębiorstwa niefinansowe	169 753	187 139	199 722	233 409	311 223	340 367	325 017	353 356	353 828
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	14 912	16 426	18 290	19 471	25 717	28 311	28 174	28 928	29 937
Instytucje samorządowe	25 255	26 744	27 722	33 936	50 999	67 733	57 903	53 613	75 794
Fundusze zabezpieczenia społecznego	3 084	6 764	7 299	14 093	18 926	11 990	10 018	10 256	14 294

MIF – monetarne instytucje finansowe.

Źródło: dane NBP.

Tabela Z6. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Aktywa zagraniczne netto	234 209	232 528	290 278	344 825	428 689	525 127	639 095	734 069	869 892
Aktywa zagraniczne	572 727	483 804	544 419	590 795	700 775	816 705	971 076	1 074 181	1 242 099
Pasywa zagraniczne	338 519	251 276	254 141	245 969	272 087	291 579	331 981	340 113	372 207
Należności	1 137 243	1 175 789	1 264 010	1 324 871	1 385 186	1 452 454	1 470 517	1 479 601	1 535 517
Kredyty i inne należności	1 076 440	1 113 993	1 197 892	1 259 552	1 262 829	1 327 636	1 346 044	1 345 345	1 411 870
Gospodarstwa domowe	665 062	676 362	723 233	766 334	789 087	826 552	794 280	776 627	797 856
Pozostałe instytucje finansowe	58 546	65 782	74 182	83 732	81 788	96 150	113 376	137 384	158 354
Przedsiębiorstwa niefinansowe	314 533	333 362	358 589	366 114	348 096	362 898	398 062	385 918	406 702
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6 485	6 946	7 296	7 621	7 995	8 359	8 496	8 266	8 392
Instytucje samorządowe	31 814	31 541	34 592	35 750	35 863	33 676	31 829	37 150	40 565
Fundusze zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	48 020	47 502	47 610	46 910	103 687	108 951	110 198	120 506	108 302
Pozostałe instytucje finansowe	3 959	3 496	3 500	3 164	61 781	66 655	65 696	71 042	55 485
Przedsiębiorstwa niefinansowe	25 423	24 941	22 584	19 637	16 529	17 090	16 456	13 681	12 803
Instytucje samorządowe	18 638	19 064	21 526	24 109	25 377	25 206	28 046	35 783	40 013
Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, w tym:	12 783	14 294	18 508	18 409	18 669	15 867	14 275	13 749	15 346
Pozostałe instytucje finansowe	10 601	12 070	15 676	15 882	16 252	13 702	12 426	12 246	14 038
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 182	2 222	2 831	2 526	2 416	2 158	1 848	1 473	1 278
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	253 371	268 824	275 697	310 283	411 635	388 064	341 747	414 300	458 284
Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego, w tym:	311 159	321 398	346 352	383 746	533 733	536 411	504 185	580 236	671 698
Kredyty	961	1 011	1 043	1 127	1 287	1 614	1 625	1 898	2 055
Dłużne papiery wartościowe	259 586	267 216	293 297	331 138	475 229	475 925	438 982	514 430	598 728
Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	57 788	52 574	70 655	73 464	122 099	148 347	162 438	165 936	213 413
Długoterminowe zobowiązania finansowe	389 984	374 963	407 306	438 021	505 957	501 988	487 265	515 848	624 642
Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	25 189	25 784	25 676	28 812	28 956	26 039	26 771	27 105	24 054
Gospodarstwa domowe	19 839	21 344	21 836	25 362	25 549	23 334	24 605	25 016	22 411
Pozostałe instytucje finansowe	4 452	3 483	2 939	2 541	2 312	1 243	630	516	409
Przedsiębiorstwa niefinansowe	777	789	772	784	948	1 311	1 376	1 453	1 071
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	102	144	100	100	118	126	137	94	99
Instytucje samorządowe	19	24	29	26	28	25	23	26	65
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	53 782	69 762	72 267	78 530	106 207	117 215	124 363	150 698	205 297
Kapitał i rezerwy	311 013	279 417	309 363	330 679	370 794	358 733	336 131	338 045	395 291
Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	52 610	53 221	54 777	61 958	65 391	65 037	66 972	71 506	75 099
Saldo pozostałych pozycji netto	-21 788	-31 031	-31 364	-38 341	37 785	56 121	60 190	84 593	165 852

Źródło: dane NBP.

Załącznik 2

Lista wybranych publikacji pracowników NBP

Lista wybranych publikacji pracowników NBP

W czasopismach z bazy *Web of Science*¹ (tzw. lista filadelfijska) ukazały się:

- Marcin Bielecki, Michał Brzoza-Brzezina, Aneta Błażejowska, Kamila Kuźniemska-Pawlak, Grzegorz Szafranski, *Estimates and Projections of the Natural Rate of Interest for Poland and the Euro Area*, „Gospodarka Narodowa. The Polish Journal of Economics”, 319(3), s. 1–32.
- James Bullard, Aarti Singh, Jacek Suda, *Optimal Macroeconomic Policies in a Heterogeneous World*, „IMF Economic Review”, 72(3), s. 991–1041.
- Anna Dobrzańska, Paweł Smaga, *Assessment of macroprudential strategy documents: Are they ready for the challenges ahead?*, „Journal of Banking Regulation”, 25, s. 437–450.
- Michał Gradzewicz, Janusz Jabłonowski, Michał Sasiela, Zbigniew Żółkiewski, *The impact of energy price increases on the Polish economy*, „Energy Economics”, 140.
- Michał Gradzewicz, Jakub Mućk, *Unravelling the Markups Changes: The Role of Price Elasticity of Demand and Concentration*, „Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics”, 16(3), s. 255–283.
- Karol Szafranek, Grzegorz Szafranski, Agnieszka Leszczyńska-Pachessa, *Inflation returns. Revisiting the role of external and domestic shocks with Bayesian structural VAR*, „International Review of Economics & Finance”, 93(A), s. 789–810.

Inne publikacje naukowe:

- Anna Dobrzańska, *Towards the enhanced role of deposit guarantee schemes in the European Union crisis management framework*, „Bezpieczny Bank (Safe Bank)”, 93(4), s. 7–30.
- Michał Hebdzyński, *Price-setting factors or revealed preferences? How to understand the results of hedonic models and hedonic indices of the housing rental market that base on listings data?*, „Bank i Kredyt”, 55(4), s. 519–550.
- Mariusz Kapuściński, *The short-term effects of changes in capital regulations in Poland*, „Bank i Kredyt”, 55(3), s. 255–286.
- Cezary Kochalski, Krzysztof Kruszewski, Mikołaj Szadkowski, *Pomiar konsekwencji finansowych działalności banku centralnego*, „Bank i Kredyt”, 55(5), s. 551–574.

¹ Web of Science Master Journal List: Science Citation Index Expanded (SCIE), Social Sciences Citation Index (SSCI), Emerging Sources Citation Index (ESCI).

- Paweł Kowalewski, *Monetary processes in the world economy following the end of the Bretton Woods System*, „Bank i Kredyt”, 55(6), s. 697–730.
- Paweł Kowalewski, *Relationship between central banks’ activities and their profitability*, „Bank i Kredyt”, 55(3), s. 221–254.
- Paweł Kowalewski, Dominik A. Skopiec, *Price processes in the global gold market*, „Bank i Kredyt”, 55(4), s. 381–424.
- Paweł Kowalewski, Mikołaj Szadkowski, *The role of net financial assets in the euro area in the scope of Agreement on Net Financial Assets (ANFA)*, „Bank i Kredyt”, 55(2), s. 99–162.
- Joanna Niedźwiedzińska, *Strategia celu inflacyjnego a problem wysokiej inflacji – czy uwarunkowania instytucjonalne mają znaczenie?*, „Bank i Kredyt” 55(4), s. 425–458.
- Łukasz Sobora, *Nadzór bankowy i jego miejsce w krajach Unii Europejskiej*, „Bank i Kredyt”, 55(2), s. 163–180.
- Jacek Suder, *Perspektywy internacjonalizacji chińskiego renminbi*, „Bank i Kredyt”, 55(6), s. 785–808.

W serii wydawniczej *Materiały i Studia* ukazały się:

- Katarzyna Saczuk, Olga Zajkowska, *Pomiar aktywności zawodowej wobec pandemii i zmian metodologicznych*².
- Arkadiusz Jan Derkacz, *Preferencje najemców mieszkań w Polsce. Raport z badania 2024 r.*

W serii wydawniczej *NBP Working Papers* ukazały się:

- William A. Allen, *The Hilton Young mission of ‘money doctors’ from Britain to Poland, 1923–1924*.
- Aneta Hryckiewicz, Kinga B. Tchorzewska, Marcin Borsuk, Dimitrios P. Tsomocos, *Navigating the Digital Frontier: Unraveling the Impact of Bank Technology Innovations on Idiosyncratic and Systemic Risks*.
- Michał Gradzewicz, Janusz Jabłonowski, Michał Sasiela, Zbigniew Żółkiewski, *Measuring labor share for Poland – does heterogeneity of labor compensation matter?*
- Michał Gradzewicz, Janusz Jabłonowski, Michał Sasiela, Zbigniew Żółkiewski, *The impact of energy price increases on the Polish economy*.

² Tekst opublikowany także w wersji angielskiej: *Measuring labour force participation during pandemics and methodological changes*.

- Michał Gradzewicz, *The contribution of profits and production costs to price changes in the Polish economy.*
- Julia Jabłońska, Jakub Mućk, *Appetite for Destruction. A firm-level portrait of automation in Poland.*
- Katarzyna Saczuk, Olga Zajkowska, *Measuring labour force participation during pandemics and methodological changes.*

Załącznik 3

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Poniżej zamieszczono wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami podjętymi w 2024 r.

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
9 stycznia 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
9 stycznia 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki G. Masłowska H.J. Wnorowski
7 lutego 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
6 marca 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
6 marca 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki G. Masłowska H.J. Wnorowski
3 kwietnia 2024 r.	Uchwała nr 1/2024 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
4 kwietnia 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
8 maja 2024 r.	Uchwała nr 2/2024 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
8 maja 2024 r.	Uchwała nr 3/2024 w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2023	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk
		J.B. Tyrowicz była nieobecna.	
8 maja 2024 r.	Uchwała nr 4/2024 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2023 r.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk
		J.B. Tyrowicz była nieobecna.	
9 maja 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
5 czerwca 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
3 lipca 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
3 września 2024 r.	Uchwała nr 5/2024 w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2025.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
		I. Duda była nieobecna.	
4 września 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
		I. Duda była nieobecna.	
2 października 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
6 listopada 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
3 grudnia 2024 r.	Uchwała nr 6/2024 zmieniająca uchwałę w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski	J.B. Tyrowicz
3 grudnia 2024 r.	Uchwała nr 7/2024 w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2025.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki J.B. Tyrowicz
4 grudnia 2024 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski

**Sprawozdanie finansowe
Narodowego Banku
Polskiego na dzień
31 grudnia 2024 roku
wraz ze Sprawozdaniem
niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Bilans Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2024 roku

Aktywa	Nota	31.12.2024	31.12.2023
		w mln PLN	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	154 308,7	93 591,4
2. Należności w walutach obcych od nierezydentów		761 580,1	669 677,0
2.1. Należności od MFW	2	28 457,6	28 497,2
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3	733 122,6	641 179,8
3. Należności w walutach obcych od rezydentów		-	-
4. Należności w walucie krajowej od nierezydentów		-	-
5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej		-	-
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych		0,0	0,0
7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej		129 208,2	138 887,6
7.1. Papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej	4	129 208,2	138 887,6
7.2. Inne papiery wartościowe		-	-
8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego		-	-
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		-	-
10. Pozostałe aktywa		1 716,0	1 489,0
10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	6	1 011,8	983,6
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5	289,2	288,9
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	15	128,2	32,2
10.4. Rozliczenia międzyokresowe	13	78,2	55,4
10.5. Inne pozostałe aktywa	7	208,7	128,9
Aktywa razem		1 046 813,1	903 645,1

Pasywa*	Nota	31.12.2024	31.12.2023
		w mln PLN	
1. Pieniądz w obiegu	8	413 393,6	377 521,4
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	9	153 832,3	74 421,1
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		146 604,5	48 914,4
2.2. Depozyty na koniec dnia		7 227,8	25 506,7
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	10.1	1 281,6	2 581,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	9	283 672,1	303 071,1
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	10.1	19 044,2	11 946,9
5.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		17 177,1	10 338,3
5.2. Inne zobowiązania		1 867,1	1 608,6
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	10.1	2 015,3	4 081,6
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	10.2	46 958,6	45 645,5
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	10.2	77 330,9	67 515,1
9. Alokacja SDR	2	28 197,8	27 878,5
10. Pozycje w trakcie rozliczenia		-	-
11. Pozostałe pasywa		654,3	452,4
11.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	15	105,1	16,9
11.2. Rozliczenia międzyokresowe	13	118,7	108,9
11.3. Inne pozostałe pasywa	11	430,5	326,7
12. Rezerwy		242,1	213,8
12.1. Rezerwa kursowa	14.2	-	-
12.2. Rezerwy na zobowiązania	12	242,1	213,8
13. Różnice z wyceny	14.1	80 239,9	35 017,4
14. Fundusze	14	1 500,0	1 500,0
14.1. Fundusz statutowy		1 500,0	1 500,0
14.2. Fundusz rezerwowy		-	-
15. Straty z lat ubiegłych	14.3	-48 201,7	-27 401,7
16. Zysk/strata za rok obrotowy	14.4	-13 347,9	-20 800,0
Pasywa razem		1 046 813,1	903 645,1

* W Rozdziale 3 przedstawiono modyfikacje w układzie pasywów w porównaniu do Bilansu NBP zawartego w Sprawozdaniu finansowym Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.

Rachunek zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za rok zakończony 31 grudnia 2024 roku*

	Nota	2024	2023
		w mln PLN	
1. Wynik z odsetek	16	-1 390,6	-1 646,4
1.1. Przychody z odsetek		28 065,7	26 576,1
1.2. Koszty z odsetek		-29 456,3	-28 222,5
2. Wynik z operacji finansowych	17	-10 814,6	-32 585,0
2.1. Wynik zrealizowany	17.1	-727,6	-3 812,3
2.2. Koszty niezrealizowane	17.2	-10 086,9	-28 772,7
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-0,0	-0,0
3. Wynik z prowizji i opłat	18	9,5	5,4
4. Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów	19	527,6	42,6
5. Pozostałe przychody	24	106,8	138,0
6. Koszty wynagrodzeń	20	-873,9	-775,4
7. Koszty administracyjne	21	-428,2	-444,9
8. Koszty amortyzacji	22	-90,4	-90,6
9. Koszty emisji banknotów i monet	23	-386,1	-513,3
10. Pozostałe koszty	24	-8,1	-9,1
Zysk/strata za rok obrotowy przed wynikiem z rezerwy kursowej		-13 347,9	-35 878,6
11. Wynik z rezerwy kursowej		-	15 078,6
Zysk/strata za rok obrotowy		-13 347,9	-20 800,0

* W Rozdziale 3 przedstawiono najważniejsze modyfikacje w układzie pozycji rachunku zysków i strat NBP w porównaniu do Rachunku zysków i strat NBP zawartego w Sprawozdaniu finansowym Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.

Informacja dodatkowa

1. Wprowadzenie

1.1. Cel działania oraz zadania NBP

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji RP, NBP jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza. NBP jest częścią Europejskiego Systemu Banków Centralnych.

Rolę, funkcje oraz cel i zadania NBP określają przede wszystkim: ustawa o NBP, ustawa Prawo bankowe, jak też Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) oraz Protokół (nr 4) w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Dz. Urz. UE 2016 C 202 z dnia 7 czerwca 2016 r.).

1.2. Obszary działalności NBP

Zgodnie z ustawą o NBP, podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także m.in. prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi oraz bankowej obsługi budżetu państwa, regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie, działanie na rzecz stabilności systemu finansowego i organizowanie rozliczeń pieniężnych. NBP pełni trzy podstawowe funkcje: banku emisyjnego, banku banków oraz centralnego banku państwa.

Z perspektywy majątkowej i kapitałowej oraz wyniku finansowego, głównymi obszarami działania NBP są przede wszystkim: zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie polityki pieniężnej, działalność emisyjna oraz gospodarka własna NBP.

Zarządzanie rezerwami dewizowymi

Rezerwy dewizowe mają największy udział w aktywach NBP. NBP inwestuje rezerwy dewizowe głównie w złoto (prezentowane w aktywach w pozycji 1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości – por. Nota 1) oraz instrumenty w walutach obcych powszechnie wykorzystywane przez banki centralne, przede wszystkim dłużne papiery wartościowe, ETF oraz w lokaty terminowe (prezentowane w aktywach w pozycji 2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne – por. Nota 3). Aby uzyskać dodatkowy dochód, NBP zawiera transakcje reverse repo (prezentowane w aktywach w pozycji 2.2.), zwykle łącznie z transakcjami repo (prezentowanymi w pasywach w pozycji 8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów – por. Nota 10.2).

Utrzymywanie rezerw dewizowych w znacznej mierze determinuje wynik finansowy NBP. Przychody i koszty związane z instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych dotyczą głównie odsetek

od dłużnych papierów wartościowych i lokat (prezentowanych w rachunku zysków i strat w pozycji 1. Wynik z odsetek – por. Nota 16), dywidend uzyskanych od ETF (prezentowanych w rachunku zysków i strat w pozycji 4. Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów – por. Nota 19), wyniku ze sprzedaży oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych i ETF (tylko koszty niezrealizowane z wyceny) oraz wyniku z instrumentów finansowych pozabilansowych (prezentowanych w rachunku zysków i strat w pozycji 2. Wynik z operacji finansowych – por. Nota 17). Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi jest w dużym stopniu uwarunkowany kształtowaniem się czynników pozostających poza kontrolą NBP. Do tych czynników należą przede wszystkim: wielkość napływu środków w walutach obcych z zagranicy i ich wymiany na złote w NBP (co wpływa na wzrost poziomu rezerw dewizowych) oraz kształtowanie się sytuacji na rynkach finansowych – wzajemnych relacji kursów walut obcych i względem złotego, stóp procentowych na rynkach zagranicznych oraz wartości indeksów akcyjnych. Na wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi oddziałuje również przyjęta struktura walutowa rezerw dewizowych i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych.

Prowadzenie polityki pieniężnej

NBP prowadzi politykę pieniężną wykorzystując zestaw instrumentów przyjęty przez RPP. Do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP wykorzystywane są w szczególności operacje otwartego rynku, polegające na emisji bonów pieniężnych NBP (prezentowanych w pasywach w pozycji 4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych – por. Nota 9). Stosowanym przez NBP instrumentem polityki pieniężnej jest też rezerwa obowiązkowa. Utrzymywanie rezerwy obowiązkowej (prezentowanej w pasywach w pozycji 2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych) – por. Nota 9) ogranicza skalę operacji otwartego rynku przeprowadzanych w celu absorpcji nadpłynności sektora bankowego. NBP w ramach polityki pieniężnej udostępnia bankom krajowym operacje depozytowo-kredytowe i umożliwia lokowanie nadwyżki płynności w NBP w formie depozytu na koniec dnia (prezentowanego w pasywach w pozycji 2.2. Depozyty na koniec dnia – por. Nota 9) bądź uzupełnienie niedoboru płynności przy wykorzystaniu różnych instrumentów refinansujących, w tym kredytu lombardowego (prezentowanych w aktywach w pozycji 5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej). Zobowiązania związane z prowadzeniem polityki pieniężnej stanowią – obok pieniądza w obiegu – najistotniejszą pozycję pasywów NBP.

Utrzymująca się nadpłynność sektora bankowego powoduje, że NBP ponosi koszty związane z ograniczeniem wielkości płynności w sektorze – przede wszystkim koszty dyskonta od wyemitowanych bonów pieniężnych (są one – tak jak koszty odsetek z tytułu rezerwy obowiązkowej i depozytu na koniec dnia, a także przychody z operacji refinansujących – prezentowane w rachunku zysków i strat NBP w pozycji 1. Wynik z odsetek – por. Nota 16). Poziom kosztów prowadzonej polityki pieniężnej zależy głównie od poziomu stóp procentowych ustalanych przez RPP, nadpłynności sektora bankowego (liczonej jako wielkość emisji bonów pieniężnych oraz operacji depozytowo-kredytowych NBP), stopy rezerwy obowiązkowej oraz stopy jej oprocentowania.

W latach 2020-2021 NBP przeprowadził na rynku wtórnym operacje skupu obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, których celem była długoterminowa zmiana struktury płynności sektora bankowego, jak również zapewnienie płynności rynku wtórnego tych papierów wartościowych oraz wzmocnienie mechanizmu transmisji monetarnej. Skupione papiery wartościowe prezentowane są w aktywach w pozycji 7.1. Papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej – por. Nota 4, natomiast przychody odsetkowe z nimi związane prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji 1. Wynik z odsetek – por. Nota 16.

Działalność emisyjna

NBP realizuje konstytucyjne uprawnienie do emitowania polskiego pieniądza. NBP emituje banknoty i monety powszechnego obiegu oraz banknoty i monety kolekcjonerskie o różnej strukturze nominalowej. Wielkość emisji pieniądza zależy od czynników zewnętrznych, w szczególności od kształtowania się popytu na pieniądź gotówkowy w gospodarce. Wyemitowane banknoty i monety są – obok zobowiązań z tytułu polityki pieniężnej – najistotniejszą pozycją pasywów NBP i są prezentowane w pozycji 1. Pieniądz w obiegu – por. Nota 8. Działalność emisyjna wiąże się z kosztami produkcji banknotów i monet, którą NBP powierza podmiotom zewnętrznym. Koszty emisji znaków pieniężnych (prezentowane w rachunku zysków i strat NBP w pozycji 9. Koszty emisji banknotów i monet – por. Nota 23) zależą przede wszystkim od liczby (wolumenu) zamówionych banknotów i monet oraz cen ich zakupu, a także od kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet kolekcjonerskich.

Inna działalność

NBP prezentuje w bilansie należności i zobowiązania związane z uczestnictwem RP w MFW (NBP pełni funkcję agenta rządu RP w relacjach z MFW) – w aktywach ujmowane są m.in. udziały RP w MFW opłacone w walutach obcych (tzw. transza rezerwowa), rachunek bieżący w SDR, służący do rozliczeń z MFW, oraz pożyczki udzielone MFW. Z kolei zobowiązania dotyczą przyznanej Polsce alokacji SDR i są prezentowane w pasywach – por. Nota 2. Zarówno należności, jak i zobowiązania są oprocentowane¹, a przychody i koszty prezentuje się w rachunku zysków i strat w pozycji 1. Wynik z odsetek – por. Nota 16.

NBP prowadzi polski komponent paneuropejskiego systemu rozrachunku płatności w euro (TARGET-NBP). W jego ramach prowadzi rachunki uczestników tego systemu, głównie banków krajowych (prezentowane w pasywach w pozycji 7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów – por. Nota 10.2), a także utrzymuje saldo na rachunku bieżącym w EBC (prezentowanym w aktywach w pozycji 2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne – por. Nota 3). Rachunek bieżący w EBC jest oprocentowany

¹ Spośród należności część stała transzy rezerwowej (w wysokości 56,2 mln SDR) oraz lokata terminowa w MFW nie są oprocentowane – por. Nota 2.

a przychody odsetkowe są prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycji 1. Wynik z odsetek – por. Nota 16.

NBP prowadzi także rachunki bankowe dla uprawnionych podmiotów², w tym głównie dla budżetu państwa. Rachunki te są prezentowane w pasywach w pozycjach 5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów, 6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów, 7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów oraz 8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów – por. Nota 10.1 oraz Nota 10.2, a z ich prowadzeniem wiążą się koszty oprocentowania (prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycji 1. Wynik z odsetek – por. Nota 16).

Kapitał NBP

Do kapitału NBP zgodnie z definicją stosowaną przez EBC zaliczane są fundusze NBP (statutowy i rezerwowy), rezerwa kursowa, różnice z wyceny (rachunek rewaluacyjny złota, dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych oraz dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych, ETF i instrumentów pozabilansowych) oraz wynik finansowy działalności, który nie podlega przekazaniu do budżetu państwa (w tym straty z lat ubiegłych) – por. Nota 14.

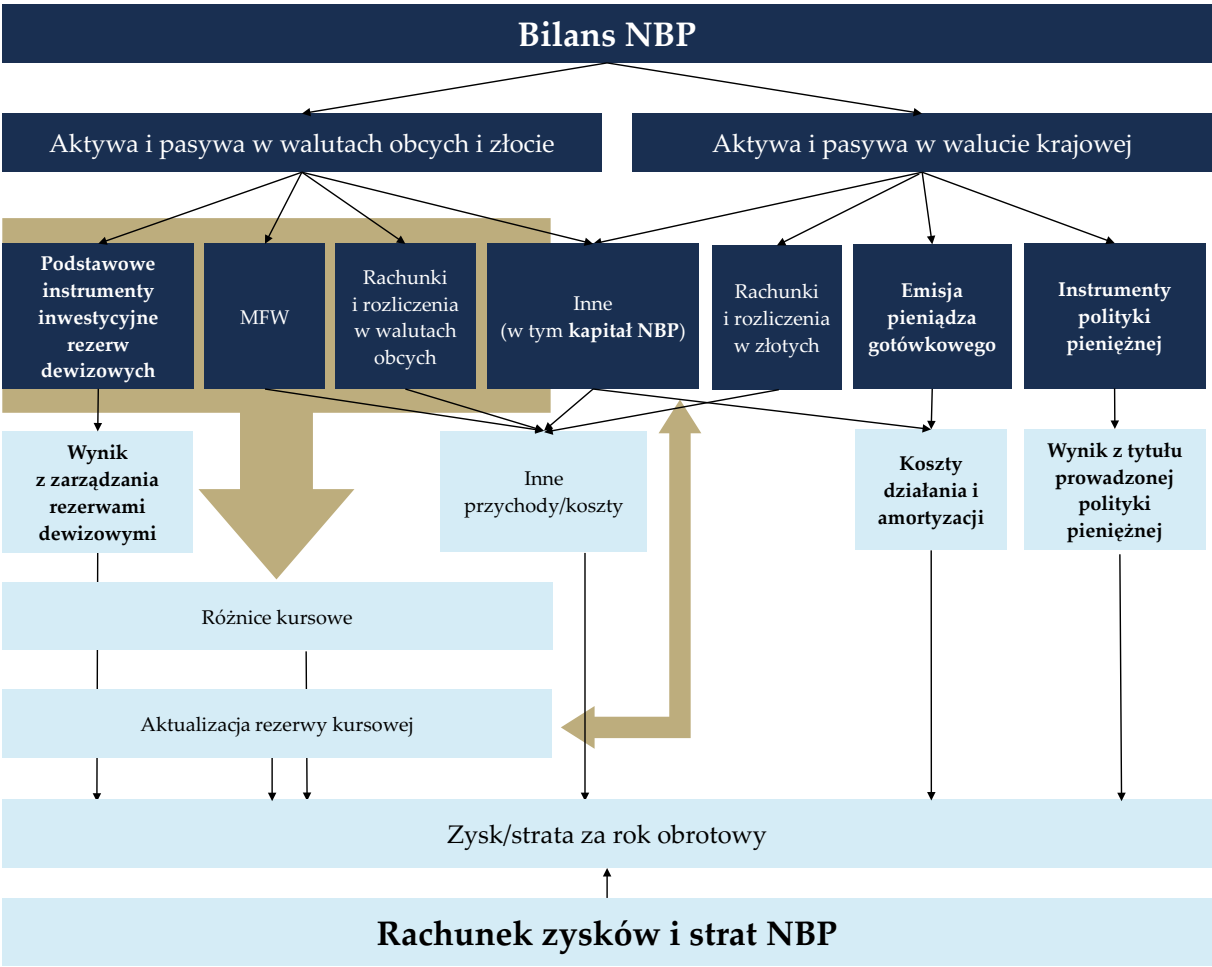
Jako bank centralny państwa NBP nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej obowiązujących sektor bankowy. NBP ma zdolność do tworzenia płynności w walucie krajowej (por. Rozdział 6.1.2).

Gospodarka własna NBP

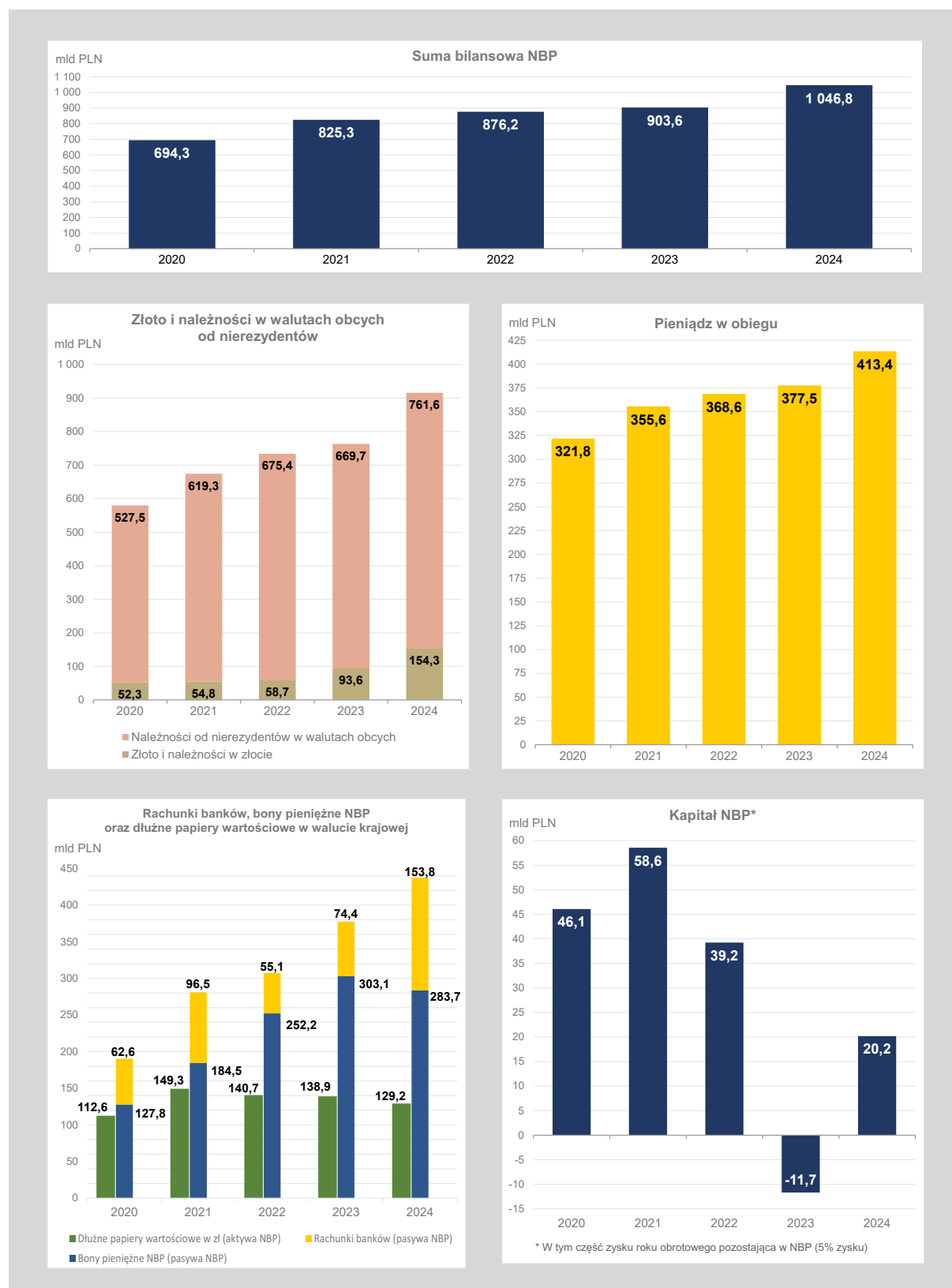
Realizacja zadań NBP wiąże się z zaangażowaniem odpowiednich zasobów oraz gospodarowaniem nimi. Są to przede wszystkim zasoby ludzkie oraz zasoby rzeczowe (środki trwałe oraz wartości niematerialne prezentowane w aktywach w pozycji 10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne – por. Nota 6). NBP korzysta również z zasobów zewnętrznych, m.in. z usług podmiotów gospodarczych. Z gospodarowaniem tymi zasobami wiążą się dla NBP koszty, które są ujmowane w rachunku zysków i strat (w pozycjach 6. Koszty wynagrodzeń, 7. Koszty administracyjne, 8. Koszty amortyzacji – por. odpowiednio Nota 20, Nota 21 i Nota 22). Powyższe koszty wraz z kosztami emisji znaków pieniężnych określa się jako koszty działania i amortyzacji.

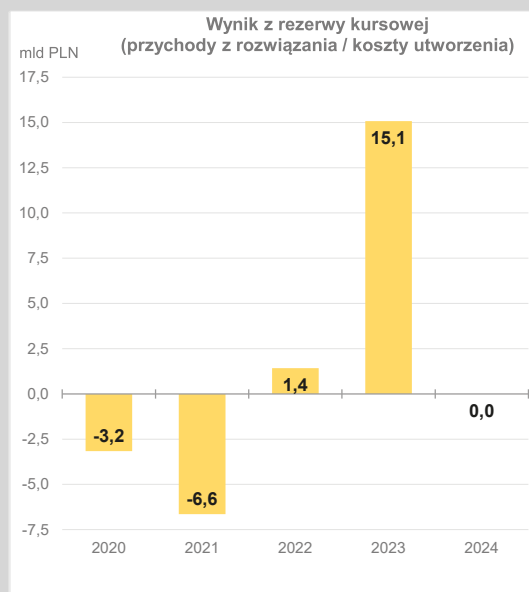
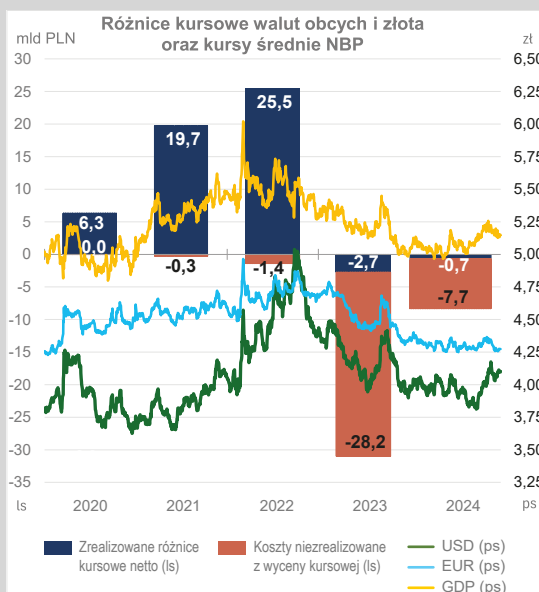
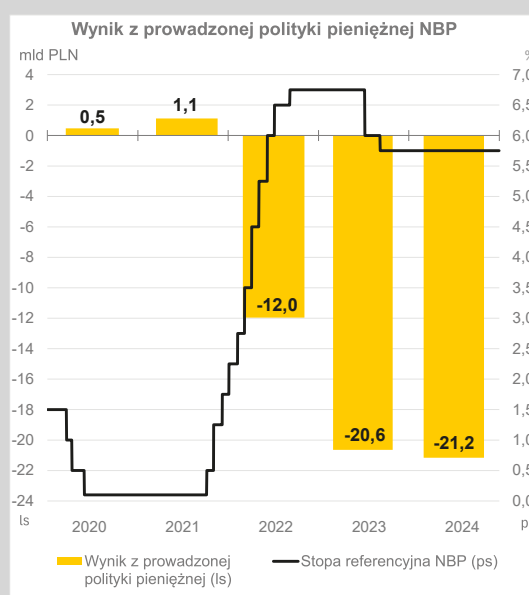
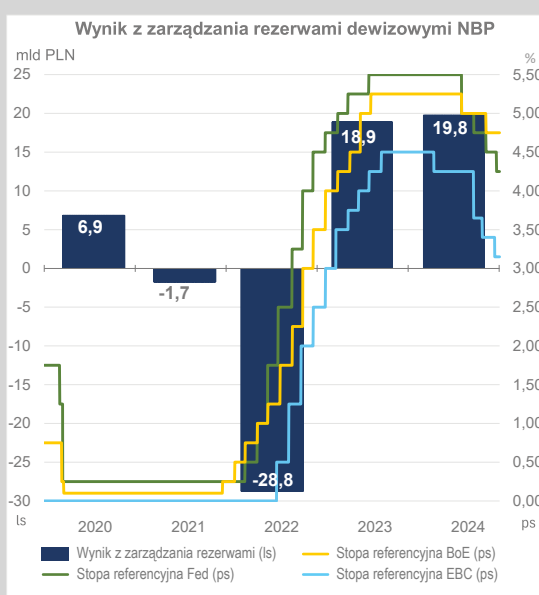
Poniżej przedstawiono relacje między bilansem i rachunkiem zysków i strat NBP w głównych obszarach działalności NBP.

² Por. art. 51 ust.1 ustawy o NBP.

1.3. Podstawowe dane finansowe na 31 grudnia 2024 r.

1.4. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP w 2024 r.

Bilans NBP

Na koniec 2024 r. suma bilansowa NBP wyniosła 1.046.813,1 mln PLN³.

Bilans NBP cechowała asymetria walutowa. O ile po stronie aktywów dominowały złoto i waluty obce, to po stronie pasywów dominowała waluta krajowa (por. Rozdział 6.1.4).

Na wzrost sumy bilansowej w 2024 r. o 143.168,0 mln PLN (15,8%) w stosunku do roku 2023 wpłynęły głównie transakcje posiadaczy rachunków w NBP oraz wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi, przy towarzyszącej temu zmianie kursów walut obcych oraz zmniejszeniu salda dłużnych papierów wartościowych w złotych, skupionych w latach 2020–2021 na potrzeby prowadzonej polityki pieniężnej.

Główne zmiany po stronie aktywów dotyczyły:

- złota i należności w złocie – wzrost o 60.717,2 mln PLN (64,9%), por. Nota 1,
- należności w walutach obcych od nierezydentów – wzrost łącznie o 91.903,1 mln PLN (13,7%), por. Nota 2 i Nota 3,
- dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej – spadek o 9.679,4 mln PLN (7,0%), por. Nota 4.

Największe zmiany po stronie pasywów dotyczyły:

- zobowiązań związanych z polityką pieniężną – wzrost łącznie o 60.012,2 mln PLN (15,9%), por. Nota 9,
- pieniądza w obiegu – wzrost o 35.872,3 mln PLN (9,5%), por. Nota 8,
- kapitału NBP – wzrost o 31.874,6 mln PLN, por. Nota 14.

Kapitał NBP

Na koniec 2024 r. kapitał NBP wyniósł 20.190,3 mln PLN.

Wzrost kapitału NBP na koniec 2024 r. w porównaniu do końca 2023 r. (z -11.684,3 mln PLN do +20.190,3 mln PLN) był spowodowany przede wszystkim wzrostem rynkowej ceny złota oraz deprecjacją złotego względem USD oraz GBP. Deprecjacja złotego oznacza wzrost wartości w złotych posiadanych zasobów w danej walucie. Ze względu na to, że rynkowa cena złota kwotowana jest w USD deprecjacja złotego do USD dodatkowo zwiększyła równowartość posiadanego przez NBP złota. Sytuacja ta przełożyła się na wzrost kapitału NBP poprzez zwiększenie przychodów niezrealizowanych z różnic kursowych walut obcych oraz z wyceny złota (por. Nota 14.1).

³ W całym sprawozdaniu finansowym, o ile nie wskazano inaczej, dane zaprezentowano w milionach złotych, dokonując automatycznego zaokrąglenia kwot rzeczywistych wyrażonych w pełnych złotych. Oznacza to, że działania matematyczne dokonywane są na liczbach w pełnych złotych, a następnie zaokrąglane. Liczby 0,0 i -0,0 oznaczają odpowiednio dodatnie i ujemne wartości zaokrąglone do zera, podczas gdy kreska („-”) oznacza wartość zero danej pozycji.

Na koniec 2024 r. w porównaniu do końca 2023 r. nastąpiła aprecjacja złotego względem AUD, CAD, EUR, NOK oraz NZD, co spowodowało wystąpienie kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej zasobów tych walut obcych. Natomiast aprecjacja złotego do wszystkich walut obcych w ujęciu średniorocznym wpłynęła na wystąpienie ujemnego łącznego wyniku ze zrealizowanych różnic kursowych. Koszty te negatywnie oddziaływały na wielkość kapitału NBP, gdyż pomniejszyły one wynik finansowy NBP (por. Nota 17.2 oraz Nota 17.1).

Kapitał NBP		w mln PLN
Kapitał NBP na 31.12.2023		-11 684,3
zmiana kapitału NBP w 2024 r.	Wynik finansowy za 2024 r.	-13 347,9
	Przychody niezrealizowane (zmiana), w tym:	45 222,5
	- z wyceny kursowej walut obcych	11 239,8
	- z wyceny zasobu złota	32 095,0
	- z wyceny cenowej instrumentów finansowych	1 887,7
	Razem	31 874,6
Kapitał NBP na 31.12.2024		20 190,3

Wielkość kapitału NBP nie miała bezpośredniego wpływu na realizację podstawowego celu działalności NBP w zakresie utrzymywania stabilnego poziomu cen ani na realizację innych zadań NBP.

Nie stanowiła zatem czynnika ograniczającego niezależność banku centralnego (por. Rozdział 2.2).

Rachunek zysków i strat NBP

NBP odnotował stratę za 2024 r. wynoszącą -13.347,9 mln PLN. Na poziom wyniku finansowego za 2024 r. wpłynęły głównie:

- ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w kwocie -21.166,1 mln PLN,
- ujemny wynik z różnic kursowych w kwocie -8.340,2 mln PLN, w tym -656,0 mln PLN ze zrealizowanych różnic kursowych oraz -7.684,2 mln PLN z tytułu kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej na 31.12.2024,
- dodatni wynik z zarządzania rezerwami walutowymi (w walucie instrumentu) w kwocie 19.760,5 mln PLN.

Koszty działania i amortyzacji wyniosły -1.778,5 mln PLN.

W związku z istotną rolą instrumentów finansowych w bilansie NBP najważniejsze elementy rachunku zysków i strat NBP dotyczyły odsetek, dyskonta i premii (wynik z odsetek) oraz różnic kursowych i cenowych związanych głównie z obrotem instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych (wynik z operacji finansowych).

Wynik z odsetek w 2024 r. był ujemny i wyniósł -1.390,6 mln PLN (w 2023 r. -1.646,4 mln PLN). Zmiana ta wiązała się m.in. z wyższym wynikiem z odsetek osiągniętym na rynkach zagranicznych, na których

są inwestowane rezerwy dewizowe (wyższa średnioroczna rentowność na rynkach zagranicznych w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. oraz wyższa średnioroczna wartość rezerw walutowych w inwestycjach w warunkach średniorocznej aprecjacji złotego dla wszystkich walut rezerwowych) przy jednocześnie wyższych kosztach prowadzenia polityki pieniężnej NBP (wyższy średnioroczny wolumen operacji otwartego rynku w 2024 r.).

Wynik z operacji finansowych w 2024 r. był ujemny i wyniósł -10.814,6 mln PLN (w 2023 r. -32.585,0 mln PLN). Wpłynęła na to głównie aprecjacja złotego do AUD, CAD, EUR, NOK i NZD (koszty niezrealizowane z wyceny walut obcych na koniec 2024 r.) oraz średnioroczna aprecjacja złotego w 2024 r. (ujemny wynik ze zrealizowanych różnic kursowych z transakcji w walutach obcych), a także wzrost rentowności na rynkach zagranicznych (koszty niezrealizowane z wyceny cenowej zagranicznych dłużnych papierów wartościowych w zasobie NBP).

1.5. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd NBP sporządził sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2024 r. zgodnie z przepisami aktów prawnych stanowiących politykę rachunkowości NBP (por. rozdział 2.1).

1.6. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok obrotowy od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Dane porównawcze w sprawozdaniu finansowym obejmują rok obrotowy od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości stosowane przez NBP odpowiadają standardom stosowanym w ESBC, których podstawę stanowią Wytyczne EBC.

Politykę rachunkowości NBP określają następujące akty prawne:

- ustawa o NBP,
- uchwała nr 13/2020 RPP,
- uchwała nr 6/2019 RPP,
- uchwała nr 64/2020 Zarządu NBP.

Sporządzając sprawozdanie finansowe NBP stosuje następujące zasady:

- wiernego i rzetelnego obrazu (por. § 2 ust. 1 uchwały nr 13/2020 RPP),
- kontynuacji działania (por. § 3 ust. 1 uchwały nr 13/2020 RPP),
- ostrożności (por. § 2 ust. 2 uchwały nr 13/2020 RPP),
- istotności (por. § 2 ust. 5 uchwały nr 13/2020 RPP),

- porównywalności (por. § 2 ust. 4 uchwały nr 13/2020 RPP),
- memoriału (por. § 3 ust. 2 uchwały nr 13/2020 RPP).

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działania – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych NBP

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się tzw. podejściem ekonomicznym ustalonym w Wytycznych EBC i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji spot (bieżącej) lub transakcji forward (terminowej) ujmuje się w księgach rachunkowych NBP (na kontach pozabilansowych) w dniu transakcji,
- odsetki, dyskonto i premię od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego (por. Nota 16).

Dłużne papiery wartościowe oraz ETF zakupione albo sprzedane w transakcji spot ujmuje się w księgach rachunkowych NBP w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy dla zakupionych przez NBP: złota, walut obcych, dłużnych papierów wartościowych⁴ oraz ETF stosuje się zasadę wyceny według wartości rynkowej⁵. Tę samą zasadę stosuje się dla zakupionych lub sprzedanych instrumentów finansowych pozabilansowych. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do wartości rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami (por. Nota 1):

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),

⁴ Z wyłączeniem dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności oraz dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej.

⁵ Wartość rynkowa to wartość średnia ceny kupna i ceny sprzedaży oparta na notowaniach dla transakcji o standardowej wielkości na danym rynku przez uznane podmioty, działające na rynku zorganizowanym albo rynku niezorganizowanym, a jeżeli ceny nie są dostępne na rynku – wartość określona według przyjętego i konsekwentnie stosowanego modelu wyceny, w tym wartość określona według właściwych krzywych rentowności podawanych do wiadomości publicznej.

- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach w pozycji 13. Różnice z wyceny.

Wyceny cenowej instrumentów finansowych wycenianych według wartości rynkowej dokonuje się przed dokonaniem ich wyceny kursowej.

Wartość poszczególnych aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

Dla aktywów niewycenianych według wartości rynkowych sprawdza się, czy wystąpiły przesłanki utraty ich wartości, to jest czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. W przypadku ich stwierdzenia, dla tych aktywów ustala się kwotę przewidywanej utraty wartości, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością odzyskiwalną.

Dla aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych w walutach obcych ustala się ich wartość w walucie krajowej. W procesie wyceny stosowane są kursy średnie NBP obowiązujące na dzień bilansowy.

Do wyceny na dzień 31 grudnia 2024 r. zostały wykorzystane ceny/kursy ogłoszone w dniu 31 grudnia 2024 r., a dla danych porównawczych (na dzień 31 grudnia 2023 r.) – ogłoszone w dniu 29 grudnia 2023 r.

Cena jednostki waluty obcej / uncji złota									
w PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	złoto
31.12.2024	4,1012	4,2730	5,1488	2,8543	2,5504	0,3624	2,3084	5,3618	10 707,6180
31.12.2023	3,9350	4,3480	4,9997	2,9698	2,6778	0,3867	2,4836	5,2938	8 115,5440
zmiana	0,1662	-0,0750	0,1491	-0,1155	-0,1274	-0,0243	-0,1752	0,0680	2 592,0740

W celu lepszego zrozumienia informacji przedstawionych w sprawozdaniu finansowym szczegółowe opisy istotnych zasad rachunkowości obowiązujących w NBP oraz dokonanych osądów i oszacowań zostały przedstawione w poszczególnych notach objaśniających (por. Rozdział 4).

2.5. Zdarzenia po dniu bilansowym

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść i są zdarzeniami korygującymi ich stan na dzień bilansowy.

2.6. Wartości oparte na profesjonalnych szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym NBP. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się być zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań, jest ustalanie wysokości rezerwy kursowej. Zgodnie z uchwałą nr 6/2019 RPP, oszacowana rezerwa kursowa jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 14 i Nota 14.2).

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje oszacowań, dotyczą w szczególności ustalania:

- kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej, sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarusza),
- okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- stóp dyskonta pozostających do zapłaty opłat leasingowych (stopy te wykorzystywane są do ustalenia wartości zobowiązań z tytułu leasingu, a w konsekwencji ustalenia wartości aktywów z tytułu leasingu – por. Nota 6 i Nota 11),
- odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

3. Zmiany zasad rachunkowości oraz prezentacji bilansu i rachunku zysków i strat NBP

W 2024 r. wprowadzono zmiany w zasadach rachunkowości oraz wzorach bilansu i rachunku zysków i strat obowiązujących w NBP⁶. Zmiany miały głównie charakter uzupełniający oraz dostosowawczy do zmian w Wytocznych EBC wprowadzonych w 2024 r. Ich celem było zwiększenie przejrzystości prezentacji oraz wartości informacji zawartej w rocznym sprawozdaniu finansowym NBP.

Mając na uwadze, że wielkość sumy bilansowej NBP w 2024 r. przekroczyła kwotę 1 biliona PLN, w sprawozdaniu finansowym NBP na dzień 31 grudnia 2024 r. w porównaniu do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2023 r. zaprezentowano dane finansowe w milionach PLN (poprzednio w tysiącach PLN).

We wzorze bilansu NBP wprowadzono modyfikację w układzie aktywów i pasywów oraz w nazewnictwie wybranych pozycji bilansu. W szczególności zmieniono prezentację pozycji „Straty

⁶ Uchwała nr 6/2024 RPP, która zmieniła uchwałę nr 13/2020 RPP – por. Rozdział 2.1.

z lat ubiegłych” i „Zysk/strata za rok obrotowy”, wyróżniając je jako odrębne pozycje w pasywach bilansu. Poprzednio były prezentowane pod jedną pozycją zbiorczą bilansu „Wynik finansowy” (por. tabele poniżej).

Pasywa (obecna prezentacja)	Nota	31.12.2023
		w mln PLN
...		
15. Straty z lat ubiegłych		-27 401,7
16. Zysk/strata za rok obrotowy	14.3	-20 800,0
Pasywa razem		903 645,1

Pasywa (poprzednia prezentacja)	Nota	31.12.2023
		w tys. złotych
...		
15. Wynik finansowy	9.3	-48 201 704,0
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy		-20 800 024,0
15.2. Strata z lat ubiegłych		-27 401 680,0
Pasywa ogółem		903 645 086,3

We wzorze rachunku zysków i strat NBP wprowadzono modyfikację w układzie oraz w nazewnictwie wybranych pozycji rachunku zysków i strat. W szczególności zmieniono prezentację pozycji „Wynik z rezerwy kursowej” umieszczając ją po nowej pozycji sumującej „Zysk/strata za rok obrotowy przed wynikiem z rezerwy kursowej” (por. tabele poniżej).

Rachunek zysków i strat (obecna prezentacja)	Nota	2023
		w mln PLN
...		
2. Wynik z operacji finansowych		-32 585,0
2.1. Wynik zrealizowany	17.1	-3 812,3
2.2. Koszty niezrealizowane	17.2	-28 772,7
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-0,0
...		
Zysk/strata za rok obrotowy przed wynikiem z rezerwy kursowej		-35 878,6
11. Wynik z rezerwy kursowej		15 078,6
Zysk/strata za rok obrotowy		-20 800,0

Rachunek zysków i strat (poprzednia prezentacja)	Nota	2023
		w tys. złotych
...		
2. Wynik z operacji finansowych		-17 506 447,5
2.1. Wynik zrealizowany	12.1	-3 812 335,5
2.2. Koszty niezrealizowane	12.2	-28 772 698,2
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-5,2
2.4. Wynik z rezerwy kursowej		15 078 591,4
...		
Wynik finansowy za rok obrotowy		-20 800 024,0

4. Noty objaśniające

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Złoto i instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej. Cenę transakcyjną uncji złota w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień transakcji.

Złoto i instrumenty finansowe w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota, będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy zasób złota wycenia się według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej zasobu złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny zasobu złota. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	36 098,4	27 359,8	8 738,6
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	118 210,3	66 231,7	51 978,6
- rachunki bieżące w złocie	77 874,7	39 020,3	38 854,4
- lokaty terminowe w złocie	40 335,6	27 211,4	13 124,2
Razem	154 308,7	93 591,4	60 717,2
w tym różnice z wyceny złota	60 404,2	28 309,2	32 095,0

		31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	w mln uncji	3,4	3,4	-
	(w tonach)	(104,9)	(104,9)	-
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	w mln uncji	11,0	8,2	2,9
	(w tonach)	(343,4)	(253,8)	(89,6)
- rachunki bieżące w złocie	w mln uncji	7,3	4,8	2,5
	(w tonach)	(226,2)	(149,5)	(76,7)
- lokaty terminowe w złocie	w mln uncji	3,8	3,4	0,4
	(w tonach)	(117,2)	(104,3)	(12,9)
Razem	w mln uncji	14,4	11,5	2,9
	(w tonach)	(448,2)	(358,7)	(89,5)

Złoto jest przechowywane w NBP oraz na rachunkach w bankach zagranicznych. Złoto w bankach zagranicznych jest:

- utrzymywane na rachunkach bieżących,
- inwestowane w transakcje lokat terminowych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 3 i Nota 16).

Wzrost salda o 2,9 mln uncji (89,5 ton) wynikał z transakcji zakupu złota przez NBP na rynku międzybankowym przeprowadzonych w 2024 r. (por. Nota 3).

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała także aktualizacja wyceny zasobu złota (por. Nota 14.1).

Nota 2 Należności i zobowiązania wobec MFW

Transakcje z MFW ujmują się w księgach rachunkowych NBP w wartości nominalnej. Na dzień bilansowy salda należności i zobowiązań wobec MFW wycenia się według wartości nominalnej. Wycena aktywów dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Salda wynikające z operacji z MFW są denominowane w SDR lub w złotych. SDR są traktowane jako odrębna waluta obca.

Salda w SDR przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy.

Pozycje związane z MFW:

- **Transza rezerwowa** odpowiada udziałom członkowskim RP w MFW, pomniejszonym o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. „Rachunek nr 1 MFW”).

Wielkość udziałów członkowskich w MFW jest określana dla każdego kraju członkowskiego na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i wnoszona w pełnej wysokości (w walucie krajowej i w walutach obcych). Od wielkości udziałów uzależnione są m.in. liczba głosów w MFW danego kraju członkowskiego, przypisana mu wielkość alokacji SDR oraz limity przyznawanych kredytów.

Środki zgromadzone na Rachunku nr 1 MFW są wykorzystywane przez MFW w ramach kwartalnych Planów Transakcji Finansowych (FTP). Środki te są zamieniane na walutę obcą i przekazywane krajom członkowskim – pożyczkobiorcom MFW, co powoduje wzrost transzy rezerwowej. Z kolei spłaty dokonywane przez pożyczkobiorców MFW w walutach obcych są zamieniane na walutę krajową i ujmowane na Rachunku nr 1 MFW, co powoduje spadek transzy rezerwowej.

- **Rachunek bieżący w MFW** obejmuje środki pieniężne otrzymane w ramach alokacji SDR oraz spłat w SDR należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW, jak również z tytułu rozliczeń odsetek i opłat od sald i transakcji związanych z MFW.
- **Lokata terminowa w MFW** (nieoprocentowana) obejmuje środki pieniężne w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC.

▪ Pożyczki udzielone MFW w walutach obcych

Od 2011 r. NBP jest uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (NAB). Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek, do kwoty odpowiadającej ustanowionemu limitowi. Na mocy decyzji obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. na koniec 2024 r. i 2023 r. limit pożyczek wynosił 2.570,8 mln SDR⁷.

Na podstawie umowy pożyczki dwustronnej (BBA) z 2020 r. obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., przedłużonej w 2023 r. za zgodą NBP o jeden rok, tj. do 31 grudnia 2024 r., a następnie przedłużonej w 2024 r. do czasu wejścia w życie podwyższenia udziałów członkowskich w MFW⁸, ale nie dłużej niż do końca 2027 r., NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 2.701,0 mln EUR⁹. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może nastąpić na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz z pożyczek w ramach NAB. Zarówno w 2024 r., jak i 2023 r. MFW nie korzystał z pożyczek w ramach BBA.

- **Alokacja SDR**, czyli przyznane krajom członkowskim SDR; w ramach alokacji SDR, które zostały przeprowadzone w 2009 r. oraz w 2021 r., RP przyznano łącznie kwotę 5.229,9 mln SDR.

Transza rezerwowa (z wyjątkiem jej stałej części wynoszącej 56,2 mln SDR), saldo rachunku bieżącego w MFW, pożyczki udzielone MFW oraz alokacje SDR są oprocentowane według stopy procentowej określonej przez MFW.

w mln PLN	pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Transza rezerwowa, w tym		5 521,8	5 807,8	-286,0
- Udziały członkowskie w MFW		21 902,2	22 258,3	-356,1
- Rachunek nr 1 MFW		-16 380,4	-16 450,6	70,2
Rachunek bieżący w MFW		22 897,9	22 638,3	259,6
Lokata terminowa w MFW		37,9	37,4	0,5
Pożyczki udzielone MFW		-	13,7	-13,7
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	28 457,6	28 497,2	-39,7
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	28 197,8	27 878,5	319,3
Pozycja netto		259,8	618,7	-359,0
w tym różnice z wyceny kursowej SDR		2,9	-45,7	48,5

⁷ To jest 13.784,1 mln PLN według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2024.

⁸ Na 31.12.2024 warunki do wejścia w życie podwyższenia udziałów wciąż nie zostały spełnione na poziomie MFW.

⁹ To jest 11.541,4 mln PLN według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2024.

w mln SDR	pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Transza rezerwowa, w tym		1 029,8	1 097,1	-67,2
- Udziały członkowskie w MFW		4 095,4	4 095,4	-
- Rachunek nr 1 MFW		-3 065,6	-2 998,3	-67,2
Rachunek bieżący w MFW		4 270,6	4 276,4	-5,8
Lokata terminowa w MFW		7,1	7,1	-
Pożyczki udzielone MFW		-	2,6	-2,6
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	5 307,5	5 383,1	-75,7
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	5 259,0	5 266,3	-7,2
Pozycja netto		48,4	116,9	-68,4

W 2024 r. na zmianę pozycji w walucie oryginalnej wpływ miało głównie zmniejszenie transzy rezerwowej, co było efektem transakcji zrealizowanych w ramach Planów Transakcji Finansowych (FTP) – płatności dokonanych przez MFW na Rachunek nr 1 MFW w NBP.

Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w walucie krajowej wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 14.1).

Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

▪ Dłużne papiery wartościowe

Zakupione w transakcji spot dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny czystej¹⁰.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy, tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym naliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Odsetki, dyskonto i premię od dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (wyniku z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu oddzielnie dla każdego zasobu dłużnych papierów wartościowych.

¹⁰ Cena czysta to cena transakcyjna nieuwzględniająca rabatów oraz naliczonych odsetek a uwzględniająca koszty transakcji, które stanowią część tej ceny (§ 1 pkt 4 uchwały nr 13/2020 RPP).

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według obowiązującej na dzień bilansowy wartości rynkowej. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, korygują wewnętrzną stopę zwrotu, a także zmieniają dyskonto i premię naliczane w następnych dniach.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

▪ ETF

Zakupione ETF ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej.

Dla zasobu ETF ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu ETF, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP ETF o danym kodzie, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży tych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy ETF wycenia się w ujęciu netto, to jest na podstawie wartości portfela akcji odzwierciedlającego dany indeks, który ETF replikuje, a nie na podstawie instrumentu bazowego.

Na dzień bilansowy ETF wycenia się według wartości rynkowej, odrębnie dla każdego zasobu ETF.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

▪ Transakcje reverse repo

Transakcja reverse repo polega na kupnie aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odsprzedaży kontrahentowi równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w aktywach jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną otrzymanymi aktywami. Papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie nie zwiększają zasobu tych papierów wartościowych i nie są wykazywane w aktywach bilansu NBP. Papiery wartościowe otrzymane w transakcji reverse repo nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego NBP przychodów i kosztów wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną zakupu i odsprzedaży papierów wartościowych w transakcji reverse repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje reverse repo wycenia się według wartości nominalnej.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

▪ Lokaty terminowe

Lokaty terminowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Odsetki od środków pieniężnych w walutach obcych albo w złocie na rachunkach lokat terminowych zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

▪ Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające, zapas banknotów i monet zagranicznych

Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające złożone w środkach pieniężnych oraz zapasy banknotów i monet zagranicznych ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Odsetki od środków pieniężnych w walutach obcych na rachunkach bieżących zalicza się do wyniku z odsetek w dniu zapłaty.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Rachunki bieżące, w tym	5 439,1	21 828,9	-16 389,8
- rachunek bieżący w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET	3 976,3	2 857,0	1 119,4
Lokaty terminowe	70 954,6	44 777,9	26 176,7
Transakcje reverse repo	68 675,3	66 812,9	1 862,4
Dłużne papiery wartościowe, w tym	557 292,7	499 316,5	57 976,2
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane do dnia zapadalności (HTM)	59 142,3	39 743,0	19 399,2
ETF	30 443,7	7 884,4	22 559,4
Zapas banknotów i monet zagranicznych	242,0	269,0	-27,0
Inne należności, w tym	75,1	290,1	-215,0
- depozyty zabezpieczające futures	26,8	270,5	-243,7
- dywidendy od ETF	27,8	1,2	26,6
- odsetki od lokat terminowych w złocie	2,4	2,1	0,3
- pozostałe	18,1	16,4	1,7
Razem	733 122,6	641 179,8	91 942,8
w tym			
- różnice z wyceny kursowej	3 240,5	-33 878,0	37 118,5
- różnice z wyceny cenowej	4 577,3	4 554,1	23,1

Pozycja obejmuje głównie podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD, to jest:

- dłużne papiery wartościowe (dyskontowe i o oprocentowaniu stałym) – wszystkie dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione przez NBP są notowane na aktywnym rynku; w ramach realizowanej polityki inwestycyjnej część dłużnych papierów wartościowych o oprocentowaniu stałym, wyemitowanych przez rząd USA, o wartości nominalnej 14,3 mld USD na koniec 2024 r. stanowi portfel utrzymywany do dnia zapadalności (9,9 mld USD na koniec 2023 r.); w 2024 r. i 2023 r. środki otrzymane z wykupu zapadających dłużnych papierów wartościowych w portfelu reinwestowano w ramach tego portfela¹¹,
- ETF replikujące indeksy akcyjne¹²; NBP uzyskuje z inwestycji w ETF głównie przychody z dywidendy (por. Nota 19),
- lokaty terminowe,
- transakcje reverse repo – w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe transakcje są zwykle zawierane łącznie z transakcjami repo¹³ (por. Nota 10.2).

Pozycja obejmuje również depozyty zabezpieczające futures, których spadek wynikał ze zmniejszenia zaangażowania w futures (por. Nota 15.3).

Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

31.12.2024							
w mln jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	430,7	11 705,9	788,8	390,4	395,4	22 195,0	2 089,4
Transakcje reverse repo	3 964,9	6 187,9	3 165,8	3 389,0	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	57 040,6	27 555,5	12 740,4	20 390,0	18 070,0	67 276,5	4 916,8
ETF	5 157,8	1 097,8	387,1	418,1	554,1	-	-
Razem	66 594,1	46 547,1	17 082,1	24 587,5	19 019,4	89 471,5	7 006,3

¹¹ W maju 2024 r. Zarząd NBP podjął decyzję o zwiększeniu portfela dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako utrzymywane do dnia zapadalności nominalnie do 14,3 mld USD, to jest o 4,4 mld USD. Na 31.12.2024 wartość rynkowa tego portfela wyniosła 55.257,4 mln PLN (35.636,9 mln PLN na 31.12.2023).

¹² Na 31.12.2024 były to indeksy: S&P 500 Total Return (USA), NASDAQ 100 (USA), Euro STOXX 50 Net Return (strefa euro), FTSE 100 Net Tax (Wielka Brytania), S&P TSX Capped Composite Total Return (Kanada), S&P ASX 200 Total Return oraz Solactive Australia 200 (Australia).

¹³ Na 31.12.2024 dłużne papiery wartościowe o wartości 68.212,3 mln PLN stanowiły zabezpieczenie transakcji repo (67.029,3 mln PLN na 31.12.2023).

31.12.2023							
w mln jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	5 055,6	2 695,1	217,0	147,7	224,4	13 305,5	1 428,3
Transakcje reverse repo	5 005,6	5 772,7	2 904,0	2 524,3	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	52 132,7	23 479,0	12 037,9	17 725,4	16 284,7	63 033,2	4 541,5
ETF	402,2	984,3	353,9	83,0	2,2	-	-
Razem	62 596,1	32 931,2	15 512,8	20 480,4	16 511,3	76 338,7	5 969,8

Zmiana							
w mln jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	-4 624,9	9 010,8	571,8	242,6	170,9	8 889,5	661,1
Transakcje reverse repo	-1 040,7	415,2	261,8	864,7	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	4 907,9	4 076,4	702,5	2 664,6	1 785,2	4 243,3	375,3
ETF	4 755,6	113,5	33,2	335,1	551,9	-	-
Razem, z tego:	3 997,9	13 616,0	1 569,3	4 107,0	2 508,1	13 132,8	1 036,5
- naliczenia odsetkowe	2 494,6	1 202,0	667,4	877,5	724,1	3 006,8	307,4
- wycena cenowa*	402,0	-71,6	-275,3	189,6	-120,9	-1 645,4	54,1
- transakcje	1 101,3	12 485,6	1 177,1	3 039,9	1 904,9	11 771,5	675,0

* W tym zrealizowane różnice cenowe z transakcji.

Na zmianę pozycji w walutach obcych wpływ miały głównie:

- napływ środków pieniężnych w walutach obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP (por. Nota 9 oraz Nota 10.2),
- zakup złota za waluty obce (por. Nota 1).

Dodatkowo na zmianę pozycji wpływ miała aktualizacja wyceny cenowej i kursowej (por. Nota 14.1, Nota 17.1 i Nota 17.2).

Nota 4 Papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej

▪ Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej

Zakupione w transakcji spot dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny czystej.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy, tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym naliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych).

Odsetki, dyskonto i premię od dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (wyniku z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu oddzielnie dla każdego zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Skarbowe dłużne papiery wartościowe	71 188,9	76 426,5	-5 237,6
Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	58 019,4	62 461,1	-4 441,8
Razem	129 208,2	138 887,6	-9 679,4

Pozycja związana jest z prowadzonymi w latach 2020-2021 przez NBP na rynku wtórnym operacjami skupu obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Operacje te były przeprowadzane w celu długoterminowej zmiany struktury płynności w sektorze bankowym, jak również dla zapewnienia płynności rynku wtórnego skupowanych dłużnych papierów wartościowych oraz wzmocnienia mechanizmu transmisji monetarnej (por. Nota 16).

Spadek wartości pozycji w 2024 r. wynikał głównie z wykupu przez emitentów dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 8.908,9 mln PLN w terminie zapadalności (por. tabela poniżej oraz Nota 9 i Nota 16).

w mln PLN	31.12.2023	naliczenia odsetkowe	wykup	otrzymane odsetki	31.12.2024
Skarbowe dłużne papiery wartościowe	76 426,5	984,6	-4 458,9	-1 763,3	71 188,9
Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	62 461,1	1 108,4	-4 450,0	-1 100,2	58 019,4
Razem	138 887,6	2 093,1	-8 908,9	-2 863,5	129 208,2

W poniższej tabeli przedstawiono posiadane przez NBP dłużne papiery wartościowe w złotych na 31.12.2024 według terminów zapadalności.

w mln PLN	Wykup dłużnych papierów wartościowych w wartości nominalnej						
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem
Skarbowe dłużne papiery wartościowe	14 587,5	11 579,5	2 117,9	8 127,0	22 615,3	9 747,1	68 774,2
Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	12 838,6	-	28 267,4	5 449,1	-	10 907,5	57 462,6
Razem	27 426,1	11 579,5	30 385,3	13 576,1	22 615,3	20 654,6	126 236,8

Nota 5 Pozostałe aktywa finansowe

Akcje nierynkowe i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Akcje i udziały w podmiotach krajowych, w tym	128,8	128,8	-
- akcje Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.	51,7	51,7	-
- akcje Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.	75,3	75,3	-
- udziały w Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	1,8	1,8	-
- inne	0,0	0,0	-
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych, w tym	160,3	160,0	0,3
- udziały w Europejskim Banku Centralnym	105,8	106,5	-0,7
- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych	53,6	52,9	0,7
- udziały w S.W.I.F.T.	0,9	0,6	0,3
Razem	289,2	288,9	0,3

Pozycja obejmuje akcje nierynkowe oraz udziały w walutach obcych oraz w złotych. Wzrost wartości pozycji wynikał z aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych.

Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych nie uległo zmianie w stosunku do 31.12.2023 i na 31.12.2024 kształtowało się następująco:

Udział NBP w podmiotach krajowych

Podmiot	Kapitał zakładowy (w tys. PLN)	Cena nominalna 1 udziału/akcji (w tys. PLN)	Liczba akcji/udziałów w posiadaniu NBP	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2024
Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych, w tym				
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	21 000,0	1,0	7 000	33,33%
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	5 445,0	0,5	3 750	34,44%
- Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000,0	10,0	1 000	100,00%

Zaangażowanie NBP w podmiotach zagranicznych kształtowało się następująco:

- udziały w Europejskim Banku Centralnym

Od 01.05.2004, to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Na 31.12.2024 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 24,7 mln EUR (24,5 mln EUR na 31.12.2023).

Zgodnie z art. 28 ust. 2 Statutu ESBC i EBC wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 ust. 1 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie zmiany w składzie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału została przeprowadzona w 2024 r. W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 6,0335% do 6,0968%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 653,1 mln EUR do 660,0 mln EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC ani też obowiązku pokrywania strat EBC. Na 31.12.2024 wartość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wyniosła 24,7 mln EUR (24,5 mln EUR na 31.12.2023, tj. odpowiednio 105,8 mln PLN na 31.12.2024 oraz 106,5 mln PLN na 31.12.2023). W momencie przystąpienia Polski do strefy euro NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 635,2 mln EUR – do osiągnięcia docelowego poziomu 660,0 mln EUR.

- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych
Na 31.12.2024 i 31.12.2023 NBP posiadał 8.000 akcji przekładających się na tę samą liczbę głosów. Opłacono 25% wartości nominalnej akcji (wartość nominalna jednej akcji wynosi 5,0 tys. SDR), co wynosi 10,0 mln SDR. Udział NBP w kapitale udziałowym BIS stanowi 1,41%.
- udziały w S.W.I.F.T.
Na 31.12.2024 NBP posiadał 57 udziałów (w wysokości 218,1 tys. EUR). Na 31.12.2023 NBP posiadał 47 udziałów (w wysokości 140,5 tys. EUR). Stanowiło to mniej niż 0,05% ogólnej liczby udziałów.

Nota 6 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia

– albo według wartości rynkowej, jeśli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych ustalony na dzień 31 grudnia 2024 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty, dobra kultury NBP	nieograniczony
Budynki i lokale	480 lub 780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inne wyposażenie	36-360 ¹
Środki transportu	72-180
Wartości niematerialne	Okresy używania (w miesiącach)
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone we własnym zakresie	120
Prawa autorskie, prawa do wynalazków, znaków towarowych, wzorów użytkowych i przemysłowych itp.	120

¹ Okres 360 miesięcy dotyczy pozostałych turbozespołów i zespołów prądotwórczych, w tym agregatów lub zespołów prądotwórczych prądu przemiennego o napięciu poniżej 1000 V.

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Okresy używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych podlegają weryfikacji w każdym roku obrotowym.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 10,0 tys. PLN, dokonuje się jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do używania, w kwocie równej wartości początkowej.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

▪ Aktywa z tytułu leasingu

Aktywa z tytułu leasingu obejmują prawa do użytkowania aktywów będących przedmiotem leasingu (z wyłączeniem wartości niematerialnych), w tym również prawa użytkowania wieczystego gruntów. Aktywa z tytułu leasingu ujmie się w księgach rachunkowych NBP według kosztu obejmującego w szczególności:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 11),
- opłaty leasingowe zapłacone w dniu rozpoczęcia leasingu lub przed tym dniem, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez NBP.

Od wartości składnika aktywów z tytułu leasingu dokonuje się odpisów amortyzacyjnych przez okres leasingu lub okres używania bazowego składnika aktywów, jeśli jest on krótszy, metodą liniową, począwszy od miesiąca, w którym ujęto składnik aktywów.

Na dzień bilansowy wartość aktywów z tytułu leasingu wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o korektę wynikającą z aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 11) oraz pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 11).

Opłaty dotyczące leasingu krótkoterminowego (tj. gdy okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz nie przewiduje się zakupu bazowego składnika aktywów) lub leasingu niskocennego (tj. o wartości bazowego składnika aktywów albo o średniomiesięcznej wartości opłat leasingowych poniżej 10,0 tys. PLN, z wyłączeniem leasingu dotyczącego prawa użytkowania wieczystego gruntu) nie są rozliczane według powyższych zasad i ujmowane są jako koszt w trakcie okresu leasingu.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Środki trwałe	756,3	715,3	41,0
Aktywa z tytułu leasingu	190,7	195,7	-5,1
Wartości niematerialne	64,9	72,6	-7,7
Razem	1 011,8	983,6	28,2

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2024 roku	Środki trwałe				Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne			
	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
<i>w mln PLN</i>											
Wartość brutto na początek okresu	978,8	733,9	9,6	1 722,4	182,9	52,6	235,5	419,2	20,9	5,7	445,8
Zwiększenia	3,4	76,8	78,0	158,2	4,3	5,2	9,5	12,3	2,7	2,8	17,8
Zmniejszenia	-	-36,1	-57,3	-93,4	-	-2,5	-2,5	-1,3	-0,4	-8,5	-10,1
Wartość brutto na koniec okresu	982,3	774,7	30,3	1 787,2	187,2	55,3	242,5	430,3	23,3	-	453,5
w tym całkowicie umorzone	1,5	278,4	-	279,9	-	-	-	105,4	5,8	-	111,3
Umorzenie na początek okresu	-466,8	-539,5	-	-1 006,3	-10,3	-29,4	-39,8	-361,2	-12,1	-	-373,2
Zwiększenia	-14,2	-45,7	-	-59,8	-2,7	-11,3	-14,0	-14,9	-1,7	-	-16,7
Zmniejszenia	-	36,0	-	36,0	-	2,0	2,0	1,0	0,3	-	1,3
Umorzenie na koniec okresu	-481,0	-549,2	-	-1 030,1	-13,0	-38,8	-51,8	-375,1	-13,5	-	-388,6
Odpisy aktualizujące na początek okresu	-0,3	-0,5	-	-0,8	-	-	-	-0,0	-	-	-0,0
Zwiększenia	-	-0,0	-	-0,0	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	-0,3	-0,5	-	-0,8	-	-	-	-0,0	-	-	-0,0
Wartość netto na koniec okresu	501,0	225,0	30,3	756,3	174,1	16,5	190,7	55,1	9,8	-	64,9

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2023 roku	Środki trwałe				Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne			
	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
<i>w mln PLN</i>											
Wartość brutto na początek okresu	976,9	721,1	22,3	1 720,3	180,4	49,2	229,6	438,4	20,1	3,9	462,4
Zwiększenia	2,0	52,9	25,7	80,6	2,5	9,6	12,1	1,6	1,1	2,2	4,9
Zmniejszenia	-0,0	-40,1	-38,4	-78,6	-	-6,2	-6,2	-20,7	-0,3	-0,5	-21,5
Wartość brutto na koniec okresu	978,8	733,9	9,6	1 722,4	182,9	52,6	235,5	419,2	20,9	5,7	445,8
w tym całkowicie umorzone	1,5	287,5	-	289,0	-	-	-	98,4	4,6	-	103,0
Umorzenie na początek okresu	-452,2	-536,5	-	-988,7	-7,7	-23,3	-30,9	-365,3	-10,6	-	-375,9
Zwiększenia	-14,6	-42,6	-	-57,2	-2,6	-12,4	-15,1	-16,6	-1,8	-	-18,3
Zmniejszenia	0,0	39,6	-	39,6	-	6,2	6,2	20,7	0,3	-	21,0
Umorzenie na koniec okresu	-466,8	-539,5	-	-1 006,3	-10,3	-29,4	-39,8	-361,2	-12,1	-	-373,2
Odpisy aktualizujące na początek okresu	-0,3	-0,5	-	-0,8	-	-	-	-0,0	-	-	-0,0
Zwiększenia	-	-0,1	-	-0,1	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	-0,3	-0,5	-	-0,8	-	-	-	-0,0	-	-	-0,0
Wartość netto na koniec okresu	511,8	193,9	9,6	715,3	172,6	23,2	195,7	58,1	8,9	5,7	72,6

Nota 7 Inne pozostałe aktywa

▪ Kredyty, pożyczki udzielone, inne należności

Kredyty i pożyczki udzielone oraz inne należności ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

▪ Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Metale szlachetne, ujmuje się w księgach rachunkowych w cenie zakupu, a na dzień bilansowy wycenia się w cenie zakupu pomniejszonej o odpis aktualizujący.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Środki obrotowe, w tym	36,0	32,0	4,0
- metale szlachetne	35,0	31,0	3,9
- wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	0,4	0,4	0,1
- inne	0,6	0,6	0,0
Kredyty i pożyczki w walucie krajowej udzielone pracownikom, w tym	23,6	22,2	1,4
- pożyczki udzielone z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	15,1	14,9	0,1
Inne należności, w tym	31,8	46,4	-14,6
- publicznoprawne	0,1	0,1	-0,1
- od odbiorców i dostawców	13,8	20,6	-6,8
- inne	17,9	25,6	-7,7
Środki pieniężne Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	11,0	8,0	3,0
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	106,3	20,3	86,0
Razem	208,7	128,9	79,8

Na 31.12.2024 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot oraz forward w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2023 tylko transakcji spot). Wzrost pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 15.1) oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży.

Nota 8 Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej wyemitowanych obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, pomniejszonej o wartość nominalną następujących obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych uprawnionych podmiotów,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia lub uszkodzenia.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Banknoty krajowe w obiegu	406 334,6	370 844,9	35 489,8
Monety krajowe w obiegu	7 059,0	6 676,5	382,5
Razem	413 393,6	377 521,4	35 872,3

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość nominalna na 31.12.2024 wyniosła 333,6 mln PLN w porównaniu z 329,4 mln PLN na 31.12.2023.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2024 r. wyniósł 393.011,6 mln PLN w porównaniu z 370.382,0 mln PLN w 2023 r.

Nota 9 Zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej

▪ Rachunki bieżące, w tym rachunki rezerw obowiązkowych

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach bieżących prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Odsetki do zapłaty z tytułu oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy.

▪ Depozyty na koniec dnia

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach depozytów na koniec dnia prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Odsetki od depozytów na koniec dnia zalicza się do wyniku z odsetek na koniec dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

▪ Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny emisyjnej oraz wycenia na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

Dyskonto i premię od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych), w tym		146 604,5	48 914,4	97 690,1
- rachunki bieżące banków oraz KSKOK		146 116,5	48 039,2	98 077,3
- rachunki rezerw obowiązkowych banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP		476,8	505,9	-29,1
- odsetki od środków rezerwy obowiązkowej		11,2	369,4	-358,1
Depozyty na koniec dnia, w tym		7 227,8	25 506,7	-18 279,0
- naliczone odsetki		1,0	11,0	-10,0
Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	P.2	153 832,3	74 421,1	79 411,2
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji podstawowych		283 672,1	238 002,9	45 669,2
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji dostrajających		-	65 068,2	-65 068,2
Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	P.4	283 672,1	303 071,1	-19 399,0
Razem		437 504,4	377 492,2	60 012,2

Nota obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej.

Wartość środków pieniężnych utrzymywanych przez banki oraz KSKOK¹⁴ w NBP z tytułu rezerwy obowiązkowej jest uzależniona od kształtowania się podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej oraz obowiązującej stopy rezerwy obowiązkowej. Rezerwa obowiązkowa jest wielkością uśrednioną w okresie jej utrzymywania.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej obejmują głównie zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji przez NBP bonów pieniężnych w ramach podstawowych¹⁵ i dostrajających¹⁶ operacji otwartego rynku, których celem jest absorpcja płynności¹⁷.

Środki rezerwy obowiązkowej oraz depozyty na koniec dnia podlegają oprocentowaniu, natomiast bony pieniężne są emitowane z dyskontem. Na 31.12.2024 i 31.12.2023 stopy procentowe będące

¹⁴ Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe utrzymują rezerwę obowiązkową na rachunku KSKOK.

¹⁵ W 2024 r. okresy zapadalności operacji podstawowych wynosiły 6, 7 i 8 dni (w 2023 r. 7 i 8 dni).

¹⁶ W 2024 r., analogicznie jak w 2023 r., okresy zapadalności operacji dostrajających wynosiły 1, 2, 3 i 4 dni.

¹⁷ Zgodnie z uchwałą nr 30/2003 Zarządu NBP z dnia 12 września 2003 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 24, z późn. zm.) nabywcami bonów pieniężnych mogą być banki krajowe, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych, BFG oraz KSKOK.

podstawą oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, depozytów na koniec dnia oraz ustalenia dyskonta bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku kształtowały się następująco:

Stopa oprocentowania zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej		
%	31.12.2024	31.12.2023
Rezerwa obowiązkowa*	5,75	5,75
Depozyt na koniec dnia**	5,25	5,25
Bony pieniężne***	5,75	5,75

* Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej.

** Stopa depozytowa NBP.

*** Stopa referencyjna NBP.

Na zmianę ogółu zobowiązań NBP z tytułu operacji polityki pieniężnej (wzrost o 60.012,2 mln PLN na 31.12.2024 w porównaniu do 31.12.2023) wpłynęły m.in. takie czynniki jak:

- skup napływających do NBP walut obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP (por. Nota 3 i Nota 10.2),
- przepływy środków pieniężnych związane z wynikiem NBP na instrumentach polityki pieniężnej (por. Nota 16) oraz innymi operacjami własnymi NBP,
- przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu w 2024 r. (por. Nota 8),
- wykup przez emitentów posiadanych przez NBP skarbowych oraz gwarantowanych przez Skarb Państwa dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności (por. Nota 4).

Sposób lokowania posiadanych w NBP środków pieniężnych pomiędzy zakupem bonów pieniężnych NBP, złożeniem depozytu na koniec dnia w NBP lub pozostawieniem środków na rachunku bieżącym w NBP jest wynikiem indywidualnych decyzji banków.

Nota 10 Pozostałe zobowiązania finansowe

▪ Rachunki bieżące, lokaty terminowe prowadzone przez NBP

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach bieżących oraz rachunkach lokat terminowych prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Odsetki od rachunków bieżących i lokat terminowych prowadzonych przez NBP zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

▪ Transakcje repo

Transakcja repo polega na sprzedaży aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w pasywach jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną przekazanymi aktywami. Papiery wartościowe przekazane jako zabezpieczenie nie zmniejszają zasobu tych papierów wartościowych i są wykazywane w aktywach bilansu NBP.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu papierów wartościowych w transakcji repo, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje repo wycenia się według wartości nominalnej.

Po dokonaniu wyceny w walutach obcych salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 10.1 Pozostałe zobowiązania finansowe w walucie krajowej

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Rozrachunki w krajowych systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., w tym		1 281,6	2 581,9	-1 300,3
- w systemie Elixir		516,4	1 717,7	-1 201,2
- w systemie Express Elixir		765,2	864,2	-99,1
Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	P.3	1 281,6	2 581,9	-1 300,3
Zobowiązania wobec sektora rządowego, w tym	P.5.1	17 177,1	10 338,3	6 838,8
- rachunki budżetu państwa		8 326,8	5 349,9	2 976,9
- rachunki funduszy zabezpieczenia społecznego		8 731,1	4 861,5	3 869,6
- pozostałe		119,2	126,9	-7,7
Inne zobowiązania	P.5.2	1 867,1	1 608,6	258,5
Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	P.5	19 044,2	11 946,9	7 097,3
Rachunki międzynarodowych organizacji finansowych i banków centralnych, w tym		45,2	28,9	16,3
- rachunek nr 2 MFW		19,7	20,6	-0,8
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		1 970,1	4 052,7	-2 082,6
Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	P.6	2 015,3	4 081,6	-2 066,2
Razem		22 341,1	18 610,4	3 730,7

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz niemonetarnych instytucji finansowych,

- rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. „Rachunek nr 2 MFW” – por. Nota 17.1),
- zobowiązania z tytułu rozliczeń w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.

Wzrost zobowiązań wobec innych rezydentów związany był głównie ze zwiększeniem salda rachunków w walucie krajowej prowadzonych przez NBP dla funduszy zabezpieczenia społecznego oraz budżetu państwa przy jednoczesnym zmniejszeniu salda rachunków w walucie krajowej międzynarodowych organizacji niefinansowych oraz zobowiązań z tytułu rozrachunku w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.

Nota 10.2 Zobowiązania finansowe w walutach obcych

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Rachunki budżetu państwa		44 160,6	42 311,4	1 849,2
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET		2 526,2	2 856,9	-330,6
Pozostałe zobowiązania wobec rezydentów		271,7	477,2	-205,5
Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.7	46 958,6	45 645,5	1 313,0
Transakcje repo		68 654,3	66 800,2	1 854,1
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		8 668,8	72,4	8 596,4
Pozostałe zobowiązania wobec nierezydentów		7,8	642,4	-634,7
Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.8	77 330,9	67 515,1	9 815,8
Razem		124 289,5	113 160,6	11 128,9
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>		-287,8	-5 682,2	5 394,4

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walutach obcych prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET,
- zobowiązania z tytułu transakcji repo zawieranych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego, transakcje te są zwykle zawierane łącznie z transakcjami reverse repo (por. Nota 3),
- rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych.

Poniżej przedstawiono transakcje repo w podziale na waluty obce.

w mln jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD
31.12.2024	3 964,6	6 187,4	3 162,5	3 388,8
31.12.2023	5 005,2	5 772,1	2 902,4	2 524,3
Zmiana	-1 040,6	415,3	260,2	864,6

Wzrost pozycji związany był głównie z wyższą wartością środków na rachunkach międzynarodowych organizacji niefinansowych oraz budżetu państwa.

Nota 11 Inne pozostałe pasywa

▪ Zobowiązania z tytułu leasingu

Zobowiązanie z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według zdyskontowanej wartości pozostających do zapłaty opłat leasingowych.

Na dzień bilansowy wartość zobowiązań z tytułu leasingu aktualizuje się o wartość odsetek naliczonych według przyjętej stopy dyskonta oraz zapłacone opłaty leasingowe.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość zobowiązań i aktywów z tytułu leasingu (por. Nota 6).

▪ Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

Po dokonaniu wyceny zobowiązań finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Zobowiązania z tytułu leasingu	201,5	204,3	-2,8
Inne zobowiązania, w tym	69,7	64,7	5,0
- publicznoprawne	29,7	25,9	3,8
- wobec dostawców	18,0	21,2	-3,2
- inne	22,0	17,6	4,4
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	26,1	22,9	3,1
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	133,2	34,7	98,6
Razem	430,5	326,7	103,9

Zobowiązania z tytułu leasingu stanowią bieżącą (zdyskontowaną) wartość pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dotyczą one głównie praw użytkowania wieczystego gruntu (por. Nota 6 i Nota 16).

Na 31.12.2024 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot oraz forward w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2023 tylko transakcji spot). Wzrost pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 15.1) oraz różnicy między kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży a średnim kosztem zasobu.

Nota 12 Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku.

Na dzień bilansowy rezerwy na zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości albo w części obowiązku uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego. Rezerwy na zobowiązania mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników	240,0	212,4	27,6
Pozostałe rezerwy	2,0	1,4	0,7
Razem	242,1	213,8	28,2

Zmianę rezerw na zobowiązania w 2024 r. i 2023 r. w podziale na poszczególne tytuły przedstawiają poniższe tabele (por. też Nota 20 i Nota 21).

w mln PLN	31.12.2023	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2024
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	212,4	47,5	-19,5	-0,4	240,0
- z tytułu odpraw emerytalnych	114,9	23,9	-6,1	-	132,8
- z tytułu odpraw rentowych	2,6	0,3	-0,0	-	2,9
- z tytułu nagród jubileuszowych	71,6	19,6	-12,6	-	78,7
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	17,1	3,4	-0,3	-	20,2
- z tytułu odpraw pośmiertnych	3,7	0,1	-0,1	-	3,7
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn nie dotyczących pracowników	2,4	0,1	-0,4	-0,4	1,7
Pozostałe, w tym	1,4	0,7	-0,1	-0,0	2,0
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	1,3	0,7	-0,1	-0,0	2,0
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	0,1	0,0	-	-	0,1
Razem	213,8	48,2	-19,6	-0,4	242,1

w mln PLN	31.12.2022	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2023
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	201,4	44,8	-33,6	-0,1	212,4
- z tytułu odpraw emerytalnych	105,8	21,2	-12,1	-	114,9
- z tytułu odpraw rentowych	2,3	0,4	-0,1	-	2,6
- z tytułu nagród jubileuszowych	64,6	18,8	-11,8	-	71,6
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	14,1	3,2	-0,2	-	17,1
- z tytułu odpraw pośmiertnych	3,9	-	-0,0	-0,1	3,7
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn nie dotyczących pracowników	10,7	1,2	-9,4	-	2,4
Pozostałe, w tym	1,6	0,2	-0,3	-0,1	1,4
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	1,5	0,2	-0,3	-0,1	1,3
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	0,1	-	-	-0,0	0,1
Razem	202,9	45,0	-33,9	-0,2	213,8

Nota 13 Rozliczenia międzyokresowe

Koszty i przychody, które w całości albo w części dotyczą przyszłych lat obrotowych, ujmowane są w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów (aktywa) albo rozliczenia międzyokresowe przychodów (pasywa) i zaliczane do wyniku finansowego roku obrotowego, którego dotyczą.

Koszty dotyczące bieżącego roku obrotowego, za które obowiązek zapłaty powstanie w następnym roku obrotowym, zalicza się do wyniku finansowego w wiarygodnie oszacowanej kwocie, a prawdopodobne zobowiązanie przypadające na bieżący rok obrotowy ujmuje się w księgach rachunkowych jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (pasywa).

Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych środków trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji metodą liniową, ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zalicza się do wyniku finansowego równolegle do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tych składników aktywów.

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług		78,2	55,4	22,7
Razem aktywa (Rozliczenia międzyokresowe)	A.10.4	78,2	55,4	22,7
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		117,7	107,8	9,9
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		0,9	1,1	-0,1
Razem pasywa (Rozliczenia międzyokresowe)	P.11.2	118,7	108,9	9,8

Czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług dotyczą głównie wydatków związanych z gospodarką własną NBP (czynne dotyczą przede wszystkim opłat za usługi informatyczne świadczone na rzecz NBP, natomiast bierne obejmują głównie składniki wynagrodzeń za 2024 r. wypłacanych w kolejnym roku oraz przyszłe zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług realizowanych w 2024 r.).

Nota 14 Kapitał NBP

Zgodnie z definicją stosowaną przez EBC do kapitału NBP kwalifikuje się:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
 - fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych,
 - rezerwę kursową,
 - rachunek rewaluacyjny złota,
 - dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej (przychody niezrealizowane),
 - straty z lat ubiegłych oraz stratę za bieżący rok obrotowy,
 - część zysku roku bieżącego pozostającą w NBP (to jest 5%), która zostanie przeznaczona na zwiększenie funduszu rezerwowego.
- **Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej (przychody niezrealizowane)**

Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota przeliczoną na złote.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP¹⁸.

¹⁸ W przypadku ujemnego zasobu danej waluty obcej dodatnie różnice z wyceny kursowej są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu z niższym od niego kursem średnim NBP.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej ETF są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu ETF z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych instrumentów.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane poprzez porównanie ceny ustalonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą (w przypadku transakcji forward sprzedaży) albo wyższą (w przypadku transakcji forward zakupu) średnią ceną rynkową dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny.

Wartość różnic z wyceny zasobu złota, zasobów poszczególnych walut obcych, dłużnych papierów wartościowych oraz ETF ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

▪ **Rachunek rewaluacyjny złota**

Rachunek rewaluacyjny złota to nadwyżka przychodów niezrealizowanych nad kosztami niezrealizowanymi z przeliczenia złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, powstała przed 1 stycznia 2004 r.

Stan rachunku rewaluacyjnego złota zmniejsza się na dobro przychodów w kwocie kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego na dzień bilansowy.

▪ **Rezerwa kursowa**

Rezerwa kursowa tworzona jest na podstawie art. 65 ustawy o NBP.

Rezerwę kursową szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 6.1.4).

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem, nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. W NBP na potrzeby oszacowania rezerwy kursowej przyjęto roczny horyzont czasowy oraz 95% poziom ufności.

Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, oszacowane na podstawie analizy ich rozkładu. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane w oparciu o stan zasobów walut obcych na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy kursowej.

Rezerwę tworzy się i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów w kwocie równej połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym roku obrotowego. Tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku obrotowego.

Rezerwę rozwiązuje się – zaliczając ją do przychodów – na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych, powiększonych o nadwyżkę kosztów nad przychodami ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych, w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę utworzonej rezerwy w stosunku do wartości oszacowanej rozwiązuje się na dobro przychodów.

w mln PLN	P.12 Rezerwy	P.13 Różnice z wyceny		P.14 Fundusze		P.15	P.16.	Razem
	Rezerwa kursowa	Rachunek rewaluacyjny złota	Różnice z wyceny*	Fundusz statutowy	Fundusz rezerwowy	Straty z lat ubiegłych	Zysk/strata za rok obrotowy	
	Nota 14.2	Nota 14.1		Nota 14		Nota 14.3	Nota 14.4	
Stan na 31.12.2022	15 078,6	1 618,0	48 438,7	1 500,0	-	-10 458,0	-16 943,7	39 233,7
Przeniesienie straty za 2022 r. do pozycji Straty z lat ubiegłych						-16 943,7	16 943,7	-
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			-15 039,3					-15 039,3
Rozwiązanie rezerwy kursowej	-15 078,6							-15 078,6
Zysk/strata za rok obrotowy							-20 800,0	-20 800,0
Stan na 31.12.2023	-	1 618,0	33 399,4	1 500,0	-	-27 401,7	-20 800,0	-11 684,3
Przeniesienie straty za 2023 r. do pozycji Straty z lat ubiegłych						-20 800,0	20 800,0	-
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			45 222,5					45 222,5
Rozwiązanie rezerwy kursowej								-
Zysk/strata za rok obrotowy							-13 347,9	-13 347,9
Stan na 31.12.2024	-	1 618,0	78 621,9	1 500,0	-	-48 201,7	-13 347,9	20 190,3

* Różnice z wyceny dotyczą dodatnich różnic z wyceny zasobu złota, wyceny kursowej walut obcych oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych, ETF i instrumentów finansowych pozabilansowych (por. Nota 14.1).

Wzrost kapitału NBP był spowodowany przede wszystkim wzrostem dodatnich różnic z wyceny zasobu złota, wyceny kursowej walut obcych oraz cenowej ETF (por. Nota 14.1) przy jednocześnie ujemnym wyniku finansowym za 2024 r. (por. Nota 14.4). Wielkość kapitału nie ma bezpośredniego wpływu na realizację podstawowego celu działalności NBP w zakresie utrzymywania stabilnego poziomu cen ani na realizację innych zadań NBP. Nie stanowi zatem czynnika ograniczającego niezależność banku centralnego (por. Rozdział 2.2).

Nota 14.1 Różnice z wyceny

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota	60 404,2	28 309,2	32 095,0
Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych	11 240,0	0,2	11 239,8
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	6 977,8	5 090,1	1 887,7
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	1 935,6	5 065,1	-3 129,4
- z wyceny ETF	5 042,1	25,0	5 017,1
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	0,0	0,0	0,0
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618,0	1 618,0	-
Razem	80 239,9	35 017,4	45 222,5

Średnie koszty zasobu walut obcych i złota oraz kursy średnie NBP i średnia cena rynkowa złota

	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
w PLN	31.12.2024		31.12.2023	
USD	3,9449	4,1012	4,0776	3,9350
EUR	4,3271	4,2730	4,5844	4,3480
GBP	5,0340	5,1488	5,2735	4,9997
CAD	2,9441	2,8543	3,2041	2,9698
AUD	2,6542	2,5504	2,9009	2,6778
NOK	0,3784	0,3624	0,4212	0,3867
NZD	2,4264	2,3084	2,6321	2,4836
SDR	5,3026	5,3618	5,6845	5,2938
uncja złota	6 516,1179	10 707,6180	5 660,7845	8 115,5440

▪ Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota

W 2024 r. wzrost dodatnich różnic z wyceny zasobu złota związany był ze zwiększeniem zasobu złota (por. Nota 1) oraz wzrostem ceny złota w PLN, który wynikał z wyższej ceny uncji złota w USD (cena uncji złota w USD wynosiła odpowiednio: 2.610,85 USD na 31.12.2024 oraz 2.062,40 USD na 31.12.2023) oraz z wyższego kursu średniego USD.

▪ **Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych**

<i>w mln PLN</i>	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
USD	9 637,8	-	9 637,8
GBP	1 598,5	-	1 598,5
JPY	0,1	-	0,1
SDR	3,5	-	3,5
CHF	-	0,2	-0,2
Razem	11 240,0	0,2	11 239,8

▪ **Dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych**

<i>w mln PLN</i>	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	240,7	1 252,8	-1 012,1
Papiery wartościowe w EUR	667,1	1 645,8	-978,7
Papiery wartościowe w GBP	8,0	896,3	-888,3
Papiery wartościowe w CAD	676,0	513,3	162,7
Papiery wartościowe w AUD	104,7	534,4	-429,8
Papiery wartościowe w NOK	-	83,8	-83,8
Papiery wartościowe w NZD	239,2	138,7	100,5
Razem	1 935,6	5 065,1	-3 129,4

▪ **Dodatnie różnice z wyceny cenowej ETF**

<i>w mln PLN</i>	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
ETF w USD	4 258,6	3,0	4 255,6
ETF w EUR	345,0	-	345,0
ETF w GBP	122,5	20,7	101,8
ETF w CAD	184,7	1,0	183,6
ETF w AUD	131,4	0,3	131,0
Razem	5 042,1	25,0	5 017,1

▪ **Rachunek rewaluacyjny złota**

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2024 kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, NBP, podobnie jak na 31.12.2023, nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 14.2 Rezerwa kursowa

Na 31.12.2024 oszacowanie rezerwy kursowej (równe wartości zagrożonej pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych) wyniosło 54.408,2 mln PLN (62.481,3 mln PLN na 31.12.2023). Na 31.12.2024 nie wystąpiła nadwyżka przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych ujętych w wyniku finansowym 2024 r., stąd zgodnie z przepisami uchwały nr 6/2019 RPP nie utworzono rezerwy kursowej na 31.12.2024. (na 31.12.2023 rezerwę całkowicie rozwiązano w kwocie 15.078,6 mln PLN – por. Nota 17.1, Nota 17.2 i Rozdział 6.1.4). Zarówno na 31.12.2024, jak i na 31.12.2023 rezerwa kursowa wyniosła 0 PLN.

Nota 14.3 Straty z lat ubiegłych

Niepokryte straty z lat ubiegłych w kwocie -48.201,7 mln PLN są efektem poniesienia przez NBP strat za lata 2007, 2017, 2022 oraz 2023. Główną przyczyną strat w latach 2007, 2017 i 2023 była aprecjacja złotego (materializacja ryzyka kursowego), natomiast w przypadku straty za 2022 r. spadek wyceny cenowej zagranicznych dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych (materializacja ryzyka stopy procentowej).

Straty z lat ubiegłych zostały częściowo pokryte środkami z funduszu rezerwowego w latach 2008, 2015, 2016, 2018, 2021 oraz 2022 w łącznej kwocie 4.494,2 mln PLN.

Fundusz rezerwowy jest jedynym źródłem pokrycia straty.

Nota 14.4 Zysk/strata za rok obrotowy

Wynik finansowy NBP za 2024 r. był ujemny (strata) i wyniósł -13.347,9 mln PLN (za 2023 r. strata w wysokości -20.800,0 mln PLN).

Na stratę NBP za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2024 r. złożyły się głównie koszty prowadzenia polityki pieniężnej przez NBP oraz koszty niezrealizowane z wyceny kursowej i cenowej na 31.12.2024 przy jednocześnie dodatnim wyniku na instrumentach inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 16, Nota 17.1 i Nota 17.2).

Strata za rok obrotowy podlega akumulacji w pozycji Straty z lat ubiegłych.

Nota 15 Pozycje pozabilansowe

▪ Transakcje spot i forward w walutach obcych

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za inną walutę obcą ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji.

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za walutę krajową ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości transakcyjnej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane w walutowej transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia, według ustalonego w umowie kursu spot.

Efekty wyrównania do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz różnice z wyceny kursowej dla transakcji w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP według salda wyrównania i wyceny tych transakcji, określonych odrębnie dla każdego rodzaju transakcji (spot, forward) oraz odrębnie dla każdej waluty obcej – różnice dodatnie w aktywach, różnice ujemne w pasywach.

▪ Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia według wartości ustalonej w umowie. W dniu transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji forward nie zmieniają wielkości zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny, poprzez porównanie ceny rynkowej dłużnych papierów wartościowych z ich ceną ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot. Do dodatnich i ujemnych różnic z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

Różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP – różnice dodatnie w aktywach, a różnice ujemne w pasywach.

W dniu rozliczenia, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji forward zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji forward pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

▪ Futures

Futures ujmuje się na kontach pozabilansowych, od dnia transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji futures ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmuje się według wartości rynkowej.

Zestawienie dodatnich i ujemnych różnic z wyceny kursowej transakcji spot oraz forward w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych oraz wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej (por. Nota 14.1 i Nota 17.2).

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot oraz FX forward		128,2	32,2	96,0
Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		0,0	0,0	0,0
Razem aktywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	A.10.3	128,2	32,2	96,0
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot oraz FX forward		102,9	16,9	86,0
Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		2,2	-	2,2
Razem pasywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	P.11.1	105,1	16,9	88,2

Nota 15.1 Transakcje spot i forward w walutach obcych ujęte na kontach pozabilansowych

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji FX spot i FX forward	-	4 808,4	669,8	4 138,6
Waluta do wydania z tytułu transakcji FX spot i FX forward	-	4 808,4	669,8	4 138,6
Dodatnie różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	A.10.5	106,3	20,3	86,0
Ujemne różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	P.11.3	133,2	34,7	98,6
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward	A.10.3	128,2	32,2	96,0
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward	P.11.1	102,9	16,9	86,0

Wzrost pozycji pozabilansowych na 31.12.2024 wynikał z wyższego wolumenu zawartych przez NBP transakcji spot oraz forward w walutach obcych.

Zmiana różnic wyrównania do średniego kosztu zasobu transakcji spot oraz forward w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem zakupu/sprzedaży tych transakcji.

Zmiana różnic z wyceny kursowej transakcji spot oraz forward w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem średnim NBP.

Nota 15.2 Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

w mln PLN	Pozycja bilansu	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach forward, w tym		-	115,5	-115,5
- papiery wartościowe w USD		-	115,5	-115,5
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach forward, w tym		1 670,0	-	1 670,0
- papiery wartościowe w AUD		455,2	-	455,2
- papiery wartościowe w USD		1 214,8	-	1 214,8
Dodatnie różnice z wyceny cenowej	A.10.3	0,0	0,0	0,0
Ujemne różnice z wyceny cenowej	P.11.1	2,2	-	2,2

Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Zmiana różnic z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między ceną rynkową tych papierów a ich ceną ustaloną w umowie.

Nota 15.3 Futures

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
Zakupione futures (bond futures), w tym	5 644,8	37 074,8	-31 429,9
- bond futures w AUD	384,9	2 663,5	-2 278,6
- bond futures w CAD	-	2 893,8	-2 893,8
- bond futures w EUR	5 259,9	11 308,8	-6 048,8
- bond futures w USD	-	20 208,7	-20 208,7
Sprzedane futures (bond futures), w tym	978,1	7 455,0	-6 476,9
- bond futures w AUD	-	921,1	-921,1
- bond futures w CAD	-	604,4	-604,4
- bond futures w EUR	978,1	1 892,7	-914,6
- bond futures w USD	-	4 036,8	-4 036,8

Futures są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi (por. Nota 3).

Nota 16 Wynik z odsetek

Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu, która jest korygowana w przypadku wystąpienia kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych na koniec roku (por. Nota 17.2).

Dyskonto od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, według metody liniowej.

Odsetki od pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej, z wyjątkiem odsetek:

- do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej, które zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy,
- od środków na rachunkach bieżących w innych bankach, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od depozytów zabezpieczających wykonanie futures, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, w tym od zobowiązań z tytułu leasingu, które są ujmowane nie później niż na koniec miesiąca.

Odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 1 i Nota 3).

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji forward w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji swap w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Naliczone odsetki, dyskonto i premię w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według obowiązującego kursu średniego NBP.

w mln PLN	Przychody*		Koszty**		Wynik		
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	Zmiana
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	24 817,2	23 201,9	-3 064,3	-2 703,1	21 752,9	20 498,8	1 254,1
- dłużne papiery wartościowe	19 010,1	18 375,6	-	-	19 010,1	18 375,6	634,5
- lokaty terminowe	2 603,0	2 003,6	-	-	2 603,0	2 003,6	599,4
- transakcje reverse repo	3 181,0	2 766,0	-	-	3 181,0	2 766,0	415,1
- transakcje repo	-	-	-3 042,5	-2 637,6	-3 042,5	-2 637,6	-404,9
- pozostałe	23,1	56,7	-21,8	-65,5	1,3	-8,8	10,1
Złoto	14,0	24,3	-	-	14,0	24,3	-10,3
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	1 073,3	1 130,4	-1 065,7	-1 116,4	7,6	14,0	-6,5
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym	2 093,1	2 151,2	-23 259,2	-22 792,0	-21 166,1	-20 640,8	-525,3
- bony pieniężne NBP	-	-	-18 712,4	-18 134,4	-18 712,4	-18 134,4	-578,0
- dłużne papiery wartościowe	2 093,1	2 151,2	-	-	2 093,1	2 151,2	-58,1
- rezerwa obowiązkowa***	0,0	0,0	-4 275,6	-4 354,1	-4 275,5	-4 354,1	78,6
- depozyt na koniec dnia	-	-	-271,3	-303,4	-271,3	-303,4	32,1
- pozostałe	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	-0,0
Inne przychody/koszty z odsetek	68,1	68,3	-2 067,0	-1 611,0	-1 998,9	-1 542,7	-456,2
Razem	28 065,7	26 576,1	-29 456,3	-28 222,5	-1 390,6	-1 646,4	255,8

* Przychody (i koszty w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od aktywów finansowych.

** Koszty (i przychody w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od zobowiązań finansowych.

*** W przychodach ujęto przychody z odsetek za naruszenie obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej.

Wzrost wyniku z odsetek w 2024 r. związany był głównie ze wzrostem przychodów z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych przy jednocześnie wyższych kosztach prowadzenia polityki pieniężnej oraz przy wyższych kosztach odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa.

Wynik z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3 i Nota 10.2)

2024									
w mln PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	8 276,3	2 965,9	2 562,6	2 094,8	1 768,6	814,2	527,7	-	19 010,1
Lokaty terminowe	758,6	1 251,1	45,6	21,4	15,0	298,8	212,6	-0,2	2 603,0
Transakcje reverse repo	881,6	959,2	787,0	434,8	118,4	-	-	-	3 181,0
Transakcje repo	-857,2	-892,1	-751,8	-426,3	-115,1	-	-	-	-3 042,5
Pozostałe	-7,4	6,5	0,2	1,1	0,8	0,1	0,0	0,0	1,3
Razem	9 051,9	4 290,5	2 643,6	2 125,9	1 787,8	1 113,1	740,3	-0,2	21 752,9

2023									
w mln PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	8 143,5	2 838,7	2 383,0	2 104,2	1 638,0	736,4	531,7	-	18 375,6
Lokaty terminowe	847,0	655,5	41,7	27,8	17,5	225,8	188,7	-0,4	2 003,6
Transakcje reverse repo	1 047,8	761,2	698,1	196,6	62,2	-	-	-	2 766,0
Transakcje repo	-1 021,6	-726,6	-636,8	-192,8	-59,7	-	-	-	-2 637,6
Pozostałe	-34,8	20,0	3,7	1,6	0,7	0,0	0,0	0,0	-8,8
Razem	8 982,0	3 548,8	2 489,6	2 137,4	1 658,7	962,2	720,5	-0,4	20 498,8

w mln PLN	Zmiana								Razem
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	
Dłużne papiery wartościowe	132,7	127,2	179,6	-9,4	130,6	77,8	-4,1	-	634,5
Lokaty terminowe	-88,4	595,6	4,0	-6,4	-2,5	73,1	23,9	0,2	599,4
Transakcje reverse repo	-166,2	198,0	88,9	238,2	56,2	-	-	-	415,1
Transakcje repo	164,4	-165,5	-115,0	-233,5	-55,4	-	-	-	-404,9
Pozostałe	27,3	-13,5	-3,5	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,0	10,1
Razem	69,9	741,7	154,0	-11,5	129,1	150,9	19,8	0,2	1 254,1

Wzrost o 1.254,1 mln PLN wyniku z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych wystąpił w warunkach:

- wzrostu poziomu aktywów w walutach obcych (por. Nota 3),
- wzrostu średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych, lokat terminowych oraz transakcji reverse repo i repo,
- wyższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w CAD, EUR, AUD i GBP oraz jednocześnie niższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w USD,
- średniorocznej aprecjacji złotego w stosunku do wszystkich walut rezerwowych (por. tabela poniżej).

Średnioroczne kursy walut obcych

w PLN	2024	2023	Zmiana
USD	3,9812	4,2021	-0,2209
EUR	4,3064	4,5430	-0,2366
GBP	5,0869	5,2216	-0,1347
CAD	2,9070	3,1135	-0,2065
AUD	2,6267	2,7923	-0,1656
NOK	0,3704	0,3983	-0,0279
NZD	2,4086	2,5810	-0,1724

Wynik z odsetek od złota (por. Nota 1 i Nota 3)

Pozycja obejmuje wynik z odsetek od lokat terminowych w złocie, które są naliczane i wypłacane w USD. Spadek pozycji w 2024 r. był skutkiem niższego średniorocznego poziomu składanych lokat oraz aprecjacji złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym.

Wynik z odsetek od należności i zobowiązań związanych z MFW (por. Nota 2)

w mln PLN	Przychody		Koszty		Wynik		
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	Zmiana
Odsetki od transzy rezerwowej	208,9	224,3	-	-	208,9	224,3	-15,4
Odsetki od rachunku bieżącego w MFW	864,3	904,4	-	-	864,3	904,4	-40,1
Odsetki od pożyczek udzielonych MFW	0,1	1,8	-	-	0,1	1,8	-1,6
Odsetki od alokacji SDR	-	-	-1 065,7	-1 116,4	-1 065,7	-1 116,4	50,7
Razem	1 073,3	1 130,4	-1 065,7	-1 116,4	7,6	14,0	-6,5

Na wynik z tytułu odsetek od należności/zobowiązań związanych z MFW składają się przychody z odsetek z tytułu oprocentowanych należności w SDR (transza rezerwowa¹⁹, rachunek bieżący w MFW oraz pożyczki udzielone MFW) oraz koszty z odsetek z tytułu oprocentowanych zobowiązań w SDR (alokacje SDR, por. Nota 2). Spadek wyniku nastąpił w warunkach aprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (spadek kursu z 5,6055 w 2023 r. do 5,2834 w 2024 r.) oraz wzrostu średniorocznego oprocentowania SDR.

Wynik z odsetek od instrumentów polityki pieniężnej (por. Nota 4 oraz Nota 9)

Spadek o 525,3 mln PLN wyniku z odsetek od instrumentów wykorzystywanych w ramach operacji polityki pieniężnej był głównie spowodowany:

- wyższymi o 578,0 mln PLN kosztami dyskonta od bonów pieniężnych NBP (por. Nota 9), co było efektem wzrostu średniorocznego poziomu operacji podstawowych i dostrajających przy jednoczesnym spadku średniorocznej stopy referencyjnej NBP,

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych operacji otwartego rynku	-18 112,9	-17 667,2	-445,7
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach dostrajających operacji otwartego rynku	-599,5	-467,2	-132,3
Razem	-18 712,4	-18 134,4	-578,0

Średnioroczny poziom operacji podstawowych i dostrajających* oraz średnioroczny poziom stopy referencyjnej

w mln PLN / %	2024	2023	Zmiana
Operacje podstawowe	310 141,1	270 658,4	39 482,8
Operacje dostrajające	10 261,1	7 170,2	3 090,9
Stopa referencyjna NBP	5,75	6,45	-0,7 p.p.

* Do wyliczenia wielkości średniorocznych operacji podstawowych i dostrajających uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

¹⁹ Wartość nieoprocentowanej części transzy rezerwowej jest stała i wynosi 56,2 mln SDR (por. Nota 2).

- niższym o 58,1 mln PLN wynikiem z dłużnych papierów wartościowych nabytych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, co było efektem zmniejszania się wielkości portfela tych papierów wskutek ich wykupu przez emitentów (por. Nota 4),

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Wynik z tytułu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej	2 093,1	2 151,2	-58,1
- papiery skarbowe	984,6	1 000,0	-15,4
- papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	1 108,4	1 151,2	-42,8

przy jednocześnie:

- niższych o 78,6 mln PLN kosztach odsetek od rezerwy obowiązkowej, co było efektem spadku średniorocznego oprocentowania rezerwy obowiązkowej przy jednoczesnym wzroście średniego poziomu rezerwy obowiązkowej w ciągu roku (por. Nota 9),

Średni poziom rezerwy obowiązkowej* oraz średnioroczne oprocentowanie rezerwy obowiązkowej

w mln PLN / %	2024	2023	Zmiana
Rezerwa obowiązkowa	74 366,2	67 634,5	6 731,7
Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej	5,75	6,45	-0,7 p.p.

* Kwoty rezerwy obowiązkowej obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych, ważone liczbą dni w okresie.

- niższych o 32,1 mln PLN kosztach depozytu na koniec dnia, co było efektem niższego średniorocznego wykorzystania tego instrumentu oraz niższej średniorocznej stopy depozytowej.

Wartość depozytów na koniec dnia oraz średnioroczny poziom stopy depozytowej

w mln PLN / %	2024	2023	Zmiana
Łączna wartość depozytów na koniec dnia*	1 886 041,5	1 908 132,6	-22 091,1
Średnioroczna stopa depozytowa**	5,25	5,95	-0,7 p.p.

* Wartość liczona za dni wykorzystania instrumentu.

** Do wyliczenia wielkości średniorocznej stopy oprocentowania uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

Inne przychody/koszty z odsetek

W ramach *Innych przychodów/kosztów z odsetek* ujmowane są głównie koszty z odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz przychody i koszty z tytułu odsetek związane z rozliczeniami w systemie TARGET. Pozycja obejmuje również koszty z odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 6 i Nota 11).

w mln PLN	Przychody		Koszty		Wynik		
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	Zmiana
Koszty z odsetek od rachunków bieżących, pomocniczych oraz lokat terminowych prowadzonych przez NBP, w tym	-	-	-2 059,1	-1 603,3	-2 059,1	-1 603,3	-455,8
- w walutach obcych	-	-	-1 877,0	-1 350,6	-1 877,0	-1 350,6	-526,4
- w walucie krajowej	-	-	-182,1	-252,7	-182,1	-252,7	70,6
Przychody/koszty z odsetek związane z rozliczeniami w TARGET	66,5	66,6	-	-0,4	66,5	66,3	0,2
Pozostałe przychody/koszty z odsetek	1,6	1,7	-7,9	-7,4	-6,3	-5,7	-0,6
Razem	68,1	68,3	-2 067,0	-1 611,0	-1 998,9	-1 542,7	-456,2

Nota 17 Wynik z operacji finansowych

Nota 17.1 Wynik zrealizowany

▪ Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych i złocie

Zrealizowane przychody i koszty wynikające z transakcji walutowych i w złocie zalicza się do wyniku finansowego w dniu, w którym nastąpiła zmiana, w kwocie:

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu zakupu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do wpływu i wypływu waluty obcej (albo złota) w bieżącym dniu operacyjnym,
- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do nadwyżki wypływu waluty obcej (albo złota) nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

W przypadku wystąpienia krótkiej pozycji w danej walucie obcej (albo złocie) zastosowanie ma podejście odwrotne.

▪ Zrealizowane różnice cenowe

Przychody i koszty, wynikające z transakcji spot sprzedaży dłużnych papierów wartościowych lub ETF, o tym samym kodzie, zalicza się do wyniku finansowego w dniu rozliczenia transakcji, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych papierów lub ETF, wyznaczonego na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

Wynik z rozliczenia transakcji forward na dłużne papiery wartościowe lub ETF ustala się:

- w przypadku zakupu w transakcji forward – jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- w przypadku sprzedaży w transakcji forward – jako różnicę między ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy, a średnim kosztem zasobu dłużnych

papierów wartościowych lub ETF.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych lub ETF, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie.

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych	-656,0	-2 741,3	2 085,2
Zrealizowane różnice na transakcjach w złocie	0,0	0,4	-0,4
Zrealizowane różnice cenowe, w tym	-72,1	-1 073,9	1 001,8
- z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi	112,4	-1 825,8	1 938,1
- z transakcji spot ETF	3,1	-	3,1
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	-187,6	751,8	-939,4
• z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe	76,6	-186,2	262,8
• z transakcji forward na ETF	-2,6	0,0	-2,6
• z futures, w tym:	-261,6	938,0	-1 199,6
# bond futures	-238,3	-301,2	62,9
# depo futures	-26,3	-22,9	-3,4
# equity index futures	2,9	1 262,1	-1 259,1
Pozostałe operacje finansowe*	0,5	2,5	-1,9
Razem	-727,6	-3 812,3	3 084,7

* Pozycja obejmuje wynik z tytułu wyceny salda rachunku nr 2 MFW (0,5 mln PLN w 2024 r. w porównaniu z 2,5 mln PLN w 2023 r. – por. Nota 10.1).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych na transakcjach w walutach obcych

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
USD	795,6	2 494,8	-1 699,2
EUR	-416,6	-1 038,7	622,1
GBP	207,1	-302,8	509,8
CAD	-240,4	-546,7	306,4
AUD	-286,0	-924,9	638,8
NOK	-412,5	-1 523,1	1 110,6
NZD	-303,6	-896,2	592,6
CHF	2,5	3,6	-1,1
SDR	-3,1	-8,8	5,7
Pozostałe	1,0	1,5	-0,5
Razem	-656,0	-2 741,3	2 085,2

Wzrost wyniku w 2024 r. był głównie rezultatem kształtowania się średniorocznej różnicy między kursem transakcyjnym a średnim kosztem zasobu walut obcych, to jest niższej ujemnej różnicy

dla AUD, NZD, EUR, CAD oraz NOK, niższej dodatniej różnicy dla USD oraz wystąpienia dodatniej różnicy dla GBP oraz spadku wielkości sprzedaży wszystkich podstawowych walut obcych (por. Nota 3 i Nota 17.2).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
USD	-330,2	-817,3	487,1
EUR	334,7	-10,8	345,5
GBP	-6,1	-559,6	553,5
CAD	167,2	-143,3	310,5
AUD	-6,5	-190,4	183,9
NOK	-67,0	-60,6	-6,4
NZD	20,4	-43,7	64,1
Razem	112,4	-1 825,8	1 938,1

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
USD	28,7	-26,4	55,0
EUR	10,7	-8,4	19,1
GBP	-11,0	-5,1	-5,9
CAD	27,2	-6,9	34,1
AUD	26,1	-138,3	164,4
NZD	-5,1	-1,1	-4,0
Razem	76,6	-186,2	262,8

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z dziennej wyceny futures

w mln PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	Razem
Bond futures						
2024	-194,3	-40,8	-4,9	6,1	-4,4	-238,3
2023	-132,1	-58,8	-58,8	-37,1	-14,4	-301,2
Zmiana	-62,1	18,0	53,9	43,2	10,0	62,9
Depo futures						
2024	-26,3	-	-	-	-	-26,3
2023	-25,1	-	2,2	-	-	-22,9
Zmiana	-1,3	-	-2,2	-	-	-3,4
Equity index futures						
2024	1,9	-1,4	0,4	0,1	2,0	2,9
2023	724,4	565,9	-20,2	0,4	-8,4	1 262,1
Zmiana	-722,6	-567,3	20,7	-0,4	10,4	-1 259,1

Wzrost wyniku z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w 2024 r. był związany przede wszystkim z transakcjami sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w warunkach zbliżonych poziomów średniorocznych rentowności na rynkach zagranicznych przy jednocześnie niższym wyniku z inwestycji w futures na indeksy giełdowe akcji (equity index futures) w związku ze spadkiem zaangażowania w tych instrumentach.

Nota 17.2 Koszty niezrealizowane

▪ Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (w przypadku dodatniego zasobu waluty obcej) lub przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP (dla ujemnego zasobu waluty obcej) – por. Nota 14.1.

▪ Ujemne różnice z wyceny cenowej

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych lub ETF są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu tych papierów lub ETF z niższą od niego ich średnią ceną rynkową.

Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane przez porównanie ceny określonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward zakupu) albo wyższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward sprzedaży) bieżącą ceną rynkową instrumentu.

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	-7 684,2	-28 236,8	20 552,6
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	-2 402,7	-535,9	-1 866,8
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	-2 400,5	-514,2	-1 886,3
- z wyceny ETF	-	-21,8	21,8
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	-2,2	-	-2,2
Razem	-10 086,9	-28 772,7	18 685,8

Ujemne różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
USD	-	-7 854,9	7 854,9
EUR	-1 504,5	-5 634,4	4 129,9
GBP	-	-3 400,3	3 400,3
CAD	-1 888,6	-4 171,0	2 282,4
AUD	-2 008,0	-3 633,5	1 625,4
NOK	-1 449,0	-2 614,8	1 165,9
NZD	-833,9	-878,0	44,1
SDR	-	-49,6	49,6
Pozostałe	-0,2	-0,3	0,1
Razem	-7 684,2	-28 236,8	20 552,6

Ujemne różnice cenowe w podziale na posiadane przez NBP dłużne papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej.

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w USD	-1 243,6	-146,4	-1 097,2
Dłużne papiery wartościowe w EUR	-42,9	-41,5	-1,5
Dłużne papiery wartościowe w GBP	-587,7	-67,1	-520,6
Dłużne papiery wartościowe w CAD	-17,4	-29,7	12,3
Dłużne papiery wartościowe w AUD	-55,4	-53,6	-1,9
Dłużne papiery wartościowe w NOK	-453,4	-175,8	-277,5
Dłużne papiery wartościowe w NZD	-	-0,1	0,1
Razem	-2 400,5	-514,2	-1 886,3

Ujemne różnice cenowe w podziale na posiadane przez NBP ETF w walutach obcych przedstawiono poniżej.

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
ETF w USD	-	-0,6	0,6
ETF w EUR	-	-21,1	21,1
ETF w CAD	-	-0,0	0,0
Razem	-	-21,8	21,8

W 2024 r. wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych wynikał głównie ze wzrostu rentowności na rynkach zagranicznych w porównaniu do 2023 r. (por. Nota 3). Z posiadanych ETF NBP w 2024 r. nie wykazał kosztów niezrealizowanych

z wyceny cenowej (por. Nota 14.1). W 2024 r. ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD i USD (por. Nota 15.2).

Nota 18 Wynik z prowizji i opłat

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Przychody za wykonanie zleceń płatniczych	45,4	40,0	5,3
Koszty za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP (w tym rachunków złota i dłużnych papierów wartościowych)	-20,2	-17,8	-2,4
Koszty za wykonanie własnych zleceń płatniczych	-11,3	-10,4	-0,9
Pozostałe przychody/koszty z prowizji i opłat	-4,3	-6,4	2,1
Wynik z prowizji i opłat	9,5	5,4	4,1

Wzrost wyniku z prowizji i opłat w 2024 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wyższych przychodów za wykonanie zleceń płatniczych – głównie w związku z większą liczbą zrealizowanych zleceń płatniczych,
- spadku kosztów futures, przede wszystkim w związku z niższymi obrotami na kontraktach equity index futures (por. Nota 3, Nota 15.3 i Nota 17.1).

Nota 19 Przychody z instrumentów kapitałowych oraz udziałów

Przychody z tytułu dywidend od posiadanych akcji i udziałów oraz ETF zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania składnika aktywów. Dywidendy otrzymane w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień.

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 5) oraz przychody z tytułu dywidend od posiadanych ETF (por. Nota 3). Wzrost przychodów z tytułu dywidend jest przede wszystkim skutkiem większego zaangażowania NBP w ETF w 2024 r.

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Dywidendy od posiadanych ETF replikujących indeksy akcyjne, w tym	490,5	11,9	478,6
- ETF w USD	212,4	1,6	210,8
- ETF w EUR	140,7	0,0	140,6
- ETF w GBP	72,2	9,1	63,1
- ETF w CAD	27,7	1,2	26,6
- ETF w AUD	37,5	-	37,5
Dywidendy od posiadanych akcji, w tym:	37,0	30,7	6,4
- Bank Rozrachunków Międzynarodowych	15,7	12,3	3,3
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych	8,6	7,2	1,4
- Krajowa Izba Rozliczeniowa	12,7	11,1	1,6
Razem	527,6	42,6	485,0

Nota 20 Koszty wynagrodzeń

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Koszty wynagrodzeń	-671,8	-594,9	-76,9
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników	-47,3	-43,7	-3,7
Koszty narzutów na wynagrodzenia, w tym	-154,8	-136,8	-18,0
- Pracowniczy Program Emerytalny	-42,2	-37,1	-5,0
Razem	-873,9	-775,4	-98,5

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w NBP ukształtowało się na poziomie 3263 etatów i było niższe o 26 etatów w porównaniu do 2023 r.

W 2024 r. wyższe koszty wynagrodzeń wynikały głównie z przyjętej polityki kadrowo-płacowej. Informacja o wysokości wynagrodzeń brutto na stanowiskach: Prezesa NBP, wiceprezesa NBP, członka zarządu NBP, dyrektora oddziału okręgowego, dyrektora departamentu, zastępcy dyrektora oddziału okręgowego, zastępcy dyrektora departamentu oraz osób zajmujących stanowiska równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskiem dyrektora departamentu i jego zastępcy są prezentowane w biuletynie informacji publicznej NBP (<https://bip.nbp.pl/>)²⁰.

Wzrost kosztów utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w 2024 r. związany był głównie z wyższymi kosztami utworzenia rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych. W 2024 r. i 2023 r. koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w podziale na poszczególne tytuły kształtowały się następująco (por. Nota 12):

²⁰ Na podstawie art. 66 ust. 6 ustawy o NBP.

w mln PLN	2024		2023	
	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników, w tym	-47,3	-23,7	-43,7	-19,2
- z tytułu odpraw emerytalnych	-23,9	-13,1	-21,2	-9,9
- z tytułu odpraw rentowych	-0,3	0,0	-0,4	0,0
- z tytułu nagród jubileuszowych	-19,6	-10,7	-18,8	-9,3
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	-3,4	-	-3,2	-

* Zyski i straty aktuarialne to efekt zmian założeń aktuarialnych, takich jak prawdopodobieństwo rezygnacji pracownika z pracy, umieralność, stopa dyskontowa czy poziom przyszłych wynagrodzeń. Zyski aktuarialne są prezentowane ze znakiem (+) a straty ze znakiem (-).

Nota 21 Koszty administracyjne

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Zużycie materiałów i energii	-52,5	-101,8	49,4
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	-19,4	-17,8	-1,6
Podróże służbowe	-2,9	-2,6	-0,4
Usługi obce	-323,6	-290,8	-32,9
Podatki i opłaty	-13,7	-13,0	-0,8
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-9,4	-7,0	-2,4
Pozostałe koszty administracyjne	-6,7	-12,0	5,3
Razem	-428,2	-444,9	16,7

Spadek kosztów administracyjnych w 2024 r. był przede wszystkim skutkiem:

- niższych kosztów zużycia materiałów i energii – głównie energii elektrycznej,

przy jednoczesnym:

- wzroście kosztów usług obcych – głównie w zakresie aktualizacji, serwisu i asysty technicznej systemów informatycznych.

Nota 22 Koszty amortyzacji

w mln PLN	2024	2023	Zmiana
Koszty amortyzacji środków trwałych	-59,7	-57,2	-2,5
Koszty amortyzacji aktywów z tytułu leasingu	-14,0	-15,1	1,0
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	-16,7	-18,3	1,7
Razem	-90,4	-90,6	0,2

Nota 23 Koszty emisji banknotów i monet

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania zobowiązania, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2024 r. pozycja wyniosła 386,1 mln PLN i była o 127,2 mln PLN niższa w porównaniu z 2023 r. Spadek pozycji był głównie skutkiem zmniejszenia kosztów emisji monet i banknotów powszechnego obiegu m.in. w wyniku mniejszej liczby zamówionych monet i banknotów.

Nota 24 Pozostałe przychody i pozostałe koszty

Pozostałe przychody/koszty obejmują głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich oraz koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich. Zmniejszenie salda nadwyżki pozostałych przychodów nad kosztami wynikało głównie ze spadku przychodów/kosztów ze sprzedaży tych wartości.

5. Pozostałe noty objaśniające

Nota 25 Pozostałe kwestie

Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę

NBP z uwagą analizował wpływ zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę na sytuację w gospodarce, będąc w gotowości do natychmiastowego przeciwdziałania ewentualnym negatywnym tendencjom na rynku finansowym i walutowym.

Zarówno na 31.12.2024, jak i na 31.12.2023 NBP nie posiadał bezpośrednich ekspozycji związanych z podmiotami rosyjskimi lub białoruskimi, objętymi sankcjami gospodarczymi. NBP na bieżąco monitorował wpływ negatywnych skutków rosyjskiej agresji zbrojnej na ryzyko w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi oraz w operacjach polityki pieniężnej. W szczególności analizował ryzyko kredytowe oraz standing finansowy banków komercyjnych, w których lokowane są środki gromadzone w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi, jak też emitentów obligacji korporacyjnych, znajdujących się w portfelu NBP. Żaden z kontrahentów NBP, występujący w relacjach z NBP w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (w tym emitentów papierów wartościowych), nie posiadał siedziby na terenie Ukrainy. Prowadzone analizy (w tym kształtowanie się ratingów podmiotów) nie wskazywały na istotny wzrost ryzyka kredytowego.

Ponadto NBP stale monitorował poziom ryzyka operacyjnego i cyberbezpieczeństwa. Posiadał także wypracowane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, w tym plan zapewnienia ciągłości działania NBP.

Umowy swap

W 2024 r. i w 2023 r. NBP był stroną umowy swap z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB), EBC, Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU) oraz z jedną z międzynarodowych organizacji finansowych²¹. W ramach umów z bankami centralnymi nie realizowano żadnych transakcji, stąd nie miały one wpływu na bilans lub rachunek zysków i strat NBP w 2024 r. i 2023 r. Natomiast przychody wynikające z transakcji zrealizowanych na podstawie umowy z jedną z międzynarodowych organizacji finansowych NBP ujęto w wyniku z odsetek.

Nota 26 Zdarzenia po dniu bilansowym*Zmiana benchmarku strategicznego*

W styczniu 2025 r. NBP rozpoczął dostosowania strategicznej alokacji aktywów do zmodyfikowanego benchmarku strategicznego. Zakłada on w szczególności zmianę struktury walutowej (por. Rozdział 6.1.4), a także zwiększenie zaangażowania w ETF replikujące indeksy akcyjne.

Zakup złota

NBP kontynuuje zakupy złota aż do osiągnięcia 20% udziału złota w oficjalnych aktywach rezerwowych²² (por. Nota 1).

6. Ryzyko finansowe, operacyjne i podatkowe

W NBP funkcjonuje system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów NBP. Obejmuje on:

- w zakresie ryzyka finansowego – działalność w Centrali NBP departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie tym ryzykiem;
- w zakresie ryzyka operacyjnego (por. Rozdział 6.2) – zarządzanie na następujących poziomach:
 - zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy na bieżąco monitorują i oceniają poziom ryzyka operacyjnego w swoich jednostkach i na tej podstawie podejmują działania ograniczające występowanie ryzyka oraz raportują zgodnie z regulacjami wewnętrznymi,
 - działalność w Centrali NBP departamentu, który monitoruje i analizuje ryzyko operacyjne w skali NBP, odpowiada za opracowanie regulacji oraz projektów rozwiązań dotyczących zmian procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP. Przygotowuje także sprawozdawczość

²¹ Umowa z SNB została zawarta w 2012 r., umowy z EBC oraz NBU w 2022 r., natomiast umowa z jedną z międzynarodowych organizacji finansowych w 2023 r. W 2024 r. przestały obowiązywać umowy z NBU oraz z EBC.

²² Na 31.12.2024 udział ten wynosił 16,9%.

dotyczącą ryzyka operacyjnego na potrzeby Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym i Zarządu NBP,

- dokonywanie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP przez Komisję ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która m.in. ocenia aktualny poziom ryzyka operacyjnego w NBP oraz analizuje przyczyny powstania ryzyka, w szczególności o poziomie nieakceptowalnym, a także rekomenduje Zarządowi NBP propozycje rozwiązań oraz zmian w systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym związanych z ryzykiem operacyjnym.

Zadania realizowane w ramach zarządzania ryzykiem obejmują m.in.:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka oraz jego akceptację bądź brak akceptacji,
- dobór mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- cykliczne informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

6.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe, to jest stopy procentowej, kursowe, zmian cen ETF replikujących indeksy akcyjne oraz kontraktów equity index futures. Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, ustalany w sposób uwzględniający również ograniczenie ryzyka koncentracji. Ekspozycja NBP na poszczególne rodzaje ryzyka wynika z wykonywania ustawowych zadań banku centralnego, tj. prowadzenia gospodarki rezerwami dewizowymi oraz realizacji polityki pieniężnej, w tym regulowania płynności banków oraz ich refinansowania. Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym na bieżąco monitoruje ekspozycję na ryzyko finansowe i regularnie przedstawia analizy ryzyka finansowego Zarządowi NBP.

6.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciężących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

6.1.1.1. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP jest ograniczana za pomocą następujących metod:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,

- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach repo/reverse repo.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Poniżej przedstawiono ekspozycję na ryzyko kredytowe, wynikającą z najważniejszych instrumentów inwestycyjnych rezerw dewizowych²³.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Pozycja bilansu	Nota
Rachunki bieżące w złocie	77 874,7	39 020,3	A.1	1
Lokaty terminowe w złocie	40 335,6	27 211,4	A.1	1
Rachunki bieżące w walutach obcych*	1 462,8	18 971,9	A.2.2	3
Lokaty terminowe w walutach obcych	70 954,6	44 777,9	A.2.2	3
Transakcje reverse repo	68 675,3	66 812,9	A.2.2	3
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	557 292,7	499 316,5	A.2.2	3
Depozyty zabezpieczające futures	26,8	270,5	A.2.2	3
Odsetki od lokat terminowych w złocie	2,4	2,1	A.2.2	3
Pozostałe należności	1,7	0,0	A.2.2	3
Razem	816 626,6	696 383,5		

* Rachunki bieżące z wyłączeniem rachunku bieżącego w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET (por. Nota 3).

Dominująca część rezerw dewizowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe. Skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Około 1% posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczane do tzw. zielonych obligacji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)²⁴. Udział lokat w rezerwach dewizowych jest niski – transakcje zawierane są

²³ Zakłada się, że ekspozycja wobec MFW (Należności od MFW – por. Nota 2) nie rodzi ryzyka kredytowego.

²⁴ Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczane na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable bonds*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczaniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej. W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP utrzymuje również środki na rachunkach bieżących prowadzonych głównie przez banki centralne.

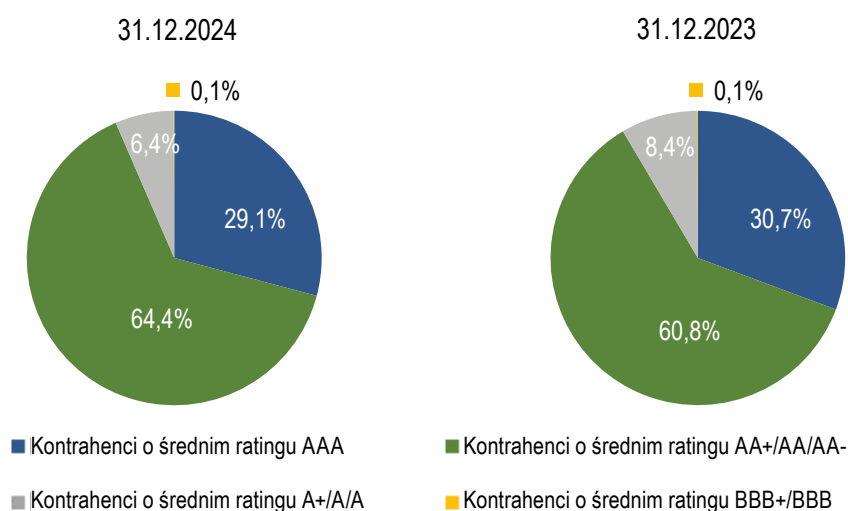
Przy ocenie jakości kredytowej dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy i banki centralne wykorzystywane są m.in. ratingi wiarygodności kredytowej kraju emitenta papierów wartościowych. Ocena jakości kredytowej emitentów pozostałych papierów wartościowych, a także kontrahentów, z którymi zawierane są lokaty terminowe (z wyłączeniem banków centralnych), jest przeprowadzana w oparciu o modele scoringowe uwzględniające m.in. ratingi przyznawane przez agencje ratingowe oraz dane finansowe poszczególnych podmiotów. Kondycja finansowa emitentów i kontrahentów NBP monitorowana jest na bieżąco na podstawie codziennych informacji agencji ratingowych dotyczących zmian ocen wiarygodności kredytowej oraz prognoz ratingowych, a także rynkowych kwotowań CDS (*Credit Default Swap*).

Wyniki analizy przeprowadzonej na 31.12.2024 wskazały, że nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności.

Poniżej zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe w zakresie lokat terminowych oraz dłużnych papierów wartościowych związanych z zarządzaniem rezerwami dewizowymi w ujęciu sektorowym, geograficznym oraz według ratingu kontrahenta/emitenta.

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023
Instytucje rządowe i samorządowe	531 777,9	459 175,8
- <i>Zagraniczne instytucje rządowe szczebla centralnego</i>	514 507,6	441 881,6
- <i>Pozostałe</i>	17 270,4	17 294,2
Monetarne instytucje finansowe	123 061,7	89 265,4
- <i>Zagraniczne instytucje kredytowe</i>	84 572,2	72 522,9
- <i>Banki centralne</i>	38 489,5	16 742,5
Międzynarodowe organizacje finansowe	38,5	1 770,2
Niemonetarne instytucje finansowe	7 736,5	11 020,5
Sektor niefinansowy	5 970,6	10 076,1
Razem	668 585,3	571 307,9

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023
Stany Zjednoczone	221 729,9	185 595,3
Strefa euro	183 962,3	142 525,3
Wielka Brytania	87 839,9	77 539,9
Kanada	66 292,1	58 898,5
Australia	51 968,2	46 291,0
Norwegia	28 045,2	25 864,7
Nowa Zelandia	11 349,9	11 435,9
Kraje azjatyckie	10 721,7	12 201,9
Dania	3 231,4	1 666,1
Szwajcaria	3 184,1	7 436,6
Szwecja	174,3	62,5
Pozostałe	86,2	1 790,1
Razem	668 585,3	571 307,9

6.1.1.2. Ryzyko kredytowe w operacjach krajowych

6.1.1.2.1. Dłużne papiery wartościowe

W efekcie przeprowadzonych w latach 2020-2021 operacji skupu dłużnych papierów wartościowych na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, na 31.12.2024 NBP posiadał skarbowe dłużne papiery wartościowe w złotych oraz dłużne papiery wartościowe w złotych z gwarancją Skarbu Państwa o łącznej wartości księgowej 129.208,2 mln PLN (138.887,6 mln PLN na 31.12.2023 – por. Nota 4). Nabyte papiery wartościowe w walucie krajowej są utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej i wyceniane według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej zostały wyemitowane lub są w pełni gwarantowane przez Skarb Państwa. Wyniki analizy przeprowadzonej na 31.12.2024 wskazują, że nie wystąpiły w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości.

6.1.1.2.2. Należności z tytułu operacji kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Banki korzystają w szczególności z kredytu technicznego, a także kredytu lombardowego. Banki wykorzystują również kredyt w ciągu dnia w euro. NBP może również, na wniosek banku, udzielić kredytu refinansowego w złotych, w innej formie określonej przez Zarząd NBP.

Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku *

w mln PLN / EUR	2024	2023	Zmiana
Kredyt lombardowy	70,7	89,0	-18,4
Kredyt techniczny	23 205 015,2	19 889 150,3	3 315 864,9
Kredyt w ciągu dnia w euro	72 093,7	55 163,0	16 930,7

* Wartości kredytów są sumami ich dziennego wykorzystania i są następstwem indywidualnych potrzeb płynnościowych zgłaszanych przez banki.

Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez stosowanie zabezpieczeń spełniających kryteria określone przez NBP. Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący uwzględnieniu ryzyka niekorzystnych zmian rynkowej wartości zabezpieczenia, w szczególności cen rynkowych oraz kursów walutowych.

Podstawowym zabezpieczeniem, przedstawianym przez banki, są papiery wartościowe w złotych emitowane przez Skarb Państwa oraz NBP, a także dłużne papiery wartościowe w złotych gwarantowane przez Skarb Państwa. Lista akceptowanych aktywów zabezpieczających obejmuje również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w złotych, a także – dla kredytu lombardowego – papiery skarbowe w euro.

W przypadku kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP stosowane może być szersze spektrum zabezpieczeń.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi w Umowie w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku w euro w systemie TARGET-NBP, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A., zaakceptowane przez EBC (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

6.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych RP, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności zobowiązań finansowych NBP w walutach obcych na 31.12.2024 i 31.12.2023²⁵.

Ponadto NBP przystępując do programów pożyczkowych MFW (por. Nota 2) zobowiązał się do udzielania MFW pożyczek w walutach obcych odpowiednio w ramach:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.570,8 mln SDR (2.570,8 mln SDR na 31.12.2023), z czego do wykorzystania na 31.12.2024 pozostało 2.570,8 mln SDR (2.568,2 mln SDR na 31.12.2023),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 2.701,0 mln EUR (2.701,0 mln EUR na 31.12.2023), z czego do wykorzystania na 31.12.2024 pozostało 2.701,0 mln EUR (2.701,0 mln EUR na 31.12.2023).

²⁵ Zobowiązania wynikające z transakcji FX spot i FX forward ujętych na kontach pozabilansowych przedstawiono w Nocie 15.1. Zobowiązania związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały pominięte.

31.12.2024	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokaacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w mln PLN</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	19 162,6	19 162,6	-	-	-	19 162,6	10 493,9	8 668,8	-	-
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	36 393,6	-	36 393,6	-	-	36 369,1	36 369,1	-	-	-
Repo	68 842,1	-	57 401,4	4 480,0	6 960,6	68 654,3	-	68 654,3	-	-
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	105,4	-	105,3	0,1	-	105,4	95,6	7,8	-	2,0
Alokacja SDR	28 274,3	-	232,6	-	28 041,7	28 197,8	-	-	28 197,8	-
RAZEM	152 777,9	19 162,6	94 132,9	4 480,1	35 002,3	152 489,3	46 958,6	77 330,9	28 197,8	2,0

31.12.2023	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokaacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w mln PLN</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	37 763,1	37 763,1	-	-	-	37 763,1	37 690,7	72,4	-	-
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	7 764,4	-	7 764,4	-	-	7 745,3	7 745,3	-	-	-
Repo	66 950,1	-	54 707,6	9 978,5	2 264,1	66 800,2	-	66 800,2	-	-
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	853,8	-	853,7	0,1	-	853,8	209,6	642,4	-	1,8
Alokacja SDR	27 974,3	-	288,3	-	27 686,0	27 878,5	-	-	27 878,5	-
RAZEM	141 305,6	37 763,1	63 613,9	9 978,6	29 950,1	141 040,8	45 645,5	67 515,1	27 878,5	1,8

W przypadku zobowiązań w walutach obcych z tytułu rachunków bieżących i pomocniczych, NBP zasadniczo po stronie aktywów utrzymuje płynne środki na rachunkach bieżących oraz lokatach terminowych 1-dniowych. Dla zobowiązań z tytułu przyjętych lokat terminowych, odpowiednie środki po stronie aktywów są inwestowane w lokaty terminowe o tym samym terminie wymagalności. Z kolei transakcje repo zawierane są łącznie z transakcjami reverse repo, o tym samym terminie wymagalności (por. Nota 3).

6.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration* (MD), określająca wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom MD rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2024 r. utrzymano MD rezerw na poziomie zbliżonym do obowiązującego w roku poprzednim.

Analiza wrażliwości, przeprowadzona w oparciu o MD²⁶, wykazała, że zmiana stóp procentowych o 100 pb (dla każdego portfela walutowego, równomiernie na całej długości krzywej rentowności) spowodowałaby zmianę wartości portfeli papierów wartościowych łącznie o 15.735,1 mln PLN na 31.12.2024 (na 31.12.2023 o 14.719,0 mln PLN). Poniżej zaprezentowano oszacowaną w oparciu o MD zmianę wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb.

Oszacowana w oparciu o MD zmiana wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb

w mln PLN	31.12.2024	31.12.2023	Zmiana
USD	4 996,5	4 947,2	49,3
EUR	3 624,9	3 194,3	430,6
GBP	1 952,5	1 775,0	177,5
CAD	1 719,8	1 564,5	155,3
AUD	2 001,9	1 837,3	164,6
NOK	995,5	953,5	42,0
NZD	444,1	447,3	-3,2
Razem	15 735,1	14 719,0	1 016,1

Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej papierów wartościowych w walutach obcych są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych papierów obciążają wynik finansowy NBP.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący (por. Nota 3 oraz Nota 4).

6.1.4. Ryzyko kursowe i ryzyko zmiany ceny złota

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek zmian kursów walut obcych na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (Value at Risk – VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości

²⁶ W analizie wrażliwości wykorzystano wskaźnik MD dla poszczególnych portfeli walutowych papierów wartościowych na 31.12.2024 i 31.12.2023, jako miarę liniową zależności ceny od rentowności, a także stan portfeli papierów wartościowych na 31.12.2024 i 31.12.2023 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności) według wartości wykorzystywanych do monitorowania MD.

zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy kursowej (por. Rozdział 2.6 oraz Nota 14).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego²⁷ wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań (por. Nota 3 oraz Nota 17.1).

Na 31.12.2024 oraz 31.12.2023 struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała (por. Nota 26):

Struktura walutowa benchmarku strategicznego		
Waluta	31.12.2024	31.12.2023
	udział %	
USD	36%	36%
EUR	22%	22%
GBP	13%	13%
CAD	11%	11%
AUD	9%	9%
NOK	6%	6%
NZD	3%	3%

Ryzyko zmiany ceny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 1) jest związane z możliwością spadku wartości zasobu złota na skutek zmian rynkowej ceny złota.

Wpływ spadku wyrażonej w PLN ceny złota na wynik finansowy ograniczają przychody niezrealizowane z jego wyceny oraz rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 14.1).

Poniżej przedstawiono wartość bilansową zasobów walut obcych i złota NBP na 31.12.2024 oraz 31.12.2023 w podziale na waluty, przy czym pozycje w walutach obcych związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały zaprezentowane w ramach zasobu PLN.

²⁷ Benchmark strategiczny jest portfelem porównawczym dla części rezerw walutowych podlegającej aktywnemu zarządzaniu, odzwierciedlającym długoterminowe założenia strategii inwestycyjnej poprzez określenie struktury walutowej oraz poziomu MD. Benchmark strategiczny nie obejmuje portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności, gdyż nie podlega on aktywnemu zarządzaniu.

31.12.2024	PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
w mln PLN												
AKTYWA												
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	154 308,7	-	154 308,7
2. Należności w walutach obcych od nierzysdentów	-	273 413,4	204 274,9	87 976,3	70 190,9	48 521,5	32 427,8	16 175,3	28 457,6	-	142,5	761 580,1
3. Należności w walutach obcych od rezydentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Należności w walucie krajowej od nierzysdentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	129 208,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	129 208,2
8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Pozostałe aktywa	1 314,7	80,6	164,2	2,9	11,7	41,1	28,4	18,7	53,6	-	0,1	1 716,0
AKTYWA RAZEM	130 523,0	273 493,9	204 439,1	87 979,1	70 202,6	48 562,7	32 456,2	16 193,9	28 511,2	154 308,7	142,7	1 046 813,1

PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	413 393,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	413 393,6
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	153 832,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	153 832,3
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	1 281,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 281,6
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	283 672,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	283 672,1
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	19 044,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19 044,2
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzysdentów	2 015,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 015,3
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	-	1 453,2	45 363,6	1,1	0,0	-	-	-	-	-	140,6	46 958,6
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzysdentów	-	16 259,6	35 115,2	16 283,3	9 672,7	-	-	-	-	-	-	77 330,9
9. Alokacja SDR	-	-	-	-	-	-	-	-	28 197,8	-	-	28 197,8
10. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Pozostałe pasywa	413,9	79,1	60,9	3,2	10,9	45,5	20,9	19,6	-	-	0,2	654,3
12. Rezerwy	242,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	242,1
13. Różnice z wyceny	73 262,2	4 499,3	1 012,1	130,5	860,7	236,0	-	239,2	-	-	-	80 239,9
14. Fundusze	1 500,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 500,0
15. Straty z lat ubiegłych	-48 201,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-48 201,7
16. Zysk/strata za rok obrotowy	-13 347,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-13 347,9
PASYWA RAZEM	887 107,7	22 291,4	81 551,7	16 418,2	10 544,3	281,5	20,9	258,8	28 197,8	-	140,8	1 046 813,1

31.12.2023	PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
w mln PLN												
AKTYWA												
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93 591,4	-	93 591,4
2. Należności w walutach obcych od nierzysdentów	-	246 735,9	165 045,6	77 572,7	60 871,6	44 228,4	29 523,5	14 827,9	28 497,2	-	2 374,1	669 677,0
3. Należności w walutach obcych od rezydentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Należności w walucie krajowej od nierzysdentów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
7. Papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	138 887,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	138 887,6
8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Pozostałe aktywa	1 261,4	21,5	132,9	2,8	0,2	6,7	10,5	-	52,9	-	0,1	1 489,0
AKTYWA RAZEM	140 149,1	246 757,4	165 178,5	77 575,5	60 871,8	44 235,1	29 534,1	14 827,9	28 550,2	93 591,4	2 374,1	903 645,1
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	377 521,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	377 521,4
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	74 421,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74 421,1
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	2 581,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 581,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	303 071,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	303 071,1
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11 946,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11 946,9
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzysdentów	4 081,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 081,6
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	-	9 431,6	33 858,2	0,0	-	0,0	-	-	-	-	2 355,7	45 645,5
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzysdentów	-	19 695,6	25 811,9	14 511,0	7 496,5	-	-	-	-	-	-	67 515,1
9. Alokacja SDR	-	-	-	-	-	-	-	-	27 878,5	-	-	27 878,5
10. Pozycje w trakcie rozliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Pozostałe pasywa	399,1	17,0	14,6	4,2	0,1	6,6	10,8	-	-	-	0,1	452,4
12. Rezerwy	213,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	213,8
13. Różnice z wyceny	29 927,4	1 255,8	1 645,8	917,0	514,3	534,7	83,8	138,7	-	-	-	35 017,4
14. Fundusze	1 500,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 500,0
15. Straty z lat ubiegłych	-27 401,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-27 401,7
16. Zysk/strata za rok obrotowy	-20 800,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-20 800,0
PASYWA RAZEM	757 462,6	30 399,9	61 330,6	15 432,2	8 011,0	541,4	94,5	138,7	27 878,5	-	2 355,8	903 645,1

6.1.5. Ryzyko zmiany cen akcji (indeksów giełdowych)

W 2024 r. NBP posiadał ekspozycję na ryzyko zmiany cen akcji głównie poprzez zaangażowanie w ETF replikujące indeksy akcyjne. NBP inwestował w ETF rynków USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii, a dodatkowo do zarządzania pozycją wykorzystywał kontrakty equity index futures na tych rynkach. Ryzyko zmiany cen ETF związane jest z możliwością spadku ich wartości, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian wartości replikowanych indeksów akcyjnych. Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures związane jest z możliwością spadku wartości tych kontraktów, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian cen instrumentu bazowego

(indeksu akcyjnego). Ograniczeniu tego ryzyka służą limity zaangażowania w ETF oraz equity index futures, a także kryteria ich wyboru.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie, jako zrealizowane różnice cenowe (por. Nota 17.1).

Na dzień bilansowy ETF wycenia się w wartości rynkowej, odrębnie dla każdego zasobu ETF. Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej ETF są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych instrumentów obciążają wynik finansowy NBP.

6.1.6. Ryzyko związane z wartością rynkową aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych

NBP wycenia aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, z wyjątkiem:

- należności i zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, w tym lokat i depozytów terminowych,
- udzielonych kredytów i pożyczek,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności²⁸,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej²⁸,
- pieniądza w obiegu,
- dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP,
- pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych (prezentowanych w aktywach w pozycji 10. Pozostałe aktywa oraz w pasywach w pozycji 11. Pozostałe pasywa).

W odniesieniu do pozostałych instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę ich charakterystykę (np. krótkoterminowy charakter, unikalność instrumentu) przyjęto założenie, że ich wartość bilansowa w przybliżeniu odpowiada wartości rynkowej/bieżącej.

Na podstawie stosowanych przez NBP metod ustalania wartości rynkowej dla wyceny cenowej, aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe klasyfikuje się do jednego z trzech poziomów.

²⁸ Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej, wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest ustalana bezpośrednio na podstawie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów, zobowiązań lub instrumentów finansowych pozabilansowych.	Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach).	Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których dane wejściowe nie są oparte na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.
Do tej kategorii NBP zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe oraz ETF w walutach obcych zakupione przez NBP, z wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych wycenianych w oparciu o stawki krzywych rentowności.*	Do tej kategorii NBP zaklasyfikował: - dłużne papiery, do wyceny których są stosowane stawki krzywej rentowności dla danego typu papierów wartościowych o tym samym ratingu kredytowym emitenta, - transakcje forward na dłużne papiery wartościowe, do wyceny których stosowany jest model zasilany parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków.	Na 31.12.2024 i 31.12.2023 NBP nie zaklasyfikował do tej kategorii żadnych aktywów i zobowiązań finansowych ani instrumentów finansowych pozabilansowych.

* Wycenie według cen rynkowych podlega również złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Do jego wyceny NBP stosuje średnią cenę rynkową złota, która następnie podlega przeliczeniu na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy.

Przyporządkowanie do poszczególnych poziomów aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych, które na 31.12.2024 i 31.12.2023 zostały wykazane w bilansie według wartości rynkowej, przedstawiono poniżej.

31.12.2024 w mln PLN	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	483 169,4	14 981,0	-	498 150,4	A.2.2
ETF	30 443,7	-	-	30 443,7	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	-	0,0	-	0,0	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	-	2,2	-	2,2	P.11.1

31.12.2023 w mln PLN	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	439 229,0	20 344,5	-	459 573,5	A.2.2
ETF	7 884,4	-	-	-	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	-	0,0	-	0,0	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	-	-	-	0,0	P.11.1

W latach 2024 i 2023 nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomem 1 i 2.

Ponadto NBP inwestuje w futures. Kontrakty te są wyceniane do cen rynkowych (poziom 1) i rozliczane na bazie dziennej (por. Rozdział 2.4 oraz Nota 17.1).

6.2. Ryzyko operacyjne

Pojęcie ryzyka operacyjnego w NBP obejmuje możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych, w tym niezrealizowania zadań i negatywnego wpływu na reputację, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów i systemów wewnętrznych oraz ludzi lub zdarzeń zewnętrznych.

W 2024 r. w NBP obowiązywał podział ryzyka operacyjnego na 5 podkategorii: ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne, ryzyko cyberbezpieczeństwa i ryzyko technologiczne, w ramach którego rozróżnia się teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego)²⁹.

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- stosowanie systemu limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- wprowadzenie kontroli dostępu oraz zabezpieczeń teleinformatycznych, fizycznych i elektronicznych,
- sporządzanie zapasowych kopii plików elektronicznych,
- sporządzanie planów awaryjnych i ewakuacyjnych, a także ćwiczenia i testy w ramach zapewnienia ciągłości działania NBP,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W 2024 r. na bieżąco były monitorowane ryzyka operacyjne w działalności NBP. Na posiedzeniach Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (12 posiedzeń w 2024 r.), podejmowano tematy związane z oceną bieżących działań mających na celu zapewnienie właściwej realizacji zadań NBP, w tym związane z cyberbezpieczeństwem oraz planami ciągłości działania. Poziom ryzyka w NBP w 2024 r. był na bieżąco monitorowany, systematycznie podejmowano także działania mitygujące.

²⁹ Od 1 stycznia 2025 r. ryzyko technologiczne zastąpione zostało dwoma odrębnymi kategoriami – ryzykiem teleinformatycznym i technicznym.

6.3. Ryzyko podatkowe

Z uwagi na status prawny NBP oraz specyfikę wynikającą z pełnionych funkcji banku centralnego, zakres obowiązujących NBP przepisów prawa podatkowego oraz dotyczących innych danin publicznych obejmuje, na gruncie:

- podatku od towarów i usług (VAT) – podział działalności prowadzonej przez NBP na niepodlegającą przepisom o VAT w zakresie zadań, do realizacji których NBP został powołany i obowiązany przepisami prawa, w szczególności: Konstytucją RP, ustawą o NBP, ustawą o finansach publicznych³⁰, prawem dewizowym³¹ i ustawą Prawo bankowe, oraz podlegającą przepisom o VAT, w pozostałym zakresie, w odniesieniu do której NBP z reguły działa w charakterze podatnika VAT,
- podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)³² – korzystanie z podmiotowego zwolnienia jako podatnik CIT oraz podleganie obowiązkowi jako płatnik podatku u źródła na zasadach ogólnych,
- podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) – podleganie obowiązkowi jako płatnik tego podatku, w tym w zakresie podatku u źródła, na zasadach ogólnych,
- podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) i opłaty skarbowej – korzystanie z podmiotowego zwolnienia od tego podatku i tej opłaty na równi z jednostkami budżetowymi,
- podatku od nieruchomości – podleganie obowiązkowi jako podatnik tego podatku na zasadach ogólnych,
- podatku od niektórych instytucji finansowych – NBP nie podlega temu podatkowi.

W NBP obowiązują przepisy wewnętrzne określające, uwzględniając powyższy kontekst prawny, zakres odpowiedzialności za rozliczenia publicznoprawne NBP. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem podatkowym scentralizowane jest w Departamencie Rachunkowości i Finansów. Ustalone ramy działań ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa, transparentności, przewidywalności i racjonalności rozliczeń publicznoprawnych w NBP. Prawdliwość, terminowość i kompletność rozliczeń publicznoprawnych podlegają okresowej (nie rzadziej niż co 3 lata) weryfikacji przez zewnętrznego, profesjonalnego podmiot w ramach przeglądu podatkowego.

³⁰ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.).

³¹ Ustawa z dnia 27 lipca 2022 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1131).

³² Zgodnie z ustawą o NBP 95% zysku NBP podlega odprowadzeniu do budżetu państwa (por. Nota 14).

7. Inne informacje o sprawozdaniu finansowym NBP

7.1. Organy NBP

Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o NBP, organami NBP są: Prezes NBP, Rada Polityki Pieniężnej oraz Zarząd NBP.

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2024 r.:

Prezes NBP

Adam Glapiński

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący	Adam Glapiński		
Członkowie	Ireneusz Dąbrowski	Cezary Kochalski	Gabriela Masłowska
	Iwona Duda	Ludwik Kotecki	Joanna Tyrowicz
	Wiesław Janczyk	Przemysław Litwiniuk	Henryk Wnorowski

Zarząd NBP

Przewodniczący	Adam Glapiński		
Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	Marta Kightley		
Wiceprezes NBP	Adam Lipiński		
Członkowie	Marta Gajęcka	Piotr Pogonowski	Rafał Sura
	Paweł Mucha	Artur Soboń	Paweł Szałamacha

7.2. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2023 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 1/2024 w dniu 3 kwietnia 2024 r. (Dz. Urz. NBP poz. 1) oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 83 w dniu 23 lipca 2024 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie, w imieniu firmy audytorskiej KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., wydał o nim opinię niezmodyfikowaną (opinię bez zastrzeżeń).

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2023 r. NBP wykazał ujemny wynik finansowy w kwocie -20.800,0 mln PLN. W związku z tym, w 2024 r. NBP nie dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa oraz nie dokonał odpisu na fundusz rezerwowy.

7.3. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2024 r. podlega badaniu przez firmę audytorską KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., z siedzibą w Warszawie. Firma audytorska została wybrana w 2023 r. przez RPP na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.) na trzy lata (badanie sprawozdania finansowego za lata 2023, 2024 i 2025) z możliwością przedłużenia umowy na kolejny okres trzyletni (badanie sprawozdania finansowego za lata 2026, 2027 i 2028).

Warszawa, dnia 20 marca 2025 r.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Krzysztof Kruszewski
Dyrektor Departamentu

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Głapiński
Prezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Kightley Wiceprezes NBP
Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Lipiński
Wiceprezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Gajęcka
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Mucha
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Piotr Pogonowski
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Artur Soboń
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Rafał Sura
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Szalamacha
Członek Zarządu NBP

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Rady Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego („NBP”), które zawiera:

- bilans NBP na dzień 31 grudnia 2024 r.;
- rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2024 r.;
- informację dodatkową

(łącznie „sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe NBP:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej NBP na dzień 31 grudnia 2024 r. oraz finansowych wyników działalności za rok obrotowy zakończony tego dnia, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim („ustawa o NBP”), uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej, uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim oraz uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (łącznie „podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego NBP”);
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi NBP przepisami prawa;
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami uchwały nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim.

KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, Polska
tel. +48 (22) 528 11 00, fax +48 (22) 528 10 09, kpmg@kpmg.pl

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339379
NIP: 527-26-15-362
REGON: 142078130

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Radę Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego („KSB”); oraz
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami i regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy, są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od NBP zgodnie z Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”), przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdania finansowego w Polsce, i spełniliśmy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IESBA. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od NBP zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach.

Odpowiedzialność Zarządu NBP za sprawozdanie finansowe

Zarząd NBP jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz zgodnie z podstawą prawną sporządzenia sprawozdania finansowego NBP oraz z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości i z obowiązującymi NBP przepisami prawa, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd NBP uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd NBP jest odpowiedzialny za ocenę zdolności NBP do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, w szczególności z art. 58 ustawy o NBP.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności NBP ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd NBP, obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania

odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej NBP;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd NBP;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd NBP zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą podawać w znaczącą wątpliwość zdolność NBP do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego, w tym odnoszących się do art. 58 ustawy o NBP;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Zarządowi NBP informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Marcin Podsiadły

Tadeusz de Ville

Kluczowy biegły rewident

Pełnomocnik

Nr w rejestrze 12774

Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, 21 marca 2025 r.

Aneks statystyczny

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu		4. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		5. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	
	w cenach bieżących	w cenach stałych		w cenach bieżących	w cenach stałych							
		analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100		analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2023	191 052,1	96,5	90,5	20 329,7	114,0	128,7	93,1	98,6	107,5	100,3	106,2	100,1
Styczeń 2024	193 630,8	102,9	103,6	7 493,6	93,8	36,9	89,4	98,1	107,8	100,5	103,7	100,4
Luty	193 624,6	103,3	100,7	8 409,7	95,2	112,1	90,0	100,1	107,5	100,3	102,8	100,3
Marzec	200 677,0	94,4	103,9	10 027,2	86,6	118,8	90,1	99,5	107,3	100,4	102,0	100,2
Kwiecień	195 438,4	107,8	97,7	11 030,7	98,0	109,1	91,5	100,3	107,1	100,5	102,4	101,1
Maj	185 992,8	98,4	95,5	11 875,7	93,5	107,1	93,0	99,7	106,6	100,4	102,5	100,1
Czerwiec	191 793,7	100,0	103,0	12 498,1	91,0	104,8	94,2	100,4	106,0	100,3	102,6	100,1
Lipiec	186 421,5	105,2	97,0	12 667,4	98,7	100,9	94,9	99,6	105,7	100,4	104,2	101,4
Sierpień	177 047,7	98,8	95,1	12 509,5	90,4	98,5	94,5	99,5	105,3	100,3	104,3	100,1
Wrzesień	190 702,4	99,6	108,8	14 022,9	91,0	112,0	93,8	99,7	105,0	100,3	104,9	100,1
Październik	210 928,6	104,6	109,9	14 409,9	90,4	101,9	94,9	100,5	104,9	100,4	105,0	100,3
Listopad	201 442,4	98,7	94,7	14 896,9	90,7	103,3	96,2	100,2	104,4	100,0	104,7	100,5
Grudzień	187 077,9	100,2	92,1	19 497,9	92,0	130,6	97,3	99,7	103,9	100,1	104,7	100,0

Okres	6. Sprzedaż detaliczna towarów w cenach stałych	7. Nowe zamówienia w przemyśle	8. Mieszkania, których budowę rozpoczęto	9. Mieszkania oddane do użytkowania	10. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw	11. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	12. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	13. Bezrobotni zarejestrowani	14. Stopa bezrobocia rejestrowanego
	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	tys.	tys.	tys. osób	tys. osób	zł	tys. osób	%
	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Grudzień 2023	97,7	89,4	14,4	21,3	6 824	6 495	8 033	788	5,1
Styczeń 2024	103,2	85,0	15,7	14,9	6 820	6 516	7 768	837	5,4
Luty	106,1	97,3	20,6	16,1	6 814	6 511	7 979	845	5,4
Marzec	106,1	78,0	23,8	17,3	6 811	6 501	8 409	822	5,3
Kwiecień	104,1	99,1	21,2	16,0	6 816	6 499	8 272	797	5,1
Maj	105,0	90,1	19,8	14,9	6 810	6 488	8 000	777	5,0
Czerwiec	104,4	98,6	21,3	16,5	6 808	6 485	8 145	762	4,9
Lipiec	104,4	100,0	19,9	19,2	6 803	6 489	8 279	765	5,0
Sierpień	102,6	97,9	19,9	14,6	6 790	6 470	8 190	772	5,0
Wrzesień	97,0	92,8	19,3	15,7	6 791	6 462	8 141	770	5,0
Październik	101,3	97,4	23,3	17,6	6 796	6 458	8 317	766	4,9
Listopad	103,1	95,1	16,4	16,3	6 801	6 463	8 478	775	5,0
Grudzień	101,9	152,7	12,6	21,4	6 791	6 454	8 821	786	5,1

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne, cd.

Okres	15. Wskaźniki ufności konsumenckiej		16. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury			17. Budżet państwa			
	bieżący	wyprzedzający	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawa pojazdów samochodowych*	dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu państwa	saldo finansowania zagranicznego
	saldo ocen					mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Grudzień 2023	-15,2	-6,4	-14,4	-13,2	-1,9	43 627,4	86 612,8	-42 985,4	864,4
Styczeń 2024	-12,6	-3,8	-10,5	-7,1	-4,4	61 510,2	47 826,0	13 684,2	3 279,2
Luty	-12,6	-5,3	-8,2	-5,5	-3,8	42 518,4	64 041,4	-21 523,0	605,0
Marzec	-12,3	-5,2	-7,2	-4,0	-1,2	42 421,1	59 085,0	-16 664,0	-3 288,3
Kwiecień	-11,5	-6,8	-6,9	-2,6	1,5	67 698,6	83 051,4	-15 352,6	6 921,3
Maj	-13,8	-8,2	-6,2	-2,3	1,0	46 894,4	60 150,4	-13 256,1	5 052,1
Czerwiec	-12,0	-8,3	-10,1	-2,7	-1,4	42 841,1	59 632,4	-16 791,3	10 383,9
Lipiec	-14,0	-11,6	-9,8	-2,2	-1,4	52 620,1	65 484,7	-12 864,6	5 276,2
Sierpień	-15,9	-10,3	-8,2	-2,8	-0,9	52 856,8	58 739,4	-5 882,6	4 284,0
Wrzesień	-13,9	-9,7	-8,1	-3,9	-1,2	50 835,6	69 470,4	-18 634,8	4 327,0
Październik	-15,8	-11,6	-10,0	-5,9	-1,2	59 327,0	81 829,2	-22 502,2	-159,1
Listopad	-17,1	-11,6	-11,7	-8,5	-1,7	59 229,3	71 277,7	-12 048,4	14 579,5
Grudzień	-16,7	-11,5	-13,0	-10,6	-3,4	44 660,3	113 753,5	-69 093,2	29 406,6

Uwaga: * – z wyłączeniem działu „Handel hurtowy”.

Tabela II. Statystyka przedsiębiorstw niefinansowych

Okres¹	1. Liczba przedsiębiorstw objętych badaniem statystycznym	2. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych								
		Przychody z całokształtu działalności		Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności		Wynik finansowy brutto (saldo)	Wynik finansowy netto (saldo)	Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	Wskaźnik rentowności obrotu netto	
		ogółem	w tym przychody netto ze sprzedaży produktów	ogółem	w tym koszty sprzedanych produktów					
		–	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Styczeń–grudzień 2023	17 808	5 289 216,3	3 102 733,3	5 005 122,7	3 174 331,1	284 093,6	228 567,9	94,6	4,3	
Styczeń–marzec 2024	16 938	1 251 051,5	733 036,6	1 204 197,4	766 973,5	46 854,1	35 344,3	96,3	2,8	
Styczeń–czerwiec 2024	17 251	2 505 192,4	1 470 635,2	2 388 301,9	1 537 515,5	116 890,5	95 952,4	95,3	3,8	
Styczeń–wrzesień 2024	17 509	3 772 534,6	2 219 966,3	3 610 285,7	2 318 385,9	162 248,9	132 011,2	95,7	3,5	
Styczeń–grudzień 2024	17 751	5 133 029,9	3 040 832,8	4 914 664,2	3 175 467,4	218 365,7	173 704,2	95,7	3,4	

Okres¹	3. Dane bilansowe przedsiębiorstw niefinansowych (stan na koniec okresu)						
	ogółem	Aktywa obrotowe			Zobowiązania krótkoterminowe		Wskaźnik płynności II stopnia
		w tym należności krótkoterminowe	w tym inwestycje krótkoterminowe		ogółem	w tym z tytułu dostaw i usług	
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%
	10	11	12	13	14	15	16
Styczeń–grudzień 2023	1 939 915,8	867 067,0	538 206,3	509 382,0	1 283 434,4	550 026,0	107,2
Styczeń–marzec 2024	1 790 925,9	745 184,2	540 031,0	475 048,4	1 130 874,4	531 657,1	107,9
Styczeń–czerwiec 2024	1 792 739,6	747 400,8	543 483,3	472 949,7	1 148 114,0	544 673,7	106,3
Styczeń–wrzesień 2024	1 787 598,9	742 917,5	540 437,2	482 694,8	1 147 089,9	545 587,8	106,8
Styczeń–grudzień 2024	1 820 945,7	736 936,8	543 931,2	523 687,6	1 173 151,5	562 704,9	107,5

¹ Dane za okresy narastające.

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP				
	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskonta weksli
	%	%	%	%	%
	1	2	3	4	5
Grudzień 2023	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Styczeń 2024	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Luty	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Marzec	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Kwiecień	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Maj	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Czerwiec	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Lipiec	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Sierpień	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Wrzesień	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Październik	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Listopad	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Grudzień	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85

Okres	2. Rezerwy obowiązkowe banków						
	stopa rezerwy od wkładów złotych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równowartość w PLN)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (<i>repo</i>)	oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej ¹	wielkość rezerwy obowiązkowej
	płatnych na każde żądanie	terminowych	płatnych na każde żądanie	terminowych			
	%	%	%	%		%	mln zł
	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2023	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	71 051,2
Styczeń 2024	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	71 748,1
Luty	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	72 173,7
Marzec	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	72 173,7
Kwiecień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	74 178,5
Maj	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	74 697,5
Czerwiec	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	74 697,5
Lipiec	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	74 673,1
Sierpień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	74 673,1
Wrzesień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	76 133,0
Październik	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	76 575,6
Listopad	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	76 575,6
Grudzień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	77 821,9

¹ Od kwietnia 2020 r. środki rezerwy obowiązkowej są oprocentowane na poziomie stopy referencyjnej NBP.

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży	popyt zgłoszony przez oferentów	sprzedaż bonów	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu wg kosztów zakupu
	–	mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł
	13	14	15	16	17	18
Grudzień 2023	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Styczeń 2024	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Luty	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Marzec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kwiecień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Czerwiec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lipiec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sierpień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wrzesień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Październik	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listopad	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grudzień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży	popyt zgłoszony przez oferentów	sprzedaż bonów	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu wg kosztów zakupu
	–	mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł
	19	20	21	22	23	24
Grudzień 2023	9	1 744 000,0	1 458 694,1	1 458 694,1	5,75	302 925,6
Styczeń 2024	10	1 533 000,0	1 365 167,8	1 365 167,8	5,75	297 156,5
Luty	9	1 420 000,0	1 302 118,3	1 302 118,3	5,75	301 077,7
Marzec	10	1 715 000,0	1 572 270,7	1 569 387,8	5,75	314 339,7
Kwiecień	9	1 406 000,0	1 301 697,0	1 301 643,5	5,75	286 525,2
Maj	6	1 652 000,0	1 559 962,4	1 559 962,4	5,75	292 580,3
Czerwiec	9	1 508 000,0	1 362 878,9	1 361 094,9	5,75	328 759,9
Lipiec	9	1 470 000,0	1 393 468,5	1 393 468,5	5,75	318 702,6
Sierpień	8	1 803 000,0	1 686 043,5	1 686 043,5	5,75	332 180,0
Wrzesień	8	1 592 000,0	1 425 273,2	1 425 273,2	5,75	284 567,3
Październik	10	1 898 000,0	1 731 836,1	1 731 836,1	5,75	291 322,5
Listopad	8	1 607 000,0	1 429 537,1	1 429 537,1	5,75	339 313,8
Grudzień	9	1 797 000,0	1 493 180,7	1 493 180,7	5,75	283 445,1

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	5. Wyniki sesji na Gieldzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie										
	liczba spółek notowanych na GPW	wartość obrotów	wskaźnik obrotu	spółki krajowe		WIG20		mWIG40		sWIG80	
				kapitalizacja	wskaźnik C/Z	wartość indeksu	wartość obrotów	wartość indeksu	wartość obrotów	wartość indeksu	wartość obrotów
	–	mln zł	%	mln zł	–	–	mln zł	–	mln zł	–	mln zł
	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Grudzień 2023	413	23 748,3	39,0	760 213,1	9,1	2 343,0	19 718,0	5 785,2	2 569,5	22 904,5	941,7
Styczeń 2024	413	23 825,4	35,0	754 529,8	9,7	2 279,9	19 971,8	5 847,3	2 563,0	22 916,6	747,5
Luty	410	26 614,5	39,9	802 112,5	9,7	2 418,1	21 869,7	6 239,0	3 433,0	23 868,3	828,1
Marzec	410	32 214,3	49,7	808 588,0	9,8	2 436,1	27 534,2	6 326,5	3 407,8	24 257,0	870,9
Kwiecień	411	31 324,3	43,7	806 969,4	13,0	2 476,3	26 650,2	6 285,3	3 435,0	24 224,4	833,8
Maj	411	32 845,7	44,9	805 724,5	14,5	2 485,5	27 355,7	6 551,6	4 237,8	24 655,6	895,6
Czerwiec	410	24 253,9	35,8	825 442,0	14,8	2 561,3	20 392,6	6 517,7	2 826,1	25 278,6	652,4
Lipiec	410	23 678,8	31,2	788 322,3	14,2	2 421,5	19 040,2	6 269,3	3 221,4	24 340,5	820,1
Sierpień	410	25 250,5	38,8	784 532,3	15,0	2 412,2	21 289,2	6 344,5	2 733,7	24 488,1	660,9
Wrzesień	410	30 376,0	46,2	758 271,9	17,2	2 324,1	26 055,0	6 201,7	3 248,7	24 229,2	598,7
Październik	411	28 816,1	36,1	723 927,7	16,2	2 205,5	21 648,2	5 966,7	3 233,4	23 674,9	573,7
Listopad	409	27 265,3	45,8	727 257,7	17,9	2 191,1	22 580,9	6 065,1	3 953,1	23 306,0	502,7
Grudzień	411	24 956,2	45,6	731 906,1	18,1	2 192,0	20 117,8	6 122,3	3 853,9	23 594,6	683,3

Tabela IV. Kursy średnie i średnioważone USD i EUR (w zł)

Okres	1. Kurs średni na koniec miesiąca			2. Kurs średnioważony – średnia w miesiącu	
	PLN / 1 USD	PLN / 1 EUR	relacja USD / EUR	PLN / 1 USD	PLN / 1 EUR
	zł	zł	zł	zł	zł
	1	2	3	4	5
Grudzień 2023	3,9350	4,3480	1,1050	3,9672	4,3323
Styczeń 2024	4,0135	4,3434	1,0822	4,0011	4,3652
Luty	3,9803	4,3190	1,0851	4,0083	4,3274
Marzec	3,9886	4,3009	1,0783	3,9658	4,3074
Kwiecień	4,0341	4,3213	1,0712	4,0106	4,3026
Maj	3,9389	4,2678	1,0835	3,9675	4,2848
Czerwiec	4,0320	4,3130	1,0697	4,0127	4,3177
Lipiec	3,9689	4,2953	1,0822	3,9462	4,2811
Sierpień	3,8644	4,2798	1,1075	3,9020	4,2918
Wrzesień	3,8193	4,2791	1,1204	3,8501	4,2782
Październik	4,0059	4,3530	1,0866	3,9573	4,3164
Listopad	4,0770	4,3043	1,0558	4,0763	4,3339
Grudzień	4,1012	4,2730	1,0419	4,0787	4,2714

TABELA V. Średnie oprocentowanie stanów umów złotych (w %)

Kategoria	Depozyty i inne zobowiązania złotowe				Ogółem
Sektor	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych		Przedsiębiorstwa niefinansowe		
Termin	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	
Okres	1	2	3	4	5
Grudzień 2023	0,7	4,8	1,1	4,3	2,1
Styczeń 2024	0,7	4,7	1,0	4,2	2,0
Luty	0,7	4,6	1,0	4,2	2,0
Marzec	0,7	4,4	1,0	4,2	1,9
Kwiecień	0,7	4,2	1,0	4,2	1,9
Maj	0,7	4,2	1,0	4,2	1,9
Czerwiec	0,7	4,2	0,9	4,2	1,9
Lipiec	0,7	4,1	1,0	4,2	1,8
Sierpień	0,7	3,9	1,0	4,2	1,8
Wrzesień	0,7	3,9	1,0	4,2	1,8
Październik	0,7	3,8	1,0	4,2	1,8
Listopad	0,7	3,8	0,9	4,2	1,8
Grudzień	0,7	3,8	0,9	4,2	1,8

Kategoria	Kredyty i inne należności złotych								Ogółem
Sektor	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych					Przedsiębiorstwa niefinansowe			
Termin	odnawialne i w rachunku bieżącym	z tytułu kart kredytowych	na cele konsumpcyjne ¹	na nieruchomości mieszkaniowe	ogółem wraz z bieżącymi	odnawialne i w rachunku bieżącym	z tytułu kart kredytowych	z terminem pierwotnym	
Okres	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Grudzień 2023	12,4	12,8	10,8	6,5	8,2	7,4	6,8	8,1	8,1
Styczeń 2024	12,3	13,4	10,8	7,5	8,7	7,4	7,5	8,0	8,5
Luty	12,4	12,9	11,0	7,7	8,9	7,6	7,5	8,0	8,6
Marzec	12,4	12,7	10,9	7,6	8,8	7,6	6,8	8,0	8,6
Kwiecień	12,5	13,0	11,0	7,6	8,9	7,6	7,4	8,0	8,6
Maj	12,5	12,8	10,9	7,5	8,8	7,7	7,4	8,0	8,5
Czerwiec	12,5	12,5	11,1	7,2	8,6	7,7	7,3	8,0	8,4
Lipiec	12,6	13,0	11,0	7,0	8,5	7,8	7,0	7,9	8,3
Sierpień	12,7	12,9	11,0	7,2	8,6	7,7	7,3	7,9	8,4
Wrzesień	12,7	13,1	11,1	7,2	8,6	7,7	7,6	7,9	8,4
Październik	12,6	13,0	11,1	7,2	8,6	7,6	7,1	7,9	8,4
Listopad	12,7	12,7	11,2	7,4	8,8	7,6	7,2	7,9	8,5
Grudzień	12,6	12,9	11,2	7,3	8,7	7,5	6,8	7,9	8,4

¹ Bez kredytów o charakterze bieżącym.

TABELA VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów złotych (w %)

A. Depozyty i inne zobowiązania

Sektor	Depozyty i inne zobowiązania złotowe											
	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych						Przedsiębiorstwa niefinansowe					
Kategoria	Depozyty z terminem pierwotnym						Depozyty z terminem pierwotnym					
Termin	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem
Okres	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2023	4,3	4,3	4,8	4,6	4,1	4,4	3,9	4,3	4,4	3,9	3,6	4,0
Styczeń 2024	4,3	4,3	4,8	4,3	4,1	4,4	4,1	4,4	4,3	4,2	3,4	4,1
Luty	4,4	4,2	4,7	4,3	2,7	4,4	4,0	4,6	4,6	4,3	3,2	4,1
Marzec	4,4	4,2	4,5	4,3	2,7	4,3	4,0	4,3	4,6	4,3	3,8	4,0
Kwiecień	4,0	4,1	4,6	4,1	2,4	4,2	4,0	4,5	4,4	4,2	3,6	4,1
Maj	4,1	4,0	4,5	4,3	3,2	4,1	4,0	4,4	4,4	4,4	4,1	4,0
Czerwiec	4,0	4,1	4,4	4,1	2,8	4,1	4,0	4,4	4,5	4,4	4,0	4,1
Lipiec	4,0	4,1	4,4	4,3	2,8	4,1	4,1	4,5	4,5	4,4	4,0	4,2
Sierpień	4,0	4,0	4,4	4,2	2,7	4,1	4,0	4,4	4,4	4,1	3,3	4,1
Wrzesień	4,0	4,0	4,3	4,2	3,1	4,1	4,1	4,4	4,4	3,9	3,4	4,2
Październik	3,8	4,0	4,3	4,1	np.	4,0	4,1	4,4	4,6	4,3	2,9	4,2
Listopad	3,7	3,9	4,2	4,1	np.	4,0	4,1	4,4	4,4	4,2	2,6	4,1
Grudzień	3,6	3,9	4,3	3,9	2,7	4,0	4,0	4,4	4,5	4,0	3,4	4,0

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

TABELA VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów złotych (w %), cd.**B. Kredyty i inne należności**

Sektor	Kredyty i inne należności złotowe											
	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych							Przedsiębiorstwa niefinansowe				
Kategoria	kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)		kredyty na nieruchomości mieszkaniowe		kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych	pozostałe kredyty i inne należności bez przedsiębiorców indywidualnych	Ogółem	Kredyty o wysokości			Ogółem	Ogółem
								do 1 mln zł włącznie	od 1 do 4 mln zł włącznie	powyżej 4 mln zł		
Typ stopy procentowej*	WDESP	RSP	WDESP	RSP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP
Okres	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Grudzień 2023	11,5	14,5	7,7	8,3	10,1	10,0	9,6	7,3	7,8	8,0	7,8	8,7
Styczeń 2024	11,9	15,2	7,7	8,2	10,2	9,4	9,5	7,2	7,8	8,3	7,9	8,8
Luty	11,9	14,9	7,6	8,2	10,6	9,1	9,6	7,1	7,7	8,1	7,7	8,8
Marzec	11,7	14,5	7,6	8,3	10,2	9,2	9,7	7,1	7,8	8,0	7,7	8,8
Kwiecień	12,1	15,0	7,7	8,4	10,6	8,9	10,2	7,2	7,8	8,0	7,7	9,1
Maj	12,3	15,2	7,8	8,5	10,3	9,1	10,5	7,2	8,0	8,0	7,7	9,4
Czerwiec	12,3	15,2	7,9	8,6	10,2	8,9	10,3	7,2	7,8	7,9	7,7	9,2
Lipiec	13,2	14,6	7,9	8,6	10,0	9,2	10,9	7,4	7,9	7,7	7,6	9,5
Sierpień	12,7	13,8	7,8	8,6	10,4	8,7	10,7	7,3	7,8	7,7	7,6	9,3
Wrzesień	12,6	13,7	7,6	8,4	10,6	9,3	10,6	7,3	7,9	7,6	7,6	9,3
Październik	12,5	13,6	7,4	8,2	10,6	8,9	10,4	7,2	8,0	7,8	7,6	9,2
Listopad	11,8	12,7	7,4	8,2	10,4	8,9	10,1	7,2	7,8	7,8	7,6	9,0
Grudzień	11,6	12,5	7,5	8,4	10,4	9,1	10,0	7,2	8,0	7,8	7,7	8,8

* Wąsko definiowana efektywna stopa procentowa (WDESP) lub rzeczywista stopa procentowa (RSP).
Więcej informacji w Uwagach metodycznych.

TABELA VII. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów denominowanych w euro (w %)

A. Depozyty i inne zobowiązania

Sektor	Depozyty i inne zobowiązania w euro											
	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych						Przedsiębiorstwa niefinansowe					
Kategoria	Depozyty z terminem pierwotnym						Depozyty z terminem pierwotnym					
Termin	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem
Okres	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2023	0,9	1,1	1,9	2,5	0,8	1,3	1,6	1,7	2,9	np.	np.	1,6
Styczeń 2024	0,8	0,7	1,5	2,1	1,8	1,0	1,6	1,9	1,1	1,5	np.	1,6
Luty	0,9	1,0	1,2	2,5	np.	1,3	1,6	2,1	1,6	2,2	np.	1,6
Marzec	0,8	0,7	1,5	2,3	0,1	1,0	1,5	2,0	2,1	2,1	np.	1,6
Kwiecień	0,9	0,8	1,5	2,1	0,8	1,0	1,4	1,8	2,3	2,1	np.	1,5
Maj	0,7	0,7	1,3	2,2	0,2	0,9	1,5	2,1	2,3	2,1	np.	1,6
Czerwiec	1,1	0,8	1,4	2,0	1,5	1,1	1,6	1,7	2,0	2,3	0,6	1,6
Lipiec	0,7	0,7	1,2	1,8	0,7	0,9	1,5	1,7	1,8	1,9	np.	1,6
Sierpień	0,5	0,7	1,7	2,1	1,4	0,9	1,5	1,6	2,1	1,7	0,0	1,5
Wrzesień	0,7	0,8	1,2	1,8	1,0	0,9	1,4	1,6	1,9	2,1	np.	1,4
Październik	0,9	0,6	1,4	1,7	np.	1,0	1,3	1,5	2,0	1,1	0,0	1,3
Listopad	0,8	0,9	1,4	1,8	np.	1,1	1,1	1,2	1,8	np.	np.	1,2
Grudzień	0,8	1,0	1,3	1,6	0,1	1,0	1,3	1,2	1,8	1,6	np.	1,3

TABELA VII. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów denominowanych w euro (w %), cd.

B. Kredyty i inne należności

Kredyty i inne należności w euro												
Sektor	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych							Przedsiębiorstwa niefinansowe				
Kategoria	kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*	kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)		kredyty na cele mieszkaniowe		pozostałe kredyty i inne należności	ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*	umowy o wartości			ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)
Termin		ogółem	rzeczywista stopa procentowa	ogółem	rzeczywista stopa procentowa				do 1 mln euro włącznie	powyżej 1 mln euro	ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	
Okres	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Grudzień 2023	5,3	–	–	np.	np.	6,3	7,7	5,2	5,3	6,0	6,0	6,0
Styczeń 2024	5,2	–	–	np.	np.	4,1	7,2	5,3	5,4	6,3	6,0	6,1
Luty	5,2	–	–	np.	np.	6,2	7,4	5,5	5,3	6,5	6,2	6,3
Marzec	4,9	–	–	np.	np.	6,0	7,2	5,5	5,1	6,2	5,9	5,9
Kwiecień	4,9	–	–	np.	np.	6,1	7,2	5,5	5,2	6,1	5,8	5,9
Maj	5,1	–	–	np.	np.	np.	7,2	5,5	5,2	5,9	5,6	5,7
Czerwiec	5,0	–	–	np.	np.	np.	7,0	5,3	5,2	6,0	5,8	5,8
Lipiec	5,1	–	–	np.	np.	np.	7,2	5,2	5,0	6,0	5,7	5,8
Sierpień	5,1	–	–	np.	np.	5,7	6,8	5,2	4,8	5,8	5,5	5,6
Wrzesień	5,0	–	–	np.	np.	5,4	7,0	5,0	4,9	5,5	5,4	5,4
Październik	4,8	–	–	np.	np.	5,4	6,5	4,9	4,5	5,3	5,1	5,1
Listopad	4,8	–	–	np.	np.	np.	np.	4,9	4,4	5,3	5,1	5,2
Grudzień	4,6	–	–	np.	np.	4,9	6,3	4,4	4,3	5,0	4,9	4,9

* Kategoria, której oprocentowanie zostało uzyskane wg metodyki stosowanej dla stanów wszystkich umów.

Nie jest ona uwzględniana w kategoriach „ogółem”.

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

„–” – wartości zerowe umów.

TABELA VIII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych
(stany w mln zł)

A. Aktywa

Okres									
	Gotówka w kasach	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych				Dłużne papiery wartościowe			
			monetarne instytu- cje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	pozostałe sektory ¹		monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	pozostałe sektory ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Grudzień 2023	14 583,4	1 563 918,3	152 789,7	102 956,1	1 308 172,5	919 489,6	380 954,2	473 787,0	64 748,4
Styczeń 2024	13 066,3	1 580 863,7	166 909,5	102 567,1	1 311 387,1	921 718,7	376 108,8	483 686,5	61 923,3
Luty	13 120,9	1 579 663,0	163 535,1	101 630,3	1 314 497,6	944 202,5	381 449,0	501 839,4	60 914,0
Marzec	13 474,8	1 565 879,6	138 890,7	100 680,0	1 326 308,8	966 097,2	397 673,3	519 368,1	49 055,8
Kwiecień	14 504,5	1 601 693,5	167 709,7	100 876,7	1 333 107,0	934 002,7	370 788,1	513 146,0	50 068,6
Maj	13 790,9	1 613 227,8	173 934,2	100 573,0	1 338 720,5	936 259,4	374 769,0	511 843,8	49 646,5
Czerwiec	12 914,1	1 605 136,8	149 953,8	101 049,4	1 354 133,7	979 274,2	410 040,4	519 682,9	49 551,0
Lipiec	13 066,8	1 619 834,5	166 166,9	102 305,9	1 351 361,8	971 331,5	401 078,5	522 155,0	48 097,9
Sierpień	13 092,5	1 625 985,3	163 221,1	102 353,6	1 360 410,6	992 796,9	414 270,9	530 733,0	47 793,0
Wrzesień	12 917,7	1 681 992,3	212 229,0	103 841,5	1 365 921,8	962 606,0	368 826,7	546 147,8	47 631,5
Październik	13 465,5	1 678 355,0	200 491,0	105 019,9	1 372 844,1	965 434,3	376 158,8	540 350,0	48 925,5
Listopad	12 667,5	1 651 942,7	165 309,0	105 950,1	1 380 683,6	1 028 704,9	424 911,5	554 812,5	48 981,0
Grudzień	13 958,4	1 729 127,0	244 312,0	113 534,4	1 371 280,7	990 647,2	370 301,8	567 552,7	52 792,6

Okres								
	Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/ jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego			Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
			monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory ¹				
10	11	12	13	14	15	16	17	
Grudzień 2023	0,0	22 488,1	8 854,2	13 633,9	294 287,8	69 102,7	218 942,1	3 102 811,9
Styczeń 2024	0,0	22 525,5	8 675,2	13 850,3	300 790,0	68 935,2	224 276,4	3 132 175,7
Luty	0,0	22 778,8	8 808,0	13 970,8	310 829,0	69 254,0	227 783,2	3 167 631,4
Marzec	0,0	23 057,5	9 013,2	14 044,4	301 839,7	69 438,9	232 786,6	3 172 574,4
Kwiecień	0,0	23 161,6	9 083,5	14 078,1	307 815,0	69 740,1	238 784,7	3 189 702,1
Maj	0,0	23 622,9	8 906,4	14 716,4	303 057,3	69 987,5	241 403,7	3 201 349,5
Czerwiec	0,0	23 895,6	9 040,2	14 855,4	291 750,7	70 441,8	242 784,9	3 226 198,2
Lipiec	0,0	23 879,3	8 947,5	14 931,8	315 265,1	70 852,6	246 794,2	3 261 023,9
Sierpień	0,0	23 970,7	8 947,5	15 023,2	312 778,4	70 926,5	253 273,6	3 292 823,9
Wrzesień	0,0	24 058,3	8 933,5	15 124,8	316 625,4	71 358,7	257 833,5	3 327 391,8
Październik	0,0	24 163,3	8 948,2	15 215,2	336 330,7	72 032,5	262 105,2	3 351 886,5
Listopad	0,0	24 203,0	8 986,0	15 216,9	345 602,4	72 261,1	275 020,2	3 410 401,7
Grudzień	0,0	24 388,1	9 104,4	15 283,7	309 641,6	72 615,3	289 088,9	3 429 466,6

¹ Pozostałe instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 11.

TABELA VIII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych
(stany w mln zł), cd.

B. Pasywa

Okres	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych						
	1	2	3	4	5	6	7
	monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory ¹	bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu	
Grudzień 2023	2 113 704,0	75 603,4	115 552,8	1 922 547,9	1 315 970,3	601 190,3	5 387,3
Styczeń 2024	2 152 270,9	74 694,0	161 554,6	1 916 022,3	1 289 232,1	618 198,9	8 591,4
Luty	2 182 270,4	74 039,4	163 552,2	1 944 678,8	1 305 596,7	629 831,8	9 250,3
Marzec	2 160 558,5	72 854,7	156 361,2	1 931 342,6	1 297 915,9	624 387,5	9 039,2
Kwiecień	2 178 805,1	72 297,2	157 295,1	1 949 212,8	1 307 573,4	633 174,0	8 465,4
Maj	2 200 188,0	73 637,6	154 436,7	1 972 113,6	1 326 099,4	636 609,3	9 404,9
Czerwiec	2 205 197,6	73 814,7	155 590,8	1 975 792,2	1 335 509,4	626 974,3	13 308,5
Lipiec	2 231 171,3	74 480,9	168 130,5	1 988 559,9	1 347 626,3	632 154,1	8 779,5
Sierpień	2 255 892,9	78 387,7	181 311,4	1 996 193,8	1 337 529,9	648 194,1	10 469,9
Wrzesień	2 258 730,3	78 996,2	176 258,4	2 003 475,6	1 365 467,9	628 929,8	9 077,9
Październik	2 276 213,4	77 347,4	162 447,2	2 036 418,9	1 364 550,3	662 971,7	8 896,9
Listopad	2 314 052,2	79 325,5	183 501,1	2 051 225,7	1 379 793,2	662 636,0	8 796,5
Grudzień	2 326 933,4	85 547,7	151 937,4	2 089 448,3	1 449 053,7	634 408,4	5 986,2

Okres	Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitały i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
	8	9	10	11	12	13
Grudzień 2023	0,0	277 012,5	357 161,8	224 182,2	130 751,3	3 102 811,9
Styczeń 2024	0,0	274 949,0	361 781,3	217 223,5	125 950,9	3 132 175,7
Luty	0,0	276 569,5	367 683,8	214 772,0	126 335,7	3 167 631,4
Marzec	0,0	290 314,5	369 784,6	218 802,0	133 114,8	3 172 574,4
Kwiecień	0,0	292 305,1	357 718,4	220 704,8	140 168,7	3 189 702,1
Maj	0,0	296 076,7	361 385,9	218 256,1	125 442,8	3 201 349,5
Czerwiec	0,0	302 653,7	361 528,6	219 271,2	137 547,1	3 226 198,2
Lipiec	0,0	319 586,2	365 934,8	217 588,8	126 742,7	3 261 023,9
Sierpień	0,0	317 178,9	372 974,0	221 036,4	125 741,6	3 292 823,9
Wrzesień	0,0	340 805,5	375 811,5	223 424,7	128 619,8	3 327 391,8
Październik	0,0	345 759,3	377 809,6	229 610,1	122 494,1	3 351 886,5
Listopad	0,0	346 746,3	383 974,5	237 091,7	128 537,0	3 410 401,7
Grudzień	0,0	348 232,2	382 731,3	248 184,5	123 385,2	3 429 466,6

¹ Pozostałe instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze zabezpieczenia społecznego oraz sektor niefinansowy.

TABELA IX. Bilans Narodowego Banku Polskiego (stany w mln zł)

A. Aktywa

Okres	Aktywa krajowe	Aktywa zagraniczne	Aktywa ogółem
	1	2	3
Grudzień 2023	141 624,1	779 893,6	921 517,8
Styczeń 2024	143 230,4	777 720,7	920 951,1
Luty	148 094,1	764 877,7	912 971,8
Marzec	143 689,7	824 722,7	968 412,4
Kwiecień	145 598,1	847 961,9	993 560,0
Maj	145 778,6	836 445,7	982 224,2
Czerwiec	140 605,3	861 821,1	1 002 426,4
Lipiec	143 420,9	835 182,2	978 603,0
Sierpień	146 108,2	840 842,5	986 950,8
Wrzesień	149 518,3	852 361,2	1 001 879,5
Październik	137 220,0	880 011,9	1 017 231,9
Listopad	135 365,6	907 023,3	1 042 388,9
Grudzień	132 209,8	932 457,1	1 064 667,0

B. Pasywa

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe			Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitały i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
			pozostałe monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe	pozostałe sektory ¹					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Grudzień 2023	377 192,0	131 557,0	76 804,3	48 197,2	6 555,5	302 925,6	-10 262,2	115 930,7	4 174,8	921 517,8
Styczeń 2024	372 404,4	140 868,8	92 506,1	43 719,6	4 643,1	297 156,5	-4 550,9	113 138,5	1 933,8	920 951,1
Luty	374 109,3	130 283,6	90 589,0	34 573,3	5 121,3	301 077,7	-10 156,6	115 694,8	1 963,0	912 971,8
Marzec	380 716,3	150 218,1	66 121,9	79 310,7	4 785,4	314 339,7	-266,9	121 029,7	2 375,6	968 412,4
Kwiecień	389 275,4	189 694,7	96 187,6	88 299,8	5 207,3	286 525,2	5 552,1	120 356,6	2 156,0	993 560,0
Maj	390 262,0	184 552,7	99 960,7	79 694,5	4 897,5	292 580,3	-1 210,8	113 753,4	2 286,7	982 224,2
Czerwiec	393 484,6	155 366,3	75 463,5	74 343,2	5 559,6	328 759,9	8 148,1	114 284,8	2 382,7	1 002 426,4
Lipiec	394 601,9	146 329,3	91 132,9	49 123,1	6 073,3	318 702,6	9 713,9	107 019,7	2 235,7	978 603,0
Sierpień	397 674,9	135 682,3	83 918,1	46 351,6	5 412,6	332 180,0	11 422,8	107 661,2	2 329,6	986 950,8
Wrzesień	402 506,5	189 503,6	132 736,1	51 618,8	5 148,7	284 567,3	18 458,9	104 915,8	1 927,3	1 001 879,5
Październik	406 624,1	175 258,3	121 013,4	49 198,1	5 046,8	291 322,4	33 074,5	109 131,5	1 821,0	1 017 231,9
Listopad	408 941,5	128 004,2	83 448,4	39 164,9	5 390,9	339 313,8	35 108,2	128 606,3	2 414,9	1 042 388,9
Grudzień	413 060,0	219 773,1	156 346,3	52 839,6	10 587,2	283 445,1	21 663,8	124 022,6	2 702,4	1 064 667,0

¹ Pozostałe instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze zabezpieczenia społecznego oraz sektor niefinansowy.

TABELA X. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych (stany w mln zł)

A. Aktywa

Okres						
	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory ¹	Dłużne papiery wartościowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory ¹
	1	2	3	4	5	6
Grudzień 2023	1 411 151,0	102 956,1	1 308 194,9	634 936,6	550 213,4	84 723,1
Styczeń 2024	1 413 976,2	102 567,1	1 311 409,2	642 110,1	560 197,0	81 913,1
Luty	1 416 150,1	101 630,3	1 314 519,8	659 358,6	578 428,7	80 929,9
Marzec	1 427 011,8	100 680,0	1 326 331,8	660 634,5	596 041,6	64 592,9
Kwiecień	1 434 007,2	100 876,7	1 333 130,4	655 088,1	589 460,6	65 627,5
Maj	1 439 317,7	100 573,0	1 338 744,6	653 311,1	588 242,1	65 069,0
Czerwiec	1 455 207,7	101 049,4	1 354 158,3	661 076,5	596 162,7	64 913,8
Lipiec	1 453 700,8	102 305,9	1 351 394,9	661 531,0	598 048,0	63 483,1
Sierpień	1 462 797,2	102 353,6	1 360 443,5	669 910,1	606 709,6	63 200,5
Wrzesień	1 469 787,6	103 841,5	1 365 946,1	685 266,2	622 205,5	63 060,7
Październik	1 477 888,3	105 019,9	1 372 868,4	675 757,3	611 380,2	64 377,1
Listopad	1 486 657,5	105 950,1	1 380 707,4	690 375,0	625 920,6	64 454,4
Grudzień	1 484 838,8	113 534,4	1 371 304,4	707 030,1	638 741,6	68 288,5

Okres	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/ jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego ¹	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa ³	Aktywa ogółem
	7	8	9	10	11
Grudzień 2023	13 762,7	1 074 181,4	71 506,4	219 123,6	3 424 661,7
Styczeń 2024	13 979,1	1 078 510,7	71 339,4	225 894,3	3 445 809,9
Luty	14 099,6	1 075 706,7	71 659,7	234 092,2	3 471 067,0
Marzec	14 173,2	1 126 562,4	71 869,4	239 085,2	3 539 336,6
Kwiecień	14 206,9	1 155 776,9	72 171,4	247 685,1	3 578 935,6
Maj	14 845,3	1 139 503,0	72 425,1	250 460,2	3 569 862,3
Czerwiec	14 984,2	1 153 571,9	72 890,0	246 799,3	3 604 529,6
Lipiec	15 060,7	1 150 447,2	73 308,2	254 141,3	3 608 189,2
Sierpień	15 152,0	1 153 621,0	73 383,6	263 130,9	3 637 994,8
Wrzesień	15 253,6	1 168 986,6	73 816,2	270 938,8	3 684 049,0
Październik	15 344,0	1 216 342,6	74 473,4	267 853,0	3 727 658,5
Listopad	15 345,8	1 252 625,7	74 710,5	278 737,6	3 798 452,0
Grudzień	15 412,6	1 242 098,8	75 098,6	289 443,4	3 813 922,2

¹ Pozostałe instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.² Z wyłączeniem finansowych aktywów trwałych ujętych w kolumnie 7.³ Łącznie z prawami poboru.

TABELA X. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych (stany w mln zł), cd.

B. Pasywa

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych i pozostałych podmiotów krajowych ¹	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych podmiotów krajowych ¹	bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu
	1	2	3	4	5	6
Grudzień 2022	362 608,6	163 750,0	1 929 103,4	1 322 525,8	601 190,3	5 387,3
Styczeń 2023	359 338,2	205 274,2	1 920 665,5	1 293 875,2	618 198,9	8 591,4
Luty	360 988,4	198 125,6	1 949 800,0	1 310 718,0	629 831,8	9 250,3
Marzec	367 241,5	235 672,0	1 936 128,0	1 302 701,3	624 387,5	9 039,2
Kwiecień	374 770,9	245 594,9	1 954 420,1	1 312 780,7	633 174,0	8 465,4
Maj	376 471,1	234 131,2	1 977 011,1	1 330 997,0	636 609,3	9 404,9
Czerwiec	380 570,5	229 933,9	1 981 351,8	1 341 069,0	626 974,3	13 308,5
Lipiec	381 535,1	217 253,7	1 994 633,1	1 353 699,5	632 154,1	8 779,5
Sierpień	384 582,4	227 663,0	2 001 606,4	1 342 942,5	648 194,1	10 469,9
Wrzesień	389 588,8	227 877,3	2 008 624,3	1 370 616,6	628 929,8	9 077,9
Październik	393 158,6	211 645,3	2 041 465,6	1 369 597,0	662 971,7	8 896,9
Listopad	396 274,0	222 665,9	2 056 616,5	1 385 184,0	662 636,0	8 796,5
Grudzień	399 101,6	204 777,0	2 100 035,5	1 459 640,9	634 408,4	5 986,2

Okres	Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitały i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem
	7	8	9	10	11	12	13
Grudzień 2022	0,0	156 497,5	338 045,4	340 112,9	134 926,0	-382,1	3 424 661,7
Styczeń 2023	0,0	153 439,9	348 555,1	330 362,0	127 884,7	290,3	3 445 809,9
Luty	0,0	153 575,4	348 719,2	330 466,8	128 298,7	1 092,9	3 471 067,0
Marzec	0,0	164 382,9	360 504,5	339 831,7	135 490,4	85,6	3 539 336,6
Kwiecień	0,0	165 801,8	354 187,1	341 061,4	142 324,7	774,8	3 578 935,6
Maj	0,0	171 577,4	351 268,6	332 009,5	127 729,5	-336,2	3 569 862,3
Czerwiec	0,0	179 227,0	360 636,5	333 556,0	139 929,8	-675,9	3 604 529,6
Lipiec	0,0	195 032,6	366 701,2	324 608,5	128 978,4	-553,4	3 608 189,2
Sierpień	0,0	192 840,5	375 449,4	328 697,5	128 071,2	-915,7	3 637 994,8
Wrzesień	0,0	214 231,1	385 337,0	328 340,5	130 547,2	-497,1	3 684 049,0
Październik	0,0	218 537,6	401 935,9	338 741,7	124 315,1	-2 141,2	3 727 658,5
Listopad	0,0	218 695,4	410 096,7	365 698,0	130 951,9	-2 546,5	3 798 452,0
Grudzień	0,0	218 852,0	395 290,7	372 207,1	126 087,6	-2 429,3	3 813 922,2

¹ Pozostałe instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze zabezpieczenia społecznego oraz sektor niefinansowy.

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)

A. Podaż pieniądza M3

Okres											
											Pieniądź M1
	Pieniądź gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF)	gotówka w kasach MIF	Depozyty i inne zobowiązania bieżące	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Grudzień 2023	362 608,6	377 192,0	14 583,4	1 322 525,8	838 522,2	37 850,4	353 356,3	28 928,2	53 613,0	10 255,7	1 685 134,4
Styczeń 2024	359 338,2	372 404,4	13 066,3	1 293 875,2	839 740,5	37 558,6	332 206,2	29 094,6	48 357,2	6 918,1	1 653 213,4
Luty	360 988,4	374 109,3	13 120,9	1 310 718,0	853 807,6	37 874,1	328 026,7	29 377,1	53 446,9	8 185,5	1 671 706,4
Marzec	367 241,5	380 716,3	13 474,8	1 302 701,3	862 545,2	34 958,7	312 630,1	28 745,4	57 025,7	6 796,2	1 669 942,7
Kwiecień	374 770,9	389 275,4	14 504,5	1 312 780,7	880 810,0	34 453,7	305 848,2	29 016,3	52 801,6	9 850,9	1 687 551,6
Maj	376 471,1	390 262,0	13 790,9	1 330 997,0	882 419,6	38 310,7	320 359,2	30 126,9	54 195,8	5 584,8	1 707 468,1
Czerwiec	380 570,5	393 484,6	12 914,1	1 341 069,0	893 948,6	38 100,4	316 486,7	30 665,9	54 297,9	7 569,6	1 721 639,5
Lipiec	381 535,1	394 601,9	13 066,8	1 353 699,5	895 199,8	39 504,4	324 279,7	32 395,9	52 517,2	9 802,5	1 735 234,6
Sierpień	384 582,4	397 674,9	13 092,5	1 342 942,5	898 693,9	37 199,7	316 798,8	32 419,6	50 498,8	7 331,7	1 727 524,9
Wrzesień	389 588,8	402 506,5	12 917,7	1 370 616,6	905 320,0	40 967,8	326 292,3	33 322,0	57 042,6	7 672,0	1 760 205,4
Październik	393 158,6	406 624,1	13 465,5	1 369 597,0	916 756,3	37 581,9	320 070,7	33 421,7	53 149,8	8 616,8	1 762 755,6
Listopad	396 274,0	408 941,5	12 667,5	1 385 184,0	923 589,9	40 432,3	325 969,7	32 344,5	53 669,4	9 178,3	1 781 458,0
Grudzień	399 101,6	413 060,0	13 958,4	1 459 640,9	939 874,3	45 913,1	353 828,0	29 937,2	75 794,3	14 294,0	1 858 742,5

Okres							
	Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego
	12	13	14	15	16	17	18
Grudzień 2023	574 085,4	364 101,6	40 048,2	150 459,0	10 012,0	7 511,2	1 953,4
Styczeń 2024	591 326,9	368 523,8	40 187,7	152 567,8	10 645,4	17 250,4	2 151,8
Luty	602 960,2	369 654,4	39 285,2	156 386,4	10 732,2	24 247,5	2 654,5
Marzec	597 719,5	368 413,3	24 883,9	163 413,7	10 595,6	26 322,5	4 090,7
Kwiecień	606 617,0	368 531,6	26 205,9	166 107,9	10 805,2	29 497,6	5 468,8
Maj	610 067,9	366 538,8	28 061,6	167 143,1	10 506,8	29 907,3	7 910,3
Czerwiec	600 488,0	365 827,2	26 038,1	164 436,9	10 397,6	27 016,6	6 771,7
Lipiec	605 594,3	369 260,7	26 507,3	164 283,7	10 954,7	28 116,6	6 471,3
Sierpień	622 606,9	369 844,6	28 901,3	174 535,3	11 116,3	31 497,5	6 711,9
Wrzesień	603 707,8	371 067,5	25 370,3	163 406,6	10 956,2	26 743,4	6 163,8
Październik	637 918,7	377 346,6	28 877,1	184 481,1	11 531,3	30 034,3	5 648,3
Listopad	637 754,2	381 029,7	29 294,5	183 075,0	11 476,5	28 175,0	4 703,5
Grudzień	610 353,9	386 002,6	29 192,7	169 942,8	9 443,9	11 228,3	4 543,5

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł), cd.

A. Podaż pieniądza M3, cd.

Okres	Pieniądz M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Emisja udziałów / jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Pieniądz M3
	19	20	21	22	23
Grudzień 2023	2 259 219,7	5 387,3	3 613,7	0,0	2 268 220,8
Styczeń 2024	2 244 540,3	8 591,4	4 124,3	0,0	2 257 256,0
Luty	2 274 666,6	9 250,3	4 164,3	0,0	2 288 081,2
Marzec	2 267 662,2	9 039,2	4 094,8	0,0	2 280 796,3
Kwiecień	2 294 168,6	8 465,4	4 131,5	0,0	2 306 765,5
Maj	2 317 536,0	9 404,9	3 950,5	0,0	2 330 891,4
Czerwiec	2 322 127,5	13 308,5	3 870,7	0,0	2 339 306,7
Lipiec	2 340 828,9	8 779,5	3 334,1	0,0	2 352 942,5
Sierpień	2 350 131,8	10 469,9	3 076,1	0,0	2 363 677,8
Wrzesień	2 363 913,2	9 077,9	6 191,6	0,0	2 379 182,7
Październik	2 400 674,3	8 896,9	5 789,6	0,0	2 415 360,8
Listopad	2 419 212,2	8 796,5	5 706,2	0,0	2 433 714,8
Grudzień	2 469 096,4	5 986,2	4 918,6	0,0	2 480 001,2

B. Czynniki kreacji pieniądza M3

Okres	Aktywa zagraniczne netto	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne	Należności							
					Kredyty i inne należności	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Grudzień 2023	734 068,5	1 074 181,4	340 112,9	1 479 600,5	1 345 345,4	776 627,3	137 383,6	385 917,7	8 266,3	37 150,5	0,0
Styczeń 2024	748 148,7	1 078 510,7	330 362,0	1 480 000,2	1 348 351,3	779 966,1	135 850,8	387 354,0	8 238,3	36 941,9	0,2
Luty	745 240,0	1 075 706,7	330 466,8	1 481 755,2	1 350 876,8	781 261,2	136 626,8	388 350,0	8 281,9	36 356,9	0,0
Marzec	786 730,7	1 126 562,4	339 831,7	1 476 868,5	1 361 593,9	778 643,3	140 734,8	398 737,7	8 216,0	35 262,1	0,0
Kwiecień	814 715,5	1 155 776,9	341 061,4	1 484 664,3	1 368 468,8	781 945,4	144 336,8	398 645,2	8 203,1	35 338,3	0,0
Maj	807 493,5	1 139 503,0	332 009,5	1 490 696,3	1 374 759,5	784 193,1	150 491,3	395 858,4	8 201,8	36 014,9	0,0
Czerwiec	820 015,8	1 153 571,9	333 556,0	1 505 612,9	1 390 027,6	788 448,2	159 860,8	397 620,3	8 229,1	35 869,3	0,0
Lipiec	825 838,7	1 150 447,2	324 608,5	1 501 815,6	1 386 924,2	791 502,0	154 322,4	397 336,7	8 233,9	35 529,2	0,0
Sierpień	824 923,4	1 153 621,0	328 697,5	1 511 293,1	1 396 172,3	795 245,5	155 532,2	401 441,5	8 224,4	35 728,8	0,0
Wrzesień	840 646,1	1 168 986,6	328 340,5	1 517 292,8	1 401 759,1	796 112,4	158 886,7	402 664,4	8 282,5	35 813,0	0,0
Październik	877 600,9	1 216 342,6	338 741,7	1 526 607,4	1 409 066,6	798 808,1	160 811,4	404 917,2	8 331,7	36 198,2	0,0
Listopad	886 927,7	1 252 625,7	365 698,0	1 535 086,0	1 417 581,4	799 215,3	164 882,0	408 231,7	8 378,4	36 874,0	0,0
Grudzień	869 891,7	1 242 098,8	372 207,1	1 535 517,3	1 411 869,6	797 856,1	158 354,4	406 701,5	8 392,4	40 565,2	0,0

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł), cd.

B. Czynniki kreacji pieniądza M3, cd.

Okres	Dłużne papiery wartościowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje samorządowe	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe
	12	13	14	15	16	17	18
Grudzień 2023	120 506,1	71 041,7	13 681,4	35 783,0	13 749,0	12 245,8	1 472,8
Styczeń 2024	117 683,5	68 292,1	13 621,0	35 770,4	13 965,4	12 331,5	1 603,5
Luty	116 792,6	67 585,9	13 343,9	35 862,7	14 085,9	12 529,9	1 525,6
Marzec	101 116,6	51 993,4	12 599,5	36 523,7	14 158,0	12 561,9	1 565,7
Kwiecień	102 055,2	52 562,2	13 065,3	36 427,7	14 140,3	12 571,7	1 538,2
Maj	101 158,1	52 399,5	12 669,5	36 089,1	14 778,7	13 156,2	1 592,1
Czerwiec	100 667,7	52 153,8	12 760,0	35 753,9	14 917,6	13 340,8	1 546,4
Lipiec	99 897,4	50 674,4	12 808,6	36 414,3	14 994,1	13 687,7	1 275,9
Sierpień	100 035,4	50 463,9	12 736,6	36 834,9	15 085,4	13 762,9	1 292,0
Wrzesień	100 346,6	50 458,8	12 601,9	37 285,9	15 187,0	13 904,7	1 251,9
Październik	102 263,4	51 064,4	13 312,7	37 886,3	15 277,4	13 990,7	1 256,2
Listopad	102 225,4	51 426,0	13 028,3	37 771,0	15 279,2	14 006,5	1 242,2
Grudzień	108 301,7	55 485,2	12 803,2	40 013,2	15 346,0	14 037,5	1 277,9

Okres	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego			Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego
	19	20	kredyty 21	dłużne papiery wartościowe 22	23
Grudzień 2023	414 300,3	580 236,0	1 897,8	514 430,4	165 935,7
Styczeń 2024	382 884,3	590 051,5	1 866,6	524 426,6	207 167,2
Luty	407 895,2	607 839,4	1 827,9	542 566,0	199 944,1
Marzec	387 120,2	624 935,8	2 065,8	559 517,9	237 815,6
Kwiecień	371 208,2	618 571,3	1 915,1	553 032,9	247 363,1
Maj	376 803,7	616 711,2	1 938,0	552 153,0	239 907,5
Czerwiec	388 894,7	625 588,9	2 063,1	560 408,8	236 694,2
Lipiec	403 043,9	628 410,2	1 934,9	561 633,6	225 366,4
Sierpień	400 105,5	636 499,6	1 914,0	569 874,7	236 394,0
Wrzesień	416 676,0	652 948,0	2 027,9	584 919,6	236 272,0
Październik	421 987,5	642 315,6	2 056,0	573 493,9	220 328,0
Listopad	425 732,2	657 225,7	1 941,5	588 149,6	231 493,5
Grudzień	458 284,4	671 697,6	2 054,6	598 728,4	213 413,2

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł), cd.

B. Czynniki kreacji pieniądza M3, cd.

Okres	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
	24	25	26	27	28	29
Grudzień 2023	515 848,4	27 105,0	25 015,5	516,4	1 453,3	93,9
Styczeń 2024	522 849,7	26 872,0	25 015,8	500,3	1 244,6	93,1
Luty	523 183,2	26 871,5	24 968,8	488,7	1 236,4	90,0
Marzec	545 317,0	26 668,0	24 885,1	483,3	1 123,0	88,4
Kwiecień	540 646,1	26 557,1	24 855,3	472,0	1 072,1	72,4
Maj	539 660,7	26 541,4	24 862,4	463,6	1 058,3	71,5
Czerwiec	555 718,8	26 486,3	24 792,7	462,3	1 072,3	74,4
Lipiec	576 846,8	26 559,8	24 882,2	446,4	1 042,7	103,7
Sierpień	582 069,9	25 587,2	23 911,2	444,9	1 041,0	104,4
Wrzesień	610 203,7	25 221,9	23 535,5	429,5	1 063,1	108,0
Październik	631 054,2	25 053,0	23 413,4	398,4	1 053,6	101,9
Listopad	639 140,2	24 881,8	23 298,1	410,3	1 009,8	99,3
Grudzień	624 642,5	24 054,5	22 410,8	409,0	1 070,9	98,9

Okres			Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego				
	30	31	32	33	34	35
Grudzień 2023	25,8	0,0	150 698,0	338 045,4	71 506,4	84 593,5
Styczeń 2024	18,2	0,0	147 422,6	348 555,1	71 339,4	97 733,0
Luty	87,7	0,0	147 592,5	348 719,2	71 659,7	104 714,3
Marzec	88,3	0,0	158 144,5	360 504,5	71 869,4	103 524,4
Kwiecień	85,3	0,0	159 902,0	354 187,1	72 171,4	104 652,2
Maj	85,6	0,0	161 850,7	351 268,6	72 425,1	123 133,5
Czerwiec	84,6	0,0	168 596,0	360 636,5	72 890,0	107 612,0
Lipiec	84,8	0,0	183 585,8	366 701,2	73 308,2	125 782,9
Sierpień	85,6	0,0	181 033,4	375 449,4	73 383,6	136 042,0
Wrzesień	85,8	0,0	199 644,8	385 337,0	73 816,2	140 955,3
Październik	85,8	0,0	204 065,2	401 935,9	74 473,4	145 745,7
Listopad	64,3	0,0	204 161,7	410 096,7	74 710,5	150 398,8
Grudzień	64,9	0,0	205 297,3	395 290,7	75 098,6	165 851,7

TABELA XII. Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF)	Rachunki bieżące	Rachunki rezerwy obowiązkowej banków nieposia- dających rachunku bieżącego w NBP	Pieniądz rezerwowy banku centralnego	Aktywa zagraniczne netto	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Pozostałe pozycje (netto)
	1	2	3	4	5	6	7
Grudzień 2023	377 192,0	73 441,5	505,9	451 139,4	663 963,0	26 043,5	-238 867,1
Styczeń 2024	372 404,4	90 449,5	546,5	463 400,4	664 582,2	30 897,9	-232 079,6
Luty	374 109,3	87 803,6	529,6	462 442,5	649 183,0	40 197,4	-226 937,9
Marzec	380 716,3	63 148,6	529,0	444 393,9	703 693,0	-4 780,9	-254 518,2
Kwiecień	389 275,4	93 426,2	495,3	483 196,9	727 605,3	-13 753,5	-230 654,9
Maj	390 262,0	97 208,1	468,5	487 938,6	722 692,2	-9 072,4	-225 681,3
Czerwiec	393 484,6	71 958,0	467,3	465 909,9	747 536,3	-4 623,6	-277 002,8
Lipiec	394 601,9	88 648,8	441,7	483 692,4	728 162,4	18 657,1	-263 127,2
Sierpień	397 674,9	81 312,3	440,2	479 427,4	733 181,4	20 893,9	-274 647,9
Wrzesień	402 506,5	129 913,3	442,7	532 862,5	747 445,4	16 044,2	-230 627,0
Październik	406 624,1	118 496,9	438,9	525 559,9	770 880,3	13 149,3	-258 469,7
Listopad	408 941,5	81 198,1	432,2	490 571,7	778 417,0	23 115,7	-310 960,9
Grudzień	413 060,0	153 343,2	476,8	566 880,0	808 434,5	9 713,1	-251 267,6

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł)

A. Aktywa sektora bankowego – wybrane pozycje

Okres	Aktywa, razem	w tym:									
		Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie	Kredyty i zaliczki	w tym: wyceniane według zamorty- zowanego kosztu	Instrumenty dłużne	w tym:		Instrumenty kapitałowe	w tym: wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Instrumenty pochodne – rachun- kowość zabezpie- czeń
						wyceniane według zamortyzo- wanego kosztu	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Grudzień 2023	2 994 246	145 933	1 496 373	1 437 635	1 006 374	522 057	471 363	6 209	4 648	40 712	4 667
Styczeń 2024	3 022 519	162 477	1 504 164	1 445 892	1 010 390	558 236	440 920	6 135	4 488	38 045	4 378
Luty	3 058 535	171 796	1 508 783	1 451 119	1 035 137	583 790	438 488	6 309	4 607	38 468	3 756
Marzec	3 057 191	141 046	1 512 474	1 454 832	1 056 817	589 756	450 138	6 362	4 636	36 223	3 682
Kwiecień	3 074 532	168 875	1 528 279	1 470 574	1 027 140	582 682	425 885	6 443	4 686	35 557	3 235
Maj	3 085 507	184 668	1 521 241	1 463 637	1 025 232	575 237	434 278	6 432	4 638	35 874	3 294
Czerwiec	3 111 591	148 754	1 528 239	1 470 275	1 081 434	594 712	472 580	6 576	4 844	32 793	3 555
Lipiec	3 147 167	171 133	1 543 563	1 485 592	1 073 324	601 450	455 627	6 586	4 742	31 469	4 515
Sierpień	3 178 392	165 395	1 555 969	1 498 397	1 092 200	630 849	446 344	6 560	4 731	31 050	4 896
Wrzesień	3 213 001	211 555	1 566 783	1 508 700	1 066 703	621 586	429 841	6 516	4 731	31 065	5 359
Październik	3 235 969	209 473	1 584 699	1 527 630	1 074 024	611 964	446 233	6 559	4 735	28 227	4 288
Listopad	3 294 701	170 040	1 602 294	1 546 057	1 142 103	657 599	468 086	6 646	4 756	30 030	5 538
Grudzień	3 316 370	223 997	1 580 791	1 524 667	1 108 468	624 677	469 611	6 842	4 917	28 525	4 566

Uwaga: dane finansowe sporządzone według stanu na 15 maja 2025 r.

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł), cd.

B. Pasywa sektora bankowego – wybrane pozycje

Okres	w tym:										
	Pasywa, razem	Zobowiązania	w tym:			Kapitał	w tym:				
			depozyty	instrumenty pochodne	instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń		kapitał wpłacony	pozostałe kapitały rezerwowe	zyski zatrzymane	skumulowane inne całkowite dochody / kapitał z aktualizacji wyceny	zysk (strata) roku bieżącego
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Grudzień 2023	2 994 246	2 650 537	2 140 616	41 280	8 618	256 810	53 361	130 034	14 222	-10 682	27 647
Styczeń 2024	3 022 519	2 677 422	2 172 297	38 401	8 616	259 841	53 347	129 793	40 700	-9 939	3 711
Luty	3 058 535	2 708 463	2 198 759	39 143	8 876	266 782	53 347	129 829	44 616	-10 538	7 304
Marzec	3 057 191	2 698 737	2 182 720	36 684	8 468	269 529	53 347	130 939	43 425	-10 486	10 082
Kwiecień	3 074 532	2 717 962	2 199 686	35 705	8 579	257 195	53 839	129 826	27 574	-11 325	14 427
Maj	3 085 507	2 741 601	2 215 315	35 723	7 973	260 502	53 840	130 605	26 549	-10 679	17 323
Czerwiec	3 111 591	2 752 295	2 224 448	32 412	7 341	259 028	53 834	136 570	16 503	-9 795	19 740
Lipiec	3 147 167	2 790 722	2 248 646	29 674	7 283	265 098	53 836	136 669	16 308	-7 910	24 001
Sierpień	3 178 392	2 817 706	2 268 735	29 688	6 786	271 450	54 598	136 690	16 096	-7 191	28 830
Wrzesień	3 213 001	2 845 221	2 274 207	29 689	6 591	274 734	54 597	136 708	16 080	-6 146	31 064
Październik	3 235 969	2 869 596	2 300 148	26 856	6 862	276 018	54 599	136 718	15 779	-8 709	35 199
Listopad	3 294 701	2 917 254	2 333 501	28 101	6 277	283 436	54 600	136 732	15 780	-6 508	39 755
Grudzień	3 316 370	2 939 354	2 352 414	28 572	6 164	284 901	54 869	136 751	15 774	-8 303	40 160

C. Rachunek zysków i strat – wybrane pozycje

Okres	w tym:								
	Przychody odsetkowe	aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowa-nego kosztu	Koszty odsetkowe	zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowa-nego kosztu	Przychody z tytułu opłat i prowizji	Koszty z tytułu opłat i prowizji	Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	Całkowite przychody operacyjne, netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Grudzień 2023	165 373	27 323	133 542	70 750	63 664	25 394	6 741	-12 280	106 978
Styczeń 2024	14 527	2 431	11 612	5 684	5 202	2 198	486	147	11 147
Luty	27 979	4 565	22 503	10 964	10 031	4 299	1 020	287	21 302
Marzec	42 065	6 863	33 923	16 422	15 151	6 510	1 592	-1 006	30 695
Kwiecień	55 903	9 010	45 045	21 761	19 880	8 676	2 122	-945	41 312
Maj	69 801	11 300	56 168	27 299	24 932	10 786	2 664	-575	51 909
Czerwiec	83 456	13 599	67 288	32 362	29 749	12 940	3 191	-968	63 255
Lipiec	98 537	15 955	79 265	38 243	34 828	15 226	3 768	-739	74 769
Sierpień	113 478	18 304	91 335	43 914	40 004	17 421	4 349	-404	86 380
Wrzesień	127 462	20 629	102 855	49 209	45 080	19 573	4 888	-939	96 517
Październik	142 941	22 866	115 271	55 349	50 369	21 807	5 466	-745	108 103
Listopad	157 992	25 200	127 435	60 936	55 469	23 872	6 013	-613	119 761
Grudzień	172 211	27 692	139 001	66 333	60 711	26 215	6 710	-1 067	130 409

Uwaga: dane finansowe sporządzone według stanu na 15 maja 2025 r.

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł), cd.**C. Rachunek zysków i strat – wybrane pozycje, cd.**

Okres						
	w tym:			Amortyzacja	Zysk lub strata z tytułu modyfikacji, netto	Rezerwy lub odwrócenie rezerw
	Koszty administracyjne	koszty pracownicze	pozostałe koszty administracyjne			
	10	11	12	13	14	15
Grudzień 2023	45 712	24 874	20 838	4 958	726	9 043
Styczeń 2024	5 351	2 186	3 165	429	-8	-133
Luty	9 291	4 363	4 928	849	-44	170
Marzec	13 196	6 629	6 567	1 289	-62	1 523
Kwiecień	17 134	8 882	8 252	1 718	-75	1 750
Maj	21 117	11 210	9 906	2 163	-1 549	2 162
Czerwiec	25 311	13 607	11 704	2 605	-1 134	5 312
Lipiec	29 410	15 975	13 435	3 053	-1 115	5 801
Sierpień	33 398	18 245	15 153	3 503	-1 108	6 063
Wrzesień	37 540	20 654	16 886	3 977	-971	7 769
Październik	41 792	23 038	18 754	4 449	-961	8 329
Listopad	45 993	25 395	20 598	4 942	-979	8 967
Grudzień	51 011	28 162	22 849	5 482	-714	13 363

Okres	w tym:				
	Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat	w tym:	zysk lub strata przed opodat- kowaniem z tytułu działalności kontynuowanej	obciążenie lub przychody podatkowe związane z zyskiem lub stratą z tytułu działalności kontynuowanej	Zysk (strata) roku bieżącego
		aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu			
	16	17	18	19	20
Grudzień 2023	7 112	6 913	41 479	13 833	27 647
Styczeń 2024	487	492	5 038	1 328	3 711
Luty	1 145	1 135	9 874	2 570	7 304
Marzec	1 467	1 448	13 175	3 093	10 082
Kwiecień	1 731	1 713	18 957	4 530	14 427
Maj	2 214	2 191	22 666	5 343	17 323
Czerwiec	2 880	2 859	25 732	5 993	19 740
Lipiec	3 592	3 577	31 541	7 540	24 001
Sierpień	4 181	4 174	37 891	9 061	28 830
Wrzesień	4 850	4 856	41 238	10 174	31 064
Październik	5 525	5 523	46 904	11 705	35 199
Listopad	5 744	5 744	53 024	13 267	39 755
Grudzień	6 005	5 986	53 331	13 171	40 160

Uwaga: dane finansowe sporządzone według stanu na 15 maja 2025 r.

TABELA XIV. Statystyka funduszy inwestycyjnych (stany na koniec okresu)

A. Liczba podmiotów sektora funduszy inwestycyjnych

Okres	Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	Fundusze inwestycyjne	z tego:			Subfundusze	z tego wydzielone w ramach:		
			Fundusze inwestycyjne otwarte	Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	Fundusze inwestycyjne zamknięte		Fundusze inwestycyjnych otwartych	Specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych	Fundusze inwestycyjnych zamkniętych
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
IV kwartał 2023	58	480	31	48	401	518	227	276	15
I kwartał 2024	59	467	32	47	388	519	232	272	15
II kwartał 2024	59	457	32	46	379	521	237	270	14
III kwartał 2024	59	449	36	41	372	515	245	257	13
IV kwartał 2024	58	418	34	41	343	502	232	257	13

B. Aktywa i aktywa netto wybranych grup funduszy inwestycyjnych (w mln zł)

Okres	Aktywa netto ogółem	z tego:					Aktywa ogółem	z tego:		
		Fundusze inwestycyjne otwarte	w tym:	Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	w tym:	Fundusze inwestycyjne zamknięte		Fundusze inwestycyjne otwarte	Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	Fundusze inwestycyjne zamknięte
			jednostki uczestnictwa wyodrębnione w ramach produktów emerytalnych		jednostki uczestnictwa wyodrębnione w ramach produktów emerytalnych					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
IV kwartał 2023	318 174	112 817	18 662	63 754	10 017	141 604	340 637	125 317	66 474	148 846
I kwartał 2024	338 944	123 461	19 845	69 270	10 576	146 213	358 961	135 277	72 634	151 050
II kwartał 2024	352 129	131 398	20 950	73 787	11 124	146 944	385 731	151 379	78 419	155 934
III kwartał 2024	359 948	140 190	21 635	77 819	11 584	141 939	395 411	162 048	82 339	151 023
IV kwartał 2024	370 155	146 023	21 934	81 382	12 266	142 750	404 966	167 081	85 593	152 293

C. Transakcje zbycia i odkupu jednostek uczestnictwa oraz emisji i wykupu certyfikatów inwestycyjnych według kryterium polityki inwestycyjnej funduszu (w mln zł)

Kryterium polityki inwestycyjnej		IV kwartał 2023		I kwartał 2024		II kwartał 2024		III kwartał 2024		IV kwartał 2024	
		zbycie/emisja	odkup/wykup	zbycie/emisja	odkup/wykup	zbycie/emisja	odkup/wykup	zbycie/emisja	odkup/wykup	zbycie/emisja	odkup/wykup
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fundusze otwarte ogółem	1	25 436	19 404	28 595	17 693	28 915	20 109	30 398	20 052	28 334	18 845
w tym: fundusze akcyjne	2	6 882	6 870	4 961	5 234	5 697	5 542	5 128	5 804	4 951	4 440
fundusze dłużnych papierów wartościowych	3	16 846	11 132	21 533	11 086	20 824	13 363	22 915	12 542	21 486	13 119
w tym: fundusze stabilnego wzrostu	4	827	586	1 085	680	1 009	582	1 108	690	1 022	623
fundusze zrównoważone	5	417	342	429	316	515	330	486	433	429	309
fundusze pozostałe	6	453	467	582	371	843	283	746	569	437	337
Fundusze zamknięte ogółem	7	1 981	2 658	*	1 870	1 464	3 144	1 696	5 218	1 414	3 849
w tym: fundusze aktywów niepublicznych	8	1 130	1 837	*	1 142	959	1 742	602	3 504	518	1 161

Uwaga: * wartości nie spełniają kryterium tajemnicy statystycznej.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”

Dane finansowe sporządzone według stanu na 15 maja 2025 r.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych, 2024 r. (w mln zł)

A. Stany, dane nieskonsolidowane

Instrumenty finansowe	Sektory instytucjonalne										
	w tym:										Zagranica
	Gospodarka ogółem	Przedsię- biorstwa niefinanso- we	Instytucje finansowe	w tym:				Instytucje rządowe i samorzą- dowe	Gospodars- twa domowe i instytucje niekomer- cyjne działające na rzecz gospodarstw domowych		
				Monetarne instytucje finansowe	Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynkowego pieniężnego	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek	Instytucje ubezpie- czeniowe i fundusze emerytalno- rentowe				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Aktywa finansowe	1	12 759 303	2 640 864	5 399 251	4 103 546	409 580	388 224	497 901	1 305 154	3 414 033	3 283 187
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	177 050	–	177 050	177 050	–	–	–	0	–	28 042
Gotówka i depozyty	3	3 385 091	576 497	599 418	514 169	16 538	54 340	14 371	419 556	1 789 620	195 723
Dłużne papiery wartościowe	4	2 248 455	18 101	2 077 259	1 711 275	212 567	14 038	139 378	131 389	21 706	477 042
Kredyty i pożyczki	5	2 298 431	247 030	1 722 187	1 536 199	12 750	166 372	6 866	179 943	149 272	867 044
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	2 015 250	410 915	525 850	61 174	104 844	76 076	283 756	314 755	763 730	1 371 159
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	495 246	43 060	24 343	406	0	361	23 576	2 021	425 821	4 197
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	62 635	18 785	42 706	39 673	2 060	660	314	1 001	142	31 005
Pozostałe kwoty do otrzymania	9	2 077 145	1 326 476	230 438	63 600	60 821	76 377	29 640	256 489	263 742	308 975
Zobowiązania	10	13 821 185	4 783 619	5 448 242	4 069 241	405 429	455 434	518 137	2 739 344	849 980	2 066 996
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	28 042	–	28 042	28 042	–	–	–	0	–	22 742
Gotówka i depozyty	12	3 287 249	–	3 157 427	3 157 427	–	–	–	129 822	–	293 565
Dłużne papiery wartościowe	13	1 985 577	79 003	413 248	390 190	0	20 759	2 299	1 493 326	0	739 920
Kredyty i pożyczki	14	2 931 454	1 206 381	327 113	33 773	27 630	264 303	1 407	569 925	828 035	234 022
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	3 102 957	2 207 640	895 196	373 074	337 843	114 630	69 649	0	121	283 452
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	475 544	0	473 260	4 253	32 943	12 088	423 976	2 284	–	23 900
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	52 773	9 151	43 590	40 924	1 013	1 428	225	0	32	40 868
Pozostałe kwoty do zapłacenia	18	1 957 590	1 281 445	110 367	41 559	6 000	42 226	20 582	543 987	21 791	428 529
Finansowa wartość netto	19	-1 061 882	-2 142 755	-48 990	34 305	4 151	-67 210	-20 237	-1 434 190	2 564 053	1 216 191

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych, 2024 r. (w mln zł)

B. Stany, dane skonsolidowane

Instrumenty finansowe	Sektory instytucjonalne										
		w tym:									Zagranica
		Gospodarka ogółem	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Instytucje finansowe	w tym:				Instytucje rządowe i samorządowe	Gospodars-twa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
					Monetarne instytucje finansowe	Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu <i>captive</i> i udzielające pożyczek	Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Aktywa finansowe	1	2 221 305	1 499 079	4 292 964	3 530 393	405 517	378 430	490 941	1 012 496	3 414 033	3 283 187
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	177 050	–	177 050	177 050	–	–	–	0	–	28 042
Gotówka i depozyty	3	293 565	576 497	258 786	253 680	16 538	54 340	14 371	304 460	1 789 620	195 723
Dłużne papiery wartościowe	4	739 920	8 433	1 730 354	1 435 214	212 567	14 038	139 095	27 527	21 706	477 042
Kredyty i pożyczki	5	234 022	104 143	1 528 990	1 521 528	12 750	161 338	6 830	142 905	149 272	867 044
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	283 452	132 304	326 542	52 076	100 866	73 226	277 506	314 755	763 730	1 371 159
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	23 900	43 060	23 534	406	0	361	23 534	2 021	425 821	4 197
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	40 868	14 849	28 812	27 954	2 060	660	314	1 001	142	31 005
Pozostałe kwoty do otrzymania	9	428 529	619 794	218 896	62 484	60 735	74 466	29 291	219 827	263 742	308 975
Zobowiązania	10	3 283 187	3 641 834	4 341 954	3 496 087	401 366	445 640	511 177	2 446 686	849 980	2 066 996
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	28 042	–	28 042	28 042	–	–	–	0	–	22 742
Gotówka i depozyty	12	195 723	–	2 816 795	2 896 937	–	–	–	14 726	–	293 565
Dłużne papiery wartościowe	13	477 042	69 334	66 343	114 128	0	20 759	2 016	1 389 464	0	739 920
Kredyty i pożyczki	14	867 044	1 063 493	133 916	19 103	27 630	259 269	1 371	532 887	828 035	234 022
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	1 371 159	1 929 029	695 888	363 976	333 865	111 780	63 399	0	121	283 452
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	4 197	0	472 451	4 253	32 943	12 088	423 934	2 284	–	23 900
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	31 005	5 214	29 696	29 205	1 013	1 428	225	0	32	40 868
Pozostałe kwoty do zapłacenia	18	308 975	574 763	98 825	40 443	5 914	40 315	20 232	507 325	21 791	428 529
Finansowa wartość netto	19	-1 061 882	-2 142 755	-48 990	34 305	4 151	-67 210	-20 237	-1 434 190	2 564 053	1 216 191

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych, 2024 r. (w mln zł)

C. Transakcje, dane nieskonsolidowane

Instrumenty finansowe		Sektory instytucjonalne										
		w tym:									Zagranica	
		Gospodarka ogółem	Przedsię- biorstwa niefinanso- we	Instytucje finansowe	w tym:				Instytucje rządowe i samorzą- dowe	Gospodars- twa domowe i instytucje niekomercyj- ne działające na rzecz gospodarstw domowych		
					Monetarne instytucje finansowe	Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek	Instytucje ubezpie- czeniowe i fundusze emerytalno- -rentowe				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Aktywa finansowe		1	843 892	13 469	470 821	358 835	62 799	43 454	5 732	136 807	222 795	240 191
	Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	28 634	–	28 634	28 634	–	–	–	0	–	-30 665
	Gotówka i depozyty	3	363 996	29 314	95 510	81 210	1 509	11 653	1 137	84 564	154 607	16 226
	Dłużne papiery wartościowe	4	228 405	1 539	209 797	148 073	53 817	2 152	5 754	16 935	134	95 355
	Kredyty i pożyczki	5	202 121	34 245	107 712	86 857	2 985	19 087	-1 217	23 677	36 487	65 942
	Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	-14 635	-33 694	27 428	14 688	4 361	9 060	-680	-599	-7 770	83 223
	Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	30 166	1 219	-501	14	0	48	-563	86	29 362	-40
	Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	-11 193	-1 190	-9 516	-6 092	-1 972	-942	-510	-557	70	4 088
	Pozostałe kwoty do otrzymania	9	16 398	-17 965	11 757	5 451	2 099	2 396	1 811	12 701	9 905	6 063
Zobowiązania		10	875 130	32 709	433 303	325 582	58 164	26 506	23 052	377 710	31 408	208 953
	Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	-2 043	–	-2 043	-2 043	–	–	–	0	–	12
	Gotówka i depozyty	12	385 296	–	350 723	350 723	–	–	–	34 573	–	-5 074
	Dłużne papiery wartościowe	13	223 907	5 018	-6 997	-2 860	0	-4 073	-63	225 886	0	99 853
	Kredyty i pożyczki	14	224 397	59 187	35 662	4 084	13 956	17 746	-123	99 322	30 226	43 666
	Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	31 277	-18 236	49 514	1 949	41 684	5 851	31	0	0	37 311
	Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	30 498	0	31 130	845	5 108	2 298	22 878	-632	–	-372
	Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	-12 161	-7 237	-4 926	-4 661	-123	-32	-110	0	2	5 056
	Pozostałe kwoty do zapłacenia	18	-6 040	-6 022	-19 760	-22 455	-2 461	4 716	440	18 561	1 180	28 501
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (–) w rachunkach finansowych		19	-31 238	-19 240	37 518	33 254	4 636	16 948	-17 320	-240 903	191 388	31 238

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych, 2024 r. (w mln zł)

D. Transakcje, dane skonsolidowane

Instrumenty finansowe		Sektory instytucjonalne										
		w tym:								Zagranica		
		Gospodarka ogółem	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Instytucje finansowe	w tym:				Instytucje rządowe i samorządowe		Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
					monetarne instytucje finansowe	fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego	pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek	instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Aktywa finansowe		1	237 576	32 553	367 816	298 896	62 820	42 119	6 154	97 370	222 795	240 191
	Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	28 634	–	28 634	28 634	–	–	–	0	–	-30 665
	Gotówka i depozyty	3	-5 074	29 314	-8 176	-8 462	1 509	11 653	1 137	53 746	154 607	16 226
	Dłużne papiery wartościowe	4	99 853	377	230 128	172 565	53 817	2 155	5 772	7 938	134	95 355
	Kredyty i pożyczki	5	43 666	11 292	73 182	82 090	2 985	18 359	-1 215	24 111	36 487	65 942
	Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	37 311	670	33 630	16 481	4 364	8 901	-217	-599	-7 770	83 223
	Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	-372	1 219	-565	14	0	48	-565	86	29 362	-40
	Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	5 056	5 706	-627	1 928	-1 972	-942	-510	-557	70	4 088
	Pozostałe kwoty do otrzymania	9	28 501	-16 024	11 610	5 646	2 116	1 944	1 752	12 645	9 905	6 063
Zobowiązania		10	268 813	51 794	330 298	265 642	58 184	25 171	23 474	338 273	31 408	208 953
	Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	-2 043	–	-2 043	-2 043	–	–	–	0	–	12
	Gotówka i depozyty	12	16 226	–	247 037	261 050	–	–	–	3 755	–	-5 074
	Dłużne papiery wartościowe	13	95 355	3 855	13 335	21 631	0	-4 070	-46	216 889	0	99 853
	Kredyty i pożyczki	14	65 942	36 234	1 133	-683	13 956	17 017	-121	99 756	30 226	43 666
	Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	83 223	16 127	55 715	3 741	41 687	5 692	494	0	0	37 311
	Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	-40	0	31 065	845	5 108	2 298	22 876	-632	–	-372
	Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	4 088	-341	3 963	3 360	-123	-32	-110	0	2	5 056
	Pozostałe kwoty do zapłacenia	18	6 063	-4 081	-19 906	-22 260	-2 444	4 265	381	18 505	1 180	28 501
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (–) w rachunkach finansowych		19	-31 238	-19 240	37 518	33 254	4 636	16 948	-17 320	-240 903	191 388	31 238

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

Objaśnienia i uwagi metodyczne

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

1. Dane zawarte w tabeli I są podane za „Biuletynem Statystycznym nr 3/2025” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli są dostępne w publikacjach GUS.
2. Dane w ujęciu wartościowym podano w cenach bieżących, natomiast wskaźniki dynamiki zaprezentowano w cenach stałych 2021 r. z wyjątkiem sprzedaży detalicznej, gdzie jako ceny stałe przy podstawie analogiczny miesiąc roku poprzedniego przyjęto ceny bieżące z analogicznego miesiąca roku poprzedniego.
3. Sektor przedsiębiorstw w statystyce rynku pracy i wynagrodzeń, obejmuje podmioty gospodarki narodowej, w których liczba pracujących wynosi 10 i więcej osób prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007) do sekcji:
 - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A) – wyłącznie dział *Leśnictwo i pozyskiwanie drewna* oraz klasa *Rybołówstwo w wodach morskich*,
 - Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
 - Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
 - Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
 - Budownictwo (sekcja F),
 - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
 - Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
 - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I),
 - Informacja i komunikacja (sekcja J),
 - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
 - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M z wyłączeniem działów *Badania naukowe i prace rozwojowe* oraz *Działalność weterynaryjna*),

-
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
 - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)
 - Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem działu *Działalność organizacji członkowskich*).
4. Pojęcie „przemysł” obejmuje podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność przeważającą, zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji:
 - Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
 - Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D).
 - Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E).
 5. Dane dotyczące wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1), sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) oraz sprzedaży detalicznej towarów (pkt 6) odnoszą się do podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 6. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1, kol. 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2, kol. 4) prezentowana jest w tzw. cenach bazowych, tj. bez podatku VAT i akcyzy, z uwzględnieniem dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług.
 7. Dane dotyczące sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) obejmują roboty zrealizowane na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi, tj. bez podwykonawców, systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleciodawców) przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.
 8. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 3) opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do sekcji wchodzących w skład przemysłu. Badaniem tym objęto ok. 3,2 tys. podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży i strukturze odbiorców.
 9. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej (pkt 4) uzyskano na podstawie miesięcznego badania cen robót realizowanych przez wybrane podmioty gospodarcze zaklasyfikowane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”, tj. przez ok. 400 przedsiębiorstw budowlanych, których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 10. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (pkt 5) opracowano na podstawie obserwacji cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych (ok. 1500 jednostek w 2020 r.). Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych

na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

11. Dane o sprzedaży detalicznej towarów (pkt 6) obejmują sprzedaż dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży oraz punktach aptecznych), w placówkach gastronomicznych oraz w sieci hurtowej i u producenta w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.
12. Wskaźnik nowych zamówień w przemyśle (pkt 7) dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób oraz 10% reprezentacji podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób. Wskaźnik ten służy ocenie przyszłej produkcji i obrazuje rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji „przemysł”. Wskaźniki dynamiki obliczono na podstawie wartości w cenach bieżących.
13. Dane o pracujących w sektorze przedsiębiorstw (pkt 10) obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Prezentowane dane nie obejmują pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
14. Dane o przeciętnym zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw (pkt 11) obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym po przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane nie obejmują przeciętnego zatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
15. Dane o liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych (pkt 13) dotyczą osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Dane te są prezentowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn.zm.). Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.). Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych. Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę bezrobotną zarejestrowaną w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia (potwierdzonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem) nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu jako osoba niepełnosprawna.

-
16. Stopa bezrobocia rejestrowanego (pkt 14) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej.
 17. Wskaźniki ufności konsumenckiej (pkt 15) oblicza się w oparciu o wyniki badania kondycji gospodarstw domowych (postaw konsumenckich) prowadzonego metodą testu koniunktury. Test zawiera zestaw pytań skierowanych bezpośrednio do konsumentów. Wskaźniki są obliczane na podstawie sald powstających jako różnica pomiędzy procentem odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźniki mogą przyjmować wartości od -100 do +100. Wartość dodatnia oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych optymistycznie nad konsumentami nastawionymi pesymistycznie, natomiast wartość ujemna oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych pesymistycznie nad konsumentami nastawionymi optymistycznie.
 18. Wskaźniki koniunktury gospodarczej oblicza się na podstawie badań opinii dyrektorów przedsiębiorstw metodą testu koniunktury zharmonizowanych z odpowiednimi zaleceniami Komisji Europejskiej dla krajów członkowskich Unii Europejskiej. Wskaźniki są obliczane na podstawie sald powstających jako różnica pomiędzy procentem odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury (pkt 16) obliczany jest jako średnia arytmetyczna ważonych sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości powyżej zera są uznawane za pozytywne (wskazujące na poprawę koniunktury), a poniżej zera – negatywne (wskazujące na pogorszenie koniunktury). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się. Dane dotyczące badania koniunktury gospodarczej w przetwórstwie przemysłowym dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób natomiast w budownictwie, handlu i naprawie pojazdów samochodowych (z wyłączeniem działu „Handel hurtowy”) i usług dotyczą pełnej zbiorowości.

Tabela II. Statystyka przedsiębiorstw niefinansowych

1. Dane zawarte w tabeli II są podane za „Biuletynem Statystycznym nr 3/2025” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli zawarte są w publikacjach GUS.
2. W tabeli podane są dane za okresy narastające.
3. Dane dotyczące statystyki przedsiębiorstw niefinansowych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe i w których liczba pracujących przekracza 49 osób, z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”. W kompilacji statystyki przedsiębiorstw niefinansowych nie uwzględniono również szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli III jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt 5, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.).

1. Stopy oprocentowania, zamieszczone w tabeli III, są podane w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca. Jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP podane jest średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.
2. Na mocy uchwały Rady Polityki Pieniężnej od marca 2020 r. przywrócono ustalanie stopy dyskontowej weksli przyjmowanych przez NBP od banków (kol. 5).
3. Rezerwa obowiązkowa ogółem (kol. 12) dotyczy wielkości deklarowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca.
4. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 18) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu, liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, nie pochodzących z przetargów.
5. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 24) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.
6. Liczba spółek notowanych na GPW (pkt 5, kol. 25), wartość obrotów (pkt 5, kol. 26) oraz wskaźnik obrotu (pkt 5, kol. 27) dotyczą ogółu spółek (krajowych i zagranicznych) notowanych na GPW.
7. Wartość obrotów (pkt 5, kol. 26) dotyczy transakcji akcjami na rynku kasowym realizowanych w systemie notowań ciągłych lub w systemie notowań jednolitych.
8. Wskaźnik obrotu (pkt 5, kol. 27) oznacza stosunek wartości akcji sprzedanych w ramach transakcji sesyjnych do średniej wartości notowanych akcji w danym miesiącu. Dotyczy on transakcji akcjami na rynku kasowym.
9. Kapitalizacja (pkt 5, kol. 28) odnosi się do spółek krajowych.
10. Wskaźnik C/Z (pkt 5, kol. 29) oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich 4 kwartałów, za które dostępne są dane finansowe. Wskaźnik ten odnosi się do spółek krajowych.

11. Zestaw indeksów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (pkt 5, kol. 30-35) dostarcza informacji odnośnie do sytuacji wśród największych (WIG20), średnich (mWIG40) oraz małych (sWIG80) spółek giełdowych.

- Indeks WIG20 jest obliczany od 16 kwietnia 1994 r. na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z podstawowego rynku akcji. Pierwsza wartość indeksu wynosiła 1000 pkt. WIG20 jest indeksem typu cenowego, co oznacza, że przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z akcji (dywidend, praw poboru). W indeksie WIG20 nie mogą uczestniczyć spółki z indeksów mWIG40 i sWIG80 oraz więcej niż 5 spółek z jednego sektora giełdowego.
- Indeks mWIG40 jest obliczany od 31 grudnia 1997 r. i obejmuje 40 średnich spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę MIDWIG. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. mWIG40 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z tytułu dywidend. W indeksie mWIG40 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i sWIG80 oraz spółki zagraniczne notowane jednocześnie na GPW i innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 1 mld euro.
- Indeks sWIG80 jest obliczany od 31 grudnia 1994 r. i obejmuje 80 małych spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę WIRR i był indeksem dochodowym, obejmującym 1% spółek giełdowych pod względem wartości rynkowej. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. sWIG80 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z tytułu dywidend. W indeksie sWIG80 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i mWIG40 oraz spółki zagraniczne notowane jednocześnie na GPW i innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 100 mln euro. Udział jednej spółki w indeksie jest ograniczany do 10%.

Tabela IV. Kursy średnioważone PLN do USD i EUR

Źródłem informacji o kursach walutowych jest Narodowy Bank Polski. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych. Kurs średnioważony jest obliczany jako średnia arytmetyczna kursów średnich obowiązujących dla każdego dnia kalendarzowego w danym okresie.

Tabele V – XV

Tabele V – XV prezentują dane z wybranych obszarów statystyki monetarnej i finansowej. W prezentacji danych monetarnych i finansowych wykorzystywany jest podział sektorowy gospodarki dokonany zgodnie z zasadami podziału sektorowego określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (zwanym dalej ESA 2010). Szczegółowe opisy sektorów gospodarki oraz kategorii (instrumentów) uwidocznionych w poszczególnych tabelach zostały zamieszczone (o ile mają zastosowanie) dla

każdego zbioru danych zaprezentowanego w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa.

Sektor finansowy obejmuje następujące podsektory:

- monetarne instytucje finansowe (MIF), do których zalicza się NBP oraz pozostałe MIF, wśród których wyróżnia się: banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego¹;
- fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego;
- instytucje ubezpieczeniowe;
- fundusze emerytalno-rentowe;
- pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego;
- pomocnicze instytucje finansowe;
- instytucje finansowe typu *captive* i udzielające pożyczek.

Sektor niefinansowy obejmuje następujące podsektory:

- przedsiębiorstwa niefinansowe;
- gospodarstwa domowe, obejmujące osoby prywatne, rolników indywidualnych oraz przedsiębiorców indywidualnych;
- instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Sektor instytucji rządowych i samorządowych obejmujący następujące podsektory:

- instytucje rządowe szczebla centralnego;
- instytucje samorządowe;
- fundusze zabezpieczenia społecznego.

Uwagi ogólne do tabel V, VI, VII

Sprawozdawczość stóp procentowych, prezentowana w tabelach V – VII, obejmuje umowy o charakterze depozytowym i kredytowym zawierane pomiędzy monetarnymi instytucjami finansowymi (MIF) a krajowymi podmiotami sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych². Z punktu widzenia produktów bankowych sprawozdawczość obejmuje wszystkie rodzaje depozytów i należności, z wyjątkiem papierów wartościowych, odsetek zapadłych, należności nieobsługiwanych oraz kredytów przeznaczonych na restrukturyzację długów. W skład należności wchodzi nie tylko kredyty i pożyczki, ale także skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, należności z tytułu leasingu finansowego, itp.

Sprawozdawczość stóp procentowych jest zbierana od wybranych banków i ekstrapolowana na cały system bankowy. Szczegółowe informacje dotyczące wymogów sprawozdawczych oraz metodyki opracowania statystyki stóp procentowych są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Statystyka stóp procentowych³.

¹ Poczawszy od stycznia 2012 r. lista polskich monetarnych instytucji finansowych nie zawiera funduszy rynku pieniężnego, ponieważ żaden z funduszy inwestycyjnych nie spełnia kryteriów definicji tego podsektora.

² Sektor gospodarstw domowych obejmuje osoby prywatne, przedsiębiorców indywidualnych oraz rolników indywidualnych.

³ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/statystyka-stop-procentowych/>.

Tabela V. Średnie oprocentowanie stanów umów złotych

Tabela prezentuje dane o średnim oprocentowaniu wszystkich istniejących umów na koniec okresu sprawozdawczego, zarówno tych zawartych przed miesiącem sprawozdawczym i nadal obowiązujących, jak i umów nowo zawartych. Oprocentowanie to wylicza się jako iloraz naliczonych w miesiącu sprawozdawczym odsetek do średnich stanów wartości umów, dla których odsetki te były naliczane. W statystyce tej nie są uwzględniane prowizje ani inne koszty pozaodsetkowe.

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów złotych

Tabela przedstawia dane o oprocentowaniu umów zawartych w danym miesiącu sprawozdawczym. Przez nowe umowy rozumie się również renegocjacje już istniejących umów.

Oprocentowanie zbierane w statystyce nowych umów to oprocentowanie efektywne, zwane wąsko definiowaną efektywną stopą procentową (WDESP), wyliczane dla każdej umowy oddzielnie. WDESP nie mierzy faktycznie zapłaconego procentu, lecz stopę, po której w momencie podpisania umowy kredytodawca jest skłonny udzielić kredytu lub depozytariusz przyjąć depozyt. WDESP uwzględnia tylko czysto odsetkowe koszty kapitału. Termin ten został stworzony w opozycji do szeroko rozumianej efektywnej stopy procentowej lub rzeczywistej stopy procentowej (RSP). Rzeczywista stopa procentowa obejmuje czysto odsetkowe koszty kapitału oraz wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta. Szczególnie w przypadku kredytów na cele konsumpcyjne, gdzie banki dużą część kosztów umieszczają w opłatach pozaodsetkowych, RSP pozwala uzyskać prawdziwy obraz kosztów kredytu. W kredytach na cele mieszkaniowe różnice pomiędzy RSP a WDESP nie powinny być znaczne, gdyż są to na ogół kredyty długoterminowe, dla których jednorazowe prowizje, nawet jeśli wysokie, stanowią niewielką część kosztów odsetkowych. W statystyce nowych umów poza WDESP wykazywana jest również RSP dla 2 kategorii oprocentowania: nowych kredytów na cele konsumpcyjne i mieszkaniowe. W przeciwieństwie do WDESP, uwzględniającej tylko czysto odsetkowe koszty kapitału, rzeczywista stopa procentowa obejmuje ponadto wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta.

Tabela VII. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów denominowanych w EUR

Ogólne zasady wyliczania są takie same jak w tabeli V oraz VI.

Uwagi ogólne do tabel VIII – XII

Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków, z bilansu Narodowego Banku Polskiego i spółdzielczych kas

oszczędnościowo-kredytowych. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.

Tabela VIII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych prezentuje podstawowe kategorie należności i zobowiązań banków (z wyjątkiem NBP), spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz funduszy rynku pieniężnego. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych⁴.

Tabela IX. Bilans Narodowego Banku Polskiego

Zestawienie prezentuje podstawowe kategorie należności i zobowiązań Narodowego Banku Polskiego. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Bilans Narodowego Banku Polskiego (ujęcie monetarne)⁵.

Tabela X. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych

Zestawienie prezentuje dane skonsolidowane (po skompensowaniu wzajemnych należności i zobowiązań) dotyczące podstawowych kategorii należności i zobowiązań sektora monetarnych instytucji finansowych (NBP, pozostałych banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz funduszy rynku pieniężnego). W związku z tym pozostałe aktywa (kol. 10) zostały pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Bilans skonsolidowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych⁶.

Tabela XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji

Zestawienie prezentuje wielkość podaży pieniądza M3 i jego komponentów. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Podaż pieniądza M3 i jego komponentów⁷.

⁴ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/bilans-zagregowany-pozostalych-monetarnych-instytucji-finansowych/>.

⁵ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/bilans-narodowego-banku-polskiego-ujecie-monetarne/>.

⁶ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/bilans-skonsolidowany-monetarnych-instytucji-finansowych/>.

towym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji⁷.

Tabela XII. Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji

Zestawienie zawiera dane o wartości pieniądza rezerwowego banku centralnego oraz czynników jego kreacji. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji⁸.

Tabela XIII. Dane finansowe sektora bankowego

Zagregowanie dane finansowe sektora bankowego prezentowane są na podstawie sprawozdawczości FINREP jednostkowy (FINPL) przekazywanej przez banki i oddziały instytucji kredytowych zgodnie z załącznikiem nr 6 Uchwały nr 38/2023 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 4 lipca 2023 r.. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Dane finansowe sektora bankowego⁹.

Tabela XIV. Statystyka funduszy inwestycyjnych

W zestawieniach prezentujących statystykę funduszy zamieszczono dane o aktywach i aktywach netto funduszy inwestycyjnych w ujęciu agregatowym oraz informacje o populacji podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych. Dane funduszy inwestycyjnych są prezentowane w podziale według kryterium polityki inwestycyjnej. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Statystyka funduszy inwestycyjnych¹⁰.

Tabela XV. Rachunki finansowe

Rachunki finansowe to statystyka prezentująca aktywa finansowe i zobowiązania poszczególnych grup podmiotów krajowych, ujętych w sektory i podsektory instytucjonalne, oraz sektora zagranica w podziale według rodzajów operacji finansowych reprezentowanych przez instrumenty finansowe. Rachunki finansowe są zestawiane w oparciu o zasady zawarte w ESA 2010 i obejmują dane bilansowe (stan na koniec okresu) oraz informacje o transakcjach. Dostępne są zarówno dane nieskonsolidowane (uwzględniające transakcje pomiędzy wszystkimi jed-

⁷ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/podaz-pieniadza-m3-i-czynniki-jego-kreacji/>.

⁸ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/pieniazd-rezerwow-y-i-czynniki-jego-kreacji/>.

⁹ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/dane-finansowe-sektora-bankowego/>.

¹⁰ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/statystyka-funduszy-inwestycyjnych/>.

nostkami), jak i skonsolidowane (po wyeliminowaniu transakcji z jednostkami należącymi do tego samego sektora lub podsektora instytucjonalnego). Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Rachunki finansowe¹¹.

¹¹ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/rachunki-finansowe/>.

Spis najważniejszych skrótów

BBA	Bilateral Borrowing Agreement (umowa pożyczki dwustronnej)
BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
BoE	Bank of England (Bank Anglii)
CROE	<i>cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures</i> (wymagania nadzorcze w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktury rynku finansowego)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada ds. Gospodarczych i Finansowych)
EBA	European Banking Authority (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego)
EBC	Europejski Bank Centralny
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada ds. Gospodarczych i Finansowych)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
ERRS	Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board)
ETF	Exchange Traded Fund – papiery wartościowe w postaci tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych w walucie obcej
Euro STOXX 50 Net Return	indeks giełdowy skupiający 50 największych spółek z państw strefy euro
Fed	System Rezerwy Federalnej
FTP	Plan Transakcji Finansowych
FTSE 100 Net Tax	indeks 100 spółek o największej kapitalizacji notowanych na London Stock Exchange
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ISIN	International Securities Identification Number (międzynarodowy numer identyfikacyjny papierów wartościowych)
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSF	Komitet Stabilności Finansowej
KSKOK	Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa
MD	<i>modified duration</i> (miara ryzyka stopy procentowej stosowana przez NBP)
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NAB	New Arrangements to Borrow (Nowe Porozumienia Pożyczkowe)
NASDAQ 100	indeks giełdowy obejmujący 100 największych spółek niefinansowych notowanych na giełdzie Nasdaq Stock Market

NBP	Narodowy Bank Polski
NBU	Narodowy Bank Ukrainy
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
PKB	produkt krajowy brutto
Rezerwa kursowa	rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
RTGS	Real-Time Gross Settlement (rozrachunek płatności międzybankowych brutto w czasie rzeczywistym)
SDR	Special Drawing Rights (specjalne prawa ciągnięcia)
SEPA	Single Euro Payment Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
Solactive Australia 200	indeks giełdowy obejmujący 200 spółek o największej kapitalizacji notowanych na Australian Securities Exchange
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
S.W.I.F.T.	The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (Stowarzyszenie na rzecz Światowej Międzybankowej Telekomunikacji Finansowej)
S&P ASX 200 Total Return	indeks giełdowy spółek notowanych na giełdzie Toronto Stock Exchange
S&P 500 Total Return	indeks giełdowy obejmujący 500 wiodących spółek z USA o wysokiej kapitalizacji
TARGET	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System (Paneuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

nbp.pl

